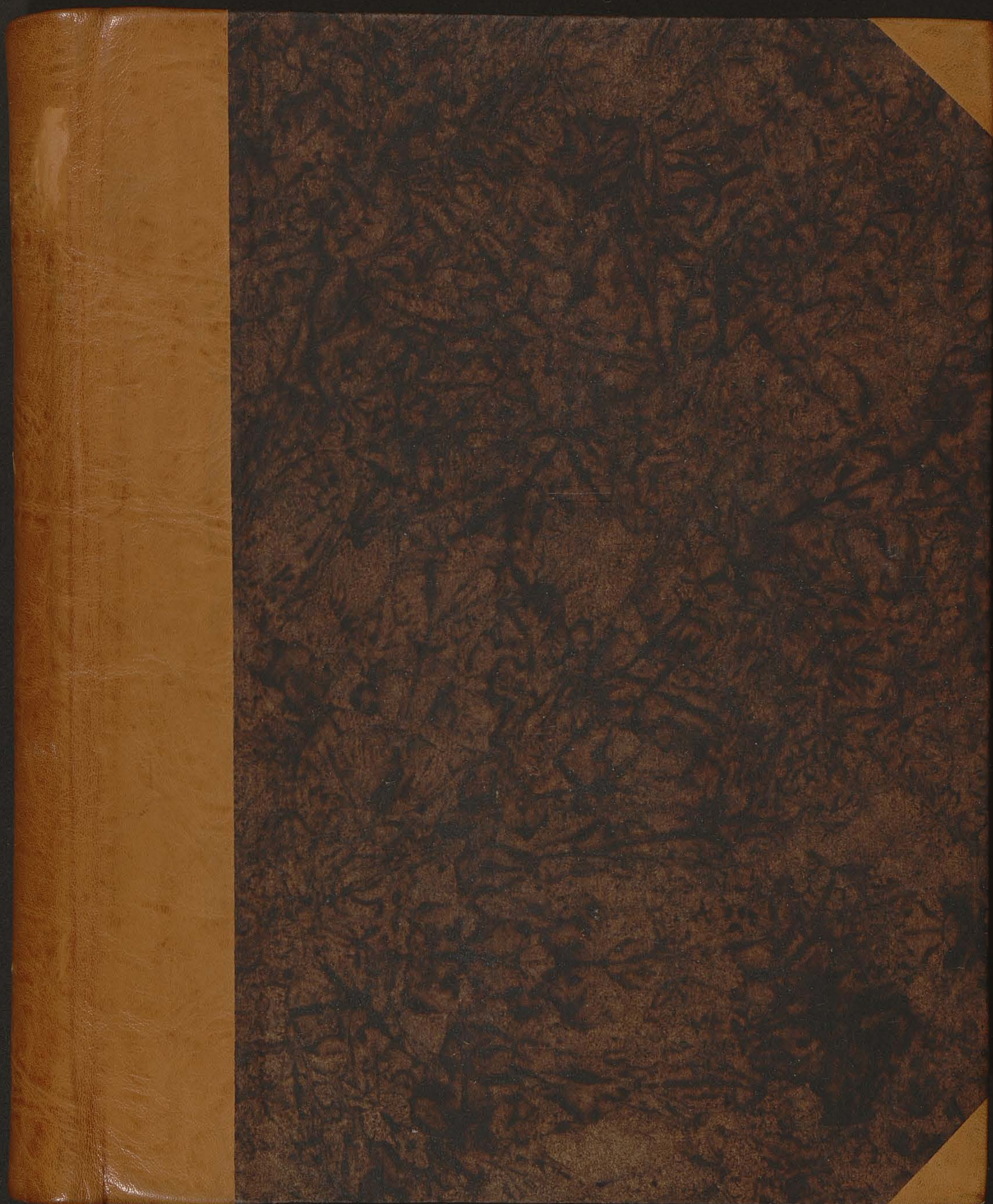

EX LIBRIS
KONOPKA
NOWINA
MODLNICA
Nº
SZAFA. 2
PÓŁKA. 2

Prologuium.

Publica hodie lex urbanitatis eã imponit Oratori necessitatem ut de quapiam re dicturus, præter scholasticæ artis adminicula, primã Civilis eloquentiæ habeat et sectet rationẽ. Promptũ id colligere è cœtibus palam et privatim cogi solitis, in quibus raro ullus unquã sermo personat, qui prius nõ fuerit compositus iuxta regulas disciplinæ politioris, nec eã alius modo dicendi characterissimam æstimat, nisi cui pretium accedit è Latio, quidẽ magna ex parte petitũ, sed longè maiori, idem ipsũ adauctũ ex opulento elegantioris humanitatis Gazophylacio. Nil ambigo quẽ pretiosũ melioris huius facundiæ stylũ à vobis quoq̃ probari, coli et ambiri eloquentiæ candidati, prout nec illud me latet, mearũ virium esse partium quatenus in hoc negotio facilius tractando, me vobis ducẽ exhibeã et Auctorem. Et ego quidem pro viriũ modulo utriusq̃ Provinciæ hoc Anno sustinebo, vestrum vero intererit, ita institutiones Suadæ Scholastico Civilis [illegible] adornatas calamo excipere, ut easdem perfrequens, et sedulũ exercitiũ nitore pulcherrimo studeatis conservare. Præsto aderit ope suâ conatui et diligentiæ DEUS Optimus eiusq̃ Parens pretiosissima, quorũ honori perennaturo, nobilissimam esse volo sacrã totã Suadã præsente Scholastico civilem. Quæ in 2. partes divisa in una de primis principiis et partibus Rhetorices, in altera de Orationibus in Particulari suggeret institutiones.

Pars prima.

Suadæ Scholastico Civilis.

Constabit hæc Pars 4. institutionibus, in sectiones et [illegible]

Prima institutio, prima principia Rhetoricae explicabit. Secunda inventionē ex locis dialecticis eruet. 3. dispositionē, iuxta modos argumentandi ordinabit. 4ta. elocutione terminabitur.

Institutio prima.

Prima principia Rhetoricae explicat.

Nomine primorū principiorū Rhetoricae veniunt sequentia. Primo notitia Commaticae, Membraticae et Periodicae Locutionis. Secundo modi quibus verba candidato eloquentiae suppeditari possunt. Tertio modi per quos rudis et popularis sermo, in cultiorem stylū potest migrare.

Sectio Prima.

De Commate, Membro et Periodo.

§. Primus de Comate.

Quaeres 1mo quidem comma quo ad Nomen. R. ē idem qd Articulus, incisio Caesum.
Quaeres 2do quid ē Comma quo ad rē. R. ē pars orationis brevissima sensū exhibens aliquē vel nō exhibens. Dicit. 1mo pars Orationis brevissima tū: quia potē constare uno verbo ut facni cogi velis. iā quia extendit in suo ad 10 Syll. Dicit 2do sensū aliquē exhibens v nō exhibens. quia aliud ē cū Sensu pfecto, ut nosce te ipsum, aliud cū sensu imperfecto, ut: ubi pudor ibi et timor.
Quaeres 3tio. quid ē comma tice v Incisim dicere? R. ē frequentibus incisis sermonem complere, ut: vita hominū fluxa, caduca, volucris, fugax, et in mortē praeceps.
Quaeres 4. qui ē usus Commaticae dictionis? R. utit Orator eleganter 1mo Caesim narrando, ut: mature venerunt, discumbit, fit inter eos sermo, et invitatio, et Graeco more bibit. Coe. in verr. 2do Caesim exhortando, ut: amemus Patriā pareamus Senatui, pareamus bonis, praesentes fructus negligamus, posteritati, et gloriae serviamus. Cic. ad 6t: 3. Caesim exponendo, commoda incommoda virtutes, vitia. etc rei. licuius, ut hac

studia Adolescentiam alunt, senectutem oblectant. Secundis res ornant, adversis perfugium ac solatium praebent, delectant domi, non impediunt foris, pernoctant nobiscum, peregrinantur, rusticantur. Cic. part. Poeta. 4. Optimi adversarios exagitando, ut: quaero Vatini utrum tandem putes huic Civitati, huic rei Pub: huic Urbi, his templis, aerario, curiam viris his, quos vides, 5. unde ornatus, commaticae Dictioni petendus. R. a Fig: vibrantibus, quales sunt Rep: Dissol: Polysynd: Interrog: Apostroph: Exclam: etc.

2dum. De Membro.

Quaeres 1mo quid est Membrum, seu Colon Graece est pars Orationis verbis absoluta sensum aliquem exhibens. Dicitur pars orationis verbis absoluta, quia Membrum pluribus constat verbis, quam Incisum, nam non descendit ultra 10 Syll: extendit dutem ad 20.

Quaeres 2do quotuplex est Membrum. R. multiplex. 1mo aliud est breve quod est 10, aut 12. Syll: 2do aliud medium quod est Syll. 18. aut 20. 3. aliud maximum, aliter vocatur Schinetones, aut Membrum Pneumaticum, quod certam mensuram non habet, sed extendit, quasi in modum longi funis. Hoc postremum Membrum fit 2. modis, 1mo. permixtione inter se plurium Membrorum per Fig: Hyp: ut: te Virorum optime, in quo Colendo nullum unquam studii et observantiae genus praetermittere singulare benevolentiam in perpetuum complectar. 2do fit cum Membrum unicum plura Commata complectitur, ut: certe in armis Militum virtus Locorum opportunitas, auxilia Sociorum, classes commeatus multum iuvant, Cic. pro Marc. Marc. 4 aliud Membrum completum, quod extra Periodum cum Sensu perfecto collocatur, ut: magna pars est profectionis velle proficere. 5. aliud Membrum incompletum, quod Periodum tanquam pars cum alio Membro componit, ut: illud non dubito ignorare vitae praesentis miserias. est Membrum incompletum complebit eius Sensus si Membrum sequens addatur, qui extra consortia mortalium positus beatam vivit aeternitatem 6to aliud Simplex quod nullo commate, aut alio Membro permiscetur, ut: honor artes honore nutriuntur. 7o. Aliud Compositum quod Commatibus constat, exempla uti de Schinetone.

Quaeres 3. quid est Membrati dicere. R. est orationem proferre singulis velut haerentem Membris donec plenius absoluto, sensu subsistat. Ita Pater Pomey, qui Membraticae dictionis sequens dat Exemplum hunc. Principem natura finxit ad Regnum; virtus ad pietatem erudivit, Fortuna formavit ad solium, et dignitas instruxit ad Sceptrum.

Quæres 4. quis usus et Ornatus M:brorum. R. idem qui Commatum supra sub quæres 4. et 5. Complemento de M:bris.

Adverte illa M:bra claudi 2. punctis quæ habent sensum non dependentem à Sequentibus illa vero media nota claudunt, quorum sensus pendet à Sequentibus. Unde minor debet esse respiratio in media nota, maior vero in 2. punctis.

§ 3tius. De Periodo.

Quæres 1mo quid est Periodus quo ad Nomen. R. est vox Græca, Latine significat Circuitionem Circulum, ambitum, circumscriptionem, Comprehensionem Complexionem. à Medicis etiam dicitur Periodus ille febrium circuitus, qui stato die ad egrum redit milites quoque apud Græcos vincere dicebantur Periodo, qui in ludis olimpiacis Victores evadebant, atque ab hoc gemino circuitu Periodus Oratoria videtur Nomen tradisse, utpote quæ intra Protasim et Apodosim suum efficit Circulum.

Quæres 2do, quid est Periodus quo ad rem, R. Aristoteles definit esse Orationem cuius principium et finis in Conspectu est, et uno intuitu facile spectari potest.

Quæres 3. quæ necessario Periodum constituunt, R. Protasis et Apod: Porro Prot. est propositio sensum suspendens ulteriorem sive antecedens Periodi petens illationem. Apod: est Redditio consequens quæ sensum complet et perficit Periodum hæc indicant in definitione Periodi in quæres, 2do: per Principium et fine, nam Protasis principium, Apodosis finis est Periodi.

Quæres 4. quotuplex Periodus est. R. 1mo spectetur numerus M:brorum 4druplex est 1mo Monocolos, seu Unimbris quæ constat uno M:bro cum flexu quodam circa finem. Unde licet talis Periodus M:bro maiorum fit flexu tamen ab hoc discernitur. Ut si dicas apud Imperatorem magna pollet gratia, M:brum erit sic ita, magna pollet apud Imperatorem gratia, Periodus est quia gratia. per Incisum separata, ad principium magna pollet refertur sic Pater Masenius. Sed hæc differentia inquit Pater Jaumier non est curanda magnopere. 2do. Dicolos. seu Bimbris uno M:bro Protasim altero Apodosim complectens. 3. Tricolos. seu Trimbris, uno Protasim 2. ultimo po-

stremo habens Apodosim. 4. Tetracolos, seu Quadrimembris 2. o 3. Protasim 2 au uno postremo Apod: et hae 4. dicunt propriè Periodi. Circa quas nota 1mo Periodum propriè dictam non debere habere membra notabilis prolixitatis, neque requirunt omnia, sint tantae magnitudinis, quantam insumme ad Colon requirit, potè enim ex Membris Commat: Periodus componi. Nota 2do. Membrum in Periodo ibi finiri ubi videt absolui propositio, haec vero è quae habet verbum cum Nomine antecedenti tibi aliis et particulis eodem spectantib, unde tot membra Periodi habet quot Propositiones. Nota 3tio. quot Propositiones, tot membra Periodi ita nectenda sint, ut omnia simul perfectum Sensum exhibeant. Conjungunt autem vocibus, quae petunt aliquam redditionem ut sunt, quae petunt aliquam redditionem, hic, ille, iste, qui, tantum, toties, quoties, ita, ut, etc etc quae includunt aliquam Conditionem, ut est, si, postquam, cum quandoquidem, etc huc etiam optativi ac Conjunctivi Modi Verborum spectant, velle sibi attenderent cum hoc agant. etc. etc. Si longitudo membrorum expendatur tunc 1mo Dicolos Periodus alia è Isocolos in qua utrumque membrum fere è aequale numero Syll: nulla è enim tam tanis, tamque copia, quae non ferro debilitari frangique possit. Cic. pro Marc. C. alia è Anisos, in qua aliquot membrum è alio minus etsi fuerit breve. Primum posterius vero longius vocat Macrocolos ut: non ille deprecatione redijt, sed in dissensu Civium exercitu se armisque revocavit. Cic post redd: quod si 1mum longum comma, posteri breve sit erit Mijuros ut, sit igitur Judices, S. apud vos humanissimos homines, hoc Poetam Nomen, quod nullum unquam barbaria violavit. Cic pro Ar. Poeta. 2do. Tricolos Periodus alia è Isopleuros, idem omnia 3. membra fere aequalia habens ut: adde inscitiam, transi, poti, osci tardis Ducis quicum à tergo hostem interclusum reliquisset, nihil de ejus extremis comitibus cogitavit. Huic obponit Isoskelis, in qua 2. membra sunt aequalia, 3 inaequale ut: qui pie Deum colit, is non solum scelus omne detestatur, verum etiam virtutibus incumbit. N. 3. Si supra numerum et longitudinem Membrorum dictorum extendatur Oratoria dictio erit Periodus improprie, et haec è duplex: 1mo Schinotenes, idem membrum longum et extensum, in modum funis, ut habes supra Sangui: 2do. in quadres 2do, Pneumatica Periodus, haec constat membris prolixis, et Schinotenicis, et eousque pronuntiando extendit, quamdiu sine notabili respirio dicere potè. 6. Periodica

Circumductio e quidmodus dicendi similis Periodo habens Protasi et Appo sed neq ligatas, neq sufficienter longas, ut: castigaris tamē delinquis, ad bonum impelleris tamen malus es, 4. Pneuma, e Oratoria dictio multa cola et commata complectens, atq ad Spiritum usq Oratoris, et laterum sufficientia extensa, habet Protasim ~~et~~ longiorē quæ uocat Dijania, idē intentum et Appod. breuiorem quæ uocat Epilogus. 5. Thasis, e quæ dicentis spiritum defatigat et excedit, differturq â Pneumate solâ longitudine.

Quæres 5to quādo utendum Periodis ppriē dictis et quādo item utendum Periodis imppriis. R. 1mo Periodi ppriē dictarum usū esse ꝗ aptiē in Historia, ꝗ genere tam deliberatiuo quā Exornatiuo. R. 2do. Schirotere Period: circumductionē et Peri: Pneumaticam, usurpandum esse in rebꝰ magnis tum tristibꝰ quā lætis, et cum plures simul coaceruātur rationes, aut cum tacita obiectio sit diluenda R. 3tio. Pneum: et Thasi locum esse in Congerie, cum scilicet totum in suas partes distribuit, aut cum omes uirtutes, omnia crimina, omnia beneficia recensent.

Sectio 2da. De Modis quibus uerba Candidato eloquentiæ Suppeditari possunt.

Pater Caussinus tractans de Periodi amplificationē 5q modos suggerit, et emendat, Hi sunt 1mo. Definitio, 2do. partium Enumeratio, 3tio. Interpret: 4to. Congeries seu Incrementum. 5to. adiuncta, seu Circumstantiæ.

§. 1mus.

Non ago hic de illa Definitione ex qua, fit, ex loco Dialectico argumenta desumunt de tali enim in sequenti Instructiōe tractabo sed de illa tantum hic definitione nulla ꝗ libo, quæ subiectum Pdicatum Simplicis ꝑpositionis per suos effectus explicat. Porro Subiectum idē de quo aliquid dicit, Pdicatum idē id qd de alio dicit. Hoc 2do. Connectit uerbum aliquod uocaturq copula, seu nexus Pdicatum, simis itaq uti definitione ad Amplificationē, uide quid nam

efficiat Subiectum

v Prædicatum Simplicis propositionis et tales effectus collecti, suppeditabunt tibi verba ad Elocutionem fuse faciendam, ut: si velles hunc Simp: Sensum dilatare Deus punit et peccatores. 1mo expende Subiectum Deus per suos effectus quales sunt qd. Deus condiderit et moderetur universum, qd Sydera et Cœlos moveat, fulmina vibret, regat animos hominum, etc. 2do. Prædicatum quoque considera, Peccatores continent, puniet, interrogando quinam hominum dicantur peccatores, nimirum qui suam Dei potestatem contemnunt, leges ipsius violant, nefanda perpetrant, flagitia Dæmoni adhærent, etc atque ex his prodibit sequens,

Praxis Oratoria.

Aderit ac brevi aderit funestissimum illud tempus, quo Potentissimus universi Conditor, ac Moderator, exactissimus Syderum motor, formidabilis Vibrator fulminum animorum Sapient: Rector summæ suæ potestatis, Contemptores impios legum Sanctissimarum Violatores nefandos Patratores flagiciorum Sacrilegos dæmonis asseclas, ac Sectatores iustissime ad Barathrum, deturbabit, [illegible] omni spe hinc exeundi recepta, æternis cruciandos tormentis. Ex hac Praxi collige effectus subiecti v Prædicati expressos per verba esse efferendos (ut: hic vides) substantive. Alio modo subiectum v Prædicatum defingens, si alterutri illorum addideris nomina Substantiva Synonimica, significantia laudem v Vituperatione. Ut: si velles hunc Sensum dilatare. Lilium recreat aspicientes, aptis faceres, si voci lilium faceres adderes, hæc Substantiva quæ exhibet talis.

Praxis Oratoria.

vj. Flos ille terræ Ornamentum, Plantarum gloria, o Cœli [illegible], pratorum gemma, Sydus hortorum, naturæ corculum, mundi delicium, in sui contemplatione non modo oculos, sed etiam ipsos animos suavissime detinet occupatos.

Similiter illud Ciceronis pro Milone ubi hanc propositionem, vidimus curiam ardere pulcherrime amplificat, pro voce curia Substantiva plura subiiciendo, scilicet, templum Sanctitatis, amplitudinis mentis, Consilii publ: caput Urbis, aram Sociorum, portum omnium gentium, sedem ab universo pop: Rom: concessam uni ordini Inflammari,

Exscindi,

funestavi;

§ 2dus.

De amplificatione p Partium enumerationem.

Ut hic modus tibi verba suppeditet, expende diligenter, iquas partes possit dividi Subiectu, v Pdicatu Simp: ppositionis hac ratione Cicero huius ppositionis, omnes lugent Clodium. Subiectu omnes, amplificat deguo sit.

Praxis Oratoria Ciceronis.

Publij Clodij morte aequo animo nemo ferre pote. Luget Senatus, meret Equestris Ordo, tota Civitas confecta, senio e squallet mancipia, afflictant collonia agri deniq ipsi tam beneficium tam Salutare, tam mansuetum Cive desiderant.

Sic quoq hanc ppositione Vir omni virtute praeditus amplificavit Pater Pomeij Pdicatu omni virtute praeditus in particulares virtutes, tanquam in partes virtutis generali sumptae resolvendo. Ex illo sit altera.

Praxis Oratoria.

Eminet in hoc homine altitudo Animi i condonandis offensis, i liberali gratificandi voluntate, i detestandis avaritiae sordibus et malorum omnium Seminario Cupiditate, neglectisq ppris emolumentis et comodis totum se ad aliorum salutem Mag: excelsoq animo explicat. Cernitur in capescendis rebus arduis, magnitudo mentis, i rimandis negotiorum ujs quaestigandisq, quam aptissimis mira sagacitas, i gerendis aute cosilium, i psequendis summas inter difficultates ad extremum usq costantia nihil qe qdaut n alto quidem aggrediatur animo aut cautissimis cosilijs administret, aut strenuo labore pficiat vir plane interritus periculis, instructus malis invictus adversis calamitatibus inexpugnabilis, ad labores impiger, ad pericula fortis, ad cosilia prudens, ad casum fortunamq felix.

§. 3tius.

p. Interpretationem. De. Amplificatione.

Interpretatio hoc loco nihil aliud est quam cum id uno verbo dictum est, idem alijs verbis eiusdem significationis repetitur, coincidit cum fig: Syn: Cic: hac in parte praebet nobis exemplo duplici et alijs longe praestantissimo. Primo est cum hunc Simp: Sensum a uos Judices nescitis amplificat sic: a vero Judices uos soli ignoratis: uos hospites, in hac Urbe versamini, uestrae peregrinantur aures, neque in hoc peragabo Sermone Civitatis versantur. 2dum est. 2da Philipp. ubi hunc sensum tu ausus es sacram domum ingredi, pluribus verbis explicat, o audaciam imanem, tu ingredi illam domum ausus es tu illud Sanctissime intrare, tu illius Sacrum Dijs Penatibus os importunissimum ostendere, a tu illa vestibula rostra, spolia cum aspexisti, domum tuam te intrare putasti. Adverte, si vis hoc modo sensum breuem dilatare, debes curare magnum delectum dictionum.

§. 4tus.

De Amplificatione per Congeriem seu Incrementum.

Hic modus tunc candidato eloquentiae suppeditat verba quando aliquem sensum ille non tantum verbis, idem fere significantibus, verum etiam rebus in idem tendentibus eloquitur huius generis, apud Cic: innumerabilia pene sunt exempla unum hic sufficiat ex Oratione pro Ligarco in qua hunc sensum Tubero, quid voluisti, illo plio dilatat, sic. Quid enim Tubero tuus ille districtus in acie Pharsalica agebat gladius, cuius latus ille mucro petebat, quis sensus erat armorum tuorum, quae tua mens, oculi, manus, ardor animi, quid cupiebas, quid optabas. Addo novum etiam exemplum ex Patre Kwiadkiewicz, qui in Phoenice Rhetorum hunc Simplic: Sensum res bona occultans, dilatat per Congeriem, quam indicat.

Praxis. Oratoria.

Latent plerumque in adversis solatia et nubes Solem tegunt, Mel latet in putamine Rosa sub Spinis, Sub cortice lignum inutili Concha leguntur Margarita, in motium venis aurum tegitur, iter Schite viget illustris animus, Marini fructus naves hauriunt sed inde fudunt Uniones, Congeriei affinis est conglobatio, sed haec est longior, fitque collectione adiunctorum, speciatim, definitionum, causarum, et effectuum, etc.

§. 5tus.

De Amplificatione per Adiuncta vel Circumstantias.

Antequam indicem modum amplificationis communiter uberrimum ex hoc Loco nonnulla breviter adnoto. Primo Circumstantias illo versiculo continent.

Quis. Quid. Ubi, Quibus auxiliis, Cur. Quomodo. Quando.

2do. harum singularium talis est interpretatio.

Quis. Significat personam, et quidquid Nomine personae aut pro ipsa persona poterit poni; Sic Personae Rex, Princeps, Dux, Senator, Praesul, Sacerdos, Nobilis, Miles, Civis, Plebeius. Nomine vero personae aut pro ipsa persona ponuntur. 1mo. Signa dignitatem denotantia ut sunt Sceptrum pro Rege, purpura pro Principe, clava pro Duce, Subsellium pro Senatore, mitra vel infula pro Praesule, arma pro Milite, fasces pro Magistratu, 2do. Stema vel Regni Familiam ut sunt Lilia, rosae, soles, cruces, sagittae, 3tio. officia cum suis insignibus. ut: porro in ipsa persona possunt considerari bona triplicia corporis animi, et fortunae vel mala his opposita. Animi bona sunt virtutes, artes scientiae, habitus pro ibi ingenium solers memoria capax, etc. animi mala vitia ignorantia, pravi habitus, hebes ingenium, memoria debilis, bona corporis paritas mediocris, forma

elegans ualetudo, firma, uires, etc. mala corporis nimia prauitas, enormis
pteritas, deformitas, infirmitas, tarditas, multitudo, bona fortunæ genus
et pinqui amici educatio, opes, honores, potestas, libertas, diuitiæ, Nobilitas, etc.
mala fortunæ his contraria.

Quid. Rem factum dictum cogitatum, opus, quod fuit, factum est, aut fiet denotat.

Vbi. Designat locum, Sacrum profanum, publicum, priuatum, commodum, incommodum, apertum
clausum, etc.

Quibus auxilijs. Hæc particula denotat præsidia, Vires, causas adiuvantes
instrumenta, vel animata, ut sunt Serui, Administri, vel Inanimata, ut erit
gladius, tormenta etc.

Cur. Exprimit causam potissimum finalem, item respectum, spem, metum.

Quomodo. Indicat modum quo res facta est aut fit aut facienda est, qui
modus aliquando designatur breuiter per Aduerbia, per Ablatiuos, et Comparatiuos,
et Similitudines, aliquando late per alias Circumstantias possis adhibere explicat
ut si mortis aut pugnæ modus referatur.

Quando. Tempus refert belli, pacis, induciarum, animi partes uidelicet
autumnum, hiemem, uer, æstatem, mensem, hebdomadam, diem festum, profanum, serenum,
pluuium, meridiem, mane, noctem, uesperum. His præmissis in indicio modum quo has
circumstantias possis adhibere ad amplificationem. Primo exspecta sintne sensum
propositionis subiectum vel explicatum, et quas hic et nunc tractari possit circumstantias, et omnes, an per aliquos tantum. 2do. si uis omnes circumstantias
usurpare, tange singulas breuiter, ne dum oratio in nimiam magnitudinem ex-
crescit, contrahat obscuritatem. 3tio. poteris aliquando 3tantum. 2do si uis omnes
circumstantias simul coniungere ad comparandam Verborum copiam, 4to. poteris
denique interdum una esse contentus præserti si talis sit, ex qua elici possit,
plura rei adiuncta, qualis est inter alias Circumstantias, Quomodo cum uidelicet
modus mortis, aut pugnæ, ut supra dictum est, refert. Hæc omnia ab Exemplis confirmabo.

Primo. istud propositionem Cic. Patriam suam liberavit per omnes Circumstantias dilatat.

Praxis. Oratoria.

Quis. Civis fortissimus Patriaeque amantissimus Cicero.
Ubi. In Urbe terrarum Regnatrice. Quibus auxilijs. Singulari prudentia ac diligentia indefessa.
Quid. Patriam suam pene e faucibus hostium eripuit.
Quando. Tempore quidem â Condita Roma Calamitosissimo.
Cur. Spe tamen non dubia fretus illius salutis et suae laudis assequendae.
Secundo. Hanc unica voce. Studeo. Sed tantum expertis circumstantijs eleganter dilatavit P. Pomey quod sequitur.

Praxis. Oratoria.

Quis. Tametsi haud inutili opera multorum spatio annorum clarissimas Academias celebraverim et in optimarum artium cognitione progressus fecerim non poenitendos.
Cur. Maioris tamen intelligentiae consequendae gratia uberiorisque percipiendi ex doctrina fructus.
Quomodo. Tam assiduo corporis labore ea conditione mentis ac meditatione.
Quid. Libros omnes qui venire possunt in manus meos quantulis spissos, captuque difficiles sci... ita legendo contero.
Quando. Ut illud etiam tempus quod animi relax... atque ... solet, reficiendoque

viribus necessariis tribuendum est: studio literarum totum se ipse porro atque consumam. etc.

Tertio.

Hanc propositionem Miles Christianus Turcarum expavebit, per singulas circumstantias ita amplificatam, ut unaquaeque eam sigillatim totum illum sensum exprimat. Hoc subiecta indicat.

Praxis Oratoria.

Quis.

Mars Orbis Europaei, qui olim rite sacris initiatus Christianis, atque hic ingenii solertia addendum capiendumve consilium, inde ad strenue militandum ex[t]remo robore virium instructissimus. nequaquam cadet animo ubi audierit aut viderit, cum grandis Praelii mole adversum se venire cohortes Odrysarum centuriatas.

Quid.

Nec existimandum est ad resentiendum Bistonum irruptionem e pectoribus Christianis cessuram magnanimitatem, nescit enim titubare robur quod firmas egit semel radices. Forsitan vero ingruentium fatorum Arbitrio Christianus miles suae virtutis fortunam desperatis viribus committet. Ab invicto Caelitum comitatu munitus dubiam sibi bellandi aleam non praeominari. Quid si porro acie exigua manu barbarum Geloorum multitudini obviam ire cunctabit. Sed crede mihi Orthodoxi Gradivi non est exigua cohors, cuius milites ingentem in dextera Exercitum gerunt virtutum.

Ubi.

Contremisce igitur fatalis Turcarum Legio nec Christiano Cive augurijs in certis Caeruleo furia formidine Crispe interitus in[gressa] etiam tua Tyranide Ungarica latibula molitur penetrare.

Quibus auxilijs.

Quo in loco non potest non audere Christianitas cum in praelium fortuna et virtus descendit utraque instaurans pugnam vibrans acinaces, spergens caedes, elidens Thraces suorum denique athletarum fronte lauro redimiens immarcessibili.

Cur.

Et licet innat audacia hostium spe rapinarum impulsa in limites imperii diffundatur licentiosas Calonum colluvie per confinia Austriae nihil tamen hi minus tangunt Christianas Phalanges, ut pote quas nobilior defendendi sui [li]-

matis

intentio facit. Ardentior amor Religionis quid legum tuendarum ratio quid cura boni publ: quid maiorum auspicibus aucta gloriae ad vitae necem pro fidem conscendendam invictos armabit Bellatores.

Quomodo. Quis vero dicendo plenum posse sequi, quam fortiter talium Heroum vibrabit mucronem dextera, qua nunc Augusta Reipub: profert insignia quam viriliter scutarius et sonis pectus purpuratum opponet, prema Corona suis muneribus exornat. Qua horrendum intonabit. Gladium cantium lingua qua ad reipb: recte gubernanda consilia Tulliana fundit eloquentia.

Quando. At nunquid praesenti bello gladius ille inocentis cruoris Sititor, nunc erecta in mina s amentia prohibit in acie, cum iam non semel prostrata ferocia sua infamiaque reclusus vaginam recessurus tum de decore. Sed distringat sane suum chalibem Othomanica perfidia erit adhuc in Christianis copijs tantum dexteritatis et animi ut vetero temporum gloria novo exemplo et felicioribus confirment eventibus ideoque illa nec terrebunt ingentis brumae frigoribus nec aestivus calentis Coeli ardoribus diffluent, nec injuriosa Scythicarum tempestate arcebunt, nec ullis demum momentorum cedent vicissitudinibus, sed addito suorum famam in meores victimam seu liberalissimam pro incolumitate boni communis consecrabunt.

Praeter hos modos, quibus brevis sensus fit longior. Sit

COROLLARIUM.

De obvijs modis faciendae Amplificationis.

Primo. Amplificat sensus brevis, cum nudis Substantivis adduntur Epitetha apta. Sic hunc brevem sensum v.g. Hostium audacia est armis reprimenda; reddes ampliorem addendo Adiectivis. Hostium impune grassantium inanis audaciam vindicibus armis, serio ac severe est reprimenda

Porro cu laboret passi candidatus Eloquentia, penuria Adiectivorum aptoru ad amplificationē, subiicio hic taliu indicem.

Adiectiva Laudis.

Admirabilis. Amabilis. Argenteus. Aureus. Augustus. Basilicus. Beatus. Bellus. Blandq. Bonq. Candidq. Celebrandq. Charq. Clemens. Comis. Comodq. Desiderabilis. Divinq. Elegans. Egregq. Excelsq. Floridus. Gemmeq. Gloriosus. Honoratq. Illustris. Laudabilis. Magnificq. Nobilis. Officiosus. Ornatq. Pollitq. Preclarus. Parq. Sacer. Serenq. Sublimis. Tranquillus. Venerandus. Utilis.

Adiectiva Vituperij.

Amarus. Asper. Atrox. Austerq. Barbarq. Caducq. Callidq. Contagiosus. Damnosus. Deformis. Durus. Effaeminatq. Effrenatq. Fallax. Ferus. Fictiosq. Funestq. Horridq. Ignavus. Infaustus. Insidiosq. Lethifer. Mutabilis. Nocens. Odiosus. Periculosq. Rebellis. Sordidus. Scrilegq. Temerarq. Venenosus. Vilis.

Adiectiva v Laudis v Vituperij.

Absconditus. Abundans. Aeternq. Afflictq. Amiq. Aptq. Ardens. Armatq. Audax. Aviq. Bellicosus. Celer. Delicatq. Facilis. Fertilis. Fecundus. Immensq. Immortalis. Ingensq. Insignis. Levis. Liber. Lugubris. Magnq. Necessarq. Plenq. Privatq. Severq. Vacuus. Venalis. Vulgaris.

Amplificat sensq brevis per casq Gramaticales et quidē tali ratiōe. In simplici sensu per illū casū, qui ēq cogita qui possunt alij ēe, et isti casui qui ia habetur adde. vg. Velles amplificare hunc sensū. Secundo.

Nobilitas ornat Hominem.

Quære ad Nominativũ et Accusativũ, quos ppositis ht, aptos casus residuos, et invenies Genitivũ generis Praclari, Dativũ Virtuti et Heroicis facinoribus concesse. Ablativũ ornat suo honore v dignitate v Excellentiã ad Accusativ: Nunc adde aliquod Adiectivum et habebis hunc sensũ Longiore. Nobilitas avita generis Praclari virtuti ac Heroicis facinoribg dressa, hnes etiã privatos mirifice ornat et auget sibi congenita dignitate.

Tertio: Amplificat sensg brevis p Periphrasi, quandò pluribg verbis expliat aliquid, qd potevat paucioribus iuxta hunc modũ hanc Sententiam. ~~Pr~~ auro bibat ~~in~~ ferro dulce e Egregie dilatavit Pater Lwiadniewicz

Facessant imbelles animi quiq gerg incensũ adijt nec virtg in Otio et qui nullã domi, nullã in hostis gloriã collegerint, adhuc tamẽ auro fulgerit nitent purpura quã p illorũ Ignavia erubescat. Khos ego Sceptris n hos fastig admoverẽ n illis aureã melioris fortunã venã aperierẽ qui nec domi consilio nec foris manu stetenit, nec Domi curios, nec militiã referit Camillos: illos potg quorũ toties armis securã tuta periculis Patria, ex cruento illo gloriã Martisq Lechici theatro tot Victrices collegit Laureas, suo quippe hostili Rpij Sanguine irrigatas: his eo Divite domj partas his aureos n infelicius aduc huj aravis sinus totis alveis infuderi fudere Sanguine merito Patrij, ad illos Ganges Divite Vena refluat et Laurũ sequat aurũ.

Par equidẽ ut strenuas manus fero ganisve sexonesent manubiã paretut oppressũ Clypeo pectg aureũ vellus induat et infirmes vigilias Otiosũ Patrij cervical reponat, ne sola recte factis merces. Sit recte factorũ conscientia.

Quarto. Amplificat Sensg brevis p comparatione hoc modo. Vis aliquẽ huig modi Sensũ dilatare, vide cui Subiectũ v Predicatũ ppositionis assumptã possit comparari, taleq̃ repertũ inventũ tuã materiã applica. Ita sinelles vg. ampliorẽ efficere hanc ppositione Virtg militũ premijs excitat.

deleres videre in ipsum et comparari, et invenies posse comparari pluviam. tu si eloquerens. Crede imbre aureum fortiudee seminum solidum virtutis nutrimentum. Eingit hac aurea tempestate, et in immensum crevit etiam collapsa bellantium virtus. Solidatur ubi aurea Coelum Patriam pluit grandine et pretiosa hoc in castris detonuit procella. Vel posset comparari Aureos clavi esse adaptati hoc modo: Virtutis in publicum emersura adyta facile aurea reserantur clavi adeoque muneris, et praestitae mercedis ratio mentes hac velut aurea virtutis esca pertrahit velut aurea cote acuit.

Item hoc propositio. Liberalis est Princeps per comparamine liberalitatis seu Coelo pluente, amplior evadit, si in terris etiam te Coelum esse probamus, ubi illud gemmeo grandinis pretiosi imbre [illegible] esse probamus in [illegible]. De [illegible] Divinorumque Coelis demittit tempestatem [illegible] partiumque, et in egentium sinus saepe pluit metallum, si quid et quando hoc perfecto semper grandinat gemmis riguoque Coelum despluit auro.

Item hoc propositio fortiter adversa tollerat, per sequentes similitudines dilatat. Inter adversa multiplicantes fortuna ictus manifesta cautem Capitolii immobilis saepe experimur.

V. Nubilum tonantis Patriae illaesa serenitate excipiens merito credi poterat altitudine mentis Olympum excedere, ut potest celsior qui ut adeo doloris procella pertingerent.

Quinto.

Amplificat sensus brevis per congeriem eruditionum loco vocabuli alicuius universalis, ad quod illa Exempla quae [illegible] memorata referunt, tanquam aliquid particulare. Sic illud exempli gratia dictum, Superat hoc opus omnia mirabilia opera in Orbe. Orbis miraculorum coaeteriando dilatat, ut indicat.

Praxis Oratoria.

Cave huic operi componas Aegypti pyramides arte pretioque certantes, Colossum Solis Rhodium, situ [illegible] et mole admirabilem, Pharum Turris luminibus dignum Ptolomeo Rege opus, Ephesinae Dianae templum, muros Babylonis, Mausoli sepulchrum, Simulacrum Jovis a Phydia in Coelos eductum,

Catrojis ... Colloris regia Minnij Labyrinthus aureus, Neronis domum, Amphiteatrum Pompei, Apelles Alexandrum, Uvas Zeuxidis, Parrhasij Lintheum Lysippho statuam Cupidinem Veneris Praxitelis Minervam Clypeum incisa soles Lapitarum Centauros etc. Aliaque Excente Orbis et artis portenta. Similiter illud. Dilacata fercula belles, dilatas, Somnias cum Vitellis, pessio quod atagenum, scinora, Phasianorum cerebellum, murenas, Numidica sudomeres, Arabica alites, luxum Heliobagali, gemmas Cleopatrae Neronis convivia. etc.

Sectio. Tertia.

De Modis per quos rudis et popularis Sermo in cultiorem stylum potest migrare.

Auersque tractatum de amplificatione sensus brevis, nunc agendum restat, quomodo sensus brevis aliquis amplificatus possit fieri elegantior. Neque sufficit Candidato Eloquentiae qualibuscunque verbis abundare, sed requiritur praeterea, ut splendorem in sua elocutione circumferat, Quare sit.

Primus modus extendendi nudos sensus per Fig: Ut sensus amplificatus fiat ornatior reflecte te supra Figur: sequentes, quales sunt Apostrophe, Interrogat: Repet: Exclamat: Hyperb: Gradatio. Sustentio. Antit: Prosopopoeia: Prosop: etc. Atque iuxta alias ex his et similibus instituo tuam elocutionem. Pro Exemplo sit illud Plinij, quo Traiani iustitiam depredicant adhibitis figuris,

Praxis. Oratoria.

O quam mitis severitas quam dissoluta clementia in loco residendo Fisco sedes nec aliud tibi sententijs quam bene iudicasse, stant ante te litigatores, non de fortunis suis, sed de sua existimatione soliciti spectaverunt, quid de causa sua quam quid de moribus sentias. O vere Principis populo suo in imperio magis quam ratione compescere.

Hintercedere iniquitatibus Magistratuum infectis reddere quidquid fieri non oppor: tuerit: Postremo velocissimi Asclenis more omnia jnisere, omnia audire, et undecunque innocentum Stati veluti Numen adesse et assistere.

Secundo.

Modus excolendi sensum rude est per Eruditionem, hac 1mo utcunque tum, quando loco dictionum Appellativarum substitues una propria v.g. Loco istius Poeta ad hortos digressus est, Ita: Apolline ad Alcinoum, a Pallade ad Po: mona, a Musis ad fontium nimphas est digressus.

Secundo.

Utens Eruditione ponendo illam comparationem videlicet Simplici sensum affe: rendo per aliquam similitudinem, quam habet cum aliqua Historia v. nomine proprio Sic loco istius: Miles fortis, illo in hostes invente poterit in Tolum Spartanos milites, et viros gignere. Sic loco istius Turca sub Vienna profligatus est, strages illa dedit alteras Turcis Cannas, alterum dedit Thrasymenum Thra: symenus est locus cladis Romanorum a Carthaniensibus.) Ita adventus tuus Oratoribus negotium facessit: Non solius Alexandri adventus Orphei simulacro, sed tuus etiam Oratorum ingeniis elicit sudorem, quibus tene admones tor: mentum, du. etc.

Tertio.

Utens eruditione id est tuam dicto desumpto ex Historia proponendo v. postpo: nendo ut loco istius egregia tua facta erunt posteris incitamento, sic cultius Fortiuus tua egregie domi et foris gesta facinora posteros ad laudabilem urgebit simulationem, quam olim Themistoclis Achillis olim hasta perstrinxit. Ita. Justus et liberalis est cultius dicet perpendit palmam Areopago tua aequitas, ubi vero liberalitate certandum est omnem, Tito gloriam ademisti.

Themistocles Achilles ~~Themistocle nis gloria trophaea~~

Quarto.

Utens eruditione ponendo loco causam ad probandam tuam propositionem his particulis adhibitis, Nerut documento v. credo me. Scilicet nerut ita patet. Exemplum sit illud dictum de Galba Imperatore imperium ideo libertis regendum dedit, ne pauciores Roma, quam Averrus furiis ~~aliis~~ affligerent. Ali: quando ipsi eruditioni nova causa succedit. Tale est illud, Romanis solebant, ut quod annis coronatum sua fontium fortunatam celebrarent, credo indignum arbitrari negari sitta fontibus aqua quibus vitas quodamodo hauriebat. Hinc illud tande

communi cepit Paroemia dici, qui aquam haurit, puteum coronat.

Quinto. Utens eruditione, ponendo illam per Fig. Rejectionis [illegible] deberes dicere hortum amoenum. Juxta hunc modum rei elegantius [illegible] huic tuo Viridario Hesperidum hortos, vel pensiles Semiramidis opponas, ceu veris in hoc Tiburi elisijs campis fabulis consenserunt [illegible] loco. Miles Victor Taceat Roma, Scaevola certior et Bonosij errori, Militis nostri [illegible] quod sternit hoste, trophaeum erigit.

Tertius. Modus est ostendi [illegible] sensum est per Sententiam, prius quomodo incipias tractare.

4. Primo. Quid est Sententia? [illegible] Graecis dicitur [illegible] Romanis Authore ad Herennium. Est oratio sumpta de vita, quae aut quid sit, aut quid esse oporteat in vita breviter ostendit.

4. Secundo. Quotuplex est Sententia? est duplex alia apta, alia quae nullis particularibus circumstantijs adstringitur. ex. Jacquet absque aemulo virtus, alia occulta, quae particularibus circumstantijs determinatur, ut. efficere non potes, ut omnibus non sapias.

4. Tertio. Quomodo Sententia sit formanda? Rem penetra sensum tuum rei, expende [illegible] doctrina ex illo potest erui, ut si tractas de liberalitate, vide quid ei possit ad doctrinam morum spectari et talemque erit, Sementem in misericordiam facit metendam in Necessitate, qui ope aliena sublevat inopiam.

Praeter hunc vulgarem modum eleganter Sententias formantur per modos sequentes

Primo. per Fig. Antonomasiam, festina non sunt, quae sunt festina, Rem [illegible] malum est potius

Secundo. per Antith. ut rara est concordia formae et pudicitiae. Rem med: nunquam [illegible] nisi cum alijs male. Rem bonis nocet, qui parcit malis.

Tertio. per usum prudentem eruditionis, ut. de armis loco Achille, Thersitis disserere indecorum est.

Quarto. per Alleg. ut Ubi virtutis cultura accesserit, nil sterile est. Rem tranquillas etiam naufragus horret aquas.

Quinto. per Usum similitudinis cogn.: ut. vites et [illegible] in falce sentiat laetius excrescit

Item qd Deus Universo, sole Caelis Phoebus, avib; item Regnis Rex: Sexto.

Per Experientiā ad hibitione ut: omni in aure oculi inveniuntur. Item virtutia ad ob forma suffragium. Item furorā arma ministrat. his positis. Nota Primo.

Per Sententiam, tunc posse expoli sensus inde, quando illa causs proponis tuā petet, accessu fact: per antiquidē particulis sequentib; Scilicet ut ferme documento arbitratus cunctaret, n ignat, nimium nempe quippe etc. Sic de quodam generis ac mentis illustri Viro dices, iuxta hunc modum, Tu solo antiquitatis splendo et avita generis nobilitate, sed etiam recte factorum gloria laudē tuā constituendam putasti, scilicet miseram arbitratus felicium conditionē ubi nihil moribus, omnia majoribus, omnia sanguini tribuunt. Item de S. Casimiro. Ipso statis vere Casimirus exhibuit; qd vix alius in Authumno sterilis argumentis ingenii [illegible] solatii spe alere in herba. Item de Mariano Sodali, sitis conditori, et dum tq in herba sit ancilla quoque Domini nunquam exclusos ē caelis a Cultu ex affectu, quippe in recte vita diligit, qui in diligit vitā matrem.

Optimum quoque ē lusus sententiam si aliquis simplex sensus synonim: plures sententiis repetatur, sic puglanis illam sententiam plenis sibi inimitiē educant in clientibus et alumnis expotrauit. Lactamus spē Catulos miseros mates, quin nostra post ubera depascat, Rigamus assiduis [illegible], quod mox in cubitu adulta nos perimat, et in nostris incendiis ferimus acuimus, quo cadamus. Adeoque in unum nos torques Vituli Perillus. Nota 2do.

Pulchré Sententiam orationi tunc inseri, quando illa tanquam aliquid ad ensu Currentis Periodi pertinens subsurget. Tale ē illud Curtii de Alexandro major fuisset, si vicisset superbiam, et iram, invicta mala Alexander. Nota 3tio.

Excolendi sensus inde per acumē Oratorium qd in eo situm ē, ut gravitatem sensus reconditorum, cum pia Lepori coniunctam admirabilitate preserat. multa vero ē quibus Acumē Oratorium venit, nulla subiecio. Quartus Modus

Causa inexpectata atque ornata aliqua ex sequentibus Figuris qu sunt Anazeni: Antit: Traduc: Etc. Suggerit acumē, ut patet in hoc exemplo de Nativitate Christi, subiit sub Urbam Mantium parturiens Virgo Sanctissima Comite Josepho, non habens Urbes. Primo.

X.

Virginitas et Sanctitas incolebat. Hic de Juda proditore Antitheta.
A signo pacis exordiit bellum osculo amoris intermixtis et blandimentis
abijcis amicorum instrumenta pacis, Charitatis pectore, uoltis insti[illegible]
amoris tessera hostibus servit odio, nimirum nouerat ex amoris castris
Barbarus transfuga, nullis amore armis gra[illegible] uolnerari [illegible] suis.

2do. Lusus in verbis dat Oratorium Acume, porrò lusum verborum efficiunt
sequentes Fig: Anomit: Traduc: Meguinot: Ratoo: Coni: Prim: Sit
Exemplum de Paulo corrupto Homine inter Athes nullum reperisset,
sed vel Angelos, vel Bellvas, vel ara Divina dignos, vel hara peccatum

2do: [illegible] hinc capellas, qui si fuisset hoc nunquam tam crudeliter vitam huius
petijssent.

3tij: Insipite Principes, quam Incipites male imperas, qui imperant tantum.

Quart: Ex Epitaphio Margaritae Principis. En quo Margaritas ostreo mors
includat ferale, quis male fingat morte. Deo[illegible] contenta cito.
Cleopatrae ferculis apponit, dum Margaritam ut sorbeat, in pulverem
atterit.

Quint: Hic tibi quem metuas, hostisque metuende Princeps, unum hoc time, ne
timeare animorum Victor, positer animorum.

Tertij Dant Acumen Oratorium quando fabulam Poeticam et quandam Historiam verum.
Tale est illud in Aquilam fulmine petitam. Sola haec aquila fulmen
petit, nec alium duntaxat, sed insuper etiam caput Jovi fulmina ministrante.

Quarto. Dant adiuncta rerum Acumen. Primo claritas Natalium. v. g. avitos ejus
fulgores nequidem passus obscura impune aspexerit, crederem hic credes
Clem in quem oculos nemo conferret, quin Vindex in passebra lumen p-
enitus [illegible]cat.

Secundo. Stemmata Labijum ut: de ter gemina cruce Potoliciorum, Kuna Polow
laurea ominatur, ter gemitum Potolicorum insigne, quando invictijus cruci
signo non solius est vincere Constantini.

Honorum insignia. Ut de clava Ducis, cum in [illegible] tibi Laurea effrondescet, imperialis clava, [illegible] hosti Patriae fatalis, qua Heraclis clava monstris. 3tio.

Temporis circumstantia ex hac sumptum illud de quodam Principe mortuo in Autumno: Pluris nobis [illegible] Autumnus e serenitate sepultam [illegible] Aestatis, [illegible] felicitate Aestatis, Octobri vindemia, lachrymarum afferente. 4to.

Circumstantia loci ex qua illud e demortuo quodam ab Aede S. Faustini Ubi ante felicior tibi mors contingeret, qua Faustinus suo Nomine contedit faustitatem. 5to.

Dant, Animae Oratoriae Tropi, ut ex hoc loco auctam elicias propositionem Oratoriam. Nota diligenter utrum loco verbi insignis e positum Substantivi, aliquod verbum Metaphoricum, Allegoricum, Periph: etc. Porro tropi qui lumen Ornatui afferunt, sunt sequentes Metaph: Synecd: Meton: Anton: Periphr: Hyperb: Alleg: de quorum usu. 6to.

Nota 1.

Si posuisti Metaph: nomen pro Subiecto vel praedicato propositionis Oratoriae, inde utrumque etiam verbum [illegible] mutandum. Ita si loco istius propositionis, Senatores Rempub. ornant, posuisti loco Senatores Lumina agri, adde etiam loco ornant verbum Metaphoricum illustrant.

Nota 2.

Omnibus Tropis parce utendum esse quia hac in parte plus Poetis, quam Orat: conceditur, et scias etiam Tropos Poeticos ab Oratoriis distinguere.

Nota 3.

Ut In prosa, sed Poetica magis, quam Oratoria metonim: usurpes DEOS Deas loco rerum quibus praesunt, sequentes habe. Bacchus pro Vino Ceres pro frumento, Nereus vel Neptunus pro mari Tethys pro aqua. Mars vel Bellona vel Ennyo pro bello, Pallas pro literis Penates, vel Lares pro domo Apollo vel Musae pro Carminibus, Suada pro eloquentia Dis vel Pluto pro Inferno, Aeolus pro Ventis, Priapus pro Hortis Pomona, Flora pro floribus, Silvani pro Silvis, Pales pro pabulo pecudum Vulcanus pro igne, Nemesis pro vindicta DEI Eumenides aut Alecto, Thisiphone, Megaera vel Erynnis pro furore. Parcae vel Particulares, Clotho, Lachesis et Atropos pro morte etc. Huc etiam revocantur nomina propria, quae eleganter etiam in oratione [illegible] pro Appellativis ponuntur.

Cretensis pro mendaci, Cursus pro diuite, Codrus v. Irus pro paupere, Cares pro vilibus militibus, Cato pro graui Viro. Aristides pro Iusto, Solon pro sapiente, Epicurus pro voluptuario, Sardanapalus pro molli. Sibarita pro delicato, Thraso pro glorioso, Thersites pro deformi, Epimenides pro somnolento, Verres pro fure, Stentor pro clamoso, qui sua voce 50. Virorum clamorem superabat, Phalaris pro crudeli, Perillus pro malo Consiliario, hic Phalaridi suaserat ut cruciando homines iuberet Aeneum bouem conflari, sed hunc primus Perillus indutus tormenti genus expertus est, posteris illud reliquit: Malum consilium consultori pessimum. Scytha pro Barbaro, Getoni, Odrissa, Bisthones, Thraces, Gethae, pro Pueris, Vlisses pro fraudulento, Pigmeus pro paruo, Gigas pro magno, Hector pro forti, Pegasus pro pedifrago, Nestor Hortensius, Hercules Gallicus pro eloquente, de posteriore videlicet Hercule Gallico refert, illum aurea catena ore circumferre fuisse creditum, qua animos auditorum in suam sententiam pertraheret. Momus pro mordaci, et Detractore, hic Deos incusabat, quod ad corda hominum inspicienda fenestram non fecerint. Protheus pro inconstanti etc.

Item elegantem ultima species Metonimiae usurpatur, quando signum pro re signata ponitur, ut toga pro pace, Sagum pro bello, Sceptrum, Diadema, Solium pro regno, fasces et secures pro consulari dignitate, Oliua pro pace, Laurus pro palma pro victoria, Hedera pro popina. Item sequentia, ut: stricto gladio hostium ingredi pro bell: indicere, fontem coronare pro gratitudine exercere. Huc etiam referuntur stemmata Nobilium, Regnorum, Ciuitatum pro iisdem posita.

Nota 4to. Allegoria mixta magis confert ad acutam dictionem reddendam, quam pura, si de centum plus obscuritatis, quandoque habet, quam ut possit elegantiam conciliare. Allegoriam facile formabis, si Principaliorem tuae propositionis perpenderis, illudque alicui rei compararis adhibitis verbis competentibus, ut hunc sensum Respub: inter dissensiones etiam stare potest si prudenter eam gubernes, Princeps, si in ista hunc modum Respub: naui comparando et Principem Nauarcho efferes s: nauis reipub: inter declinanter etiam dissensionum fluctus, minime potest frangi, prudenti Monarcho ipsam gubernante.

Effectus rei demonstrandus ut: voluptas immanis Bellua ex infernorum claustris 3tio.
erumpens ardentes ira fert faces quibus in mortalium pectora dissensa conjicit Venena
spargit et sentissima quoq[ue] humanarum animos enecent lethali deniq[ue] telo armata
quos incautos in medijs amplexibus confodiat blanditiarum sectatores.

Per negationem. Quando Orator prius demonstrat quid non sit res, deinde subjungit 4to.
quid sit, Sic definies Christianum tunc eum Christianum putes, qui eum lustralibus
aquis sit ablutus, vitam omni turpi Bacho Venerisq[ue] conservat qui mente scelerum
inventrice lingua conviciis infamem manum inocenti sanguine crudelitatis contextis
intemperantes oculos corpus omni foeditate conspurcatum gerit. egregiam vero [illegible]
Christiani dignitatem? ille ille effecti si ne decis dicendus Christianus, qui
conceptis in Baptissimo votis Christo auctoratus, ejus vexilla sequitur cupi:
ditates coercet nec ullaterus eo inclinat, ut a sacrosancta Religione quandoq[ue] de:
sciscat.

Per substantiva laudis v[el] vituperij addito Genitivo competenti. Ita Ju: 5to.
stinianus in laudem Beatissimae Virginis MARIA e Regina Caeli Paradisi
ianua, Solatium et interventrix [illegible] mundi Interemptrix peccati, diaboli
terror. Similiter in Vituperium Civis Deditissi e illud: Pestis Patriae, Nau:
fragium Reipub: libertatis exterminium, Aequitatis Eversor etc.

Usus Definitionis e Multiplex Valet enim tum ad amplificandos et orna:
dos sensus, tum ad augendas Periodos ut supra vidimus, tum ad Oratoria
acumina: Maxime tamen confert ad faciendam Confirmationem propositionis aspirantis
ad probandas quando inventa Definitione illius rei quae e Judicis in ea propone
vel per Syllogismum v[el] Enthimemma, aut per alios modos infra tractandos exponimus, atque
ita ex unica Definitione et ratio integra potest formari, ut patet in sequenti Exemplo
ug. Solari amicum maestum ob obitum Amici, posses accipere pro confirmatione tuae propositi:
onis Definitionem, qua dicit Vita Humana e flos Caducus, et in Enthimema hoc modo
digerere.

Antecedens

Vita Humana e flos Caducus, Consequens Ergo e debes amicum fatis erectum nimio
prosequi dolore, de quo sit.

Praxis Oratoria.

Haec Sermo balmariis in beveris fatiscentis mundi ruina fuit mortalium felicitas Antecedens
constantis in inconstantia, fatendi eisse alea nec fluxa vitis editione unde e
caducum, et momentaneum experiris. Magnifice Dne. Atquod hic e mille extitit

aliquando, qui certū eshauserit, Parvi unde ex ortu et in alterna aquarum elicuit euentum.
Quisnam modo agnovit rerum ascribit. Sed et etiam quotidie vitam a flore exa-
spere promonumenta. Flos profecto flos vita haud eo fragilior quo maturior
et tanto vigentior, serio lucens quarto in Adultiore pulchritudine se incipit

Confirm. Antecedens: explicare. Accedit tunc veritati stabiliendæ non leve robur ab Hemerocalle
flore, qui brevi fugientis vitæ suæ cursū unius dumtaxat, et diei currente
circumscribit. Mane videlicet vivificante Cœlestis roris stillicidio vesper sub
in auras adducit vitales. Meridie ab ingentibus se radiis Solis vita orditur
matura. Vespere demum et cadente Soli, et Ambrosia herba parente et
vitæ diuturnæ interitu celeri infra persolvit. Tali vero exigua ejusmodi floris
vita universis coloribus mortalium vita adumbrat. quod sæpe numero ubi in
Adolescente ætatis vero in flore incipit pullulare illico hiemali decor tam
asperitate depopulatrice juventutis hieme experitur. Sæpe mihi est fa-
teri cum vinculis in Adultiore vitæ pubescentis fugiens dum et cum annorum con-
spiratione fatorum occiditur in iurgiis, ceu alter Hemerocallis. Nec aliud occasum puto,

Confirm. 2da Ant.: primordiales instar Paradisi sepimenta duplici orti primordio Mortalium. Parens
nisi vita caduca torrentium florum aeternis late ipse, ac eo Nepotes colligerent
breve, sub vitæ suæ, lis ac arescentium herbarum interitum cadit Sanctitas
in omnes parcarum iura ac leges ferreas duræ necessitatis stylo exaratas.
Quaeri tibi Magnifice Domine magis perspecto sint. quo vitæ possit consequi
dictione, quinde cur breve vitæ deflorescentis in Domino N. maxima quod ob. recur
suppositus fati serpesti amicissimo indulgens adori, flos etiam ille filius quem
occidente caducus, atque ita floruit heri, ut hodie mortis afflictu exarescere
habuerit necesse. Recedat tamen, instar torrentium herbarum, ut interiret,
vivit ille etiam succisus ut pote quem dextera naturæ autoris in æternitatis

Consequens: beatæ areolas transplantavit. Id vero cum egregia M. D. N. gesta, nostra Magnifice
Domine iubeant sperare illud ipsi sueverit quod seriis et accuratis expensum cordi tuo
dolor lancinato medebitur. Dixi.

In occasione Defensionis qua Plutarchus Principem Solem populi esse dicit tale
posses formare Entimema salutatorium Ser. Regis Poloniarum nunc Polonæ
Nobilitatis. Antecedens. Sol est Regum P. Orbis Sarmatici Rex,
Consequens. Ergo te demisse venerari. Quod Oratore sic eloquitur.

Praxis Oratoria. II.

Patere Regia Ser:mae nos ceu astra minora te Solem Sarmatici Orbis hodie vene: — Accessus
rabundos intueri obtutu, cunctosque tanquam lucis fontem et caloris Parentem demisse
venerari, quia tu olim majoribus Regni Syderibus illiberalem fecisti copiam pellendi tibi grati
Jubaris tributum. Neque hanc Solis appellationem quidem commune tantummodo privilegium Prin: — Antec.
cipum deferimus, sed cum Plutarcho quam novissime e variore gloriae solaris praerogativa
ad te pertinere. Sive namque in Sole aspectabilem splendorem ac immensum ipse luminis pelagus — Rae pl. Enu
suspicimus, sive incredibilem cursus velocitatem miramur, sive profusam illius cum Orbe sub:
lunari communicationem dicamus, cuncta haec clarissima tui animi, laudumque tuarum
sunt documenta. Et splendorem quidem Augustissimum eumque supparem Meridiano in te spe: — Laus. 8. a.
ctamus emicare ex avitae domus Inclitae Sobiesianae prosapia, cujus gloria ac non interrupta
sanguinis series, ita Regiae dignitatis auctuario ad summum fuerit commendatione
At non minor est admiranda Solis celeritas, cujus adminiculo non modo amplissimos graduum — A dignit.
dignitatum emetiuntur Zodiacum superasti. Sed brevi quoque in Supremi Regiminis
auge constitutus, Orbem Lechicum gubernas prudentissime. Tam vero adeo jactare — A Liberal:
vinte Regia Ser: Solis partes adimplet tua benigna, cum Climate subjecto communi:
catio, ut tam amabili in singulos affabilitate et serena in omnes gratiarum influxu
pensamus, non Civienses duntaxat sed in Polonia quoque Solis fonte ditissimos in Egenorum
sublevandas derivantes quotidie reperimus. Hunc invicem debitas gratitu: — Apud Cive nos speras Solis
dinis hodie Coronatus, non e marcescentium florum varietate cum Romanis nectimus
serta, sed e subditis [illegible] et animis nostris innota primis, aeterno ut spe:
ramus superum calculo approbanda; quatenus Regum Potentissime, terrae Sarmaticae
tantum vero totae, qua late patet Europae Orbis non nisi Orientem Solem semper ex:
periatur, eoventus, ut quemadmodum Princeps Planetarum procellosum aequor ad malaciam — Solis sors mavis [illegible] cella s comp[illegible]
suo componit exortu, ita tuis victricibus armis, sub tuo felicissime Auspicio
tumultuosa belli Othomanici tempestas edomita eo statu pacis Halcyonia
sinat Orthodoxum clima remeare. Dixi.

Sectio. III

Quid sit enumeratio Partium et Quomodo sumuntur Ab ea Argumenta.

Partium Enumeratio iuxta Cic: lib: de Oratore è rei in singulas partes apta quaedam distributio. Porro ut totum varium, ita et partes variae sunt, aliud enim totum vocatur Generis estque res universalis, particularis res in se complectens, ut virtus iustitiam temperantiam prudentiam etc. continet. Aliud totum integrale, quod constat partibus re aliqua efficientibus, ut in homine sunt membra, quae dant corpus, in domo fundamentum, parietes, tectum quae aedificium constituunt. Ex hoc loco triplicites argumenta, seu rationes pro confirmanda propositione sumuntur.

Primo. Cum omnibus partibus enumeratis infert totum. Sic Cicero scientia rei militaris, virtute, auctoritate, felicitate in Pompeio recensitis intulit eum fuisse bonum exercitus Romani Imperatorem.

Secundo. Cum omnibus partibus negatis negat totum. Ita idem Cicero ut demonstraret Rempublicam ipsam bene ordinatam Romae fuisse imperio ostendit, non fuisse leges Romae, magistratuum Auctoritatem, Senatum, quae tamen maxime conferunt ad rectum ordinem Reipublicae Arginis.

Tertio. Cum partibus omnibus negatis, una aliqua ponit affirmat. Hinc v.g. possis probare aliud tibi pecunias surripuisse, Sic ne esse, fatearis unde ex istis: aut invenisse, aut te habuisse pecunias aut ab aliquo mutuas accepisse, aut aut surripuisse, tamen non audes dicere, tua enim conscientia te convincit, falsitatis, non enim quis etiam daret tibi Helluoni decoctori mutuam, nisi vellet facere jacturam commodati. Invenisse autem nemo credet eum qui nihil quaerit, nisi alieno furto tollere, nec labore comparasse qui vitam inertem et otiosam ducit. Sic itaque libere, quod est te furem te praedonem te raptorem. Sed id quod concernit.

Praxis Oratoriam.

Si velles v.g. laudare Duces exercitus Polonorum iuxta tamen modalitate formabis Entimema.

Antec. Duces exercitus Polonorum pollent virtute, felicitate, et Scientia rei militaris. Consequens. Ergo merentur et laudem Ducum egregiorum, Quod sic fusius dat.

Praxis. Oratoria. I.

Accessus. Nunc duntaxat Pompej et Tullij Sententia pedestria quos Duces Invictissimi, iudicio orbis Lechici gloria palmantes, fortiter iuxta

ac feliciter Clavam gerere Imperialem et quidem ... Sensere robur ... copias ... fatales sibi vestram clavam ... monstra clava olim Herculea experta, victoriosam nobis herbam porrexere. Atque ita feliciter quoque clavam vestram ... laureas, ut etiam simul hosti in mortem ... ferale ... cupressum. Verum secundos hostem ... roboris successus eo fecistis illustriores quo saniorum arbitrio consiliorum prudentiam nobis in comitem militia vestro ... adsciscere allaboravistis. Nota loquor atque adeo omnium celebrata ... quorundam careat sensus ... bellando an infeliciter ... salute fueritis prudentiores, nihil tamen ... ea sententiam ... vestram derogat gloriam. ... Sarmatica ... optimos belli ... extitisse Imperatores qui virtute, felicitate, scientiaque rei militaris instructissimi boni publ: consultiores indemnitati. ... pacis, bellorumque moderator Deus ... honor, laudes, et ... vestris debitis ... apud memores semper Lechiae Nepotes ad perennem maneant commendatione. Dixi.

Ab eadem partium enumeratione ... modum ... suadere militi Polono Turcam non esse timendum.

Non timendus Turca propter multitudinem, neque propter fortitudinem, neque propter ... tatem suorum militum. Ergo ... non est timendus. Quod ... Satius.

Ratio: / Ratio appl.: / Causa / forti: / felici: / scien: / Confirm: / ... / ... Polon: / Conseq: / ... / Anteced: / Conseq.

Praxis Oratoria. II

Si quorundam animis inhaesit sententia Bithonum copias ... formidandas esse illi profecto non ... tantummodo ... Sarmatico ... sequuntur ... commilitones. Quidem vero in exercitu se offert Barbaro ad ... causam pauperis ... insolens multitudo, quam late campos insedit. At virtute pugnant, non numero olim, imo ... instar ... numero ... silvas ... bipennis ita grandis ... magnam militem ... conflare. Robur vero et ... armis ... Verum magnam ... Umbra desiderat, ubi Impotens imperat Libido, et ... regnat ignavia. Sat ... habemus exploratum, Turcae fortitudinem ... mentum, ... nuper ... Viennensi plurimi ... in turres fuga coactis. Demum nemo ... bellandi ... barbaris concedere, quos non amor suae Patriae, sed inconsulta temeritas in campum elicit. ... ergo ... hosti ... nequid habere ... Notatio nominis quae aliter vocat Etymologia seu ... Origo ... vocem senatus ... senatus habet ...

Ant: / Ratio ... / Sectio 4ta. / Cons:

Partium enumeratio iuxta Ciceronem Lib. de Oratore et rei in singulas partes.

par II. Item vocem, Aprilis: Aprilem memorant ab aperto tempore dictum. Itemque loci cuiusque et ipsius cum ad laudem vel vituperationem ex nominis interpretatione desumendam, tum ad formanda acumina Oratoria quod fit postremum.

1mo. Utendo Aequivocatione, quae consistit in ambigua plurium rerum significatione. Ut quondam Augustus ex verbo colo, quod significat et agriculturam et observantiam, dum audiret quempiam arare humum in qua pater ipsius erat sepultus, inveniens eum condemnavit inquiens: Iure profecto hic Filius est qui Patrem eximie colit. Sed restitit Poeta Euderus in Margine, Bona Regina appellata Poloniae Regina.

Ut parce parcunt ut luci lumine lucent,
Ut bellum bellum, sic bona Bona fuit.

2do. Ex nominis per literarum dispositionem Anagramma continendo Sancti Xaverii, Anagrammatice dicitur: Vir sapiens. Ut axe vivo. Albertus ter alba, Casimirus asimus, Logica caliggete. Ex hoc loco nullum potest sumi solidum argumentum ad persuadendum, sed quamquam ratio hinc petitur etiam referenda ad delectandum auditorem acumine Oratorio vel ad laudandum aliquem sumpta occasione ex illius nominis significatione, ita si vellemus aliquem gratulari S. Stephani festivitate facta reflexione ad hoc nomen Stephanus. Tale possem formare Enthymema.

Anteced. Festivitas quam hodie celebras regia est, hanc enim Stephanus, qui idem est quod corona, sese ipso coronat. Consequens. Rite ergo tibi gratulor.

Praxes Oratoria. I.

Ant. Festos nefastosque dies e omnium vitae peculio Regios vero ex tuo hodie nomine discimus. N.N. Reges Tyrio ad Sidonis murice uti solent paludati, nec arabicum venire iubes metallum unde Regii illucescant, habes utrumque intra coronatam nominis tui maiestatem, utrumque Principis maiestatis luce natalis tui non modo Regiam, sed etiam Regum serenitate circumferas clariorem.

Rdo. Reo Et diadema quidem ipse integerrimus legat aut audivit. Ita ambire tempora cingens tui frontis instar augustae est dies non dedignatur, Innectitis vero tincturae splendore ut fulgeat purpura cruoris sui, tot gemmis, quot lapidibus Solymae distincta offerre maturat, verum in suo cliente Honori in-bar

Christi, atq̃ inde tale formares enthijmema.

Solennitate decursu annuo celebri solitas obiri tibi mecœnas, coheni gratulari; Consequens. ergo et Natale Christi tibi gratulor. — Anteced:

PRAXIS ORATORIA I.

Exortum olim in nostræ mortalitatis Hemisphærio Deo hodiernâ annuâ Cælorum revolutione, renascente Sole Divinissimo, venio tibi gratulaturus mecœnas amplissime. Atnec, si liceret, vellem consumere tot obligatus gratitudinis tesseris ad gnarum tibi censum pendendum, quot vices memoria recordo, n dissimilis tributi, ame ca aliis persoluti. Nullus aliquando solennis refulgentis DEI lux refulserat, quin simul in gratione illa erexerit clientem. Nullus vivificantis Spiritus ... ignis, ita quot annis ut me simul animare & festa et tripudia ... et de tua incolumitate. Nulla deniq̃ tuo indigenti sacra dies unquam illuxit, quæ tuorum beneficiorum ... et meæ gratulationis carere professione. Profecto nec hodie, tanto minus tamen quanto magis effusâ liberalitate eloquens in VERBO Incarnato DEUS sollicitatam tot seculorum expectatione elargitur congiarium universis. Imples tam felicem numerum m. dne. consors effectus publici boni, imples gremium Cælestium Donorum, mecœnas amplissime. Et habes unde hi clientum tenuitas ditet, effundat se se beneficentia tua, nunquam plenior, quam ubi sic incipit exundare. Admitte nihilominus hodie in tantos fontes meos rivulos ... quos animitus novetur inter similes nascentis DEI soles incolumis et fortunatus vita exigas saepitissime eiusdem Bethlehemitici Infantis gratiis in dies cumulationem. Dixi — Ant: / Cons: / Ass:

Hinc etiam sumeres argumentum, si velles probare Rhetoricam multo labore acquiri, quia nulla ars liberalis, sub qua Rhetorica continetur, absq̃ labore comparatur, quod plurib. eloquit.

PRAXIS ORATORIA II.

Nemo Rhetoricæ facultatis disciplinam altoe ... sibi persuadeat, nisi noverit prius sudare multo, magnaq̃ animi contentione eij constare professionem. Et quidni ita? cum eloquentia sit et audiat sensus ramq̃ aureq̃ arbori Scientiis cuius radix amara, ita ascensus in ... ac palmam sine ardo, &. Frustra enim quantumvis Divino polleas ingenio, te dulcissimorum fructuum, qui ab ingenuis pullulant literis, ... possessorem, absq̃ dulce labore et comite exercitatione — Ant: / Rat: / Ant:

x.

Exornat. Illg: Frustra oleum et operam perdis, nisi utriusque ita eloces, ut eum Cleate hinc tandem raro et difficili speciis artificio laborata, apud posteros olim mercabitur, ad quod insomnes noctes Palladij consciis lucubrationibus. Adeo enim hoc

Illg: locum habet in opere, quod protraham Rhetorico, ut nullus ex spiis, ne quidem in Graecia eloquentiae patris solo Demosthenes fuerit, qui tot spij in studio attica facundia omnes artifices vigilantia vicerit, sed ut elucam.

Sectio. VII.

Quid sit Species et quomodo ab ea argumenta sumuntur.

Species juxta Cic: est notio, cujus differentia ad caput generis, quasi ad fontem referri potest. i.e. est aliqua res particularis, quae continetur suo genere. Ut Justitia est species respectu Vocabuli virtus, quia continetur sub illa. Species aliter vocatur a Rhetoribus forma, quae concipitur aliqua re particulari. Argumentum a Specie hisce modis sumitur.

1mo. De quo dicitur aliqua species, de eo etiam dicitur genus, et e contra ut in defendenda Patria hic militis fortitudo enituit. Ergo et virtus.

2do. Quidquid dicitur aut negatur de specie, id etiam dicitur aut negatur de genere ut: nec Justitia, nec temperantia etc. impellit in scelus. Ergo nec virtus. Hinc si vis velles Nobilibus commendare studium literarum liberalium, dares rationem quia inter varia ornamenta est etiam particulare ejusque Nobilitatis scientia, qua ratione ad talem posses redigere Syllogismum.

Major. Nobilibus sunt comparanda sua ornamenta.

Minor. Sed literae sunt etiam ornamenta Nobilitatis.

Conclusio. Ergo Nobilibus sunt hae comparanda per diligens literarum studium. de quo sit.

Praxis. Oratoria. I.

Laendiis sublimitatis praerogativa ut suo non contenta decore, aliunde laudabilia sibi conquirat honesti, atque gloriae ornamenta. Ita nimirum Orbis universi calculo approbatur, eliquum esse maximae Nobilitatis magnificentiam, splendoremque tot annorum spatijs gloriose collectum evanescere, nisi mutuato aliunde otio, se despiciat egestati. Et sane omnibus illud ab ipsa rerum Parente natura insitum, studium honestatis, ut ad ea Giganteis

pere passibus animose contendant, a quibus vita sua grande decus accessum augurant. Atque sic demum ejusdem beneficio naturam comparatum est, ut ille honor veniat gratior, qui ornatior illa decora venustius exornant quibus auctuario insigniunt honestatis. Quo vero magis expetenda sunt tibi nobiles Nobilium Nepotum animos ornamenta, quam ingenuus literarum quantum plus qua meridianae lucis generis claritas serenat, qui ductis occupandum, melius occurrit, quam optimum artium disciplinis, sine quibus angusta est domus avitae Maiestas, nisi ab illis amplitudine mutuetur augusta. Sterilis enim in suo Natalis splendore nobilitas est, nisi spoliat pulcherrimo cultu literarum. Obscura [illegible] prosapia, quam non prius sol Palladis illuminaverit, et veriore laudis titulo literas in luce perduxerint, quidquid vetusto pulvere obsitas iactant ceras Maiorum. intuere meum obsecro nobilitatem illam, [illegible] famosque in posteros sine literarum luce transfusam, quantum demum est [illegible]. credideris ego aureum quidem anulum sed gemmis destitutum ornatam arborem venustam cassam fructibus nostrisque grano aristam. Solum orbatam Sole literas, inde nobilitatis Avitae decus, gloriae ornamentum, lumen salutis meum existere, atque in earum studio auratiore posthac satage operam elocare. At si velles gratulari Electo Marianae Congreg: partenios fasces, ex hoc loco talem posses formare Syllogismum.

Maior. Virtute et meritis partos honores gratulamur. Minor. Sed hic Parthenii honor tibi virtute et meritis obtigit. Ergo hunc tibi gratulamur.

Praxis. Orat: 2da.

Locupletem meritorum censum Parthenii honoris Congregationem nemo hodie non peculiari colit veneratione. M.D. nec enim vero cujus benignioris fortunae sorte votis avidioribus requirunt gratulabundi, nisi quem ingentibus virtutum passibus intueri aditum. Sic nimirum amplissima ad agilitatis evolutione studiarum [illegible] mendicato sed succedaneus in omnium recte factorum fasces comprehendere, hac Beatior faustitas ita litarum probitati, ut illa tandem spetioso honorum lecto provehatur qui satiet vota Coronae desideria, plausus indicat ac universos in festivam provocet Gratulationem. Provocasti tu quoque M.D. fasces Parthenicorum meritissime Neomoderator. Subditarum tibi mentium plenitudine involasti singulorum admirandas [illegible] ut [illegible] auspicato Marianas scandisi Curules, purgasti demum universas huius Sodalit: vota eo unice spectantia, quatenus [illegible] tuam virtutum vinculo [illegible] dentissime.

Et quidni affectu studio animata Sodalium Corona te hodie circumstet gratulabunda quam meritorum tuorum magnitudine huiusce dignitatis sanctuario suspicit condecoratum, atque ut illa inter cum suffragijs tenuia sui Magistratus principia inclinaret, iam diu pluma Herculea Catena est protracta, tua omnisque Numinis probitate absoluta. Facit vero Caelorum semper Augusta Imperatrix, ut cum Parthenia dignitate ad ampliores etiam in respublica sacra vel profana tandem honores capessendos inter adolescat merita quibus addictissimis tuo Nomini et prius intus venerabunda, dovernis studijs universi unaquaeque demisse possimus, quatenus eosdem quos desanctissimis tui honoris initijs gestientes circumspicis, inmagna ... benigne faveas. Dixi.

Sectio 8ua

Quid sit Simil: et Dissimilitudo, Et quomodo ab his Argumenta Amresicla.

Similit: Est vero quod in multis diversis sunt aliqua Convenda. Demonstratur haec Definitio in sequentibus Similitudinis Solemnis. Prima. e qua comparatur dignitas alicuius reipub: senitiosa cum Caelo nubilo sic e nubibus nisi ignis grandinisque decidit ex lucentis fulgure mox Tonitrua sic ex spectabilium magnorum virorum fortuna initiis creant reipub: Secunda est qua animus tranquillus confertur cum Mari tempestuoso ... ventis asperatur mare, res aliquoqui natura lentissimum sic: animus licet sit aliquando per se tranquillus, alienis motibus percellitur.

Nota. Hic simil: deb. inveniri competentem materiam ne forte si minus fuerit minus apta risum moveat loco arg: ut illi contigit qui aliqua antea visum senatorem et Patrum Purpuratorum coetum dicturus de justitia se natum agro, senatoris vero corpus in eodem consistens comparavit.

Similes ex hoc loco tuae propositionis astruere Argumentum bene penetrato sensu materiam reflecte te supra res quibus potes comparare subjectum et Praedicatum tuae propositionis, et hanc similitud: pone pro ratione. Stassinelle v.g. oratione de Passione Christi instituere, posses illam comparare operi 6. dierum id in Mundi creatione perfecto a D. Deo. de qua materia sit. Patris Sarbiewij.

Praxis. Oratoria.

Quas dies nascente Saeculo dederat huic vita, easdem hodie renascens in=
tulit Authori necis. Et potuit serena esse ac fixionis teterrimi conscius facere
mundus quas Reges interemisset Saeculorum. Equidem verecundior fuit Anteced=
ens factus serebuit sanguine alieno. At interfundicendo noctis caligine
ecce tibi accensis imprudentis faces, et novus quidam per hortum colluces lucernarum
dies, utque nox creaturas absconderat, adusta eum scelerum dies resperiet ad
mortem. Opuscolum renascentis mundi Exordium, auget spere amplius hic conficeret
dies inclusus in lucernis venit mane ad vesperam. Pergite porro funesti mi=
lites et alligato semel Deo funibus et catenis funestissimas dies serie
texite, firmamentum interim ille creabit quia est incerta majori instabilis trahet
eo constantior quo instabilior. At vos qui aquis ipsis fluxi magis estis
amici fugite qua potestis ut dividat aquas ab aquis quia condit idem in
mundo firmamentum fidelitatis. Quis vero hic ingrediente Christo tumul=
tuantis Jerosolymae fletus agnosco Mariam quia furentium stiis procellarum
et funestis conspirationum ventis agitata ultra humanae commiserationis
litora sese ejiciunt quae cum Humanitas se inter infernos satellitum furores
intempesta nocte per plateas captivam trahit majestatem experiri scilicet volebat
pulcherrime quidquam Vinctis maribus timere posset qua olim liberis fecisset.
tertius hic erit Renati Orbis Dies. Iste hic erit renati Orbis dies
quo admiserrima scelera nocte pellenda Sol novus veniet etiam studij
fallor Galli exaudio Cantum Solis Orientis nuntium e tonetsse quidem
e pelago Calamitatis tamen ut quocunque respexerit non maris duntaxat
attrahatur imbres verum etiam de Petra. Ita interjectum facies ille faber univers=
tatis vultus illenejor Caeli quam Sol terrarum extremit armata militis manu
in Nitore induit ferro in luce fingit pugnis inspetie abluit sputis inne
instate. Ita nunc Astrologi qui in oculo universitatis sut maculas vide=
atis vestros politis, ite in meo Sole sputa livores vulnera numerate et
venerationes istos qui luce Divinitatis nubibus mendacij involvunt Solem esse
cuius faciem milites non nisi velato vultu cuique Pontifices nisi scissis
tunicis ferre possunt. Solem adulterae et Titulo et habitu Apollinis
hoc divinae Sapientiae in scholis antiquitas colebat atque ecce Solem nostrum
candido illo quidem sed tamen stultitiae amictu in Aula prostitutum. Nimirum
in aulis politicis crapula noctibus non sapit Solem cuiq. Nolite tamen infudiciu
virgatores hanc qualemcunque Soli meo detrahere vestes coget ille, fateor

impijs portenta minas cum interminatae humanae impietatis columna
venerit stabit pluet sanguine obscurabitur postremo cadet.
Solem quis dicere falsum audeat? quis non videat Regnorum mutationes?
mutat Coronam in spinas sceptra in arundines, purpuram in centones,
imperia in ludibria. Age iam ex restaurato Caelo ad terram transeamus, et
illa Maiestas, ut proclamat, proferat terra herbam virentem, illico se illi
virgae in dorsum, arundo in manus, spinae in caput infixerant. Isti vero
Laureati sapientes in Coronae Orbe, sistere pedes nusquam erunt molli:
ssimi animabus, quae praeter Caelum nihil noverunt neque mirum, si inter spineta
quinto iam operi intenta Maiestas ferocissima reperit Animalia: circum
dederunt me inquid Vituli multi, multi tauri obsederunt me, et aperu-
erunt os suum super me sicut rugiens. Circumdederunt me multi, mul-
ti Sane nisi evidere ex altissimo Corpore te hinc esse audiamus aut tu hinc
hodie de integro crees, hanc Atheistissimi nullam habemus. Ergo ut pa-
rentum iam sibi Paradisum reficiendum inveniat homo, servit in medio
terrarum Caelistis agricola cistas lignum sine frondibus, infelice, sterile
invenerat arbore, sed iam ipse ascendit ut pulcherrimus ex ea fructus
penderet neque mortales possent, aliud carpere ex ea praeter DEUM
Ita constituto Paradiso pararat reficere hinc reficit vere dolare, du
ge olim inspirando in eum spiritum vitae sibi retinuerat hodie expirabit
et totum in nos inclinato capite emisit spiritum. Dixi.

Dissim: Est autem ea quae comparantur diversa esse ostendit, ut Soles occidere
et redire possunt nobis cum semel occidit brevis lux nox est perpetua una
dormienda. Argumentum a Dissim: eodem modo sumitur sicut et a simil:
itine v.g. similes spare animum hunc esse immortalem ex dissimili ducto
ab anima Brutorum facile id ostares, de quo sit.

Praxis. Oratoria.

Neutra veritate asserimus belluarum consilij rationisque spiritum expertem
extincto corpore pariter extingui ac influxas dilabi auras in
amplis remeaturum: nam eadem ratione, qua corporea moles ejusmodi
animas propagent, frustra alter decernes exitum illis, eadem prorsus ori-
gine cum corpore sortitis corruptibilem. Animus contra Humanus
cujus istud elogium quod audit Princeps facultatum igne purior
contextus intextusque modulis numerosior, Caelo denique amplior
et augustior audit insuper species Omnipotentis DEI non aliter
ac facies Solis nubi, radius Cristallo, Cera Hiacynthum.

Sic illa quisque alebe impressa anima est mortalis in hac quidem mora ceu in vincula conjecta, ad inse liberrima, ideoque ruente in morte corporis ille solutus evolat e custodia, eius rerum omnium quae astra etiam cum te satis sic ob noxia siderisque dirigitat.

Sextio. 9.

Quid sint Contraria, Adiuncta, Antecedentia, Consequentia, et Repugnantia. Et Quomodo ab Alis sicienda Argumenta.

Contraria seu opposita, sunt quae se ipsis opponit alteri rei, ut vitium virtuti, calor frigori, etc. Contraria quadruplicia: sunt alia adversa sunt quae res 2. quarum una dicit privationem, altera sunt videns et seems alia relativa, quorum unum non potest sine alio et ut servus et Dominus alia denique negativa, quando nimirum alterutri ex rebus 2. negatio opponit, ut doctus non doctus. Argumenta a Contrariis his modis sumunt.

De qua re unum affirmatur contrarium de eadem alterum negatur, hoc patet in exemplo sequenti, de Passione Christi Primo. ab Adversis equitatis forum in gubernavisse, pilate ergo iniquè inocentia Christi condemnas. 1mo.

A Privativis. Christus vita est, ergo iudices iniqui abstinete, a sententia mortis. 2do.

A Relativis. Conjicite oculos in JESUM advertite discipuli in Catedra Crucis tot ora Magistrum vestrum habere quod hiant vulnera. 3tio.

A Negativis. quae forma est in flaidato Christo color est non color ipse est Christus et tamen non ipse est non desit ut pilatus populo indigetet ipse dene homo. modo 2do. sumit argumenta a Contrario, ita de quo negat unum Contrariorum de eodem alterum oppositum ipsi potest aliquando affirmari, ut non amas pilate equitatem ergo odeis necesse est. Universale tamen modum et facilem sumendi argumenta a Contrariis. 4to.

Hunc poteris oculis semper habere. Vis rationem dare rationem tuae propositionis, reflecte te an non possit illi sensus Contrarii elici, et hunc

da, et

ratione, ita sine les suadere iustitiam esse sectandam à Principibus.
facile invenies in hoc loco Dialectico Contrariorum hunc sensum
oppositum Principibus, esse fugiendam injustitiam. Ex quo desensu hoc Enthy-
mema consurgit.

Antec: Injustitia est vobis fugienda Principes.

Conseq: Ergo sectari debetis iustitiam. Deque Sit.

Praxis. Oratoria.

Delphico nuper oraculo, nostri sacri Sapientis ingentia regna
à quibus abest iustitia magna esse latrocinia. Pertinebit inclyti
cet [illegible] respondi: Hoportet, quam inter clamandi disen-
sionum fluctus clavum pes iustitiam moderat. Sicuti ab incu-
nabulis exorti Orbis meo censens voluntatum humanarum
unice laboravit, quatenus cetus mortalium in perniciem Urbes et
Regna ejusmodi coalescerent, conjonentur et injustitiam hac eadem dis-
luta [illegible] nisi in ruina et sui exitium mundus
hic sublunaris, [illegible] inclinabitur. Porrò si iusti-
tia mandat reddere unicuique quod suum, injustitia contra, alienum
satagat in se convellere; [illegible] hic patet clarius meridiana, ubi in
foro equitatis lites iniquis possessoribus coeperint intentari, illico
qui etiam armorum [illegible] rescindendos esse amicitiarum nexus, quibus
ad invicem cohaerebant florentissimae in respub: communitates. [illegible]
vox ea, quae [illegible] identidem asseverasse iustitiam anima
regnorum, injustitiam vero [illegible] pestem, ad [illegible] imperio-
rum exterminandorum. Quandoquidem lues iniquitatis ut [illegible]
[illegible] ingentia [illegible] regna, [illegible] pessum ire.
Ita Senatus Romanus cum Caesare contempto, partes Pompeij
[illegible] grandem [illegible] Saltis [illegible] tetigit

Orbis — —

potita rempub: in exitium suæ poti calamitatis. Carthaginienses, qui aliena injuste contrectant, justissime, suis nec semel ingemuerere spoliatos. Numidiæ demum Regnum teste Salustio à Jugurta per summas scelera hæredibus legitimis ereptum tandem Romanis vindicantibus eorundem jugo et legibus subjicit parere. Ex his ergo Principes ut Sceletis semper nunc quos justa decreverint per justitiam in vestris ubique territorijs, unice collecta et ita simul in infecunda omnium injuriarum segete injustitiæ radicitus estis evolsuri. Dixi.

Adjuncta

Sunt, ut ista Cic: quæcunque sunt conjuncta, qualia sunt bona animi corporis fortunæ item tempus locus etc. contenta illo versiculo quis, quid, ubi etc: quæ quomodo intelligunt, habes supra institut. 1ma, lectione 2da, paragrapho 6to de amplif. per Adjuncta.

Ab Adjunctis duplic: sumitur argumentum.

1mo.

Quando unum Adjunctum vel plura adferunt per Synonim: ad exprobrandum malum vel laudandum bonum opus.

2do.

Quando simpl: ex adjunctis formatur argumentum negans vel affirmans aliquid. Ex hoc loco quondam utriusque gentis nostræ sub Chocimo generalissimus Dux Exercitus Joannes Carolus Chodkiewicz adhortatus est suos milites ad dimicandum fortiter cum Turcis quod ipsum exhibet.

Praxis Oratoria.

Campus hic milites fortissimi in quo utrique cernitis acuem factorum potius, quam verborum capax esse debet, neque me natura ad loquacitatem composuit aut ætas in castrensi pulvere transacta, speciosos mihi dicendi flosculos inseruit, nec ipsum postulat tempus mox. Sequens momentum dixa adnos postulat orationem qui carissima Patriæ ac Communis reipub: civis pulli gloria ac incolumitate corpora vestra devovistis. multum equidem fatis debeo, quod me è varijs continuorum bellorum casibus - - -

ac periculis ereptum et diversis ut nunc videtis morbis 27
aetatum ad hunc usque diem reservavrunt ut vel vivus optime de
Regia maiestate ac inclyta Matre respublica mererer vel mortuus tot
Christianorum tot denique Civium meorum manibus in hostico paren-
tare possim. Primum in ipsa causae aequitate quae semper cum Chri-
stianis contra Paganos militat, postea in has utriusque
vestrum dextra spem et totius regni Salutem positam velim esse
sciatis. Nuos terreant ista quae conspicitis tentoria in campis
Tyranni et mane vestrum pavore extensa, cum plurima hominibus inania
oculis tantum illudit, at nec Elephantis aut Camelis usus
in pugnandi, sarcinis illi suis onusti facile oneri succumbent
atque adeo absit ut vobis aliquem terrorem incutiat. Hanc denique
Asiaticam multitudinem inanis umbra et vano numero re-
putate animo quippe victi vestitu molles voluptatibus
enervati et a muliebris non dissimiles agmine, Getarum cunei
ob nostros irrueant solutus. Quare ad primum Polonae Sub
classicum armorum vestrorum strepitum concident, neque vobis unquam
resistent genuinis virtute stirpe Sarmatis acquis martis
nervis alumnis. Signo dato ite in hostes Poloni ac Lituani no-
minis memores, ne enim ignavissimo cuique hic iam in hostico inter
alluentem fluvium rapidissimum ac diffusas undique Turcarum Tar-
tarorumque copias occasio fugae dabitur, fortissimis vero Viris per-
petuam memoriam et apud posteros per naturam latissimus patebit
campus. Timidos quos inter vos reperiri nec puto nec opto cedit
in virtutem necessitas audaces confirmet ipse sibi constans
animus ac ipsa demum in Deum atque Patriam pietas excitet universos.
Antecedentia sunt quibus positis res necessario sequitur sic
vita dicitur Antec: respectu mortis.
Argumentum ab Antecedenti 2. modis sumitur 1mo affirmato vel
negato antecedente affirmat vel negat 2do Consequens.
Ex Ab honestate laudabilitate necessitate —

utilitate et his contrarijs antecedentis, inferunt similia Consequentis
Consequentia verò sunt, quæ necessariò sequuntur ante se aliquid re
habere antecedentem, sic fructus in arbore est Consequens respectu floris
antecedentis, quia si hic n̄ præcessisset, nec fructus consequeretur.
Argumenta à Consequent. itidem sumuntur dupliciter. 1mo.
Affirmato vel negato Consequente, affirmatur vel negatur Antecedens. 2do.
A laudabilitate necessitate etc. consequentis inferuntur similia an-
tecedentis.
Repugnantia illa dicuntur, quæ sibi contrariè opponuntur vel directè, vel indirectè
sic amori directe opponitur odium, interfectio vero hominis, quæ est effectus
odij, opponitur amori indirecte. Argumenta à repugnantibus sumuntur
iisdem modis quibus supra à Contrarijs.

6:tio 1ma.

Quid, quotuplex causa est, et quomodo ex hoc Loco argumenta
sumuntur.?
Causa est quoddam principium à quo aliquid procedit, quia vero
ad productionem rei concurrunt materia forma et finis ideo hæc
etiam, et non tantum Auctor efficiens causa vocantur unde
Causa est 4druplex efficiens materialis formalis et finalis.
Efficiens causa est, à qua res aliqua efficitur sic Architectus est causa effi-
ciens domus. Porro efficiens causa alia est instrumentalis
quæ id, quo aliquis utitur tamquam instrumento vel inanimato ut Scriba
calamo vel animato ut D. servo Dux milite etc. Alia moralis
quæ inducit aliquem ad aliquid faciendum ut ubi Laude etc. ut sunt
sicarij, Adulatores etc.
Materialis causa est ex qua res aliqua fit ut Ligna
sunt causa materialis domus aut in qua aliquid recipitur, tale est
corpus respectu animæ.
Formalis causa est, qua aliqua res est differens à ceteris,

sic homo est rationalis, et differt à Brutis per animam rationalem.
Finalis demum causa est propter quam aliquid fit, tanquam ob motivum, sic medicina accipit propter sanitatem, domus construitur propter arcendas ab homine aëris incomoditates.
Argumentum sumendi à causa hunc modum observa. Si ad probandam tuam propositionem haberes unam vel plures rationes, expende dictionem principalem tuae propositionis et indaga illius causam efficientem materialem etc. v.g. velles comendare Ciceronis lectionem, tunc hanc haberes propositionem Scripta Cice. sunt
De S. C. Legenda, tum 2do. voce Principalem nimirum Scripta Ciceronis sic in causas resolve pro confirmatione tuae propositionis efficiens causa est Cic. Vir ingenii singularis ac sua state Princeps Oratorum. Materialis causa est in aliquibus illius scriptis, doctrina artis Oratoriae in nonnullis Philosophica institutio in aliquibus modus politice vivendi in plerisque civiles defensiones, confutationes, accusationes. formalis causa scriptorum Cic. sunt argumenta efficacia sensus nervis plani sex [illegible] sermonum, splendor. Figurarum frequens maiestas. Finalis causa in qua videlicet Cic. potens sua transmisit scripta est imitatio crebra lectione discentium, instituenda. Ubi vides te habere solidas 4. rationes ad confirmandam a scripta propositionem. Hoc ipsum exhibet fusius.

Praxis. Oratoria.

Quemadmodum nemo sapientiorum est qui primas Tullio in eloquentia non deferat: Ita nemo Tyronum eloquentiae studiis reperiatur, cui facundissimorum tanti Oratoris monumentorum accurata lectio primos non intercipiat

Labores non enim eo Liberales illi tot seculis impensi sumptus
totiusq. p. Orbis Typographia scripta dictaq Ciceronis, ceterorumq Virorum
multo ab immemori oblivione redimant auro, ut eorum dictatis
suis paginis impleant Bibliothecas. sed ut quos Divinae ipse Tullij
facundiae fontes aetas obstruxisset ingrata eosdem illi sitientibus
eloquentiae ingenij abunde in usum aperiant quotidianum. Quod effecto
eximio Maecenatum beneficio in cassum laboraret, nisi Literaria iu-
ventus, attenti Lectitatione ut eorum munificentiae, ita suo
fructui responderet. Et vero quid inibi non est, quod non acuendo ingenio
indito poliendo memoriae excolendae efformandis Studiis incredibili
videat eruditione, taceam reliqua veniunt ad humanissima Tullij
Officia, fidissimas ejus amicitias leges evolve Tusculanas quae-
stiones, disces supra Philosophiam Senecae naturam Deorum et
jam adulterata mentisq aspersa in ceteris adventis politice, hic
en in palaestra humanitatis Germanam melioris animi suspicies
amabis et coles Ethicam. Porro quid de civili reip: utilis, quid de
insontium tutela, quid de maleficorum supplicijs sentire et posse
et debeas. Agrariam Manilias, Milonianam, Sextianam
Catilinarias, Vatinianas sexcentasq alias, incomparabilis
tibi copiam Oratoriae dabit dictionis. Quanta vero his ab optimo
authore indita Sententiarum suavitas, genuina verborum proprietas,
nitidissimus troporum delectus, rotundissima periodorum amplitudo, ani-
matissima fig: vivacitas. is inficiabitur, cui aut igna-
via diligentiam, aut caeca mente tenuerit inscitia.
Non poterat summus Vir quem summe Orbis mirabatur,
nisi summa loqui, non potuit Princeps Rhetorum.

quo sera posteritas audiet perennare, nisi aeterna suis
sedere monumentis reposuit Princeps animorum a cuius
etiamnum Athoniis pendendo gentes eloquio, nisi gentibus avi-
dissime audienda discenda evolvenda dedidisse ut id
v unicum ammendo Studio nostro satis sit futurum
quod hodie Saeculis Orator dignissimus reliquerat.

Nota. Hic 1mo quod ordinem in collocatione argumentorum a causis in
quae v in Praxi v in Specto proposui, sed quae dictionis
tuae contextus postulaverit debeas observare.

Nota. 2do. Cum non facile candidatus eloquentiae in plenis rebus
omnes causas valeat deprehendere, consultum est ut tamen ex
illa tantum causa quae illi constat argumentum desumat.

Sectio XX.

Quid sint effectus et quomodo ab illis argumenta sumuntur.

Effecta seu effectus sunt res a causis provenientes ut
domus est effectus Architecti, lux Solis etc. Et quia causa 4
bifariam dividitur eadem quoque effectus patitur partitionem.
Argumenta ex hoc loco sic sumuntur. Vis habere rationem tuae
propositioni confirmandae, illius rei causam Principalem expende, quid
non efficiat et istud dabit rationem tuae propositionis. Patebit id
forte in sequentibus exemplis quorum uno pax suadetur
altero bellum cum Turcis sumptis rationibus pro utroque
ex effectibus Turcicae inanitatis.

Praxis I. Oratoria.

Suasoria Pacis.

Satis ferme vidimus tandem pacatos oleam in lusum hebe-
scat Commilitones. Post tot pugnas ac cedes,

exiguus sanguis vesp. venas implet, quod si hunc quoque
Othomanicus eliciverit mucro actum utique de vita Patriae actum
de Filiorum indemnitate. Vastitas illa ac solitudo Ucrainae C
ui aures benignas porrigitis) pace supplex implora supra Podolia
nities et Pannoniae exterminium non nisi pace se sibi restituendam
pollicetur. Quid vero Nobilitas Patriae sedibus exclusa, quid Cives
Urbibus electi, quid suis Coloni expulsati mapalibus expetunt?
Bellinda ac pacis ipsi procerum ordines turcicis hucusque Idijs imaga
ex parte accisi tenent desiderio prorsum e colligere ex illa sua notam.
Bellum Deus sileat, pace te poscimus omnes. Porrigit quatenus
si pax foret iniqua, geminis illam amplectamur ulnis.

Praxis 2. Oratoria.

Suasoria Belli cum Turcis ex ijsdem Effectibus.

Recenti memoria tenemus quid gladius ille Odrysius
Othomanus egerit Podoliensi et Viennensi, cuius late sacrilegus ille mucro
Bysthonum petierit: quis etiam immanium armorum fuerit. Testantur
Litigines cladibus exhaustae, Urbes eversae, Propugnacula occu-
pata, Camenecum iugo infami illigatum Pannonia demum cum
Damno irreparabili furore [illegible] Turcarum. An igitur temperemus
potentius has dexteras, tot iniurijs [illegible] insontium iniustas pro-
vocatas vindictas? extinguemusque animi ardorem, [illegible] nobili-
tatis, et tot Civium Patriae Orbisque Christiani indigenarum
sanguine excandescente toto etiam Caelo nisi citra horae [?] et
metum elocamus, quidquid in pectore spiritus in corde vi
goris

in manibus fortitudinis, in nervis virium, in venis sanguinis gerere possimus. Eia proinde fidi Lechiae Cives, quatenus invisa gens, refundat crudeliter fusum cruorem, Otendamus; discat tandem opera ex sementcâ inter armorum impune grassantium licentiam mansuetudinis leges observare.

Ctio. 22.

Quid et quotuplex comparatio, et quomodo ab eâ sumunt Argumenta.

Comparatio est collatio unius cum altero. Differt â Simili: quia in Similib: est quidem collatio 2. inter se, sed in respectu 3tij dat unicuique parti suum certum attributum. Comparatio vero. Instituit collatione 2.3. respectu, et ex attributo utrique parti conveniente sententiae. Ita comparatio est cum dico: licuit Antonio Clodium deffendere, ergo etiam licebit tibi: Milonem deffendere, Antonius enim hic et tibi: secum conveniunt ratione 3tij nimirum ratione deffensionis, quae est attributum utrique commune. At si dixero: Sicut infirmis non satisfit cibus, ita impiis, quoslibet glorias consentiunt. erit Simili: in qua conveniunt secum infirmi et impii ratione quasi concupisti, habentque diversum ut patet attributum.

Comparatio est triplex. maiorum minorum parium

comparaõ maiori dē, cū ā minori, ad maj fit progressio, ut: n potes medicinē Lapidē etenim seq levare ergo multo magis molare. Comparaõ minori dē cū ā maiori ad min fit progressio ut: Deg Angelo creaturā nobilissimā n pepercit peccanti ergo nec hni parcet peccanti. Comparaõ pari dē quādo fit ab equali ad equale progressio, ut: Petrus rhetor debet studio Rhetorices diligenter vacare, ergo et Paulus rhetor idē debet præstare atq hoc modo ex hoc Loco sumuntur argumta, iā qd praxi servit. sit.

Praxis. 1. Oratoria.

A comparaõne maiorū terræ demoliti, quæq firmissima creaturā et artis opera, ergo multo magis hnes e fragili imo afflatū mori manet.

nemo in dubiū revocaverit qd experientiā teste liquet nil videlicet sub Sole diuturnū nil solidū, nil n demonstrat fatis et ruinā. Lucumentū hujs exhibet rei documentū, moles edifitiorū olī Cælo militantes, hodiē in rudeibq tumulate, urbes redactā in favillas, imperia in casū et interitū deducta, qd si in hoc terrarū Orbe, substructione illustria robore præstātia artificio Paulis comendata habent ætates, intra quarū spatiū senescunt collapsa franguntur, ac demū interierunt, n amplius comparitura: quid optati nos hnes e limo in hac virium imbecillitate, qm hereditariā, cū primeva Origine sortiun, somniamus æternitatem, aut comanē mortis necessitatem nos morta lesse posse vitare

uanissima colligimus Divinatione.

Praxis 2. Oratoria.

A Comparatione Minorum: homines caduci student bonis congregandis; quanto igitur ardore incumbendum in Literas, meliorum bonorum conciliatrices.

Utinam aliquando bonarum author et Arbiter mentium ea Largiret Palladijs Juvenibus cogitatione ut quantum Pygmaliones sunt quo auri sitientes, quatenus opum acervos cumulent: quantum molles Epicuri, citra omnem honestatem foedis dediti voluptatibus, quatenus in foedissima vitae Licentia impotentis animi Laxent habenas, quantum denique tumidi titulorum te-mere interdum, quos suis honores vota lactantes qua-tenus tam grandia titulorum mera nudinet, curas sibi atque laboris destinat, et indicunt tantum etiam minemus Personas ardoris, tanti studij ac indefessae contentionis in aestimarum exercitio Literarum cen meliorum opum voluptatis et honoris origine Principe, satagerent elocare.

Praxis 3. Oratoria.

A Comparatione Parium: ex Seneca Epi: 44.

Bona mens omnibus patet omnes ad hoc sumus Nobiles nec reicit quemquam Philosophia nec eligit, omnibus lucet. Patricius Socrates non fuit, Cleanthes aquam traxit et rigando hortulo locavit manus. Platonem non accepit Philosophia Nobilem sed fecit. Quidem quare desperes, te posse fieri parem. omnes tibi majores tui sunt si te illis geris dignum.

Hucusque de Locis Intrinsecis, tanquam ad extrinsecos sit.

Quaestio Ultima

Quid et quotuplices sunt Loci Dialectici Extrinseci, et quomodo ab illis argumenta sumuntur.

Loci extrinseci illi dicuntur ex quibus argumenta peti possunt extra rem posita, tale argumentum est quasi probatur ideo esse discenda Rhetorica, quia Viri Doctissimi illius Studium commendant.

Loci Extrinseci sunt 6. numero: Praejudicia, Fama, Tormenta, Leges, Jusjurandum Testes, horum singulorum explanationem petit et modum hinc argumenta sumendi sequentem habe. P[1].

Praejudicia vocantur decreta in aliis judiciis circa rem pronuntiata. Hinc soli Causidici in foro judiciario sumunt argumenta. 1mo. Allegando circa similem causam alibi esse judicata 2do Allegando circumstantias connexas cum illa causa, alibi itidem examinatas, 3tio. Allegando decretum particulare de eadem causa circa alibi pronuntiatum. quinimo

potest etiam quilibet

Orathorum, hoc Loco uti ad inocentiae tutelam secuti Cicerone, qui id ipsum praestitit, in defensione Milonis Cluentii, et aliorum.

Fama. Est comunis rumor de aliquo sparsus ex quo argumentum sumitur, afferendo eandem publ: famam pro rei confirmatione.

Tormenta. Sunt vel Judicia supplicii infligendi sonti vel blanditiae, quibus cogitur quispiam ad fatendum aliquod opus patratum, pro argumento rei probandae sufficit talibus tormentis, alium fuisse subiectum. hic quoque Locus magis Causidiciis, quam Rhetoribus familiaris est.

Leges. Sunt universale praescriptum indicans aliquid fugiendum vel faciendum, et hinc Orator argumenta conquirens frequenti Lectione debet evoluere codices Legislatorum.

Jusiurandum. Est affirmatio aut negatio cadens super re aliqua stante rei sacra confirmata. Hinc argumentum sumitur adducendo illud ipsum iuramentum, quo quispiam rem suam veritate roboratam.

Testes. Sunt vivi vel scripti Diconis oracula, testimonia, Apophtegmata, simbola, emblemata etc. Hic locus prae ceteris, oleum et robur addit Oratoriae dictioni, si non nulla ex Enumeratis adferat pro oratione modo, aliquos ex sequentibus, quos suggeret conspicisse.

Institutio 3. de Dispositione.

Inventione proxime dispositio consequitur, quae 2do Cic: est rerum inventarum in ordinem distributio. Porro cum ejusmodi distributio fieri possit plurimis modis, nullos illorum magis usitatos, quam hos exhibebit institutio.

Sectio 1ma.

Quid sit, quotuplex, et quomodo debeat formari Syllogismus

Ac per illud argumentum inveniendum Disponi.
Syllogismus est oratio tripartita explicans argumentum ad probandam propositionem assumptum. Hinc collige syllogismum constare 3bus propositionibus maiore. seu propositione universali, minore seu assumptione, conclusione, seu complexione. Syllogismus hoc modo formatur: propositionis probandae datur primo ratio, tum 2do ipsa propositio cum ratione universaliter pronuntiatur vocaturque maior. 3tio pro minore ponitur sola ratio. 4to pro conclusione ponitur sola propositio ad probandum assumpta. Ut si volo probare virtutem esse amandam, rationem dabo, quia est honesta et utilis, hanc itaque rationem coniungo priori propositioni et enuntiabo universaliter sic, omne honestum et utile est amandum ubi iam maiorem habebo pro minore pono sed virtus est honesta et utilis pro conclusione vero, Ergo virtus est amanda, atque hac ratione habeo Syllogismum

Syllogismus, quo ad dispositionem Oratoriam alius est
rectus, quando nimirum, 1mo loco ponitur maior, hanc
vero sequitur minor et conclusio. Porro cum in tali Sy=
llogismo passim in maiori ponitur particulas omnis,
quicunque, nullus, nemo, etc: ne elocutio sapiat vulgarem
modum, nunquam incipies ab illis sed poteris & eleganter
omissis particulis maiorem sententiosè
efferre. Alius Syllogismus est inversus, estque
quod ille in quo minor vel conclusio 1mo loco ponitur,
cui maior subiungitur, ubi nota. 1mo. si posuisti
1mo loco in elocutione minorem aut conclusionem
maiorem debes connectere cum praecedenti parte per particulas
causales, nam, etenim, enim quippe, vero, nimirum etc:. Nota 2do: si posuisti in elocutione 1mo
loco conclusionem et postea maiorem et minorem debes
circa finem iterato repetere, aliis verbis eandem
conclusionem. Alius Syllogismus vocatur amplificatus,
seu Epicherema, et constat 5que partibus nimirum maiore
et ratione maioris minore et ratione minoris
et conclusione. Alius denique dicitur Syllogismus inni=
nutus estque species Epicherematis. Porro formatur
in ipsa elocutione Syllogismus inninutus hoc
modo. 1mo autem incipiat Oratoriam dictionem
scilicet toto Syllogismo cum rationibus maioris
et minoris

-is ubi iā ad ipsā pgis elocutionē pone omissā maiorē
illig raone v sola maiore sine raone, 2do loco minorē
cū sua raonē, tandē sclusionē. potes etiā riminuere
syllogismū, minorē v raonē illig omitendo. Haec omia
planig exempla elucitabunt, quare directi syllogismi
sit.

Praxis Oratoria.

Quā e scholis ad aulā aliū evocaturus,
talē prig syllogismū formares.

Maior.

Ubi generosa libertas acquirit, ibi prstat iuventutē
ducere. Minor. Sed in aula generosa libertas acquirit,
Conclusio. Ergo in aula prstat iuventutē ducere.

Antiquissima nobis et Principi sea debet eē cogitaō
quā intantū cū sanguine ingeneratā Nobilitatis eximiū
seig, tueꝫ libertatē, sed etiā de eadē pficienda scoula suscipit
raonē. — Maior.

Quid vero illi prehendā eōdig si aulicā pscripsent
institutionē, cuig unig duntaxat humanissimis proptis ne
seta animi indoles, ut ad sagacioris ingenij dotes enitꝫ
remeandas ita maturioris industriā sensū colligit
libertā. Prstat itaꝫ [illegible] tantig timidoꝫ literarū — Min.
studio abdicato mores aulica disciplina tradere iuxu:
endos prstat statis ingenij industriā ijs artibꝫ fovere
libertatē, quibꝫ eadē potissimū acquirit ac servat — Conc.

Hæ Syllogismi [illegible]. st.

X.

Praxis Oratoria.

Qua Gratulaturus amicorum D. N. dignitatem, talem possis formare Syllogismum.

Maior. Principem locum inter alios obtinere Lætitiam parit amicis.

Minor. Sed D. N. Principem locum obtinet inter alios per hanc dignitatem.

Conclus: Ergo D. N. parit amicis Lætitiam.

Eximiam tibi laudis nobis tripudiorum sementem iacta postquam sublimem hanc dignitatis curulem meritis ascendisti. m. D. N. Circumspice affusa tuis lateribus amicorum agmina, ex nostra cuiusque disces quanta inter sit Lætitiæ amplitudo, quantosque plausus flammas, quibus hic solis honor in cordis nostri accendit et alit

Conc: penetralibus. Scimus enim quantum amicis dignitatis et ornamenti accedit Principem locum cognato sanguini delatum audire, scimus quantum virtutis splendorum quantum gloriæ compendium in animos familiarium redundans recreandos, passibus recte factorum proprias esse sui necessarijs ad honoris venire prorogativam. Sa

Minor. nero. quo propius ad te accedimus, eiusdem communione sanguinis

eó teneriq tuá Eventu afficim faustitati. Atq postqua inter
honoris titulos studiu tuum bene semp deressi. merendi Mi:
videmq publ: cœli veneraone nemo utiq nostru id invitq
et patienter pôt ferre, nlo n̄ debet in tua felicitate amicos
et multq compônere ad lætitia, pge verô diutissime hac sorte Con:
infosterû eô frui Eventu ut qm amplissimû e dignitate tua
omnis boni pmanet Incrementu ad uberiq solatiu tuorû App:
Ultimissimi Sÿ3 partiti seu Epicherematis, et.

Praxis. Oratoria.

Quá Gratulaturq D. N. Natale S. Joannis Evangelistæ
tale priq formares Syllogismu.

Maior. Qui natale suú sociat natali Christ Dni is
vendicat festiviore gratulaonem.

Ratio. Maioris. Quia talis & recolit simul privata et
publ: felicitate. Sed D. N. natale suú sub patrocinio S. Joannis
Evangelistæ sociat natali Christi Dni.

Ratio minoris. Quia intra feria's Natalicia's Verbi Incarnati,
illiq quoq natalis recurrit.

Conclusio. Ergo D. N. vendicat festiviore gratulaone

Nemo n̄ hunc die festiviore colendu censuerit tripudio
qui ut mortaliu originem designeret natale, ea olim ferijs
nati interris verbi annumeratq utiq Beato felix sortio
qd amicis illucescit. N. N. Vehit nimiru hæc lux, & classis Mai:
fortuna meliore faustitate agonaris facta publicæ simul R.m
et privatæ sortis, hanc ~~Deo~~ cognomine clientis illa ibso
Deo Incarnato uberrime dispensante. Auspicato id Min:
hodie hodie N.N. capessis eventu, cui haud sufficit

privatas felicitatis audire x. oportet, quietam in publ. ad
scisceris fortunas societate. Communis ea enim sors omni
eg stimatur quam Bettlehemiticus infans intra parente se
ferias suos offert natali tuam vero demisse venerari
sanctitate cuius idem auspex qui et gratiam Illum
hodie dedicat. Et licet tua solis hanc et ipse non diff.
teamus fortunam, ut vivere cum Deo incipias tanto
R: m: feliciter quo prioredexorienti In Carne Verbo natale
sortitus more nihilominus solis, quimagis adumi:
versi quam suo luceat splendore, utriusque gaudij in nos de
rivat amplitudine. Primusipsemque iam Gaudiophilaus cuius annum
S: m: anno quispiam Complectavit unique interea dotis plus adijciam
cactaois in tali incrementum. Citra omnem fucum cumu:
latis pectoris nostri erravim hodie experimur diu amo
amoris Incarnati amorem dilectus Christo discipulus acdit
Jodes. Et quoniam eo fluenta illabuntur unde prius efflu=
xerunt; opes publicam et privatas sortis quibus non tuum
duntaxat, verum etiam clientum Complectari animum comperimus
intuo quod sinum refundimus ditiores futuri illo fluentu
tuas fortunas quam indies amplissima augeri incre=
menta animitus expetamus.
Syllogismi minute sit.

Praxis, Oratoria.

Quam Gratulaturus novo Anno tuo Mecenati
tale prius formares Syllogismum.

Maior: Nullus post hunc annum ordiri, nisi illum tanquam
auspicem felicitatis inchoet.
Ratio maioris. Nam ad omnem felicitatem instar

Ianuus ē autor omnis boni Neonat⁹ Deus.
Sed D. N. ordit⁹ nūc novū ālū. Minor

Ergo n̄ ē illud inchoare nisi tanqm auspice felicitatis, qd Conclus.

ēsū vendicat Gratulaōne. Omissā maiorē ab eādē rāone
loquere.

Facessat bifrons delusā antiquitatis num̄ n̄ Ianus abhinc
unus felicitatis Ianuā aperuit, sed Bethlemiticus infans N.N.
inclitum etiā Deos à foribus eē, ubi nostrā venit mortalitatē
indecorū clausis num̄ verbū hinc sustinere ut in adyta
fortunæ diviniores beneficium adamantinis praescriptis
aeternitati exactas cuius nepotes audiun̄ exclusa Patrib⁹ negata
Filijs occupāru̅ sorte, et quod maiorū vota sollicitabat felicitas
illā nepotes praenotationis gremio regum desiderijs Locupletiores.
imples tā felicē numerū N.N. effect⁹ ēsort publ: boni, imples
sūd prosperitate Maecenas amplissime ut habeas unde Cli:
entis tenuitas ditet, effundat Et se tua liberalitas nunqm ple:
nior qm ubi sic incipit exundare. Admitte nihilominus intactos
antes rivosos meos propensionis, qua eū exili gratulaōne, sed
et parva ē qm tā grandis attollit favor affinitas nonet
et qui hodie Diviniores fortunæ ianuā ingrederis, nunqm
astis manu sinistra excludat.

Actio. 2da.

Quid Et quotuplex sit Enthimema et Quomodo p
illud disponenda Argūta.

Enthimema ē orāo explicans argūtū ad repsondendā assertū,
Antecedente Et consequente.

Enthimema in tot species dividit⁹ in quot Syllogism⁹.
Aliud enim ē rectū quando in Elocutione, ordine

naturali collocat Antec: et Cons: Aliud inuersu ge=
nimirum in elocutione prius consequens postea Antecedens
habet cum sermone sequentis. Aliud amplificatum
per rationes allatas Antecedentis. Aliud denique im=
mutum cum videlicet omisso Antecedente ab illius ratione
incipit eloquens. porro Entimema format duplici modo
quo enim assicit maior Syllogismi perfecti, et tunc minor,
locum Antecedentis, Conclusio locum consequentis occu
pat. V. de Nos sit nempe primo loco ponendo ratione
conclusionis pro antec: ipsa vero propositione pro consequen:
Nullum hic subjicio Exemplum entimematis Rhetorice
enuntiati sed qui volet illud habere recurrat ad
institutionem 2dam inuenies sectione 2da. 3a. 4ta. 6ta 7ma
9a. 22a referiet praxes Oratorias per Entimema
dispositas. 6.tio 3tia.

Quid Sorites dilema inductio et quomodo argumenta per hos
modos sunt disponenda.
Sorites venit a verbo Graeco Soreo quod sit significat coa=
cerno, unde etiam definitur esse argumentatio in qua plura argumenta
sicut quodammodo connexa coacervantur. Dispositio ar
gumentorum iuxta hunc modum fieret si una ratio post
aliam ponatur propositione assumpta inferenis. Pr: Si quis vellet
id qui vellet verbi gratia: indignitatem sceleri exagerare,
audiens quod quispiam Sodalium Marianorum sacrum
quadragesimae tempus intemperantia violet contra illum
argumenta per Soriten disponendo quod exhibet.

Praxis. Oratoria.

vanenero temarianum Sodalem nominavero, qui Mariae Filii iidiam recens manante sanguine obstinatissima temulentia ede dibuis, ita invatz Mariae senes, qui et Bachi mancipium ita Mariae Clienis, qui et Dei audax illusor, operibus quia sunt Mariae hostes, si tam insipidentes mariani Sodales. Et ero quanto dedecus! quanta honesti nominis Labes, quantus in superos ingratae mentis argumentum, ubi fatuata ratio, virtutem pellit ratione huius Bachi opprimit Bachum obscena venus captivos possidet. Haec Sodalis audit nec exhorrescit, patitur nec attonitus obrigescit.
Dilema est comunitus Syllogismus quo ab utraque parte, impetitur adversarius. Dilematis formandi haec methodus est. 1mo.
Propositionem certam tibi destina. 2do. Rationem talem quaere, quam necesse sit poni sub disiunctione in ordine ad impetendum adversarium sive neget, sive affirmet tuam rationem, pro exemplo subiicio hic illud astuti discipuli contra suum pedagogum inventum cum quo pactus fuerat decem tis mille illi impensuris, si pedagogus discipulum docuisset, illa omnia alteri persuadere quae vellet probare. Stetit pactioni in docendo Pedagogus sed non discipulus in solvendo, nam cum hic sollicitatus de pretio promisso esset aliquoties, tandem coactus est in ius vocari, tum callidus discipulus arma pro petitio loquendi copia impetravit, tali dilemate ostendit se nihil debere Pedagogo; Iudices, vel causam, nam multas antea attulerat rationes, me non debere solvere, vel non causam, si causam non possum cogi ad solvendum, quia iuxta allegata et probata debet ferri sententia. si non causam, multo minus solvere teneor, nam Pedagogus pacto non stetit, qui me ita docuisse debuit, ut omnia quaecunque essem probaturus, essem etiam causaturus, verum contra astutum discipulum simili dilemate usus est Pedagogus

v persuasit meus discipulus Te non debere soluere salarium
promissum, v non persuasit si persuasit decernite Iudi-
ces ut soluat siquidem feci satis conuentioni si non
persuasi iniquissimum faceretis, si ppterea non persuasa nobis
decretum feneritis. Inductio est illa species argumen-
tationis quae colendam veritatem singularia adferendo reddit
manifestam, hinc argumentum solet sumi dupliciter 1mo cum ex
enumeratis partibus subaliquo genere contentis infertur
totum ut si aliquis vellet commendare virtutem in ante-
cedente deberet particulares virtutes hoc modo prudentia,
fortitudo temperantia etc sunt dignae praeconio ergo
omnis virtus ab eodem praeconio non debet excludi; 2do: formatur
ex loco inductionis argumentum imprimis multo committitur
comparationes ex quibus tandem veritas propositionis infertur,
patet in hoc in exemplo Senecae, qui epistola 1ma 6ta mente
a sola honestate et bonitate commendari sci probat, navis
bona dicitur non quae pretiosis coloribus picta nec cui argentum
aut aureum rostrum est nec cujus antennae ebore celatae
sunt, nec quae fiscis aut opibus regiis pressae sed sta-
bilis et firma et iuncturis aquam excludentibus
spissa, ad ferendum incursum maris solida guber-
naculo parens velox et consentiens vento. Gladium
bonum dices, non cui deauratus est balteus, nec cui vagina
gemmis distinguitur, sed cui et ad secandum subtilis
acies et mucro munimentum omne rupturus est
ergo in hunc quoque nihil ad rem pertinet, quantum fene-
ret, quam a multis salutetur, qui pretioso in-
cumbat lecto, qui pellucido poculo bibat,

sed qm tanq in se sit [illegible] apud Oratores haud speciem argutationis usq e ideoq dedita opera longioribq praxibq illam hic suspendo.

Sectio. 4ta.

Quid sit expolitio ~~sit~~ alicuiq Sententiæ et quomodo arguta sunt p illa.

Hic modq maxime familiaris e Oratoribq quo illiciuntq quando p confirmatione assumptæ propositionis sententiam autoris exponunt, adhibitis aliquibq illam, quæ in Chria tractanda occurrunt qualia sunt causa contrarium simile exemplum testimonium. Nihilominq hoc loco hunc faciliorem et practicum modum expolitionis habe. Sumis tua propositione sententiam alicuiq autoris confirmare. 1mo ipsam Sententiam ut e pone. 2do ratione illiq subiunge, 3tio datam ratione alia nova confirma. 4to. exorna illas exemplo simili v aliqua alia Sententia. 5to. complectente his et sententiam 1mo assumptam adnecte ~~conclusionem~~. Has partes 5q expolitionis si ad artis normam componendæ oratio omnes ponendas sunt, si vero seqq aliquas post ~~sit~~ omitti. 1mi sit Exemplum quo sententia Plinij vita Principum censuræ obnoxia e, p adæquata expolitione tractatq ut indicat.

Sententia. ~~z~~. Praxis. Oratoria.

Fastis posterorum consignandum illud Plinij oraculum e quo asseverantem vitam Principum censuræ obnoxiam ee. Alijs nimirum natalium umbras nocte ceu spiram offundemunt qd eorum probris et obten: ni: sola Principum sorte abea latendi fiducia gloriosior di: venit origo, an enim ullq sit latebram locq an censoriam Ari: starchi vigilam evadant, fallant intentos terrenos luci oculos i, quos in Sole acuelut in fordunq specie spectiam bena icere nascendi felicitas, aut eligentium suffragia voluere

ratio

ratio confirmatio

i a Sim.

facile oculis illabuntur quae non intra humiles atque arcta valles natura occuluit, sed in conspicuo defixis ergastulo et latebra interdixit, hinc ut pleraque arcata, ita illud videtur de Principe parvo oraculo sensisse togatae facundiae Princeps Cicero

A. testim. quo iudice non aliter illi ac soli latere contingit. Hinc neque ut Principes astrorum solem natura radiorum prodit serenitas ita Regiae dignitatis fulgor sua celucet à tenebris vindicatur ut quidquid Princeps in regia molitur, erumpat facile in

A. Exem. apertum, facile in vulgus emanet. Frustra enim sua gloria gyges cuius opera non ita celavit annulus, ut omnium statuum notitiam effugerit. Adeo dolosae sunt fortunae calculi qui acta Principum

Concl. vulgi ac statuum subjiciunt censurae, nec ita illi subditas gentes imperio coercent, ut etiam eorum mentes et linguas ha sinu persequi, illas in occulto iudicio ferocientes.

Inadaequatae Expolitionis exemplum in sequenti gratulatione dignitatis exponit. Praxis. Oratoria.

Sententia. Ingratus est hospes adveniens dignitas si eam gratulantium amicorum non excipiat plausus N. N. Nescio enim quid

Ratio. ad fastigium nostrae felicitatis deesse arbitrarer, si desiderem quae in laetitiae vocem societatem, aut partiarum in sceptro

Applicatio muneris prorogativa. At longe ab hoc infortunio removit affectus, qui ante mihi obligatus tua virtute novis honoribus coronatam sociavit ea adeo animos illorum utque admodum iam plerique vectigales tibi hodie pendant venerationem ita eo amabilius ego quoque invitor ad plausus gratulabundos quo quietius conspicare urbane ad tantam luce dignitatis tua merita conspicio. Utinam vero et feliciora incrementa hic nacta splendor, assequi aspiret augetque diutissime in

columine

ita illustretur, ut etiam in addictissimis tibi mente geremus deerunt
fulgare,

Sctio. 5ta.

Quomodo Argumenta disponenda sunt per Protasim et Apodosim.

Compositurus aliquam orationem brevem non potes faciliorem hoc
modo de quo in ista sectione agimus habere si enim accomodatum
tuae propositioni inveneris, exemplum, symbolum, Hieroglificum, Apoftegma,
Emblema, Apologum, Paradoxum, Paremiam, et id genus similia
illorumque aliquid posueris pro Protasi seu initio tuae dictionis,
in apodosi Applicatione ad affectum proximo subjeceris, mox in-
tentum tuum obtinueris. Ut sint de singulis his praxes habeas,
illas nobis suppeditat initium novi anni, cujus felicem decursum
bene varnicum ominari ex gentilicijs ceris illustrissimi Antistitis
Michaelis Radziejowski possumus. sit itaque ex agno Radzie-
jowiano felicium eventuum carmina praesago formatum exem-
plum in prothasi continens eruditionem antiquitatis in apodosi
implectens applicationem ejusdem eruditionis in agnum Illus:
se ipsum exhibet **PRAXIS ORATORIA** 1ma

Prodromum secundi et locupletis rerum proventus veteres olim
habuere agnum quoties hic uspiam gentium respersus pretioso
auri vel muricis colore in lucem ederetur Praesul Illus: prae caeteris
Etruscos totos in hoc Pierius memorat fuisse, qui etiam sen-
serant evanidum quodvis fortunarum prognosticon nisi
aureo aut purpureo sui gregis vellere foveretur. At
speciosa haec fabella tanto minus evolvi poterat in eventum
quanto magis ad meram delusae mentis accesserat superstitionem.
Veritas nimirum beatioris ex agno praesagij tota nos Princeps Cel.
um tum debebat utpote qui hodie extra comenta quae purpureo

rubet ac nitet colore aureo hoc è coronario nominis tui et Regalis sacerdotij auro, illo è ducali trabeâ collecto liberalissimè, quid ni jam igitur tua Varmia in spem assurgat eventuum felicium, quid ni spondeat tibi fortunas ampliores quarum Pontificius et Ducalis tuus Antistes N. agnus auspex verius est qm olim ij Atreo sug Aureus ad opes aut Antonio purpureus Aries ad Imperium fertur præludisse. Non est verò cur inter manifesta suæ felicitatis præsagia Lividi Thiestis insidias expavescat Varmia, Postqm cognata Radziejovianis ceris arma hinc inde illi securam offerunt tutelam.

Huc spectat ex Regio scuto ceris Prsu leis cognato omen salubritatis dicitur quod stidem exhibet

Praxis Oratoria. 2da

In Epythomen memorabilium apud veteres eventuum ancile relatum carum àque ac celebre semper habebatur Præsul Illus: Originem illius nobilitati Cælum dedit pretium verò conciliavit salus ad ejus præsentiam Ausonijs restituta. Pompilio siquidem rerum in Italia potiente cum Roma inter quotidiana civium funera extremum timeret exitium scutum in præfati Regis gremium cælitus missum protinus epidimiam compescuit malignitatem. Quodsi commentitia Deorum pelta tunc id efficacius adversus luem exercuerat pestilentem, certè à tuo Inclyte Præsul scuto faciliorem hujus decursu anni Varmia feret sospitatem, non ignara umbonem tuum eò veriusee divinum quod ille et in poloniarum Regno cælitum dispositione sub gloria Lechici diademmatis niteat Serenissime et in Varmiensium Augustali gratia sedis Apostolicâ sub thiara

es splendens Pontificios radios evibret subjecto Gregi salutares.
[Ite]m ex eodem scuto per eandem viam prothaseos et apolo[g]os omen tutelæ adversus heterodoxos deduit

Praxis Oratoria

Est et parens scientiarum Minerva ab exortu prodigioso [...]nger agidem fertur circumtulisse Præsul Illus Id vero muni[...]us non pro se ut pote quam ceu partum divini cerebri ful[m]inator Pater tutabatur vendicaverat, sed quo commodius mortales [gu]bernando inscitiæ se se opponere Palladium usurpavit. Hinc jam Varmiaco Trioni fas est novam polliceri felicitatem. Hanc utique [...]ola illius in penatibus suis inquilinam hoc anno sunt reperturi [b]eneficio tui gentilitij scuti Præsul Illus: nimirum te umbonem ortho-do[x]æ scientiæ sic objiciente acatholicorum errori ut hic ne quidem a lon[gè] limites Varmiacos (quemadmodum egit hucusque) præsumat salutare.
[H]as praxes ternas formatas juxta prothasim continentem in se [an]tiquitatis eruditionem subsequatur quoque exemplum ad apophtegma [qu]od nihil aliud est quam dictum alicujus illustris viri suggerit hoc [...]o idem scutum Regium materiam dictionis secundum hunc metho[dum] formandæ, quam habes in ista, quæ hic ponitur.

Praxis Oratoria 4ta

[...]rennus æque armis ac consilio apud Romanos bellorum Imperator [...]pio dignam se et clypeo quem tunc commendaverat, olim sententiam [pro]nunciavit; Præsul Illus: Postquam enim cujusdam è scutatis Romu[lu]s parmam spectâsset elegantius distinctam in hæc proruxit, [q]uid miror quod clypeum tantâ ornaris curâ in quo omne momen[tu]m præsidij collocâsti. constituere se quoque Varmia in tuo Celsi[s]sime Princeps avito scuto omnem sui muniminis non diffitetur [s]ummam ubi ex hoc ipso illa salubritatis, tutelæ et roboris [...] dubium legit argumentum. Merito te igitur gratus Varmica

sinus

sium animus exornarit auro potioribus votis addicissi
mis quatenus diutissime hac tua parmâ decorus nostro
luceas hemisphaerio.
Pari ratione per prothasin et apodosim symbolum tractatur
quod nihil est aliud quam pictura aliqua appositâ inscriptione
per quam utram intenditur alicujus rei diversae â pictura sig
nificatio. Hujus exemplum suppeditat ex Regio scuto Varmiae
bene praesago. Praxis Oratoria 5ta
Nullo hic pleniore opus augurio Varmiacae felicitatis habe
mus ubi sors ipsa se augusto pandit emblemate in
Regio scuto tuis cognato Celsis Antistes Illus: Nefas enim verè
in tuo gentilitio umbone nisi praenunciam faustitatis epigra
phen qualis est Bona Fortuna, legere qua in symbolo
suam olim Demosthenes parmam insigniverat, et quidem si ille
tumidius, tu Celsissime Princeps citra jactationem verè usur
pas Bonae fortunae cum re nomen tuae imprimis Varmiae
faventissimum; Argumenta illius in tutela et praesidio huc
usque tanto sensimus firmiora quanto manifestius illud Lave
nae cum hoc et in hoc è tuo quoque Variato tantisper lenima
tis sensu didicimus umbone cum hoc nimirum Ducales in hoc
Pontificias te ut spondente gratiarum suppetias, ita utrasque libera
lissimè dispensante ad tela sortis iniquae facilius rejicienda.
Id ipsum vero etiam pro nunc coepto anno è diviniore tuo ana
li omen Varmia elicit, pollicita insuper in eodem scuto tuo ceu in
Herculeo geminos montes beneficentiae ad securum in adversis
asylum.
Quod si etiam velis tuam orationem per hieroglyphicum disponere
quod nihil aliud est (quam sacrum quoddam monumentum sculptis rerum
animantiumque figuris significans alicujus rei nomen naturam proprie
tis similiter quemadmodum de superioribus immediatè modis dispos
itionis dictum est nimirum in prima parte ponendo hieroglyphi
cum in 2da applicationem tuae materiae competentem, exemplum

Subministrant bene præsaga Varmiæ sydera Præsulea et impri:
mis ex Cynthia Antistitis sit

Praxis Oratoria sexta

Instar Delphici olim fuerat oraculi naturam sublunarium quem
admodum Phoebo Parenti caloris sensûm ita Lunæ suum incrementum
debere Præsul Illustrissime. Agnoverunt id primi Ægyptij
quibus fertilitatis hieroglyphicum in dimidiata succrescentis Lunæ
orbitâ effigiebatur. Quam deinceps Alexander Severus Iconem in
sua traduxit numismata emblemate Lunæ adjecto foecunditas. Tui hic
astri Princeps Celsissime non sterilem loquimur largitatem dum
dominaris in Cælo minoris grandem à veterum fastis mutuamur pro
activam. Tuæ nimirum Cynthiæ debet Varmia et imposterum referet
fertilitatis accessionem, non secus ac tellus Lunæ aspectabili foecunditatem.
Ingrata tamen telluris arva dum plus æquo interdum sursum
jaciunt umbras altrici suæ consciscunt ecclipsim. At non Varmia
tum unquam ingratitudinis obtendet nævum à quâ dum feracem
hoc anno gratiarum lucem derivabit, eandem suo benefico satagèt
refundere Planetæ.

Idem de eodem sit ex Planeta præsuleo præsago perpetuitatis Varmiensium Fortunæ

Praxis Oratoria 7ima

Haud immeritò apud veteres Luna sibi æternitatis vendicavit hieroglyphicon
Præsul Illustrissime. Nimirum quis duus negaret nocturno
Planetæ cum hic alternis in anno sæpius vicibus juvenescat et ubi
minime subsistere conspicitur ibi maxime sensim in plenius assurgit
jubar. Hinc in Numis Severus Cynthiam lucere voluit perpetuitati
et Vates Venusinus summa celeres canit reparare cælestia Lunas. Quid
vero tua etiam Princeps Celsissime æternitatem vendicat per tot ja
circos honorum percurrens, semper sibi similis nunquam ulli obnoxia
splendoris defectui, quidni perpetuitati Varmicæ luceat felicitatis quæ
damna reparet suorum celeri universis occurrit libertate.

+

Non invenuste dicitur Oratoria pro prothasi non tantum Antiquitatis eruditionem apophtegma Symbolum Hieroglyphicum quae subjecta hic exempla illustrarunt verum etiam Apologus et Fabula potest initium orationi dare, circa quem modum ad praxim deducendum hoc praeceptum habe. 1mo ad apologum vel fabulam praemitte brevem accessum quem ex vi rei quam quam dat affabulatio seu fabulae aplicatio poteris formare. 2do 2do fabulam ipsam narratione non nimis faceta accedenteque ad scurilitatem sed apta, conformi et familiari sermone ptexe. 3tio rem tuam quam intendis in fabulam in affabulatione seu apodosi, congrua itidem tracta dictione. Ita si velles adhibere apologum de ciconia posses suadere consortia malorum fugienda praemisso accessu. Haec enim dum Gruibus segetes depascentibus associatur innocens cum sontibus ab agricola capitur et occiditur tum pone applicationem seu apodosim prout id ipsum praestat Praxis Oratoria.

Rara intercedit cum delicto familiarior cognatio quin in periculum aequale cum sceleris authore vocetur nimirum ipsa quandoque innocentia criminis rea accersitur ad tribunal postquam nocentium nihil mali suspicata se miscuit contubernio. Hinc et poenam ab insonte interdum repetit vindex Nemesis quoties ille noxam quidem voluit procul se longis relinquere intervallis inter consortia improborum impensius adamavit. Provoco hic ad apologum Apologus luculentum hujus veritatis interpretem. depascebantur nuper commissa terrae semina populatrices agrorum volucres grues, cum interea in haec ipsa arva ab alto sese librat Ciconia et perniciosis jungitur comitibus.

[S]ocia non famis levanda sed quietis capiendæ necessi
tate ut impulsu adstat eminus desolationem non mediocrem
ensim edendum in novâ semente ab avidis volucribus Agri
[s]uus ruricola moræq; impatiens parat insidias, tendit laqueos ac
[c]um reliquis ciconiam prehendit nullo scelere suo sed gruum
[d]untaxat societate incautius cultâ jugum promerita servile.
[a]niq; et ipsam necem funestam. Age jam quisquis impiis Affabulaõ
[a]dhæsisti, moneat te periculi innocuæ volucris infortunium
[f]erale; nec modo impietatis sed improborum quoq; damnare
[so]cias consortia insonti etiam tibi necem mox olim acceleratura.
Solet quandoq; ab oratore sumi pro prothasi dictionis para
[d]oxum quod nihil aliud est (nisi dictum aliquot inopinatum et
[a]dmirabile, cujus sensus non facile intelligi potest) tunc quoq; simi
[li]s modus, qui supra circa symbola hieroglyphica est insinu
[a]tus debet observari. Porro paradoxum formatur facile si
[a]liquid per anthiteta efferatur. Ita quispiam Sanctum Alexium
umbram illustrem appellavit eò quod cum lateret in Pater
[n]æ domûs vestibulo multis, specimen insigne toti orbi post
mortem suam virtutum suarum dedit quod ipsum fusius
[i]dem author sequenti apostrophe reddit. Etiam te domi quæsite
[i]llustrant tenebræ Alexi, nec alia tibi quæ illis potior via, securior
[c]redo fuisses nisi lucem sic odisses. Quærit quippe tenebras
[o]dit publicum solida virtus nec minus oculos quam sol refugit
etc

Sectio sexta

Quomodo sunt disponendæ partes orationis scilicet Exor
dium propositionem etc

Ad hunc modum dispositionis revocantur illi omnes de quibus quinque praecedentibus sectionibus tractatus est nam oratio longior cujus hic partes indicabuntur potest compati in sua amplitudine non tantum omnes omnes species argumentationis ut sunt Syllogismus, Enthymema Epicherema, Sorytes, dilemma, Inductio: verum etiam symbola Hieroglyphica etc maxime in confirmatione orationis Porro Oratio hoc loco nihil aliud est nisi dictio Oratoria apta ad persuadendum in aliquo genere causarum contenta, partes Orationis Rhetoricae sex assignantur Exordium Propositio Narratio Confirmatio Confutatio Peroratio. Ex his aliae sunt partes essentiales et quibus ablatis nullus sermo Oratorius fieri potest et tales sunt sua Propositio et confirmatio quia his habitis Orator adhuc potest de re et ad rem dicere. Dixi has duas partes esse essentiales, nam potest aliquando exordium omitti cum ex abrupto vult dicere Orator, prout et narratio si res probanda per se clara est, nec confutatio semper adhibetur nisi in Genere judiciali. Quia vero sectio praesens plus aequo excresceret si in hanc omnes sex dictae partes orationis congererentur, idcirco qualibet illarum separatum vendicabit

Amus.

Exordium. Quid sit Exordium, quae illius virtutes, quae vitia et quomodo formandum sit

Exordium sic appellatum est ducta metaphora a textoribus qui antequam telam conficiant quaedam initio suae artis prae-

ludia

Ludia præmittunt; ita Oratores in Principio dictionis quid-
am prologuuntur aptū ad conciliandos animos hominum audi
torum unde etiam a Cicerone dicitur Exordium eẽ principi
um orationis per quod animus auditoris v judicis apparatur ad
audiendum.
Virtutes Exordÿ juxta eundem Ciceronem sunt; si auditor p illud
reddatur docilis benevolus attentus. Porro docilitatem in exordio
consefert orator si clarè proponit rem de qua dicturus est
Benevolentiam si occasione p̄sonæ suæ aud auditorum animos
ad causæ conciliat; Attentionem deniq̄z si ostendit se dicturum
de rebus magnis, jucundis, utilibus.
Vitia exordÿ sunt sequentia: 1mo quando est commune idē
unicuiq̄z serviens Orationi; 2do Longum quod pluribus verbis
et sententÿs producitur. 3tio Separatum quod non est ex
ipsa causa ductum nec tanqm membrum connexum orationi
4to expers præceptorum quando auditor per illud non redditz
docilis benevolus attentus.
Modi formandi exordÿ sunt sequentes.
1mo Formatur exordium à re ipsâ quod ut commodius fiat
spectanda est quæstio ad dicendum proposita, atq̄z si est particu
laris, qm rhetores hypothesim vocant revocanda est ad thesim
i. est propositionem universalem sic exordium ante positionem
hujus propositionis, studium Rhetorices decet adolescentem bene
formares, si discursum præmitteres universaliter de literis quantum
decceant adolescentem. Ubi hæc interim v præstabis: 1mo pone
ipso initio dictionis fundamentum futuri discursûs de re
universali, 2do adferas hujus rationes, 3tio exorna illas exemplo

Symbolo 4to conclude discursum 5to accessum forma ad tuam accessionem propositionem universalem. Id ipsum praestabis quando ab hypothesi se propositione particulari posita pro exordio vis transire ad propositionem universalem confirmandam deinceps per totum contextum orationis.

2do Formatur exordium a sententia aliqua propositioni insin ponendae competente et 2 ab exemplo, symbolo, hieroglyphico et caeteris de quibus sectione praecedenti egimus, servatis interim hoc loco iisdem praeceptis quae ibidem pro parva oratione concinnanda tradita sunt.

3tio Formatur Exordium ab adjunctis seu circumstantiis re rum expensis, quae pro diverso genere causarum cum diversa sint, varii etiam hinc modi erunt exordii.

In genere demonstrativo considerari possunt adjuncta Oratoris, rerum loci temporis etc. ubi commode permitti potest aliqua historia vel dictum ita ut nemo dicturus fere sublimiorem se agi imparem se fore illi rei laudandae exponat e venusta Historia Luciani hoc modo. Antiochia locus nobile celebrem quondam urbem et copiosam audivistis at quid de Antiochenis sit narratum nemo vestrum fortasse cognovit. Fuerunt illi in sermone vernulae Urbanitatis, sed et saltationum et scenicae ursus ferebantur studiosissimi tum in iudicando ita acres ut eximia quaeque ad revocarent censuram. illic Histrio sane non invenustus sed ut bellissimi ingenii, ampla corporis specie plerumque natura negat corpore erat pusillo. Hic cum in scena prodiisset Hectorem saltaturus omnium exclamatio audita est, Hectorem expectabamus a Astyanacte videmus. Quod ridiculum si quis in me tam magnae expectationis honorum festivitatis hodie torqueret fere naturam vicem neque huic succensere sed tamen oratum velle ne quid ante datam saltationem diceret. etc.

Etiam alteri quis Oratori succedat, posset in genere exornativo exordiri ad instar cuiusdam hac ratione

Ferunt in eunomii Cytharoedi lyra cicadam olim consedisse et quacunque

oterat uocula ceterarum Fidium delicatissimos peruntos ꝯcentus. Simili
fecto ratione cum tot hinc Egregij Vates et Oratores blandissimos Cy=
norum nemos impellentes cicognia cecinerint, ego quantumuis haud
ispar tenui cicadæ uoces ꝯiectari allaborabo.
Osses in laude quoque funebri ex circumstantijs non inelegantur exordiri
quondam fecit Puissius sumpto impetu ex adiuncto ipsius funeris flu=
tuos, in hunc modum. Mihi vero quid dica auditores in mentem non
nit, ita me repentini mali turbo perculsit et stupore sensus ꝯfudit. Desi=
rartis uerba, atque nihil præter lachrymas habeo et suspiria, contra ini=
a ꝯsuetudo quam in istis laudationibus obseruamus dicere iubemur eos, quos
ere magis ꝯuenire et ibi eloquentia requiriturus ubi quantum uiget
lor, tantum extabescit ingenium. Huc refero illud etiam Cic. uellet Dij fecisset
ortales Patres ꝯscripti ut uiuo potius seruio sulpitio gratias ageremus
mortuo honores quæreremus. Atque Demosthenis istud mortuos quidem
s flere facile est at laudare difficillimum; qui enim a natura indituum=
ndi desiderium aspernati sunt et occumbere honeste quam afflictam Gerius
tunam cernere maluerint aut ne ea suæ uirtutis memoriam reliquere
nulla complecti possit oratio. In genere Deliberatiuo.
cordia grauia esse opportet non tamen nimis elaborata, possunt aliquando in
oari, ab exemplo. Vt siquis re honesta et utili Audithorij gene:
si esset suasurus, posset exordiri sic cum quopiam.
imotheum quondam illum tibicinem ferunt cum ante Alexandro regi artis
specimen exhiberet cecinisse iuxta illius mores, admodum perite,
Alexander ꝯfestim exilierit ad arma tanquam Diuino Spiritu incitatus.
fecto effecit illi tanta musica quemadmodum Regis animus aleuatus tandem.
ina uero hodierno die non aliter eaque quoque animos uestros ꝯcitare debet.
Huc reuocant adiuncta suadentis ꝯ rei quam suadet deliberantium
singulorum enim seria ꝯsideratione exordium formari potest.
In genere Judiciali similiter ex adiunctis accusatoris iudicum no=
ritus ꝯ insontis rhis exordium formatur. Horum exempla petere potes
c orationibus Cic: pro flacco, sylla, Balbo, Roscio Amerino, ad Pontifices, Diuinatione
Verrem.

§. 2dus. dicit propositio quotuplex, quando
uenta, excolenda?

Propositio. Oratoria est illa res de qua dicturus est orator — Propo sitio

Orator. Propoõ alia est simplex alia composita alia Aperta alia occulta alia proprijs verbis expressa alia demum Allegorica

Simplex propoõ illa est quæ nullam aliqm rem præter unicam assumptam ad probandum exhibet, ut patet in hac quâ svadetur militibus stipendium ẽẽ tradendũ

Composita propositio illa est quæ non de una re tantum sed de pluribus atqꝫ hæc pro partium duarum trium atqꝫ 4uor complexione propoõ bipartita tripartita quadripartita etc Exemplum hujus Cicero exhibet in utraqꝫ oratione post reditum. Aperta Propositio illa est quæ claré rem assumptam ad probandum explicat.

Occulta cujus intentum non nisi ex contextu totius orationis colligitur: talés plerumqꝫ sunt propositiónes in Gratulatorijs Salutatorijs cæterisqꝫ oratiunculis brevioribus in quibus latet occulté scopus ad quem tamen diligentissimé collimandum est.

Allegorica propositio illa est quando res aliqua sub involucro quodam methaphorico contenta ad probandum assumitur. Quæ cum maximé hujus sæculi est in usu modos formandæ Allegoricæ propositiónis sequentes habe

1mo Formatur Allegorica ppoṡio ex considerato rerum oppositarum nexu. Talis est illa de BEATO STANISLAO KOSTKA parentum minas et promissa negligente

Pia

Pia in Parentes + Imperatio Item de eodem
militatem saeculi fugiente ex Fugâ Victor.
2dò ex aliquo Paradoxo ut est illa de Sancto
drea Zeroardo quadraginta nucibus sub quadra
simam victitante: Fames per inediam obsonata
m de Jejunio Jejunium Atlas Mundi.
3tiò ex aliqua similitudine rei competente
est illa de Sancto Casimiro Sanctus Casi
rus est eques liliatus: Hic fit allusio ad
los equites quos Ferdinandus Aragoniae Rex
ssit veste indui lilijs distincta: Horum triplex
erat munus; 1mò agebant vigilias ordine sequenti
niores vesperi, Majores mediâ nocte Veterani
b auroram. 2do Arma nunquam deponebant 3tiò
servabant diligentissimè, ne hostis sub muros aut
cuniculos duceret Item de Sancto Francisco
orgia Phoenix occidentis ad allusionem ad cineres
abellae quâ mortuâ dicebatur hic Sanctus revixisse

o Ex eruditione commodè fit propositio Allego
ica proponendo aut comparando unum cum altero
in festo Immaculatae Conceptionis Beatis
mae Virginis non nemo Beatissimam Virgi
em MATREM hoc die suasit salutandam

tanquam

+

tanquam Auroram; Usq̃ more Romanorum Atlantium atq̃ Tyriorum; nam Romanis præ cæteris hoc sydus maximè amicum fuit: Atlantibus populis infensior ut pote solis et æstus diuturni initium. Tyriis cujus matutinæ lucis aspectus cum aurorâ venientis Regum suorũ auspicium fuit. Huc revocatur illa propositio de Sancto Francisco Xaverio Octavum orbis miraculum

Sexto ex aliquâ circumstantiâ sic occasione verni temporis pro Sancto Benedicto incipientis de eodem propositio sit Ver inter spinas Benedicti renascens. Sic etiam ex nomine Sancti Stephani de eodem sit propositio INFATIS DEI Corona. Item ex eo insigni Mareschalci victoris: Scipio in laureas efflorescens.

NOTA si hujusmodi propositiones per Tyrocinium aut per ingenium non potes probare tunc consultius erit rem simpli et facili habi exhibere contextu.

Quod verò concernit inventæ propositionis expolitionem hujus sequentes modos indico
[Pri]mo expolitur propositio simplex cum profertur problematicè hoc [es]t quando una eademq[ue] res in duas partes dividitur secum con[ne]xas de quarum utraq[ue] potest orator probabiliter disserere, sic [ut] si quispiam vellet probare S. Catharinam sapientia suâ red[didisse] [...]am gloriosam adferret propositionem vulgarem, quam problematicè [propo]nendo efficeret cultiorem. Sapientia an Fortitudo in sele[ctissi]mâ Martyre gloriosior triumpharit hodie quorundam [co]ntroversia est, quam ego præsenti componam dictione.
[Secun]do expolitur propositio per inopinatam comparationem. Ita in [mortem? fi]dem Samsonis videntur divinæ literæ illam propositionem, cum [in]opinatâ comparatione posuisse: Samson plures occidit moriens [qua]m vivens. Similem propositionem de Divis Martyribus posses [fo]rmare dicendo Tyranni Sanctis Martyribus plus profuerunt [odi]o et tormentis quam profuissent amore et obsequio.
[Terti]o expolitur per paradoxum, cum videlicet, quod nudis verbis et [sim]plicibus enunciari debuit hoc reducitur ad aliquot mirabile dictu [e]t inexpectatum ita faceret, si quis dicturus in laudem literaris [...] æmulationem ac ingeniorum consternationem requirunt hanc [pr]opositionem formaret literaria Respublica intestinis dissidijs atq[ue] certa[m]inibus propagatur.
[Quar]to expolitur cum loco vulgaris propositionis dictum aliquot et sen[ten]tia materiæ assumptæ accommodatur, ita de Gregorio XIII Pon[tifice M]aximo conditore in utroq[ue] orbe Alumnatuum quispiam enunciabit [Gr]egorius tam amplè fuit munificus ut de illo pronunciari ve[ri]ssimè ~~sit~~ possit quod olim Claudianus de Imperio Roma[no] magnificè protulit. dispersit cum sole manus, sic etiam

+

Parentes consolaturus ob præproperum Filiis obitum mæstos, posses illis cujusdam uti verbis, eripit se è medio mortalium matura virtus nec summum expectant quæ in imo adoleverunt.

Quinto expolitur propositio per circumstantiarum expensionem hæc plurimum valet in genere exornativo ita posses dicere aliquem militem laudaturus: illum, tranquillitatem in medio bello, fidelitatem inter perfidos disciplinam virtutum cum disso lutis agendo reperisse conservasset et frequentasse.

Sexto expolitur propositio cum Orator promittit se exhibiturum suo sermone exemplar imaginem aut Ideam virtutis et statûs juxta hunc modum in funebri oratione laudaturus quempiam Heroem posses dicere, virum hunc boni et amantis civis Patriæ imaginem expressisse.

7timò expolitur per Allegoriam ponendo loco popularis et p… onis aliquam methaphoricam ita laudaturus DEI param VIRGINEM rectè illam hortum appellares virtutes illius Floribus comparando videlicet castitatem Lilio Patientiam Ros… spem Amaranthæ resignationem in DEI voluntatem Heliotrop… humilitatem violæ Item in laudem D Athanasij posses dicere appellando eum Herculem Ecclesianum. qui profligavit in hydr… in hæresi ariana Centauros in calumniatoribus cerberum in apostatâ Juliano.

§ 3tius

Quid sit narratio et quomodo disponenda.

Narratio Narratio nihil est aliud nisi explicatio rei propositæ per suas circumstantias, cujus virtutes sunt præcipuæ duæ, videlicet brevitas cum res explicatur sine longis periodis et circumlocutionibus, altera virtus est perspicuitas facta per verba propria et bene disposita. Narrationis dup… est genus usus … enim utimur ad explicandum statum totius orationis … confir…

Confirmandum, et tunc p modum hystoriæ brevioris narratio confi
tur: Decus narrationi addunt figuræ sententiæ conceptus affectus rerū
exaggerationes. Exemplum hujus subjicio ex Patre Causino, qui egregiè
narrat pompam, cum quâ D. Chrisostomi corpus Constantinopolim inductū
est.
Fortunata mors! quæ triumphorum fuit principium ferebatz pretiosum
onus totius urbis ꝟ humeris ꝟ studijs, et tot illi erant sepulchra, quot
hominum pectora: quanqm nullum ei sepulchrum fuit cui certa semper
et immortalitas. Redibat ab exilio tanqm ex virtutis teatro, pene adhuc
vivus et spirans, nondum enim extinctus adhuc videbatur oculorum ardor,
nondum attrita gravitas, nondum lingua cœlo altior planè conticuerat, totus
est etiam in mortuo Crisostomus. Quæ ante loca exulem sine lachrimis
videre non poterat eadem ingenti fœnore lætitiæ videbant triumphantem
pompamqꝫ sacræ inferebantur exuviæ. Hic inundantium populorum multi
tudo hic incredibiles plausus mortuo hic savissima carminum
modulationes hic renidentes florum elegantiâ et exquisitissimi odores
flammis ōia collucere quasi cœlum suis distinctum coloribus in terras
effluxisset dies et noctes non tam suis ardere luminibus qm frequen
cereorū oppleri vias omnes uno agmine obviam se se effundere
procerum globum vultu cultuqꝫ ornatissimum emicare, non sexus non
valetudo quenqm retardare ægros etiam ad hoc spectaculum aut ad
salutis portum deferri. Satis se vixisse existimabat qui hujus modi
triumphū viderat. Imperatorem ipsum dignitas non tenuit quem
religio incitavit quem sacrū Antistitem religiosis exceptum manibꝫ
suo inferret navigio. O felix navigium! non egebat remis quod
favor Numinis impellebat. Vidisses in ipso aditu Urbis muros exsul
tantes gestientes domos confertissimos pompis vicos, tecta ipsa labo
rantia et ridentem civitatis faciem.

§ IV

Quid sit confirmatio quomodo disponenda et quomodo plures rationes inter se sint connectendæ. Confirmatio

Confirmatio est quâ Orator rei propositæ per argumenta fidem facit
voluntatemqꝫ movet auditorum ad aliquid vitandum aut augendum.
Confirmationis munus primarium est ita disponere argumenta ut per
ea reddatur propoō credibilis porro quod maximè hic sit spectandum
phænomenon appellatur hoc nihil est aliud nisi quod quid

Fundamentum in quo tota vis rei probandæ consistit
Soletq[ue] esse vel ipsa propositio vel argumentum aliquot inventum ad
probandum assumptam propositionem. Quando vero chrinomenon
est diversum a propositione tunc necessario unicum debebit
assignari argumentum cui explicando et confirmando tota o-
ratio insumitur. Invento igitur et assignato chrinomeno
inquirenda sunt talia argumenta, quæ quantum fieri
potest directe inferant chrinomenon eaq[ue] disponen-
da per Syllogismos Enthimemata vel aliq[ue]m modum argumenta-
tionis atq[ue] hæc methodus disponendæ confirmationis Ciceroni
familiarissima est.
Alter modus disponendi facilior et magis usitatus præsertim
in genere exornativo sequens est. Præfixo chrinomeno quod
optime fiet si pro chrinomeno sit ipsa propositio
proba illud per partes chriæ, non quidem ordine et numero
servato partium illius sed spectata ea exigentia materiæ,
ideoq[ue] possunt esse vel contraria plura vel testimonia vel similitudi-
nes tales multas sacras orationes audire est quæ rem
suam vel meris hystoriis vel sacris vel profanis aut meris
testimoniis efficaciter probant pari ratione profanæ ora-
tiones citra ullum negotium possunt enunciari.
Non vulgaris etiam modus est disponendæ confirmationis præser-
tim quando propositio problematica est si nimirum confirmatio-
nem dividat Orator in duas partes in quarum prima contra-
rium suo intento rationibus probet, in secunda vero
parte per figuram correctionis sui sensus confirmet intent[um]
validioribus orationibus. Ita posset quis in funebri Ora-
tione, primo probare super defuncto tristandum esse, in parte
tamen secunda validioribus evincere argumentis lachri-
mis detersis animum lætitiæ esse dandum.
Non inelegans quoq[ue] modus disponendæ confirmationis est
quando pro fundamento totius orationis assumitur aliqua eruditi[o]
vel symbolum et probatur adhibitis conceptibus sententiisq[ue] consentane-
is. Juxta hunc modum frequenter panegyricæ orationis formantur a
quibus ex stemmate assumpto pro fundamento orationis genus merita hono[res]

...cujus ~~horpris~~ herois indicantur.

Confirmatione commodius instituenda necessario servandus est nexus ...idam inter plurium rationum ideoqz operæ pretium ē nosse particulas ...usmodi connexionis quas hic subjicio.

...o Si post propositionem causa subjungitur hæ particulæ pro nexu ~~prom...~~ ...lebunt enim etenim quandoquidem siquidem quoniam quin quod ut pote ...uippe veluti nimirum qui ut qui tanqm quidnam causæ est vis ...se causam.

...o si ratio rationis danda est hæ particulæ adhibeantur propterea deinde ...ximum est id porro porro autem mox etiam tum adhuc adhæc autem ...hæc, præterhæc, adde his, accedit adhæc, pro huc pertinet et illud huic ...tine est illud huic finitimum, huic proximum illud est, illud etiam ...nqa qn silentio prætereundum sed operæ pretium est illud etiam audi Jam verò quid referam, age vero ~~qu~~ veniamus ad illud.

...o si causa rei prius posita est et postea propositio infertur ...vient hæ particulæ Ergo idcirco, eapropter cur ergo non jure ...ito nihil proinde mirū si, ea ppter necesse est non igitur mirandū illud igitur superest, ea propter illud unum reliquum est.

... si exemplo aliud exemplum subjungitur hæ particulæ connectent ...cienda priori illa quoqz videntur, simile quid in domesticis adverto exem... Sed in his quæ ad curiam Religionis pertinent nescio an non omnes Affri... ...us præcesserit. Quanto laudabilior in hoc genere extitit N. nihilo ...erior in hoc genere laudis videtur N. Peregrino exemplo domesticum quod adnectamus Ejusdem generis illud quoqz est quod de N refert.

Si sententia ponenda est sic ad illam transibis, Veritatis illa ... Salustij vox est consilij sanitate salutem Reipu: constare Ita te veritas amet Romane Sapiens, qm verè censuisti, amos in acie ...ci oculos v Assentiri et tibi cogimur Romane orbisqz Orator, cui parsimonia ...gnum vectigal. v sensit idem Roma vetus, quæ à suo didicerat Livio ...il non aggressuros homines si magna conantibus magna præmia promittant. ...verk eodem modo transeundum ē ad aliorum authorum sententias collocandas ...madmodum hic factum vides cum certis authoribus. Quodsi plures sententiæ ...ersorum authorum adferantur eidem proposito servientes variā transitione utendū ...pta ā figuris interrogatione Admiratione Apostrophe.

Atqꝫ hæc dicta hucusqꝫ de connectendis secum rationibus exemplis et sententijs appellantur uno verbo transitio lcæ du plex est alia perfecta alia imperfecta. Imperfecta illa dicitur quæ commemorat illud tantum quod dictum est nulla facta mentione rei dicendæ v quæ mentionem quidem facit rei dicendæ nihil tamen commemorat expressè quidnam sit dictum antecedenter Perfecta transitio est quæ facit mentionem rei dictæ et dicendæ Pro exemplo hujus posterioris transitionis pono hic illam excellentem ex Latino Pacato qua à causæ privatarum virtutum Trajani transit ad publicas prædicandas. Sed quod facere magnas urbes ingressi solemus ut primum sacras ædes et dicata Numini summo delubra visamus, tum fora atqꝫ gymnasia et pro suis extenta porticibus ambulacra et claustra miremur. Ita in laudibus tuis sanctos Palatij ritus et priscis æquanda ceremonijs instituta venerati gradum ad illa deferimus quæ in medio constituta ad publicos usus patientia non parum sed in commune condiscunt nec parietibus sed orbe clauduntur nec tecto sed cœlo operiuntur huic longiori breves plures transitiones subnecto servientes ad connectendam rem unam cum alia

Formæ transitionum perfectarum

1ma Sentio jam vos expectare ut si tanta est in eloquentia utilitas quanta sit ejus dignitas audiatis.

2da utilitas jam satis perspecta est dignitas quoqꝫ rei jam abhinc vendicabit dictionem.

3tia Sed quid in utilitate virtutis indicanda plus solitò moror ad dignitatem tandem ejus veniendum

4ta Cætera quæ utilitatis sunt propria non commemoro utpote quem dignitas eloquentiæ suum jubet ee præconem

5ta Magna Philosophiæ dignitas est sed nec utilitas inferior.

6ta At forsitan inveniemus quospiam utilitatis contemptores minimè vero dignitatis fere

7ima Sed esto minor sit literarum utilitas certè dignitas è maxima

8va Verum fortasse nunc de dignitate eloquentiæ commemorare operæ pretium fuerit eò quod plerisqꝫ utilia præstent honestis agamus proinde jam de ipsius emolumentis.

9na In patriam fortasse qualis fuerit habetis nunc quis se piumque erga parentes præstiterit auscultate

10ma Hactenus domi gesta complexa fuerat oratio nunc quæ foris præclara facinora patraverit expendite.

11ma De moribus satis dictum est reliquum est ut de doctrina audiatis

2da Extraxit aliquantum orationem viri liberalitas date jam aures heroicæ illius fortitudini

Forma transitionum imperfectarum.

1ma Nihil etiam hic reconditum nihil expectatione dignum nihil aut inauditum vobis aut quidpiam novum
2a Vultus vestri auditores me invitant ut quæ reticenda putaveram liceat etiam liberè dicere.
3a Vnum erat reliquum si bene memini ut dicerem hoc aggredior.
4a Belle me vocat ad alteram orationis partem hujus herois gloria
5a Etiamnum expectare videmini auditores quid deinde factum sit
6a Ad singulare jam Principis facinus mea festinat oratio.
Hujusmodi similes transitiones lectio crebra authorum et optimus magister ... obsebunt. § V

Quid sit refutatio et quomodo tractanda sit in oratione.

Refutatio et confutatio est pars orationis in qua contrariis adversario... rationes dissolvuntur. In hac parte tractanda Cicero quondam prin... atum quemdam vendicabit ut patet ex singulis prope illius orationibus ...presertim judicialibus, ne vero quis putet refutationem ad soles duntaxat ...sidicos pertinere, ego censuerim nullum fere politicum discursum ...lse institui nisi quis in hoc genere fuerit versatus quid enim frequen... in familiaribus colloquijs quam de re quapiam aut quacunque alia ...ceptare conferre invicem veritatem indagare consilium petere et dare ... fieri nequit quin prompte ad rationes alterius tuam rationem ...ponas et quod idem est refutabis. Refutationis hic modus est et nega... simpliciter rem falsam esse ostendendo et oppositum adducendo vel confugi... ...do ad clementiam judicum et excusando factum necessitate temporum ...iquitate etc et factum meritis melioribus obliterando.

Confutatio.

...do refutandi hic est primo mediocria adversarij argumenta tum ingentia... ...ris ingrediaris. Ubi observa id non parum refutationi conducturum ...simulatis majoribus minora argumenta disertissime confutare allabores ... enim fiet ut facilius veniam accusatus mereatur. Atque hoc obser... ...dum et in refutatione Oratoria alias in privatis congressibus hi... ...i deservient primo si verba ipsa æquivoce sumant et notationem ...inis et per similiter cadens et per divisionem ejusdem vocabuli in duo sic quidam

jactabundum juvenem qui se dicebat Vespasiani Cæsaris familiari oriundum joco aculeato confutavit dicendo omnino id sibi pridem ee psvasum quem probe nosset affectibus Vespam. asinum ingenio ee. Sic etiam cuidam Herdalo qui se jactabat ejus Mecoenatem non es Mecœnas meus Herdale quia me sine coenas

2do admisso adversarij contra te dicto potes ex illo ipso aut jocum aut aculeum depromere, ita quidam suæ causæ acrior defensor causidico adversæ partis sibi objicienti ne tam importune latraret respondit. quin possum non latrare cum tantum furem meæ famæ videam. Ita quoque Patibulandus cuidam se solanti animosque addenti quatenus libens pergeret ad furcam tanqm in Cælo cœnaturus ò quam libens tibi hanc coenam cessero simul et hanc furcam. Juxta eundem modum respondit ille studiosus Theologiæ quem Philippus Rex Galliæ cœnâ frequentius accipiebat ille tamen raptum Caponem deinde sub pallio tectum secum ex Regiâ asportabat. Accersitum Rex rogat nunquid suæ Theologiæ teneat præcepta docentis: nolite solliciti ee in crastinum. Omnino (inquit Theologus) teneo: atque ideo oblata hodie surripui ne cras sollicitus essem. Simile est illud de quodam pictore, qui quendam sibi offensum Cardinalem vitâ minus probatæ inter damnatorum animas eâ specie pinxit ut nemo cui Cardinalis cognitus ee virum non agnosceret. Accessit hac sup re apud summum Pontificem querelas depositurus Cardinalis simulque rogaturus ut imago obliteraretur, Verum Pontifex delusit hominem hac responsione, si in purgatorio ees spem tibi exeundi facerem, sed nosti quod in inferno nulla sit redemptio.

3tio respondebis acute ad objectionem si v sententiam v apologum v exemplum adduxeris petens ab adversario illius apodosim sic quispiam te argueret lenitatis in tibi subditos posses uti sequenti apologo refutando lis olim fuit gravissima solem inter et Boream quis viatorem spoliaret veste ubi datæ et acceptæ leges toto Æolus antro ingentesque ventorum turbines laxat Hi magno appellunt ad latera viatoris impetu in vestem se insinuant implexosque sinus implent et occultâ apertaque vi constantia nituntur

vertere viatorem, sed contra nititur viator ut areâ et campo Boreas
bat interea sol altius surgere vertici iminere cœpit et ad perpendiculu
dios demittere ubi viator caloris impatiens primum laxare vestis fibras
plicare implexos sinus tandemq executere totus enim à sole altoq die
lliquescebat. Hic loco applicationis subjungeres illud vulgare applicare
m tibi Ephod qui meam cavillaris lenitatem.
to retorquetur non ineleganter adversarij objectio, quando hoc in ipsu autho
m rejicitur ita ille cuidam liberalius pecuniam suam dispertiens pauperibus
m ab avaro argueretur prodigalitatis reposuit malo prodige mea partiri
am nimis sollicitè aliena rapere. ad hos 4uor refutationis modos qui in
mmuni congressu acutè solent usurpari si quis plura exempla requisiverit
veniet in argutijs Patris Massenij ad quas te remitto.

Arguti[æ] P[at]ris Massenij

§ VI

Quid sit peroratio et quomodo disponenda.

Epilogus Peroratio

Peroratio aliter dicta conclusio aut Epilogus est clausula orationis totius
es Orator interdum omnia argumenta et totam suam dictionem sparsa
unum colligit proporcionatum materiæ affectum adjungendo ejusmodi
minationem cum commemoratione rationum omnium vocant passim Ora
res recapitulationem eò quod quasi à capite usq ad calcem tota dictio Ora
a hoc modo appareat in conclusione. In tractatione hujus partis est
randum ut non tam exquisito cultu sermonis q[ua]m efficaci potius intentu
monis Oratorij urgeatur ad quod figuræ vehementiores admirationibus
pellationibus obtestationibus instructæ multum valent, super omnia
ro eò orator respicere vellet ne in sua conclusione quempiam leviore
nceptu v[el] gestu adhibeat quia in hoc modo in fine dissipatur q[uo]dq[ui]d ope
iè tota collegerat Oratio pro illustrandis partibus orationis fusius
traditis sit in laudem Divæ Catharinæ VIRGINIS matris Marty

PRAXIS ORATORIA

Exordium

nam Periclis hodie suadam liceret æmulari Auditores Ornatissimi non
à sane pro his rostris Orator periodo detonarem q[ua]m quæ inter confusos
rmo calore pulveres vibraret fulmina inter minas armoru[m] vehementius
andesceret inter tumultuarios deniq hostium furores laureas Catharinæ
pressum contra feralem decerneret Maximino. Quanquam gratuitis

veterem

veterem expetiero facundiam votis ubi jam ad Alexandriæ delubra superstitione classicum canente non minus suos auspicato quam fictionis meæ mea passus instaurat Victrix Martyris fortissimæ sapientia multosque in uno Tyranno numeratura triumphos. Lubens præeuntem comitabor ita tamen ut ad spectaculum Cælo terrisque acceptissimum Vestra quoque Ornatissimi Auditores attentio evocata triumphanti occurrat Catharinæ. Vix primo promota gradu nobilis Regum stirps virgo vestigium in hostico figit Martiale illico è fulminantis Gradivi tempestate qua data porta domestici ruunt inimici ad manum cum Catharina inde ut tumidius pollicetur ad victoriosam herbam Virgini eripiendam venturi machinas credo sentit illa sibi admoveri, eò magis periculosas quò blandioribus instructa lenocinijs nempe parentum pietate auctoritate Regum, majestatis reverentiâ, aulæ respectu populi applausu. At non sunt hi succutiendo pectori arietes, in quo jam olim amor divinus adamantes distillavit: imo sat inquit ipsa Catharina ita se monente magistrâ sapientia sat ingrata in parentes audiero pia, si odero: sat paruero sacrilegis Regibus si despexero: sat Maximini aulam conciliavero si eam supercilio ptiniero generoso: sat aulam captavero popularem si displicuero. Enerves illæ animæ liquentur in superstitionis obsequia quas corripiunt flamma Impietatis; illa pectora ad scelestos impij nutus componantur quæ levibus lenientis DEAE subjiciuntur favoribus exagitanda. Memet incassum etiam tentiens Maximiliana mina, frustra suaves illecebrarum tentarint Syrenes cujus mens superior Orbe, animus par Olympo Cor cælo mancipatum Panicos timores et mendacia gratiarum despicit, fastidit execratur. Dixerat et mox vim fractura manum advocat militis Auctorati: nec mora, hinc accelerant flammantium velites intentionum, inde spe subcincti supernâ festinant ante pilani illinc fortissimi charitatis divinæ maturant Triarij, hæc demum et illa parte sua ostentant labara calescentes fidei zelo antesignani ad est ad candida signa evocata castitas non enim caderent umbrae tur pi libidinis ni diem puritatis opposuisset Catharina, censetur inter commilitones temperantiæ numeratur mansvetudo, hæc furorem Cæsaris illa omnem mundi luxum et licentiam domitura. His tamen majestate spectatur eminentior fortitudo quam victoriam alijs præfereiat Imperatrix Sapientia non ignara languescere florem Virginitatis nisi temperato fortitudinis afflatu roboretur vacillare temperantiam constantibus calculis destitutam

[illegible]nsvetudinem inter injurias gessundari nisi robore succoletur Sapientiæ quandoquidem ut corporum ita virtutum interit temperies annonæ [illegible]ectu, sedulò agit Orthodoxa Catharinæ pietas, quatenus ex Cælestis [illegible]lventiæ penu sacra consultura militiæ, inde multiplicis gratiæ comenta [illegible]vehat precum vehiculo ~~advehat~~, excipiatq̧ una in jnti pectoris cis[illegible]nas divini favoris influxus ubi quoq̧ vigilantia Argo ocula[illegible]r munit probitatis castra, jejuniorum fossa cingit in somniorum [illegible]lo instruit suspirijs in DEUM continenter vibratis ceu telis ac missilib. [illegible]desne verò tenebrionum Caterva prælium moliri adversus bene ordinatā [illegible]niq̧ virtutum panoplia instructam aciem Catharinæ; hic jam se ipso nobili [illegible]m nunqm alias non temere audentior hostis experitur in tenebrarum luxu [illegible] puritatis aspectu, prostiatus in Gigantea mole superbiæ unico humilitatis [illegible] accisus ad internecionem in opum et quantalibet mundi magnificentiā [illegible] manu paupertatis Xstianæ; Tum victrix Catharinæ Sapientia toto Mar[illegible] campo Io canit triumphe, io pæa io assumitt fortitudo, io vicimus [illegible]niversus Orbis parthenniarū exercitus acclamat virtutum. Quemadmodum [illegible] penniatarum animantium Regina omnia terrarum fastigia emensa se [illegible]t inter sidera ac nec inibi quiescens altius evolat solem contemplatura [illegible]iorem: Ita Divæ Virginis Sapientia p victorias et triumphos ad gloriam Celi[illegible] [illegible]inis tendit auspicijs sublimiorem. Et sane foret exiguum adulatrices mundi [illegible]isse delicias honorum fregisse sceptra Cæsarum calcasse diademmata, nisi etiam [illegible]anam potentiam suæ potestati subjiceret Catharina: Hinc se probatura Ortho[illegible] [illegible] sæculi Viraginem fortitudine Lacænis Argivis et Amazonibus longe [illegible]riorem. Avidissimo atq̧ bellandi studio et generoso vincendi animo Volo [illegible] primam patientiæ instaurat Catharina, Metropolim Imperialium honorum [illegible]ltam oppugnatura; tunc strenuos sacri eloquij digladiatores præmittit eo [illegible] ut sponte grandæva Principijs teneræ Virginis plenam sumet ipsius [illegible]at deditionem, qm atq̧ victrix Catharina et Imperatrix in vim officiosæ [illegible]tudinis vastum illud caput totius mundi capax primum Jarumatuiga Virgi[illegible] substernit plantis tum Satellitis ensi subjicit vero Numini victimam fu[illegible] quæ nuper omnium populorum adorata inclinatione sublimis eminebat. Venit [illegible]q̧ in tanti societatem triumphi Dux Ausoniæ cohortis Porphirius

heri Augustæ pedissequus hodie Martyris Comes renunciatur, non ille abhinc DEOS sed Deum lunato colit poplite, non sub Cæsareis aquilis sed sub crucis labaro stipendia meret. et qui in terris gloriose a Catharinæ vincitur Sapientiâ gloriosius sup. Astra triumphat. Quam dispar vester Mortales Mars præliatur animo non ille victis salutem sed interitum non gloriam sed dedecus non trophæa sed jugū servile parat gladio Sanguinario is bellonæ Xstianæ minus Virgineæ sapientiæ armorum est sensus scindunt illa, verum quod reliquo corpori est exitiosū, secant sed avidos vitiorum nervos occidunt impietatem ut pietas respiret in vitam diviniorem. Sic Augustam, sic Porphirium, sic Centuriatos Romanorum Cuneos Victrix triumphasti Catharina atq; toto illustre Orbe in Imperio Lato excitâsti trophæum. Nunqm Cyprus aut Parnassus inter tot palmas effloruit, in quot rara tua Sapientia pullulavit laureas etiam in sterili triumphorum Græcia. Hæc divinis prope cultissima scientijs eo progressa est felicitatis, ut totum quâ longe lateq; patet Orbem prodigio literarum compleret; nec se quisqm gloriosum existimârat quin Cecropias prius traxisset disciplinas. Nec quiq; duntaxat de fece plebis verum etiam passim sceptro potentes Dynastæ pro Regia magis Athenæum adamârunt, haudq; puduit in Lyceo versari quando supremâ cum potestate Rerum potirentur Imperatores. Hinc Alexander ipse mundo supior Peripatheticorum Principi suam inclinavit Majestatē neq; Regni capessivit habenas donec discipulus Aristoteli operam dedisset Magistro. Ejuscemodi igitur Grajorum scientia simul ac famulam suæ gloriæ Catharinæ accepit Sapientiam Attonita et moræ impatiens Alexandriam confluit. neve per partes debelletur convocatis undiq; viribus de summa rei constituit decertare mox quinquageni bonarum Artium Duces adsunt Philosophi conveniunt Rhetores Phœnices sæculorum non inamœnæ quorundam felicitæ Muse cum suis fatidicis maturant Sybillis atq; hor spe omni opportunior accidit Catharinæ accessio quippe ubi Stagyritæ ingeniosè contractis in pugnam Argumentis Virginis impetunt Sapientiam Dum Oratores facundo verborum Lenocinio palmam infringere Martyr [illegible] quando demum Parnassiæ cives concordi discordiq; verborū con[illegible] suavius quam alias pro victoriâ modulantur. Catharina cō rarum Xstiani nominis commendationem non Entheo Apollinis sed divino Cælitus Afflata Numine ea felicitate adhibito Sybillarum Vaticinio chelin tra

Ortho

rthodoxam ut illico Gentiles illæ DEÆ Victricem Parthenniæ Sapientiæ vo
n erubescant Rhetores siccatis eloquentiæ rivulis arescant elingues: Philosophi
a Græciæ miracula canaq; verendi majestate inter Palladios Palestritas Patres
ursis argutiarum nodis victas dent cum manibus sui vires ingenij Magistræ sci
entiarum, eidemq; ostro proprij cruoris tot triumphorum accendant meridiem, quot
ita è sancito Tyranni neci spontaneè devovent Martyres Candidati.
ingere jam hic furor belluine recrudesce rabies, Debacchare impietas Purpu
te prædo coge in prælia cohortes pestis et exterminium Religionis Ortho
æ Maximine, & ab Erebi speleo evoca Tartareas Phalanges. Catha
nam tamen abhinc frustra tuis circumveneris dolis quos ubi sapientiæ
bar adeo frequentibus perpolitum victorijs luce clarius detegit meridi
ā: frustra minas intentaveris, quas Virginei roboris rejiciens frangit Ancile:
rustra carceris latebras destinaveris Nepti Regum Catharinæ cui ob oculos
lum versatur amplum angustiarum Augustal: Frustra undenaria Christianæ
essoris temperantiam media quæ continenter exsaciatur nuptiarum agni expec
tione sed nec post repetitas verberum plumbatarumq; vices rotam atroci
ntium ordine horridam invexeris, nisi forte stat animo experiri Xstianorum
unam meliorem etiam in inconstanti rota constantissimam Martyris vide
t Catharinæ magnanimitatem: Ensis deniq; tuus quem jam in sacrum Virgi
jugulum distringi mandas Tyranne non obex sed stimulus est futurus Virgi
Sapientiæ ad victorias, imò quod res loquitur: fatere cruenta superstitio
ximini an non eodem ferro tibi metis ignominiam in probrosum ruens
ritum, quo palmas et laureas Catharina via lactea gressus accelerans gloriosos
perennaturæ vitam immortalitatis. Ubi jam vestra Ornatissimi Auditores
rio dictionis attentio evocata occurrat Martyri triumphanti et unà mecum in
udia desinat festiva. Io ergo victoriæ Parthenniæ per oras, universi orisq;
talium plausus ite triumphales, io viva gestientis Orbis Panegyris effor
a trophæa assurgite! Io tet triumphe! Catharinam prælio fortem
orijs gloriosam, innumeris decoram laureis tuis quoq; victoriarum adoreis exorna
quam contra mundi satellites sensisti magnanimam ad ejus terrorem Odrisij
e in exitium, quod molliuntur insontibus impingant impetus: cujus Roma
Potentiam jugo subjecisti, ad ejusdem nutum post bellorum procellas pacis
cent alcyonia quum lauro è Sophis fallatiā argumentorum exarmatis ac
m è Maximini fracto furore uberrimè pullulante inumbrâsti sub
bra ejus tranquillitas publica conquiescat: cui præterea liberalissimos
lusi lactis suffecisti latices. eosdem nutriendæ studiosæ juventuti

4

quod à te quoque Martyr deposcimus ad sapientiæ virtutisque incrementum animis infunde Io triumphe Dixi

Institutio IV de Elocutione

Quemadmodum inventionem dispositio ita hanc elocutio consequitur quæ merito princeps Partium Rhetorices dicenda est, cùm parum sit acutè invenisse bene disposuisse argumenta, nisi eadem aptis verbis explicueris. Elocutionem Cicero definit eē idoneorum verborum et sententiarum ad inventionem accommodationem: quasi diceret ut elocutionem conficias Oratoriam non qualiacunque verba sed idonea, culta, sententiosa, figurata, et talia adhibe quæ inventa et disposita argumenta enucleatè auditori proponant, de his ego hic nihil agam, cùm jam in prima institutione aliquos modos proposuerim, per quos cultiores ~~modos~~ sensus ex rudibus venire possunt. Præsens igitur institutio hæc duntaxat exhibebit quæ concernunt elocutionem vel tanquam antecedenter scitu necessaria vel quæ in ipsa elocutione sunt servanda. Primi generis sunt characteres dicendi Partes elocutionis et illa quæ necessario observanda sunt Rhetori, antequam incipiat 2di generis sunt affectus.

Sectio I

Quid et quotuplices sunt characteres dicendi et quibus in rebus usurpandi

Per characteres dicendi intelligitur stylus oratorius varius pro rerum varietate aliter dictus IDEA Forma, Genus, Figura elocutionis. Communi omnium acceptatione tres numerantur characteres dicendi Summus, Mediocris Infimus,

Summus dicendi character vel ut vocatur ab alijs Sublimis Grandis Vber Magnificus Violentus Rapidus Vehemens, Gravis est ampla magnificaque in rebus magnis verborum et sententiarum forma, videlicet talis quam suspiciunt omnes et se assequi posse diffidunt vel ut Cicero definit L 4 ad Herennium. Stylus sublimis vel summus est qui constat ex verborum gravium magna et ornata constructione Exemplum pariter in Cicerone reperies tale nam quis est vestrum Iudices qui satis etc Mediocris dicendi character medius inter summum et infimum aliter dicitur temperatus æqualis et floridus; estque æqualis et florida in rebus mediocribus verborum et sententiarum forma vel ut Cicero definit loco citato est: qui constat ex humiliore non tamen ex infima et pervulgatissima verborum dignitate. Exemplum poteris ibidem legere quod incipit sic: Quibus cum bellum geritur.

Character dicendi Infimus, idem, qui humilis, tenuis, exilis, gracilis, est forma verborum et sententiarum ~~forma vel ut Cicero definit~~ loco citato figura ~~demissa~~ in rebus humilibus à communi et vulgari sermone parum

stincta. ~ quemadmodum Cicero eodem loco definit est figura demissa usque
usitatissimam puri sermonis consvetudinem tales sunt illius Epistolæ. exem
um ad hos tres characteres dicendi sit in ista propositione. In homine apparet DEI
eralitas et potentia. Per stylum humilem: homo qui à DEO animam et corpus
cepit, docet nos ut Potentem et liberalem eē intelligamus. Per mediocrem; Hominem
um effector DEUS corpore vestitum atque vitæ officijs instructum specimen suæ potentiæ
liberalitatis in terris eē voluit: Per sublimem: Homo animal multiplex
s admirabile à magno rerum authore conditum nervis colligatum connexum
nbris toto corpore, mirifico quodam consensu partium inter se dissimilium
cinnatum, spiritu intus vividum mobile an non sempiternæ illius majestatis
eralitatem testatur atque potentiam depredicat. Circa hos characteres dicendi.
ota primò sublimem adhibendum eē in rebus magnis de DEO Cœlo virtute homine
ublicâ et rebus similibus sermo instituitur officium istius characteris est movere,
ium verò huic oppositum summo dicendi stylo forma dicendi inflata; nam ut corporis
bitudinem bonam corrumpit sæpe tumor, ita sermonem Oratorium graviter vitat forma
cendi quæ turget, et inflata est tum videlicet quando verbis novis, priscis durè
olatis aliquid enunciatur. Hoc initium Cicero sequenti demonstrat exemplo: nam
perduellionibus Patriam venditat, non satis supplicij venditat dederit si Præceps in
tunias depulsus erit lacunas, pœnitet igitur istum qui montes belli fabricatus
et campos sustulit pacis.

do Nota mediocrem characterem dicendi adhibendum eē in laudibus panygiricis
torijs, triumphis et rebus omnibus quæ ad solam cognitionem et delectationem spectant
itium hujus styli est delectare, vitium oppositum: forma dicendi fluctuans et
oluta: Exemplum istius Cicero dat sequens: Socij nostri cum belligerare nobiscum vellent
fecto ratiocinati eēnt etiam atque etiam quid facere possent, siquidem suâ sponte facerent
non haberent hic adjutores multos et malos homines, et audaces; solent enim diu
itare omnes, qui magna negotia volunt agere. post quod subdit non potest hujuscemodi
o attentum tenere Auditorem diffluit enim totus neque quidquam apprehendens perfectis
bis amplectitur.

OTA 3tio Infimum characterem adhibendum eē in rebus humilibus comitijs contro
sijs in Epistolis etc. Officium hujus est docere, fides enim paratur verbis simplicibus
proprijs adeoque Orator hac in parte magis sollicitus eē debet de rebus quam de
rbis vitium oppositum huic characteri dicendi appellatur genus aridum et exangue
xemplum hujus est sequens hic tuus servus me pulsavit postea dixit hic illi consi
rabo, post ille convitium fecit et magis magisque præsentibus clamavit. Talis character
cendi ut apparet ē frivolus et illiberalis, nec adipiscitur quod debet consequi attenu
figurā puris verbis et electis.

NOTA 4to posse cognosci sit ne conveniens character dicendi rei assumptae hoc modo, si Oratio comparetur cum causâ et haec cum fine atque circumstantijs ad dicendum assumpta diversum exigit genus dicendi. Si docere vult Orator assumere debet infimum characterem dicendi etiamsi de DEO loquatur. Contra in rebus parvis si necesse est ut Auditor flectatur de summo aliquid afferendum est. Esto judicium de medioc[ri] charactere dicendi qui aut elevari, aut submitti pro necessitate debet. Rursus videndum, â quibus, ubi, coram quibus dicatur pro suggestu in concursu populi bene usurpatur summum genus in comitijs nobilium optime uteris Infimo genere. in funeribus, Genethliacis, nuptijs mediocris stylus locum habet qui vocem exilem et pectus Angustum habent frustra ad summum genus aspirat, cui debilis est memoria, et tarda loquela non affectet [illegible] floridi characteris. Haec monita sunt viri in arte Rhetorica versatissimi Patris Sigismundi Lauxmin proinde serio sunt mandanda executioni

Sectio II

Quot sunt Partes Elocutionis

Cicero L. ad Verrem tres partes elocutionis assignat Elegantiam compositionem et dignitatem quas singulas partes in quo nam consistant haec Sectio divisa in § indicabit

§ I

In quo consistit elegantia elocutionis ostenditur

Elegantia elocutionis est quae facit ut unumquodque purè et aptè videatur dici. Haec complectitur Latinitatem et explanationem. Latinitas est quae sermonem servat immunem â duplici vitio videlicet â solaecismo et barbarismo atque honestam consequitur orationis munditiem, unde imo Latinè is loquitur qui abstinet â verbis peregrinis et non apud admodum probatos Authores receptis: haec ex grammaticorum petuntur officina â qua profundenda forent accuratius Tyronum ingenia ne illi postea sermonis congrui expertes habeant se ridendos ut quondam ô infacetè lusit Ausonius ejusmodi farinae Rhetorem nomine Ruphum qui in carmine scripserat activa voce reminiscor

Reminisco Ruphus dixit in versu suo

Cor ergo versus imo Ruphus non habet

Ut olim legatus ille acceptus risu fuerat â Gravissimo coetu dum ex

um ex Anglia Romam veniens + coram Alexandro III summo Pontifice contra S Thomam Cantuargensem Archiepiscopum agens illud identidem repetebat Oratione opportuebat. 2do latine loquitur is, qui utitur latina construc ne, quamquam nonnulli Oratores Græcam quandoque adhibuerint constructionem nostratibus tamen illa abstinendum est utpote quâ licet uti magis poetis quam Oratoribus 3tiò latine is dicit qui ita loquitur ut ab Auditore in latino sermone versato intelligi possit ne hic necesse habeat cum pino aut Crapio ad Orationem venire id etiam requiritur ad explanationem supra secundam partem Elocutionis esse dixi nam cum hæc reddat apertam lucidam Orationem necessario constare debet verbis proprijs et usitatis tata sunt ea quæ versantur in sermone quotidiano, propria sunt quæ ejus e verba sunt aut possunt esse: hinc alia tum Græca tum cujusque gentis vocabula Latinis substitui citra vitium non possunt

§ II

Exponuntur nonnullæ elegantiæ in quibusdam partibus Orationis.

cultam latinitatem Tyrones condiscant elegantias ab Authoribus observatas quibusdam partibus Orationis p oculis et manibus habeant est necesse rum nonnullas hic subjicio et imprimis sint

Elegantiæ in nominibus

1o Eleganter adjectiva in substantiva commutantur ut deberes dicere magna ne est tua benevolentia cultius dices: benevolentiæ tuæ magnitudo extare e pluribus colligitur documentis Item loco istius, nulla tam modesta felicitas quæ malignos dentes vitare possit, sic cultius nullius felicitatis tanta modestia quæ dentium malignitatem vitare possit

Eleganter unum Substantivum alteri adjungitur ita loco istius Horatius les audacia sua cultius: audaciæ suæ miraculo obstupefecit

Quando substantivum ponitur cum adjectivo, eleganter adjectivum ponitur neutraliter Substantivo in genitivo posito VG ad ultimum inopiæ redactus est Cicero tali antia dicitur dicens alta mentium, profunda fluminum, aspera petrarum eravi

Nomina propria culte ponuntur in numero plurali pro appellativis quando simi sibi commemorare volumus ut prodeant hic Tully Oratores iò Rhetores et Philosophi

o loco adjectivi aut adverbij multum valde elegantius gradus

+

Comparativus sic loco juventus est multum insolens est insolentior

Sexto quando loco adjectivi simplicis vis habere elegantius vide cui applicatur et fac novum adjectivum ponendum loco prioris sic quia albus applicatur nivi et argento cultius dices niveus argenteus qm albus loco mollis dices cultius cereus plumeus laneus quia applicatur cerae plumae lanae. loco ruber: purpureus igneus loco durus saxeus ferreus: hoc tamen praeceptum non in omnibus valet

Elegantiae in verbis

1mo loco istorum verborum volo cupio cum particulis si et cum et infinitivo modo ponendum cultius est futurum participii sic loco cum velles orationem scribere, lege Ciceronem: Scripturus Orationem lege Ciceronem.

2do post verba moneo censeo melius ponitur conjunctivus modus sine particula ut moneo hoc vites.

3tio Verba nolo malo et his similia loco indicativi ponuntur in conjunctivo modo praesenti v.g. velim hoc facias loco volo ut hoc facias.

4to Verbum ignosco et alia quae cum dativo personae ponuntur melius loco istius cum dativo significante culpam collocatur ut ignosce brevitati literarum mearum qm ignosce mihi ob breves literas

5to quando duo verba activa uni nominativo per conjunctionem copulantur venuste efferuntur sine conjunctione primo verbo commutato in participii temporis praeteriti sic loco istius Senatus Romanus et comprehendit Catilinam et ablegavit: melius comprehensum Catilinam ablegavit in exilium

Elegantiae in pronominibus

1mo loco aliquis eleganter ponitur in principio qui v.g. sunt qui mecum sentiunt loco aliqui 2do qui eleganter ponitur pro quomodo

3tio illae propositiones in quibus deberet esse relativum cum verbo futuri indicativi omissa relativo et verbo in participium mutato ornatius efferuntur v.g. loco istius: quaere nomen quod perennabit cultius dices: quaere nomen perennaturum

4to Quando duo nomina substantiva in principio propositionis posita deberent in fine repeti supplent vices illorum culte hic et ille ita ut hic ad posterius ille ad prius referretur E.G. Cicero et Scipio immortalem sibi gloriam pepererunt hic fortitudine ille eloquentia 5to pronomen ille eleganter ponitur nominibus propriis ut magnus ille Alexander univers. domitor orbis

Sexto Pronominibus sui sibi se et suus non omnis sed quisque adjungitur ut suum cuique pulchrum est non omnium

Septimo Pronomen tuus suus eleganter ponitur substantive loco familiaris aut amicus. ut Catonem tuum mitte ad me loco familiarem.

Elegantiæ in Præpositionibus

Imo Præpositio à a ab cum nomine posita eleganter ponitur loco alicujus substantivi ut à Consilijs à literis à secretis à Sacris loco consiliarius Magister Secretarius Capellanus à comentarijs à libris loco Amanuensis à confessionibus loco Confessarius.

2do Præpositiones cum nomine positæ ponuntur loco adverbiorum V.G. à tergo pro retro: de more pro more, loco usitatè: de ex cum industria loco sponte: e vestigio pro statim: in integro pro integrè.

3tio Una præpositio ponitur pro altera ita cultius ex pacto quam juxta pacto ex sententia res cessit loco juxta sententiam pro rostris ex suggestu ex cathedra in aurem loco ad aurem dixit in dotem loco pro dote accepit ob oculos ponere loco ante pro virili parte loco juxta vires pro templo stat loco ante templum pro foro est loco in foro ad fluvium loco penes fluvium è Regione è ex opposito secundum epulas loco post prandium secundum quietem apparuit loco in somnio.

§ III

In quo consistit compositio dictionis et ejus dignitas.

Compositio juxta Ciceronem ad Herennium est verborum constructio quæ facit omnes partes æquabiliter perpolitas et ut alij est structura partium Orationis quæ spectatur 1. in verborum connexione ne quid præpostere, vaste aspere obscure dicatur 2. in distinctione singulorum inter se, quæ distinctio fit commatibus membris periodis. et denique in numeroso verborum ambitu, quæ tria maximè necessaria sunt Oratori nam etsi eleganter dicat nisi curaverit concinnam compositionem, multum jucunditatis orationi decedet. Porro in praxi hæc faciunt compositam Orationem.

Imo Apta vocalium et consonantium collocatio quæ abest quando fit concursus earundem vocalium et consonantium aut quando vocalis eadem inchoat dictionem quæ præcedentem terminabat ut Amplissima actio oritur

2do Prudens et rarior usus similiter cadentium Antithetorum Isocolorum seu parium; dixi rarior usus quia nimius et frequens corrumpit gravitatem orationis

3tio Usus particularum certarum quæ ab authoribus initio dictionis ponuntur tales sunt sequentes conjunctiones ac neque vero, jam vero neque hoc tempore et

Item deinde nunquam non ego dico, non ego credo. Monet hoc loco Cicero inquiens fugere oportet longam verborum continuationem quæ et Auditoris aures et spiritum Oratoris lædit. His itaque ad compositionem elocutionis spectantibus observatis facile 3tia pars elocutionis quæ consistit in dignitate consequetur, jam verò dignitas elocutionis est quæ ornatam reddit orationem et varietate sententiarum phrasium cultarum distinguit.

Sectio II

Quid observandum sit antequam dicere incipiat Orator

Si ubi Annosiores etiam Rhetores subinde hallucinantur profectò sæpius in hac parte videlicet quando aut materiæ aut personæ quam formant agunt aut Auditori cui dicunt minus convenientia in medium proferunt quamvis enim constet qumlibet Rhetoris dictionem bene ee instructam bonâ inventione aptâ distributione aut dispositione idoneâ locutione nemo tamen negat quemadmodum diversas ee materias et personas tum dicentium audientium ita juxta varietatem faciendam ee elocutionem alio enim charactere dicendi utitur Rex alio rudis agricola alio vir Grandævus, Adolescens alio uti debet prout aliter dicendum de gravibus Reipub: negotiis, aliter de re familiari, aliter de Senatu, aliter in consessu privato quæ omnia non nemo videt Oratori necessaria proinde inter primas curas quisque persuadeat sibi id habendum ut nimirum antequam de aliquâ re loqui exordiatur reflectat se ad sequentia puncta scilicet quis quid cui dicturus est.

§I

Quædam notantur circa particulam quid.

Simul atque calamum sumpseris vide quid dicere intendas an laudare an vituperare suadere aut dissuadere velis et hoc à Rhetoribus dicitur quæstio, intentio, Status causæ constitutio 2dò intentionem tuam designa verbis proprijs obvijs et cultioribus 3tiò si est propositio simplex huic soli probandæ Argumenta seu rationes annota breviter, desumptas ex locis dialecticis intrinsecis et extrinsecis si verò propositio mixta fuerit aut composita in tot partes divide quot in illa occurrunt et seorsim qumlibet probabis vel simul, si materia partis unam partem dabis pro ratione alterius, id passim contingit quando aliquis vult simul laudare et [illegible] salutare 4to rationes fundamentales dispone per Syllogismum Enthimema: de quo habes supra. 5to materiam servatam eloquere tribus servatis partibus elocutionis scilicet eloquentiâ compositione dignitate.

Ubi circa stylum hæc observa: si dictio sit instituenda in re gravi verba quoque gravia similesque sensus ee debent, elocutio magis membratica quam periodica plurimum conducet ad expressionem talis rei. Si obvia materia et familiaris fuerit Argumenta etiam obvia ee debent. Elocutio verò constabit tropis et figuris usitatis. Humilem materiam magis describendo

[...]tionibus illustrando tractabis. Laeta rei argumenta festiviora, verba florida [...]pi et figurae audaciores periodi ampliores deserviunt. Res tristis rei descripti[...] [...]bus dolorosam imaginationem facientibus venuste tractatur adhibitis figuris affectus movendos aptioribus ut sunt Interrogatio Apostrophe Exclamatio Inter omnes materias pleraeque sunt quae vel probatione vel demonstratione vel exaggeratione [in]digent. Probatione illae dicuntur indigere in quibus maxime exponuntur incerta [c]ujus rei pericula, merita, praemia, successus, clades. illae requirunt exaggerationem [quae] factum Heroicum vel facinus immane complectuntur aut quae vel ad majorem [lau]dem vel vituperium magis attolli debet.

§ II

Quaedam notantur circa particulam quis.

[Ha]bita notitia tuae propositionis quis sis, qui aggrederis dictionem id est cujus personam [...]n sustines in orando alius enim modus et stylus in una eademque materia est [ad]hibendus militi, alius studioso literarum; alius viro maturo alius juveni. Unde [N]OTA Imo si res agitur a persona gravi illustri et matura cavendae sunt affecta[t]iones verborum, lusus in iisdem et conceptus leviores Sententiae adhibeantur gravi[...]s tam authorum quam propriis, afferantur argumenta gravia desumpta ab Exemplis [...] antiquitate et propria experientia demum affectus debent esse temperati et stylus [...]e ostentatione

[N]OTA 2do si juvenis sustines personam in dicendo qui necdum scholis egressus est [no]n erit vitium si cum artis et ostentatione verborum non tamen nimia et obscura cu[m] [con]ceptibus tropis figuris immaturioribus in publico compareas. si vero quantum [...]s juvenis te ad materiis et styli politici maturitatem componere velis, imitaberis [vi]ros graviter loquentes cum hoc tamen ab illis discrimine ut tibi stylus [f]loridior, periodorum accuratior forma affectus et figura frequentior, sen[ten]tiarum eruditionum exemplorum usus liberalior quam viris solet permitti concedatur [H]unc ipsum modum tenebis, si juvenis Aulici egeris personam, ubi conniteris [ill]am orationem reddere immunem a praeceptis palam scholam sapientibus [...] cognita facile sibilis aulicorum excipitur.

[N]OTA 3tio si militis personam agis stylus et res non absimilis aulico erit [ni]si quod in verborum collocatione stylus magis concisus nervosus et figurarum [to]nantium ferax debeat esse Porro figurae hoc loco illae dicuntur sonantes [...]l exemplis militaribus imo et ab experientia propria petitis abundant [...]ine etiam sume propositionem formandae dictionis a nobili persona

§ III

Quaedam notantur circa particulam Cui

Quemadmodum varij sunt Oratores ita quoq varij sunt auditores quorum non minus auribus quam genio debet Rhetoricus sermo accommodari Itaq ante suam dictionem videat Orator, cujus sunt illi conditionis aetatis nationis coram quibus dicturus est.

Iuvenes. Circa hos in praxi nota primo locuturus coram juvenibus eorum genio stylum et argumentum dictionis conforma nam cum hi ingenio magis polleant quam judicio magis quoq novorum sunt appetentes quam veritatis, frequentius honesta jucunda pulchra magis aestimant, quam utilia, talibus proinde dicturus ejusmodi conquire rationes quae non tantum veritatem exhibeant sed majori ex parte inclinent ad plausibilitatem quod solet sequi ex coacervatis eruditionibus [eruditionibus] hystorijs Symbolis rationibus sententijs in quibus adferendis plus breviter quam prolixiori sermoni apud tales Auditores locus invenitur

Viri graviores. Nota 2do dicturus coram viris gravioribus medium tenebis, tum abstinendo a verborum flosculis conceptibus levioribus hystoriarum coacervatione tum haec duntaxat adferendo, quae maturo judicio et prudentiae hujusce modi Auditorum ideoq congrua argumenta conquire, et efficacia, et stylum nec nimis simplicem nec nimis elatum adhibe

Senes. NOTA 3tio dicturus dicturus coram senibus cave ne experientiam illorum quam Apollinis loco venerantur ladas adferens illi aliquid contrarium memor illius Horatiani distichi

Difficilis querulus laudator temporis acti
Est pueri censor castigatorq minorum.

Nota 4to quod attinet ad nationes apud quas Orator dicturus est studeat suam dictionem conformiter moribus illorum tractare Ideoq hic mores nonnullarum gentium subjicio.

Itali. Itali qui natura sua sunt exquisiti Ingeniosi, astuti, Suspiciosi offensae tenaces Imperiosi, suae Patriae Libertatisq Amantes lucri Induruq facile moveri possunt oratione accurata, circumspecta, polita, argumentis ab utili et honesto ductis instructa.

Galli Galli qui natura sunt apertiore et Ceu certim in exteras liberali fervientes Imperiosi suae Patriae, Libertatisq amantes Orationi dediti libenter accipiunt Orationem figuris et sensibus acutis, argumentis a jucundo et honesto ductis expolitam.

Hispani Hispani qui sunt natura serij ad summa et divina contemplanda nati

...iti proprij judicij tenaces feroces in bellis, nonusq adeo exquisito verborum ...atu delectantur. ideoq dicturus Orator illis vi argumentorum instructam ...tionem habere debet.

...ermani ex his tribus nationibus æquali ipsæ partitione naturas imitantur ...gularum gaudentq Oratore sermonem proferente cultum verbis conceptibq ... rerum varietate accomodant aures stylo magis succincto quam amplitudine ...borum tumenti. Germani

...gari feroces tumultuosi studijs pœsertim severioribus exculti latino, non secus ... familiari sermone utuntur Ingenio difficiliori, judicio suorum non tenaces ...stimatores tamen eximij ab antiqua gloria suas hodiernas ærumnas solan... Libertatis etiam sub jugo Turcico retinentes, his ferocior et audacior ...borum sententiarumq modus placet. Hungari

...olonis quinam dicendi modus placeat non citra negotium potest definiri nisi ...isquiam dixerit placiturum omne quod optimum solis enim Polonis id laudis ...buitur ab alijs gentibus ut quemadmodum Hispanus Theologus Italus Philoso...us Gallus Poëta Germanus Hystoricus ita Polonus Orator dicatur. Quare ...icta breviter occasione et necessitate feceris familiaria facile te omnium gentium ...mo accommodabis. Poloni

...m Turcis vero Tartaris Moschis Cozacis ut pote barbaris ferocibus subdo ... quodq caput majus est, rudibus pugnandum magis videtur quam coram illis ...randum. Quodsi etiam Orator cum his volet aut debebit agere, animosum ... majestatem quadam gravem sermonem adhibeat, rationes apparentes et ...ari palpabiles adferat his enim Barbarus flectitur: Apud hos verba ...pria clare rei naturam exprimentia pro figuratis et translatis valent. Impri... vero hoc auditorium capit adagijs Exemplis, similitudinibus etc. Turcæ Moschi Tartari Cozaci.

De quibusdam affectibus in oratione eliciendis.

Nullibi Orator magis triumphat quam in hac parte in qua et leni affectu ...res demulcet et vehementiore detonat utq ille Cythararædus qui simul moerore ... cantica animum sui Regis afficiebat Ita Orator affectibus eloquentia ...tructus pari successu mentes auditorum captivat. Interim nonnulla hic pro ...da promitto.

NOTA primo si quis velit persuasos habere auditores se ipsum conetur ... primis convincere et quam veritatem ab alijs cupit cognosci eam ipse prius pene...t, defectu hujus practicæ cognitionis Orator laborans præsertim in materia

Sanc

Sanctiore parvum v exiguam in audientium animis progignit

NOTA 2do materias in genere deliberativo et judiciali item in politicis deliberationibus plurimum confirmant argumenta ducta a causa finali ab effectibus, contrariis, simili, comparatione, exemplis, aliisque circumstantiis quae indicant v necessitatem v periculum rei assumptae ad dicendum

Nota 3tiò rationes quae quandam gravitatem praeferunt non debent nimio verborum apparatu v conceptibus quantumvis acutis exornari quia fit passim ut hoc modo robur argumentorum extenuetur et cum Orator hac ratione suam commendare eruditionem satagit, Auditorem obscurat.

Nota 4to dictas proximè materias efficacissimè et cum fructu promoveri adhibita exaggeratione et apta affectuum excitatione (de qua mox) brevi intimato modo formandae exaggerationis.

Judicio omnium Rhetorum exaggeratio rei alicujus in hoc sita est ut res ita ob oculos ponatur, non solum quemadmodum illa defacto aestimatur et in periculo versatur, verum etiam quomodo potest aestimari, et discrimen subire si quis itaque practicè velit rem exaggerare videat illius circumstantias quae notabilius vitii et virtutis hujus amplectendae illius vitandi necessitatem proponunt, nomine verò circumstantiarum intelligitur omne id, quodcunque habet combinationem cum tua materia quam vis exaggerare VG Suades Amico diviti ut sui consanguinei inopiam stipe sublevet liberali et hoc intendis illi persuadere accipe aliquas circumstantias ad rem exaggerandam ductas a persona nimirum Dives Amicus indigens quarum singulas expendes, et imprimis hanc vocem Amicus exaggerabis dicens verae et sincerae amicitiae eam esse legem ut quemadmodum illa in sui suarumque rerum communicatione amicis consistit, magisque alienum quam proprium commodum intuetur, ita omnem suam fortunam, situmque in opibus elocet quatenus amici sublevet sortem inclinatam 2do hanc vocem Dives exaggerabis si ostenderis in particulari quae opes, quae affluentia rerum quae copia proventuum non solum necessariorum adsit amico adeoque possit hic absque ullo dispendio, liberaliter indigenti ex recensitis facultatibus non nihil suppeditare. Demum vocem Indigens fusius explicabis, si indicaveris qua ratione ad quam egestatem quam amissis opibus cum qua praesenti confusione amicus devenerit, faciliùs verò, praevidebis si indigentiam ipsam per prosopopoeiam describes ab Amico subsidium implorare. Ex hoc Exemplo collige quid agendum sit in aliis exaggerandis materiis. Sed jam quod attinet ad affectus Adverte affectum in oratione nihil aliud esse nisi quendam motum animi ex occasione alicujus eventus in

nobis excitatum, hic motus plane est illi similis quem nobis connaturalem ipsa
experientiâ discimus nam si v.g. hostis iminere videtur statim in animo pavorem
sentimus si verò injuriam in quibusdam bonis patimur mox indignatione commo
vemur. Dicitur vero Connaturalis ideo hic modus quia à vitiato appetitu
concupiscibili seu irascibili qui uterque est insitus proficiscitur, partim
excitatus foveatur voluntatem vehementissimè inclinat ad id faciendum
quod hic motus naturaliter exigit. ita postquam rumor venientis hostis
animum consternavit illicò etiam impellit ad fugam vel si vehementi indignatione
percussa fuerit statim ad vindictam et cedem animum urget impotentem
Hunc naturae cursum imitantur Oratores eò quod tunc temporis Auditor persuadetur
quando Orator affectibus quasi quibusdam vinculis captivam trahit illius volun
tatem ad assensum. Praecipuum vero observandum est ut convenientes naturae
affectus eliciantur, ut sciatur ubi vehementior ubi lenior affectus sit adhibendus ut vero
haec materia doctrina de affectibus commodius in praxim deduci possit Ante praecipuos
affectus proponam deinde modos cum Exemplis adhibebo. Affectus praecipui nume
rantur sequentes Amor qui est propensio animi in rem bonam, hic sub
dividitur in benevolentiam, quâ volumus rem alteri bonam, et concupiscentiam
qua volumus nobis bona Odium est affectus oppositus priori, vocaturque
aversio animi à re quae est vel aestimatur nobis mala. Desiderium est appe
titus boni absentis. Fuga opposita desiderio est aversio animi à malo
eodem absente sed iminente. Laetitia est exultatio in bono praesenti
Tristitia opposita illi est dejectio animi ob praesens malum. Spes est erectio
animi in bonum arduum absens. Desperatio opposita illi est dejectio animi
diffidens se obtinere posse bonum vel evadere iminens malum. Audacia
est erectio animi ad mala ardua impendentia superanda. Timor oppositus
audaciae est trepidatio animi ex mali noxii et impendentis opinione orta.
Ira est inflammatio animi dolentis ob contemptum, expetentis vindictam.
Horum affectuum duplex radix assignatur videlicet Appetitus Concupis
cibilis et Irascibilis. ad Irascibilem revocantur 6 Odium Fuga Tristitia
Desperatio Timor Ira: ad Concupiscibilem revocantur 5 Amor Desiderium
Laetitia Spes Audacia.
Modus excitandorum affectuum hic est Amor excitatur explicatione bonitatis
rei repertae de quâ agitur. Bonitas vero consistit tum internis tum externis qua
litatibus et donis naturae sic v.g. in homine morum suavitas conversationis

conversationis Comitas, Amoenitas, fidelitas, Liberalitas, Humanitas et caeterae virtutes. Item Scientia, rerum peritia, Robur, Forma sunt internae qualitates. At vero Opes, rerum affluentia, Amicorum nobilium multitudo vocantur bona externa, ut Ergo in Auditore amor alicujus rei excitetur expendendae sunt similes bonae qualitates, et maxime exaggerandae circumstantiae, quae rei utilitatem, jucunditatem, honestatem proferunt.

Odium excitatur vitiorum exaggeratione, maxime illorum quae ordinantur ad malum et perniciem, vel unius hominis, vel totius communitatis, qualia sunt insinceritas, fraudes, contemptus aliorum, injustitia, crudelitas, factiones, proditiones. Ex hoc fonte derivavit Olim Cicero invectivas In Catilinam, Verrem, Antonium, Clodium et caeteros, per illas reddendo perfatos cives Romanos non Orbi duntaxat notos sed odibiles. Ordinaria vero radix unde potest pullulare affectus odii, est viva ob oculos positio turpitudinis, vilitatis, inhonestatis, damni, poenae et caeterorum in aliqua re quae vituperatur reperibilium.

Desiderium in animis generosioribus honestate magis quam utilitate rei absentis quae desiderari potest excitatur: in abjectioribus contra mentibus promovendis ad ejusdem rei desiderium plus potest utilitas quam honestas. Ad hunc affectum plurimum conducit apta rei desiderandae descriptio.

Fuga excitatur proposita rei absentis, quae vitari debet, infamia, periculo, incommoditate, poena et caeteris.

Laetitia excitatur si prius praemittatur quaedam aestimatio rei quae oritur vel ex comparatione status praesentis cum misera aliorum conditione illa re carentium de qua gaudere tendis auditorem, vel ex demonstratione praecipuarum qualitatum conjunctarum cum honestate, utilitate rei quae potest laetitiam ingenerare. Ad hunc affectum conducit tum styli tum descriptionis ratio amoenior.

Tristitia magis lenienda quam excitanda, nisi dextere primos contristatos erigas in spem adipiscendi gaudii; excitatur vero iisdem modis quibus odium lenitur, quod fit ostendendo communem hanc conditionem quibusque esse. Atque ita v. g. posses hoc modo lenire tristitiam quam aliquis sustinet post obitum sui Amici.

Spes excitatur proposita dignitate, utilitate, magnitudine, fine ad rem acquirendam, facilitate quae elicitur ex propriis viribus, industria, Experientia, multorum subsidiis, DEI Amicorumque favore, et e contra ex obsistentibus viribus exiguis, parva industria.

DESperatio excitatur contrariis rebus quae ad spem eliciendam conducunt, et tales sunt res immediate propositae de excitanda spe.

Timor incutitur timendi

51a

[a]uditoribus quando mali gravitas periculi magnitudo virium imbecillitas certitudo
[i]nstantis discriminis, immanitas et potentia eorum, qui malum inferunt, insinuantur.
Hic possunt referri sinistra signa, prodigia omnia quae rem aliquam p[rae]cesserunt aut
[ac]cedunt. **Audacia** excitatur quando vis malorum impendentium extenuatur Item q[ua]ndo
[bo]na causa, favor caelitum, amicorum subsidia, secundus rerum successus appro-
[b]untur. **Ira** denique accenditur in audiente si injuria contemptusque gravis q[ui]
[h]em facit exultare explicatur. Porro **Injuria** sequentibus circumstantiis adduc
elevatur nimirum quod sit illata illustri personae absque causa et ulla culpâ
[...]ias a personâ abjectâ et quae gratam se debuit exhibere in praesentiâ multorum
[...] fraude et maledictis sine ignoratione sed destinatione ulteriori. Ira olim cum
[re]x Francorum Clodovaeus illatas injurias a Judaeis audisset Sanctâ incensus
[iracu]ndia in haec prorumpit verba: O si mihi cum Francis meis pro tunc vivere
[lic]eret tantam injuriam quovis possibili modo irem vindicatum. Exemplum
Affectui Irae opposita est **Mansuetudo** seu Clementia huic officium est animum commotum
[q]uietem componere. Porro **Clementia** excitatur in audiente si injuria extenuatur
[i]llata dicatur ex officio ac **Zelo** religionis studio corrigendi primo impetu
[...] mala informatione aut errore. Huic affectui **Misericordia** opposita est cognata
[...] inclinatio animi dolentis versus quempiam afflictum: Excitatur exaggeratione calamitatis
[...] ex malis fortunae corporis et animi. Item commemoratione pristinae fortunae, florentis
[...]a qua affligitur dignitatis Eloquentiae Innocentiae quae omnia commode praestantur per Hypo: et Apos:
Pro Coronide hujus doctrinae de Affectibus eliciendis nota duplices esse affectus
[...]rum alios Ethicos alios Patheticos: **Ethici** sunt illi affectus qui cum aliquâ doctrinâ morali
[le]nem, jucundum, moderatum imprimunt motum animis audientium. **Pathetici** vero
[affe]ctus sunt illi qui adinstar fluminis vel concitati torrentis erumpunt potissimum
[...] iram odium invidiam metum commiserationem etc. Hujus secundi generis affectus plurimum
[...]t rerum viva descriptio et accurata rei alicujus partium enumeratio Hanc olim
[...] secutus fuisse methodum Aristides qui Smirnae vastitatem belli calamitate Exempl:
[...]ncitas redactam adeo vivis coloribus effigiatam Oratori Antonio Imperatori exposuit
[...] hic oratoris permotus facultate dicendi in uberes ierit lachrymas. Porro
[...] fati Aristidis sequens eversae Smirnae fuit Pathetica descriptio. Jacet Smirna
[orn]amentum olim Asiae tui decus Imperii (sublatis ornamentis in particulari eversis
[...] subinfert) Aedes omnia sunt in cinere clausus est portus ille, perierunt fori
[orna]menta collapsa **Gymnasia**, jucundissima Urbs facta est luctuosum spectaculum
[...]natum et cadaverum tumulus olim floruit nunc desolatam perflant Zephiri.
[Q]uanquam patheticos affectus promovent etiam efficaciter rerum adjuncta exposita
[q]uia sunt aetas, locus, modus rei gestae, bona fortunae et corporis, Ex hoc

fonte

non solum duntaxat Rhetores sed et ipsi Poëtæ affectuum argumenta desumunt Ita Vatum Princeps Virgilius à similibus adjunctis vehementiores ducit affectus lib 6 Æneidos ab ætate.

Heu miserande puer siqua fata aspera rumpas
Tu marcellus eris manibus date Lilia plenis
Purpureos spargant flores animamque nepotis
His saltem accumulem donis.

Item à loco et tempore

O nimium cœlo et pelago confise sereno
Nudus in ignotâ Palinure jacebis arenâ

Item à modo rei gestæ

Volvitur Eurialus letho pulchrosque per artus
It cruor inque humeros cervix collapsa recumbit
Purpureus veluti cum flos succisus aratro
Languescit moriens lassoque papavera collo
Demisere caput etc

Item quispiam à bonis fortunæ et corporis in obitu Isabellæ Imperatricis

Ergo peris Auguste nitor soliique voluptas
cui tumido sanies amne recluris iit
Sic niveum cervicis ebur sic lactea colli
Fluxit hyems viva sic periere genæ
Os illud quod verna charis sirenque regebat
Officio linguæ dispereunte tacet
Dulcia quas nuper pascebant basia malas
His putris sanies et gravis horror inest

Exempla solutæ orationis Patheticæ ex hoc fonte adjunctorum suppeditabunt accuratè lecta Rhetorum bonorum monumenta

Corollarium

Nonnulla de Stylo succincto seu Elogiastico proponuntur

Pro coronide Institutionis de Elocutione subjicio hic doctrinam de Stylo succincto seu Elogiastico idoneo ad exequendas laudes Illustrium personarum qui character dicendi passim nunc adhibetur in panegyricis; raro enim illorum in lucem prodit publicatio qui Elogio careat porrò ut commodius præsens doctrina exponatur ad quæstiones aliquot redigenda videtur. Itaque

Ex 1mo quid est elogium quo ad nomen? Ro idem quod laus quævis in commendationem alicujus personæ adhibita.

Ex 2do quid est elogium quo ad rem Ro est Oratorius discursus, sententiose et acute quibusdam non tam metricis versiculis quam de sensibus succinctis et concisioribus in laudem alicujus conscriptos Unde

nos jure merito publica et privata propagati in filio sanguinis desideria
cipere ubiq; locorum allaborabunt.

liens Valedicturus Benefactori 1mo in Exordio pro beneficijs quæ brevissi
e innuet gratias referet 2do in Confirmatione eadem beneficia amplificabit
um promissione gratitudinis 3tio in Conclusione petet veniam de admissis
defectibg tempore clientelæ pristinoq; se benefactoris commendabit favori

Praxis Valedictoria Benefactori

gre à Tuo conspectu optime Mæcenatum avellor cum tuam in me pietatem
beneficia repeto memoriâ quorum Ego ne ingratus audiam in hoc ce meo
eo abitu non quas debeo sed quas possum, benevola mentis interpretes, grates rependo. Crescet
posterum honor bene merentis ac pretiosa clientis inopia eam studebit in sinum beneficum
æcenatis promptitudinem obsequiorum conferre, quam jure merito tua singularis in me liberalitas
semper vendicatura. Tu quidem beneficentiæ fontes nemini clausos esse pateris, sed in me præterea
piosis adeo alveis derivas ut minime videat illis aliquando solvendis. Haud tamen unquam
mittam ut Tuæ munificentiæ desim, eâ quâ licebit, licet per exiles vires, respondere gratitudinis
gnificatione Dabis verò veniam levioribus clientelæ annis qui sæpius tuam excandescere
enevolentiam inconsultâ fecerunt temeritate, posthac accuratius exequendo, quo grati mei erga
officij fore intelligam adnitar pro modulo ætatis tenerioris fragilitatem expiare.

Discipulus Valedicturus Præceptori ita suam poterit disponere valedictionem 1mo dicet tristem
ibi hunc esse recessum à Præceptore. 2do dabit rationem hujus tristitiæ, scilicet: quod ab eo discedat
quo per institutionem multa beneficia percepit 3tio pollicebitur pro illis fore gratum commen
bitq; se pristino favori benevolentiæq; illius.

Praxis valedictoria Præceptori

Tristis hic mihi atq; per acerbus non potest non accidere à Tuo conspectu abitus Præceptor colendissi
e. cum enim à sedula institutione tua derivatam in me beneficiorum amplitudinem hodie
ecum ipse reputo necessitatem semper tecum manendi quatenus præsenti præsens continuam testarer
ratitudinem animadverto. Et Ego quidem si per nutum paternum liceret haud illibenter standum
oc consilio existimarem nunc verò aliam vitæ rationem genitorum arbitrio mihi destinante
a parandus est à Tuo latere discessus ut uterq; nostrum absentiâ mutuâ sibi ereptus utrumq;
abhinc mutuo desideraturus. At nihilominus in hac gemina corporum adinvicem se
ratione animorum reciprocam spero unionem, me ubiq; locorum tibi dignissimo Præceptori
d fore semper cordis polliceor gratum permansuro te verò pristinam mihi discipulo benevo
ntiam quam supplex etiamnum posco nunquam imposterum denegaturo.

Responsoria ad has tres valedictorias hæc communia habeat præcepta 1mo in Exo: Parens
benefactor dicet jucundam esse hanc beneficiorum suorum recordationem aut dolorem expo
t quem habet ex futura absentia filij, clientis etc 2do in confirmatione breviter laudabit
bos mores filij, clientis etc. adjiciens ne sibi vitio vertat si qua in re molestior illi
erit 3tio in conclusione adhortabitur ad rectè instituendum reliquæ vitæ cursum et commen
bit se ipsius amori et pollicebitur se ipsius fore memorem.

Praxis Responsoria ad priores valedictorias.

ecisti satis probi et grati clientis etc officio cum meis meritis majus apud me pondus et æstimas
m reperias quam possint illud pretij genus exigua et pauca beneficia vendicare, Superi diu

hanc in te foveant pietatem eventus felix in tuis posthac optimis moribus
meum comprobet affectum et desiderium. Habeo jam tandem quod mihi gratuler de
tam ingenuo cliente multumque gaudeat de honestâ de tam honesta nae et liberali
Meum verò imposterum amorem et benevolentiam in testem tuae virtutis et probitatis
ubique locorum expetis habere utrumque istud favoris in documentum viae fidei
fidum socium Isto tibi semper adeo hodie decerno Tu interim in Eo studium omne elocatis
ut ad quod unicè vota mea respiciunt illud mire quotidie eluceat amplissimis virtutum
auctum incrementis.

SECTIO III

De valedictionibus familiaribus

Quemadmodum supra dixi salutationes obvio affectu Authore commodius posse fieri
quem adminiculis praeceptorum; ita sentio hoc ipsum de valedictionibus familiaribus
natura tamen affectus ~~ad~~ traducere ~~affectum~~ ad artificium hic placet Quare vale
dicturus amicus Amico haec praenotata puncta potest habere Primò restabitur dolorem
quem percipit ex abitu suo ab Amico. 2do desiderium explicabit quo dicet se
nolle ab Amico separari 3tiò causas adducet sui abitus 4to concludet affectu vel
gratiarum actionis pro benevolentiâ vel petitionis ut erga absentem quoque pristinum habere
continuet favorem quae doctrina 4 his punctis contenta pro commodiore Elocutione l[24]
ad 4 syllogismos redigi.

1mus quantum Laetitiae ex amicorum consvetudine percipimus, tantum etiam tristitiae
ex mutua separatione sentimus Atqui Ego maximam hactenus de tua necessitudine
cepiam Laetitiam Ergo tristitiam ex separatione sentio.

2dus omnis boni maximam jacturam gravi sensu excipimus, Atqui ego maximam jacturam
maximi boni subeo dum â tua praesentiâ separor Ergo gravi sensu eandem jacturam excipio.

Tertius si familiarium consvetudo ultra conspectum se pateret non deberemque abitum
eorum molestè ferre. Sed haec consvetudo ultra conspectum se explicat Ergo praesens
Amici sejunctio non est aequo animo toleranda.

4tus Eam obtinuit et probavit legem amicitia ut intimum sibi non minus oculis
quam animis circumferret Atqui amicitia inter nos intercedit ergo non oculis tantum
sed etiam pectore circumferam ubique locorum Et haec est rudis valedictionum
dispositio Jam verò quod elocutionem concernit ejusmodi materia sit

Praxis I valedictoria.

Hominem plane illos exuisse censuerim qui amicorum disjunctionem non intime sentiunt
animo. Indivisa enim verò haec est mortalium Umbra, quae nos etsi semper in charissimorum
abitu comitatur Id ipsum Ego hodie magno cordis mei sensu experior quando â Tuo
latere urgentibus negotiis alio avocor, an rectius ab eo avellor cui strictissimo
amicitiae nexu conversationeque longè gratissimâ conjunctus vixi At vel inter moeroris
argumenta non sterilem reperio causam gestiendi proprii videlicet candoris tesseram
qua obstrictus teneor te M D ceu coram pignus amoris memoriâ ubique circumferre id
ipsum mihi ad te praestandum confisus cui quemadmodum felicissima quoque in abitum
precor ita reducem ad amica limina eodem, quo alio proficiscentem comitabor affectu
velim remeare

Responsoria.

Tandem ex hoc mutuo praesentiae nostrae divortio colligo quantum adeam hilariori

...tæ dispendium sed grates immortales habeo bonis cœlitibus quod parem utrinque jacturâ
qualia utcunque sint pensatura solatia è reciprocâ utriusque nostrûm memoriâ imposterum
... ravandâ ibis namque ingenuæ Animæ quo te justa modo evocat ratio negotiorum
... non absque viarum arbitrio socio vitæ, comite tuo profectionis. Sequar ego Amicum abe-
... tem quantò longius, tantò studiosius et quocunque tuam præsentiam tuleris, eò nobiliore
... parte, mente nimirum tibi faventissimâ me adhærentem sis habiturus. Tuæ verò huma-
... tatis erit, sequentem Amicum benevolentiâ complecti quem olim in tui pectoris Augustale-
... tam hospitem quam inquilinum admisisti. Superos interim benignos precor quatenus te ad
... meam conservent incolumem quatenus te ad vota mea et præstent aliquando ut cui
... non citra mœroris sensum vale occino eidem reduci lætum salve obviam expediam

Praxis II Valedictoria.

Ea semper animi mei fuêre desideria ut servata per inviolabile necessitudinis sacra-
mentum amicitia, nullâ unquam ab amica consvetudine arceretur sejunctione. Verum quia
... hodie supremæ mihi mentis arbitrio imposita sit itineris suscepti lex et ratio providentis
DEI. non abludo consiliis à tuisque charis ita recedo liminibus ut ubivis terrarum arcta amoris
... junctio me tuum intra primos, amicæ conversationis arbitros semper sit numeratura.

Responsoria.

Scio hodie Ego divortia amicitiæ esse vulnera ab eodem nihilominus fonte redundat
... dela unde manavit dolor cum te providentis DEI arbitrio præsentem amitto ut absentem
desiderio expetam vehementiore. Rectè enim novi cum Romano Sapiente non in atrio
amicum versari sed hospitari in animo, Hospitem certè te amicabilis consque colet affectus
nec quem subtrahis præsentiam tandem dolenti offeras ejusdem non minus liminum quam cordis
... cola imposterum mansurus.

Praxis III Valedictoria.

Quantum de tuo in me favore MD sentiam, ambigeres nisi quem sincero affectu
amicitia junxerat præsentem absentem etiam circumferret. Atque sic Ego quidem hodie
... cedo ab oculis sed ut intimus tibi sim semper animo: divellor à charis amicorum aspectibus, te
... sentem tamen retinebo intra pectoris penetralia: non loci distantiâ ereptum te mihi
... periès cum tesseram benevolentiæ quam olim concepi longinquo etiam sole disjunctus
... tuum sinum amica manu mea referri intelligis. Vale proinde charum sydus meique
... sentis eo favore reminiscere ut reciprocum amicitiæ pignus à favente fortunis
... amico recognoscas vitæ imposterum sincerè traducendum, acceò demum me absentem
... teris ut remotum Cœlo nequaquam fœdere Amicitiæ separatum persvadeas

Responsoria.

Non loci distermino amicitiam circumscripsit quicunque per apertum animi candorem
... culta cor exhibuit. Præstas id ipsum hodie MD. cum abis ex oculis non ab Animo
... transcendis patens semper hospitalitati limen istud meum sed unâ prohiberis termino
... necessitudinis, extra quem licet publicis negotiis evocaris, intima tamen affectus sacraria
... cilium perenne non minus in hac mea domo quam corde designas. Ducant te faventes
... fortunatum pandant iter nihilominus non ea viarum intercapedine avellere ut non
... adhæreas pectori, non ita recede ut non hisce intimis claudaris parietibus.

§ Veniens.

Corollarium sententiarum et eruditionum valedictionibus familiaribus servientium.

Amicorum absentia amanti dura Menander
Amicorum visio amanti non parvum gaudium adfert Idem
Praeclarum aestima virum cui si nihil … amici umbra Idem
Amanti ob amati absentiam candida nigra, dulcia amara videntur Fitz Calphur
Amicitia quae desinere potuit vera fuit nunquam Seneca
Quantum oculis animo tam procul ibit amor Propertius utere in contrario sensu
In pectore amicus non in atrio quaeritur Seneca Amicitias mature puta gloriam Bias
Idem velle ac idem nolle firma amicitia est. Salustius
Qui vere amicus est omni tempore diligit nam eum tormentum non separat labor non lassat thesaurus non superat alienus Amor non occupat Cassianus.
Sine amicis omnis operosus labor omnis cogitatio taedium omnis terra peregrinatio, omnis vita tormentum sine quorum solatio vivere est mori Idem
Amor nullo magis quam se ipso emitur Politianus

Quot lepores in Atho quot apes pascuntur in Hybla
Cerula quot baccas palladis arbor habet
Littore quot conchae tot sunt in amore dolores
quos patimur, multo spicula felle madent.

Intrat amor visu dediscitur usu. usurpandum in sensu contrario.
Quis amici negligit famam fide lubrica est Symachus.

Eruditiones

Romanorum mos erat in valedictione ijs, quorum praesentia sero secrederent usurpare illud identidem ingeminare Salve aeternumque Vale.
Diogenes cum disciplinam Antistenis approbasset ita ei imposterum adhaesit ut inflicto etiam baculo repelli non posset dicens caede ut lubet baculum non reperies tam durum qui a te arcere me possit tu dices te non esse avellendum ab Amico propter aliquas adversitates benevolentia et affectu.
Parthenica Sodalitas in Collegio Romano teste Petrarcha habuit pro Symbolo catenam non ex annulis non nexis sibi invicem sed superno complexu a subjstante Magnete compositam cum lemmate arcanis nodis tu dices potentiorem de magnetem Amorem qui tuum cor amici cordi connexum arcanis nodis in absentia tenebit
Antiqui figuram amici veri expressuri pingebant Adolescentem capite nudatum hirsuta veste … indutum in cujus fimbria scriptum erat Vita et mors in fronte hyems et aestas insuper habebat latus usque ad cor apertum in quo haec verba legebantur prope et longe hoc Symbolum applicabis tuae constantiae futurae in amando amicum abeuntem.
Cato ajebat amantis animam in alieno corpore vivere et animam illius potius esse ubi amat quam ubi animat
Philippus Beroaldus dicebat quemadmodum radius a sole calor ab igne frigus a glacie candor a nive nequeunt separari ita ab amore divelli non possunt bene…

+

-entia necessitudo concordia. Socrates ajebat nullam esse possessionem praestantiorem vero bonoque amico nec aliunde plus fructus aut voluptatis capi.

Institutio III
De orationibus Gratulatorijs

Hoc genere orationum solemus testari gaudium quod percipimus de alicujus prosperi successu vel ob dignitatem obtentam, vel ob victoriam de hostibus relatam, vel ob auspicato recurrentes ferias natalis aliarumque majorum solennitatum ut sunt natalis Christi Domini novus annus pascha de singulis sit breviter et imprimis sit.

Sectio I.
De Gratulatione dignitatis.

Gratulatio dignitatis tribus passim constat eleganter partibus Exordio confirmatione et conclusione. Exordium ducitur vel a dubitatione sibi ne Oratori an ei, cui collata dignitas est debeat gratulari, vel ab excusatione quod non est dictionis apparatu instauratur Gratulatio quem honor novus requirit, vel ab expositione rumoris optati, qui accidit de poco munere alteri oblato vel testificatione laetitiae ob dignitatem collatam vel denique ab aliqua sententia aut eruditione vel circumstantia temporis stemmatis. etc. Confirmatio exponit tum amplitudinem obtenti honoris tum merita et virtutes, quarum praemium est dignitas collata tum alludit ad stemma insigne honoris etc. Conclusio debet complecti gratulationem laetitiae iterationem, apprecationem. praxes hujus doctrinae habes in prima parte insti: 2da Sectione praxim 2dam Institutione 3tia Sectione 1ma praxim 2dam ibidem Sectione 4ta praxim 2dam his adjungatur

Praxis I Gratulatoria fascium Palatinorum

Ordinum virtuti Tuae pridem debitum hodie primum grata reddit Patria cum tibi fasces porrigit Palatinos Illustrissime Domine quot vita annos hucusque tot obsequiorum numerasti quibus integritatem Regni civium amorem maximam de te ipso omnium aestimatione promerebaris, totidem ad praesentem honorem ibas gradibus quot meritis in Patriam alios praecedebas Hinc jam colligere haud arduum quam te cupide multa subsellia loco et magnarum virtutum sedes expetierint, quae non alteri citius facilius alacriusve quam tibi sese hodie porrexerunt. Neminem hucusque in collegio senatus nemine e corona civium suspeximus qui non benevolo suffragio: veluti conspiratione omnium favor indixisset sibi fortiter pro te sublimando decertarit. vota singulorum ex ex vultu voce, gestientium animorum nutibus prodibant in publicum offerebantque spectatorem quantum tibi Palatinos fasces meritis invadenti fuissent addicta vellentque quantocyus te sublimem hujus praerogativae fortunam videre mirarique. Quanquam admirationi negatus locus, ubi juxta spem omnium in eventum felicem explicuisti labores olim strenue pro patria exanthlatos nunc quemadmodum obtenti praemij uberrimos ita gaudij quo gratulabundi Tuae Excelsae applaudimus fausti tati neque in foecundos. Non aliter tamen implenda vota nostra censemus quam ut te

Vestorem huic dignitati magno precemur scilicet diutissimam virium ac valetudinis aetatem quo DEO, Patriae nobis utilissimum foveant Heroem scimus quid etiam Caeli favores a terrenis distingui perennitate. primum ijs posteris imperare nihil omnino parces nostris animis quo te partem immortalem volunt consummare ut tantam annorum meritorumque plenitudinem nomen et vitam inseras posteritati.

Praxis II Gratulatoria judiciariae dignitatis

Incolumitatem civium integritatem legum dignitatem Reipub: tuis felicibus incubuisse humeris ex publico assensu gaudemus et ex animi gaudentis impetu gratulamur, Perillustris Dne Tuum enim est tuique similium infractis molem publicam sustinere lacertis, sapientibus meri auxilijs, validis promovere conatibus nostrum vero in Patriam derivatae applaudere felicitati et quam illa expectat eam que in votis jam adolescentem venerari fortunam. Astraeam hanc sapientes dicunt, quam hodie justitiam appellamus, nec videlicet nomen in praesenti omine, Astraea profecto est et dici debet quae talem te hodie sui propugnatorem nanciscitur qualem ab astris vectum vellet. Quamquam nec ab astris eam descendisse pavidus asserero cum tuo illa pectore sacro exorta, tuis innutrita doctrinis, tuo deinceps cultu decora eminebit super judiciariam curulem. Age igitur tam felici legibus publicis eventu profectus, felicitatem hanc felicitatem hanc in subjectum partire nosque tuis devotos honoribus, qua soles, imposterum fove.

§ Unicus

Corollarium sententiarum et Eruditionum gratulationi dignitatis servientium

SENTENTIAE

Nulla voluptas ad divinam propius accedit quam ea quae ex honoribus percipitur.
Virtutis uberrimum est alimentum honos Valerius Maxi
Solis bonis honor debetur Aristoteles Ipse honos laborem leviorem facit Africanus
Fax mentis honestae gloria Silius Eximiam virtutem sponte sequitur sui decus Plutarchus
Magni animi fiunt magnis honoribus Seneca Virtutis umbra honos etiam invitos comitatur Augus
Honorem non debet sequi virtus sed ipse ~~honore~~ virtute Seneca Sola dulcedo gloriae non senescit Idem
Vita brevis gloriae cursus sempiternus. Cicero

Eruditiones.

Romani ante magistratum faces praeferebant ardentes ut innuerent Magistratum virtute debere elucere Rosinus
Idem templum honoris, ita contiguum templo virtutis aedificarunt at nonnisi per templum virtutis esset aditus ad templum honoris Alex ab Alex
Aegyptij virum in magistratu collocatum exprimebant per senem qui dextera solem justitiae, sinistra horologium gerebat Rodiginus Quae vero significatio hujus symboli

exponit inquiens Esto horologium ad quod se tota vita dirigat esto sol moribus
exemplo praelucens.
Seri Principi porrigebant inter gratulandum sceptrum capite insignitum
quod animal ferum est cui in summo acumine sceptri jungebant Ciconiam avem benignam
innuentes debere in Principe austeritatem permisceri lenitati. Pierius.
Phoedij collocabant in Solio Regio fortunam auream quae dextra diadema cum sole sinistra
phoeram orbis cum lilijs gestabat exigentes hac ratione a Principibus liberalitatem motu lucis
odorem. Macedones ultimo Regi Perseo gratulantes auream statuam obtulerunt cum
dent superi vitam nos fortunam Polianus.
Civitate Peleponei fuit templum honoris in quo statua ejusdem quae ferebat manu sinistra
globum ex Zaphiro plenum dignitatis insignibus dextera coronam cristallinam virtutis aureo
fune colligatam gestabat a quo haec literae auro fusae dependebant Tibi uni et Soli idest
virtuti honor militat. Egesipus
Aristoteles praecipuam dicebat esse dignitatem non frangi honoribus sed ab alijs dignum honore judicari.
Edwardus Marchio habuit in symbolo laurum cui desuper sol eminebat cum lemmate Non
aliter quo significabat neminem laurum dignitatis mereri nisi lucem virtutis quae intulerit
Dux Burgundiae in symbolo habuit aureum vellus praemium non vile laborum
Alphonsus Rex Aragonum in symbolo habuit lumen cum lemmate alijs servio mihi consummor.
Vladislao Ungariae et Bohemiae Regi pro symbolo erat obeliscus in cujus fastigio aurea corona pro...
...bat ad quam summo conatu vir eluctabatur cum lemmate sic enitar
Carolus Fridericus pinxit Solem curru quadrijugo vectum cui adstabat Mercurius tenens manu
caduceum in cujus fastigio columba eminebat ab Angelo advolante coronam accipiens cum Epigraphe
virtute et meritis dignos ad sydera tollo.
Lacedemones Regibus suis gratulabundi precabantur dent tibi superi largam manum longam
... longaevam vitam Veneti sit Princeps est tot annorum quot subditorum.

SECTIO II
De Gratulatione victoriae

Gratulaturus relatam victoriam de hoste primo laetitiam explicabit et dicet victoriam non solum esse gloriosam
...ri verum etiam universis 2do importantiam victoriae cum laude vincendis depraedicabit 3tio gratias ages pro
exanthlatis laboribus loco monumenti quod victoribus erigi solet, gratam victoris memoriam triumphorum
...iam pollicebitur concludet apprecatione ulteriorum pro exemplo sit

Praxis Gratulatoria Serenissimo Regi Poloniarum Joanni III

occasione nostrorum successus victoriosi in Walladia 10 octo. Anno 1686

Inter victorios Martis Poloni tumultus non potes non vehi triumphator gloriae excelso Regum
Serenissime quod tibi bellica tuorum virtus effigiavit sapientum autem miracula, cum militum vulgarem
...ogis laureatis quia triumphali signum laetitiae curru censuere. Quamquam nec nos taciti circumstantias
...sinus repudiantem, quibus etiam plausus indicit gemina ~~victoria~~ dies insignis victoriae nuper

Sigismundo, hodiè de Joanne utroq̃ ex cognomine III Rege Poloniarum utroq̃ bella
Dni auspicato bellante adversus Odrisiam impietatem Denis illa olim accisa victorijs ubi mox
inter octobres ferias Gradivum Lechicum annus commonet gratitudinis, hicq̃ ut assolet
Gradivum frequentat mnemnosinon mox Colum ignotum humanis vinci officijs grati
morum pietatem novis secundi belli successibus una reguoq̃ nobis Regem Vaticano etiam oraculo
orthodoxum numeratur triumphis. At nequeunt non illustres v hinc tibi consurgere adorea
quando Scytharum quadragena millia cum Bystonum vicenis à conflictu quum Sarmatis infans
tibus tibi cedente in fugam delapsa fuerint coacta, arcus missili telorum segete instructos
At sui Planetes cornua in victorias numidius arrecta tibi in trophaea et arcus flectere trium
phales. Utinam vero benignis adhuc superorum aspirantibus Auspicijs quod Procerum Gratulan
tium nobilitatis est utinam inquam gloriosior indies morum victoria tuus sit Regnum Polo
nissime amplior quot momentis triumphus.
Huc etiam referuntur Praxis 1ma Sectione 2da Instit. 2da data in laudem Ducis.

§ Unicus

Corollarium sententiarum et eruditionum gratulationi victoriæ servientium.

SENTENTIÆ

Victoria non armorum decore, sed ferri virtute quæritur Justin
Liberales et humanos esse erga inferiores praeclarum est ducibus viaticum ad victorias et triumphos
semper viros Borgias Non ita armis quam pietate paratur victoria Agatocles
Recte victoria uti clarius est quam vivere. Plutarchus
Omnis victoriæ fructus in eo consistit si ea bene et recte utaris. Reisnerus
Vera est victoria quæ salva fide et integra dignitate paratur Florus
Ratio et consilium sunt propriæ ducis artes. Victoria est semper insolens Cicero: in contrario sensu
Quemadmodum egregium est hostem dejicere ita non minus laudabile infelicium misereri. Seneca

ERUDITIONES.

Cæsar devictis hostibus hoc sibi usurpabat encomium, veni, vidi, vici. At contra Christiano more Carolus
veni, vidi, vicit autem Christus.
Exercitus sine duce est magna bellua sine capite Stobæus
Pausonius interogatus quomodo de Thracibus referenda est victoria Respondit si bonus vir in ducem eligetur Plut
Agesilaus petitus quid belli ducem præcipuè exornaret respondit: Adversus hostes audacia et in
oblata ~~petitione~~ opportunitate ratio et consilium. Stobæus
Tyberius Tymolion Corinthius cum in templo Delphico Apollinem de victoria consuleret corona quæ
inter denaria pendebat in caput illius tam apte incidit ac si manu imponeretur quod omen victoriæ fuit Fulgos
Alexandro Magno Tyrum obsidenti visus Hercules est è muro manum porrigens Sabellius
Alphonsi Regis Castellæ apophtegma fuit dicentis probos milites gemina manu armat fortis et justa Stri
Alphonsus Aragoniæ Rex non tam quod hostes vinceret gloriari solebat quam quod didicisset victis
consulere. Illud vero dicebat fortunæ munus esse, hoc suum.
Chabrias dux Atheniensis dicere solitus se malle exercitum cervorum duce Leone quam leonum exercitum duce Cervo Nulli

SECTIO III

DE GRATULATIONE natalis diei

In gratulatione natalis diei formanda multo possunt intervenire industriæ Oratoriæ pro
varietate tum circumstantiarum tum ipsius personæ cui quis gratulatur tutelaris festivitatem
è multis sint sequentes Imò explicabis. Nam laetitiam conceptam de incolumitate cum qua
Amicus v altera persona agit suum natalem v facies allusionem ad festivitatem quam gratul

... apprecaberis illa omnia quæ ex festo natalitio deduci possunt per conjecturam et affectu ... tuis exaggerabis et persistes in ingeniosa explicatione natalitiæ solemnitatis, quæ poterit tota ... modi oratio fieri et ex vi denominationis personæ cui instituis gratulatio cum applicatione ad virtutes ... roni tum ex comparatione ipsius Patroni facta cum aliqua laudabili persona, ficta aut vera, et appli... ... ad facta et ipsius virtutes illi personæ quæ hoc officio gratulationis colere intendis. Praxim hujus ... habes in prælata prima Ins. relat. sectione etiam primam Gratulatoriam S. Stephani et Instructione ... ... sectione secundam Gratulationem S. Joannis Evangelistæ hic istis adjice quæ sequuntur.

Praxis I Gratulatoria S. Georgii Clarissimo Parrocho Brunsbergensi

Herculem Christianum Georgium Divinissimum in te magni hodie clientis Indigetis ... suo cliente gratulabundi hodie veneramur Celsissime ac admodum Rnde Dne. Colimus ille olim ... virtute monstra perfidiæ et vitiorum edomuit victor gloriosus. At sub festi feliciter redu... ... sui natalis ferias se ipso jam grandior triumphator lætius exultat nimirum te nactus parium ... oriarum et triumphorum comitem sacra ejusdem cognatione militiæ orthodoxæ auctoratum ... pergis etiamnum ut apostoli auspicato bella Dni bellare sive pro tribunali pœnitentiæ judex sedes ... tentiarum, sive pro rostris stas Ecclesiastes fidelium, sive in arvis dominicis ad gregis ... commissi subsidium pastor vigilantissimus versaris. Ubique fortiter divinior videlicet Her... ... scelerum portenta elidis, manubias animarum ab orco vindicas, trophæa erigis in cœlo peren... ... Quamquam in terra etiamnum hodie agis triumphos ad lætitiæ devotionem. Itaque nos vero hujus ... ... in liberam hanc et jucundam tripudiorum servitutem sed Georgio duce qui dici hujus ... ... ssimus sponsus audit et tutelaris, imus at non prius hæc benevolentiæ vinculis solvendi donec ... ... igni Cælites vota nostra exsolverint facta hodie ad aram cordium ferventissimorum pro ma... ... et diuturna incolumitate. Praxis II eidem.

... oriosum hunc Herculis Christiani diem quem Aprilis feriæ tibi hodie sistunt triumphale ... ... num, qui nimet etiam liliis coronetur, censemus Clarissime ac admodum Rnde Dne Tribunitia ... ... licet Georgii clava post edomitos centauros et hydras perfidiæ virescens in Martyrii laureolam ... rum liliorum candorem tanquam sibi affinem deposcit venire in majus auctuarium ... venustatis. Quodsi vero e proprio sanguine rubicundus Athleta Christi Georgius tibi ... ... natalis auspicem et tutelarem cælitus destinatur quidni in cliens sponte sufficis niveam ... ... sui floris majestatem ceu vectigalem Patrono a cujus etiam ipse argenteo decore ... atque cliens candidus etiam nuncupetur. Non exigua profecto splendoris incrementa tuo porrigis ... ... menta Indigeti unique tuum clariorem exhibes hodie natalem ita circumferendo Gentilitio ... ... lio æmulam quique illibatam morum integritatem ut jam palam audias, quemadmodum a Mar... ... Georgius laureatus, ita Liliatus cliens a Principe Celsissimo Casimiro etiam propria vir... ... suffragante. Perge porro Clarissime ac admodum Rnde Dne feliciore adhuc passu adeo ... ... stram gloriæ viam decurrere hoc fortunato eventu quatenus hoc spes augusta quam ... ... suo lilio securique possides quam olim in suo flore per similem Epigraphen adumbratam ... ... serius Imperator gerebat tandem per ampliora merita evolvatur in nobiliorem coronam ... Georgii Tutelans. Dixi. Praxis III

Gratulatoria Rndo Patri Præfecto scholarum Brunsbergensium

... ux mensis prima florentissimi et Alpha temporis Majalis vitam Jacobo Tuo Indigeti ... ... tibi dignissimo ejus clienti dedit Pater ac Reverende jam profecto sic extra fabulas

occidente castore Pollux oreris et Hespero noctis involuto caligine diem Phos-
phorus inter Soles renascentes auspicaris, et quemadmodum alter istorum minus dolet
lucis dispendia quo alterna fraterni jubaris pensantur instauratione, ita citra
moerorem accidit Tuo tutelari quando illo terris erepto in Aliens auras mundi
vitales aditu capessis succedaneo, alternas quidem vices mortalitatis cum Dni nostri
cognomine sed simul moribus tuis Religiosis virtutum Patroni referens splendore
quasi ille v in Pollice Castor redivivus v Hesperus in Phosphoro superstes
actiamnum radiare. Utinam vero Adm Reverende quam in te hodie gratulabundi
veneramur vicariam Jacobaeae probitatis v hoc Sole Majali sereniorem prerogati-
vam eandem pergeminatam aetatis bene annosi Patroni Tui seriem sospes cir-
cum feras quemadmodum ad aemulo pietatis vultu referendam speciem Tui tutelaris
ita ad ampliora indies de tua incolumitate diuturna tibi addictis animis solatiorum
incrementa.

Praxis IV

Gratulatoria Patroni in communi

Solennis tibi mihi hilaris optatus utrique hodiernus illucescit Dies. AV
Solennem recolis lucem qua auspice nec fatorum invidia mortuus prinsquam mortalis
audires terris feliciter vivere coepisti. Quamquam Caelo quoque debebat hoc vita tua, utpote
cujus tamquam supremae mentis provido consilio tantum fremuitque steterit quatenus ab ipso in vitales
auras abiens virtutum et innocentiae candidatus sub ejus tutelam divina sorte concederes, cum
cujus morum integritatem sanctioremque disciplinam aemulo virtutum referres studio. Hic in
particulari attinges pertinentes virtutes aliquas Divi Patroni quas ille cui gratularis in
sua vita exprimit. Igitur non potest non solennis mea faustitati Personae occurrere dies
adeo eximiis revicfactorum clientis et Indigentis mei natus praerogativis. At latissimus adhuc
in mea sortis exoritur commendationem nitiarum. Idem ipse uber uberrimae messis pro-
dromus è largissima segete tuorum beneficiorum provenientis sed setatiorem munificen-
tiae tuae si invisso compendio congesta in me laboris curae atque industriae benefica
colligerem monumentas. Festivo igitur hic plausu praesens hunc inter varios adversae fortunae
casus vindicem Patrocinium laeto exultantisque gratitudinis officio in necessitatibus manum auxi-
liatricem hodie veneror dexteram, addo denique vota animitus precatus ut iteratis vicibus
annorum subsequentium pari felicitate idem illucescat dies mihi laetus tibi solennis
utrique optatus.

Sectio IV

De Gratulatione natalis Christi Dni novi anni et Paschatis.

1mo quod concernit natalis Christi Dni Gratulationem haec potest formari absque difficultate
non citra elegantiam cum ex circumstantia nati ipsius in Carne DEI, tum ex occasione communis
omnibus laetitiae tum ex reflexione circa titulos qui dicuntur in sacris literis Verbo Incarnato. Si vis formare
Gratulationem ejusmodi ex ipsius DEI in Carne nati circumstantia poteris ad hoc 3ia paulatim inju-
tam materiam redigere. 1mo dices nato in Carne Verbo et tibi nata esse verba quibus Mecoenati v Amico
felicem adventum Regis DEI in hunc mundum gratularis 2do rationes gratulationis sumes à beneficiis tibi
collatis aut à meritis et virtutibus personae cui gratularis 3tio ... apprecationem facies conjunctam
cum gratulatione. Si vis formare ex occasione communis laetitiae, similiter hoc ipsum inventum

+
[...]umentum poteris bifariam disponere. primo dices ita communem hanc Laetitiam ec
[...] suo exortu in Carne Verbum indidit universis ut nequaquam possit uno corde contineri idco et effunderent
[...]tur ut in praecepto priori. Si denique ex reflexione circa titulos vis formare, imprimis vide ut talem titulum assumas
[...]ossit suggerere aptam Apodosim cui gratularis. Atque ita si persona quam gratulatione hac colueris Princeps
[...] accipere commodissimum titulum datum Christo Dno ab Isaia Princeps Pacis, si sit Episcopus dices Natum
[...]ummum Pontificem, si parens appellabis natum Salvatorem vitam, et sic de aliis Dispositio ista
[...] Protasi titulum Christo nato competentem explicante et Apodosi faciente applicationem ad personam
[...]ratularis Priorum Praeceptorum hic est.

Praxis Gratulatoria natalis Christi Dni

Quam filius instituit Parenti ex titulo tituli vita Christo nato competentis.

[...] beatitatis suae renatae feliciter lustra primum hodie merito ponit Respublica humana, quo Verbum
[...]rne Divinum olim expetitam Orbis orientis accipit vitam M.D.P. Jam enim vero tandem quod hactenus
spiritus vigorem, totius mortalitatis corpus torpidum languerat, exortu Divinioris vitae animatum, novo redin
[...]tur influxu aurae vitalis, in se Caelitus derivatae. Eo igitur jucundior hujus vitae accessus Augustissimae ad huma
[...] societatem obtingit, quo gratius cuique mortalium contigit adeo pulchrum et liberale vivendi beneficium, Rationem cui
[...]odie e multis unum sistit meo conspectui haec ipsa longe gratissima universis amoenitas mi judiciorum, Vota
[...]orum, fore ut moerore rigidus etiamnum tabescerem quando Respublica natalem viventium, natalem suae vitae
[...]ci applausus accipit apparatu, ut desideratissima haec de Caelo, hodie terris illapsa non animis duntaxat
[...] et corporibus diviniorem spiritum vitalium insinuat portionem. Utinam vero tibi usque M D P cujus vitae per
[...] instauratae reformator, quo praemunitum te velit adversus parcarum jura implacabilium, ut vel de meis vitae
[...] demat et tua in longissimum durae vitae prorogetur, quod animitus voveo Dixi

[...] vis Gratulationem ejusmodi formare, occasione sumpta ex ritu Gentis ejusdem vel eruditione
[...]is id per protasim et Apodosim videlicet ponendo eruditionem vel ritum gentis in protasi. V.G. Lydia Gens
[...]te novo anno illustribus viris auream Aquilam offerebant cum inscriptione primaevo flos aetatis primaeva
[...] primaeva felicitas currat, et recurrat. In Apodosi facies applicationem per rejectionem dicendo te o auream
[...]lano sed cor tuum offerre apprecando ut fortuna virtus aetas, semper ei, cui gratularis, constans perseverans
[...]edumis currat recurratque per annorum seriem. Huc refertur consuetudo Venetorum, qua solent
[...]ulis annis solenni plausu in mare annulum conjicere, illudque sibi despondere ac fruendum facere
[...]plicationem subjungeres dicendo annum esse annulum mare despondensque meliori annulo cujus gemma
[...] pretiosum nomen Salvatoris. Item Persae novum Annum suis Dynastis gratulantes offerebant
[...]n tot foliis constantem quot diebus annus componitur adjecta Epigraphe singulis Rex benefice
[...]re vive vince. Applicatio exponeret quod non inerranibo lauro sed adamantino corde, quo aeternitas
[...] legit eadem verba exarat Diu flore Caelo, vive nobis, vince sortis malignitatem
[...] eandem gratulationem constituere novi anni per comparationem rei alicujus factam cum qua novus annus
[...] similitudinem, ut est annulus, corona, Caelestis Zodiacus, mare etc. poteris hanc similitudinem tractare
[...] politionem perfectam vel imperfectam cujus vicem hoc loco obibit formatio definitio anni ex rei istius cuicom
[...]ni. Si vis denique formare novi anni gratulationem ex visione in qua et cui fit gratulatio rationem
[...]tam dispone per Enthymema vel Syllogismum. Praxim oratoriam, Gratulatoriam novi anni habes
[...]n parte prima, 3tia Institutione Sectione 1ma praxim etiam tum in exercitationibus correctis his adjice
[...] oratore extemporaneo Rndo Patre Michaele Radau. in qua annus sub allegoria maris proponitur

Praxis Oratoria. novi anni

[...]no velut mari committimur per tot undas vehendi quot dies per tot fluctus et procellas, quot
[...]s et momenta Ecce ad portum adhuc et prope littus consistimus, quidni, quod prudentes

in consilijs habent votis vela instruimus, ducem sinens, Coeleste sydus intuemur magnetem cursus magistrum experimus. O Auguste temporis et fortunae Imperator qui edu cis de thesauris ventorum Zephirum aspirat aut si magis nobilem Gratiae suae favonium p ut siccis oculis, monstra natantia decertantem Aquilonibus Affricum naufragos fluctus sonoras tempestates, et siquos alios casus objecerit scopulos felici progressu transe amus. Sed quid undas, quid procellas horrescimus? Coelestem hodie Cynosuram, Nomen IESV accepimus non mergendi certo. Fugiat procella et madidam minitetur mortem IESVm vocet vita est se dabit, misceant Coelum terramque venti IESVm aspice et obmutescent. Diem eripiat tempestas et ponto nox incubet atra IESVM intuere lux est; fugabit. Irruant Ballenae et cete grandia aut si quod monstrum ~~..~~ mare parturit crudelius ad IESVM perfu gium habe, asylum est; metitur. Melius cum IESV quam cum sua fortuna Caesar naviga bit et quasi feres alcyonia quocunque ratem direxeris malaciam facies. Quis enim Salut nocere praesumat ubi salutis suae custodem ipsum Salutem viderit. Ite felices temporis Nauc et jam decisis videntibus mergite remos transcendite fluctus subigite procellas cursus ego vestri me porrigo socium et votis meis ac desiderijs IESVm annui itineris Rectorem ac portum non magis excepto quam exoro.

3tio quod concernit Paschatis gratulationem haec potest concinnari tum facta reflexione ad praeteritas praeceptiones de Gratulationibus natalis Christi Domini et novi anni datas tum peculiariter assumendo aliqua quae particulariter possunt deservire ad melius hanc festivitatem explicandam inter quae Principem locum obtinent veterum Eruditiones et sententiae quin ipsi quoque Apologi habentes aliquam connexionem cum dicta Paschali celebritate huic postremo modo respondens hic

Praxis Gratulatoria Paschatis

In protasi imbrem gemmeum in terras depluvi innuens cum Apodosi paschali festivitati competente

Eo arrogans evasit olim ambitio veterum ut cum aurea sibi arrogaret Saecula gemmeos quoque inceperit imbres somniare, qui gemmeam sementem aurei foecundissimi saeculi in messem similem facerent pullulare. Vetere nihilominus adeo pretiosam fruge ita prohibiti sunt aevi Aurei augures, quemadmodum praesagiebant aetatem fore quae desideria ipsorum ad possessionem non tam cari metalli quam temporis nunquam aut raro venturi, exporrecta tandem et evanida spe nullius rei Annalia coronaret. Eventus nirum felicior tibi NN atque simul hodie Christianae Reipublicae servabatur quam Coelum auream fere gaudiorum effundit procellam qua aetatum seges ferrea proteratur et amplior durae sortis culmos pullulatura, citra vero Saturni fabulam instaurantur saecula pretiosa eidem Authore, qui ferijs currentibus gloriosus a tumulo ~~ligno~~ triumphat DEUS. Fluant porro adeo auspicati soles in terra nostra Pactoli, Gaudiique aemuli uniusque horum auspicio aurei dies et anni succrescentes, non nisi auream beatitatem in Tuum convehant sinum alveo profusissimo, Unde plenis manibus divitissime incolumis Divinorum charismatum depromas flumen in Tui quoque clientis tenuem ampliandam sortem derivanda.

Institutio IV
De Orationibus Gratiarum actorijs

Orationes gratiarum actoriae alio nomine vocantur Eucharisticae usus il orum

... duplex, privatus unus, alter publicus. Privatim clientes Mecoenatibus solent gratias
referre pro acceptis beneficijs publice verò pro collatis dignitatibus Principi aut Regi ad illas
promotâ personâ talium orationum adminiculo consueverunt gratum animum testari. Et licet
duplex occasio gratiarum actioni instituendâ opportuna inter se differre videatur unus tamen
atque modus gratiarum actoria orationis in utraque occasione potest deservire
Ergo gratias acturus aut pro beneficijs aut pro dignitatibus collatis haec tria puncta observato
Exordire hujusmodi orationem ab adjunctis beneficij dignitatis aut personâ dantis et accipientis
infra ponendis sententijs et eruditionibus impetu captato. 2do loco confirmationis subjunge
exaggerationem beneficij ex circumstantijs particularibus petitam videlicet quam dulce dulce beneficium,
utile quam honorificum, quam magnum et quibus meritis datum quod communiter solent extenuari
respective ad personam accipientis spectata ut tanto magis liberalitas dantis commendetur, Deinde considera
ejus quo tempore collatum beneficium, quam cito, quam opportune roganti ansecq; 3tio conclude gratiarum
actione promissione gratitudinis et boni usûs frequentandi circa datum beneficium adjecta petitione
ut inchoata beneficia cumulentur constanti benevolentia. Hic pro praxibus formandis sit

§ I

Corollarium sententiarum et eruditionum servientium gratiarum actorijs Orationibus
Non est aequum tempore vel die memoriam beneficij definire Cicero
Liberale officium est serere beneficium ut possis metere fructum Idem
Qui in gravi periculo succurrit vel magno beneficio alium afficit DEI vice fungitur Idem
Gratia non floret et fructus fert dulcissimos et quidam benefaciunt et non promittunt Plutarchus
Beneficium et gratia sunt vincula concordiae Cicero Immortales sunt gratiarum horti Aristoteles
Munera cito consenescit gratia Festus Principum dona sunt auctoramenta servitutis Demosthenes
Super thesaurus collatum beneficium Alexander Thesaurus pulcher pulchrè gloria collata Euripides
Cunctantia beneficia saepe tarditas corrumpit Seneca Beneficium aspere datum lapidosus panis est Idem
Beneficium jucundum victurumque in animo scias quod obviam venit Idem
Causa laetitiae est amicum laetum videre justior fecisse Idem
Benefacere homini est magnum beneficium apud Deum deponere Sydonius Sine gratitudine nec myrrha nec Thus DEO placet
Illius beneficijs custoditur Respublica quam armis Jovianus

§ II

Corollarium Eruditionum deservientium gratiarum actorijs orationibus.
Hadrianus imperio recenter inauguratus lustrans Aegyptum dixit pro concione haurite ex me tanquam ex Nilo
Titus Imperator cum circa vesperum nullum eo die beneficium se praestitisse recordatus fuisset ad Amicos
conversus ajebat Amici diem perdidimus Idem Petrasanta
Basilius Imperator ajebat Rempublicam auro id est beneficijs administrandam esse Cromerus
Ludovicus Rex contra cruciferos expeditione facta quacunque iter suscipiebat profusâ in Egenos liberalitate utebatur Idem
Severus Alexander dicebat non petenti quid est cur non petis num me vis tibi fieri debitorem pete ne de me queraris Lampridius
Chilon dicere solebat dati beneficij decere oblivisci accepti meminisse Laertius
Theophrastus interrogatus quid nam humanam vitam conservaret reposuit beneficia Stobaeus
Xenophon beneficia vocabat vera trophaea Idem
Demosthenes censebat nihil ita homines reddere similes DEO quam benefacere Tyrius maximus
Transilvanienses negare aliquid putabant grande delictum nec aliter ac si ex justitia ad dandum se teneri censebant
...sius Cardinalis Ostiensis pro liberalitatis Symbolo Sole depicto utebatur adjecto lemmate

+

non exoratus exorior. forte allusit hac sua Epigraphe ad verba Epicteti dicentis sicut sol blandimenta et preces non expectat ut exoriatur sed statim surgit et salutatur ab omnibus, sic tu neque laudes expecta neque plausus v. strepitus ut benefacias sed sponte benefac. Quam observationem admonitionem fuisse insinuat a Trajano Imperatore sic de ipso inquiens Plinius: omnia profundis ut Sol et dies, qui non parte aliqua sed statim totus, non uni aut alteri sed omnibus in commune profertur. Ejusmodi opinionis videtur fuisse Cardinalis Aldobrandinus qui quaesitus quod beneficium maximum esset Respondit quod petitum. Alexander Magnus cum donaret cuidam civitatem et alter donum hoc sibi non convenire aut sua fortuna assereret Respondit non quaero quid te accipere deceat sed quid me dare. Seneca

Ptolomaeus dicebat magis esse Regium ditare quam ditescere

Augustus Imperator ex hoc capite gratulabatur se Caesarem inauguratum quod sic illum gradum conscendisset ex quo omnibus benefaciendi facultas concederetur.

Maximiliani Imperatoris Imi apophtegma fuerat dicentis charitas non expectat preces egentis sed ubi necessitatem videt ante preces provolat Reisner

Jacobus II Rex Aragoniae ut doceret Principes debere esse liberales in dando et in dando celeres cervam alatam pingi curavit adjecta Epigraphe cornibus aureis illius A auro et celeritate. Typotius

Dionysius senior conspectis apud filium aureis poculis Dixit Fili non est tibi Regius animus qui tam multis muneribus a me acceptis nullum tibi feceris Amicum Plu.

Veteres gratiam et beneficium symbolo rosae exprimebant credo ut insinuarent ingratitudinem debere abesse a accipientibus beneficia quemadmodum rosa dicitur necare scarabaeos.

Delphicus Apollo tres gratias manui insidentes gestabat quarum una instrumento lyrae altera tybiis altera fistulis instructa erat quo admonebantur beneficia accipientes debere esse vocales gratias agendo pro acceptis gratiis.

§ III

Supplementum verborum deservientium gratiarum actoriis.

1mo Ex Cicerone post reditum in Senatu

Si Patres C. pro vestris immortalibus in me fratremque meum liberosque nostros meritis parum vobis cumulate gratias egerem, quaeso obtestorque ne meae naturae potius quam magnitudini beneficiorum vestrorum id tribuendum putetis quae enim tanta potest existere ubertas ingenii quae tanta dicendi copia quod tam divinum et incredibile genus orationis quo quisquam vestra plura in nos universa promerita non dicam complecti oratione sed percensere numerando Item

Quapropter ingenium memoriam vestri in me beneficii colam benevolentia sempiterna non solum dum anima spirabo sed etiam cum mortuo monumenta vestri beneficii permanebunt

2do Ex Ausonio gratias agente Gratiano Imperatori

Ago igitur gratias Imperator Auguste si possem etiam referrem Sed nec tua fortuna desiderat remunerandi vicem nec nostra suggerit restituendi facultatem, Privatorum ista copia est, inter se esse munificos Tua beneficia ut majestate praecellunt ita mutuum non reposcunt quod solum igitur nostrae opis et gratias ago verum ita ut apud DEUM fieri amat sentiendo copiosius quam loquendo Item inferius Ago igitur gratias optime Imperator ac si quis magnum iisdem verbis tam saepe repetitum vitio in loquendo assignat experiatur hoc idem ipse ps

Ex Rev^do^ Reverendo + Patre Radau

mihi centum linguas hodie ex Poëtarum voto natura donavisset aut si jucundiori metha
phorâ totus mens tamo linguae fierem nondum Ego beneficij amplitudinem quo me cumulasti s
ui possim ∼ complecti Quid vero hac animi Regij devinctus nisi humilibus verbis humiles
ias reddere: nisi forte mea meorumque studia sicut indignitatis meritum ita indigni stipendio suscipis
ae si dati beneficij qualiscunque solutio eet accepti perennis confessio non ingratos nos tamè
dicemur morituros Item permittet tua benignitatis facilitas nos ∼ nubium mutuam
itudinem amulari, qua eodem, quod acceperunt a Sole, lumine plures in se solis imagines
ngunt ut a quo splendeant Orbi demonstrent. Et nos honorem Regium, quo nunc insigniti
mus latè per orbem et orbis famam portabimus, dicemusque natis, narrabimus posteris ut ipse
lium Saeculorum memoria sciat cujus stellae sumus cui soli lucem debeamus.

SECTIO V
DE Orationibus Genethliacis

Hoc genus Orationis initio vitae humanae applaudit quod non tantum natae proles quoad
s publicas saeculi praesentis sed etiam antea[illegible] soleat gratulatio institui parentibus cum
precatione ad prolem directa eorum bonorum quae possunt sperari omine ducto feliei ∼ a familiae
ra indole ∼ a Gloria Parentum ∼ a circumstantijs natae sobolis quales sunt nomen
usque Ethymon tempus nativitatis locum et nonnulla quae quandam referunt prodigij
itatem et antecedunt et subsequuntur diem Natalem qualia in historijs vulgantur de multo
nativitate et licet haec ipsa consideratio possint materiam suggerere ejusmodi orationibus
struendis nihilominus hic particularia hac super re habe praecepta.

1mo Gratulaturus Parentibus natam prolem puncta duo vulgaria observa in 1mo Explica
communem laetitiam quia non modo domestici sed et vicini exultant ad prolem natam cujus
rationes tum ex sententijs aut eruditionibus infra dandis 2do precare Proli natae longa
m ob fines varios et maximè propter diuturnum levamen et solatium Parentum.

2do Gratulaturus Parentibus Illustribus natam Prolem sumeres primum punctum ab
quo ritu gentium, maximè ab illo luctuoso quo Thraces natum Infantem excipiebant contra
nimo morbi funus summo applausu comitabantur et talis similitudinis has ∼ similes adduceres
nes, tum quod Infantem voluerint longius abee a calamitatibus, quibus vita mortalium abundat
quod lachrimis suis tanquam testibus vitae miseriarum prolem natam intenderint docere communem
antiam tum ignorando quia dum futurus infans natus eet forte improbus hoc dedecus vitae et
futurum adhuc jam tunc lachrimis expiabant. 2dum punctum constaret refutatione hujus
etudinis et insinuatione gaudij de feliciter natam Prolem Ex ijs Parentibus a quibus
modo sanguinem sed et morum probitatem atque adeo ad maxima quaeque habilem acceperit
lem 3tium punctum complectetur gratulationem et apprecationem ut natus Infans non modo
Divinae sed Patriae solatioque Parentibus excrescat.

Gratulaturus Natam Prolem duceres accessum a sententia ∼ aliquo effato: adeoque ut
illo problemate Ciceronis in Quaestionibus Tusculanis utrum vivere sit melius quam mori
diceresque satius vitam prae morte eligendam ∼ Confirmatio duplicem daret rationem

+

Tum ab inductione rerum eventuum quæ malunt in vivis numerari quam è numero ho-
rum tolli tum quia privatim non modo totius Orbis conservatur plenitudo verum et
Familiarum particularum prosapia ampliantur. Hinc opportunè descenderes ad bene
ficia recensenda de nata Prole derivanda in Parentes, quoad solatium et levamen Eorum
in senectute, in Patriam quoad merita Erga illam, in familiam quoad decora ipsius
propaganda tandem concluderes gratulatione et apprecatione.

Oratio Gratulatoria natam Prolem Selige unum ex sequentibus propositionibus, Novum
Sydus hodie in Horizonte familiæ vestræ exoriri video. Hodie Prosapia vestra novo
accendi jubare novaque Gloriæ semina in uberem pullulaturo messem videtur nancisci.
Nihil majus potestis desiderare Parentes fortunati hac sorte quam charo hoc pignore Cœlum
in vestrum gremium demittit. Nefas silere hodie quod Infans hic congeniali
suo natali vaticinitate satis eloquitur futurum beatitatis in domo vestra multiplicem
Prærogativam etc. tum omisso accessu aggrediens confirmare propositionem assumptam
ratione et aliqua circumstantia mensis alludendo ad omina veterum quæ illi e singulis m-
sibus in gratiam natæ Prolis eliciebant. Atque de horum unoquoque forte ex quo potest pro
matione culta sumi dictarum propositionum vel alterius cujuscunque sit

§ I

Omina Indolis futuræ in nata Prole ex allusione ad deos apud Veteres mensibus sin-
gulis præsidentes servientia in Orationibus Genethliacis

Januarius Sacer erat Junoni quæ dicta erat à Priscis tum Dea, tum conservatrix Gentium, unde
natus Infans hoc mense colligebatur futurus multorum Deus, conservator familiæ, defensor
Patriæ adinstar Junonis quæ ad orbis defensionem parmam hastam gerebat in picturis Ve-
rum.

Februarius Sacer erat Neptuno DEO maris ex cujus dispensatione in genus humanum o-
pinabant Antiqui redundare divitias: Eidem numini immolabatur Taurus Laboriosum Animal
tanquam auspici felicitatis humanæ promotæ per labore instinctu Neptuni. atque hinc natus
Infans præsagiebatur infans futurus dives, cui videlicet Tauri essent (ut canit Poeta) exentur
aratro suspensa juvenci

Martius Sacer erat Minervæ scientiarum DEÆ: Ideoque natus Infans doctrinæ specimen
olim daturus promittebatur.

Aprilis Sacer erat Veneri ex cujus præsidentia possit Orator contrarium elicere Augurium
dicendo: natum Infantem fore decus omnis probitatis et speciminis pudicitiæ ut potè illi Sim
lex fore non dubitat gratulans, qui Veneris simulacrum nunquam publica luce dignabant
sed tanquam hominum conspectu longè indignissimam in latebris sepeliebant

Majus Sacer erat Apollini qui Præses literarum et carminum è habitus ex quo capite illi
Cygnus, cantator funeris ipse sui, immolabatur; Idem dicitur fuisse hostibus formidabilis nam in
Græcos fertur vibrasse sagittas; omen hic simile de nato Infante, quod nimirum sit futurus literar
amans et terror hostibus Patriæ

Junius Sacer erat Mercurio Eloquentiæ præsidi qui nato Infanti Vaticinio suggerebat fore illud Eloquen-
tem Legatum in exteras nationes, omnibus bonis amabilem, officiosum, Concordiæ amantem, effi-
cacem in Sermone.

ulius Sacer erat Jovi hic dictus ab antiquis anima mundi, item pater justus, Rex Dux et Ultor
ab Aegyptijs apis appellatus est. Proinde huic numini sub forma formabant Presagia de Infante, nimirum
sit futurus anima, non solum Parentum, sed et aliorum per Exercitium munificentiæ. Item Dux
u etiam apis, mellens videlicet Parentibus melleos gerens dies in nullum audeum exerens cujus lingua melle dulcior erit.
ustus sacer erat Cereri quæ dicta est legifera, quod leges Orbi ex Astris tulerit
aliter vocabatur Astræa Justitiæ Praeses frugum. Pollicitatio hinc quoque ogna fiebat de Infante
Infante futuro legum humanarum et Divinarum Custode vigilantissimo tutore Zelosissimo
ptember Sacer erat Vulcano ignis Præsidi. capiti aliquando ipsius pileus ceruleus appingebatur
omina de Infante futuro instar ignis petentis, alta virtutum, dignitatis, rerum sublimium.
tober Sacer erat Marti telorum Præsidi capi Ideoque natus Infans bellicosus Præsagiebatur.
vember Sacer erat Dianæ quæ proverbialiter per compendio ponitur pulchritudinis par de Infante
æsagium pulchritudinis quoad morum venustatem, Ideo futurum cunctis amabilem ut quemadmodum interdum
in pingebatur Ita Infans famâ virtutum et honorum sit totum Orbem peragraturus.
December erat sacer Vestæ quæ viva flamma ab Antiquis dicta fuit, hinc hoc mense
tus Infans omen habuit futuræ vivacitatis et strenuitatis ad labores pro bono publico exanthlandos.
us in oratione talium ominum potest esse per insinuationem in Protasi alicujus ex ipsis: in Apodosi
applicatio per allusionem loco Dei fabulosi ad similes virtutes illius Sancti cujus Infans nomen gerit

§ II
Ritus natalium et huc spectantes Eruditiones.

Sacrones lumen accensum nato puero dabant, adjecto voto (subintellige) extinguatur
minius tria elementa infanti deferebant ignem, terram, aquam nam aer ipsi jam erat cum
fruere felix. Thraces Infantem fletu excipiebant contra mortuum hominem lætitia prosequebantur.
sæ natalem Infantis Symposio celebrant At ditiores quidem integros boves, Camelos, Equos Asinos
fornacibus tostos apponebant. Pauperes minoribus pecudibus epulam instruebant Herodotus
omani diem Natalem quovis anno instaurabant ludis muneribus ferijs Epulo Sacrificijs quæ posteriora
ilentio efficiebant unde Albullo teste præco inclamabat præsentibus Sacrificijs.

Dicamus bona verba, venit Natalis, ad aras
Quisquis ades linguis vir mulierve fave

orro Sacrificabatur genio rerum Parenti thure, mero, libo, floribus et non Sanguine Natalis etiam
erat liber teste Varrone à cæde ne videlicet alijs demereatur lux ab Infante accepta
Romani natum seu Infantem humi deponebant ad miseriarum Exemplum, Turcæ vexillo involvebant
jactantiam. Purpurâ Graci vestiebant ad pompam Parthi casside excipiebant ad militarem gloriâ ostentandâ
cedæmonij in Clypeis locabant insinuantes Infantem habere locum eundem dum nascitur quem sit habiturus
tuus quam ijdem in clypeis mortuos sepeliebant
alias Gentes Parcis Sacrificabatur natali die infantis quatenus illi fila aurea et candida vitæ nerent
et felices annos Platoni et Divo Ambrosio natis apes adhærere in ore ipsorum mellificantes
privilegium eloquentiæ futuræ.
lias puer visus è igne nasci et fascijs igneis involvi ab Angelo, Sacerdotes Parenti illius qui hoc visu illis
alerat prænunciarunt Infantem futurum Zelosum Prophetam. Dorotheus
oastes ut primum est natus risit in præsagium inclitæ fortunæ Justini
canis Este natæ Philomela cecinit Lalvang
vero in ore Tesi chori Poëtæ refert Aelianus lusciniam consedisse.
es Sardorum Rex quacunque parte murorum Leonem filium suum recens natum circumferebat Ea parte civitas
t inexpugnabilis

§ III+

Apophtegmata et sententiæ hujus loci

Mater Salamonem vocabat filium votorum, Socrates Infantes organum &c dicebat. Plinius dicebat optimum eo non nasci. Nazarius filium dicebat imaginem seu simulacrum mortis Patris.
Filij sunt dulcedo amarissima, et fel melle circumlitum Petrarcha.
Magnum et Dulce solatium ē Patri filius sed sollicitum et grave Idem
Liberis nihil ē charius humano Generi Livius Fortes creantur fortibus et bonis Horatius
Qui habet filios habet unde vivere possit Comicus
Nihil est tam honorificum liberis quam à bono et honesto Patre ee natos.
Matrimonij flores, liberi sunt Clemens Alex: Rapitur ad similitudinem suorum excellens quæque natura Nazarius
Sunt vinculum amoris firmissimum liberi Comicus Parentes amant suos filios sicut aliquid sui existentes Frisius.
Jam quod Praxim concernit hanc ipsam hic quam olim calamo excepi communico.

Praxis Gratulatoria natæ Prolis

Per expolitionem sententiæ, quā dicitur filius similitudo Patris.

Rapitur ad similitudinem suorum excellens quæque natura Sapientissimo non nemo Oratorum prævexit oraculo. NN rapitur virgo et quanto pleniore illa ad venustatis pulcherrimam speciem excitata suspicitur cultu, quantoque excellentiori ad vivam primævæ dignitatis Ideam vultu, originem loquitur. tanto propinquiore ad æmulationem consimilem partum se liberaliter profundens benigna dispensat natura Parens Adeo prodigus in sui naturæ profusione faventis naturæ sinus, ut quod perfecta ditavit, opulenta o nisi in similitudinis æmulationem foecundo aluit ubere, quæque singularium stirpium optimo proventu piaculi certe noverçanti fortunæ fomentum clamaret pro violatum jus orbis, nisi in exiguo fine, Orbe videlicet totius mundi derivatā felicitate, per expressam singulorum similitudinem singuli felicitate fruerentur Materna ibi profecto exuit viscera ubi monstrosa de pectore evolvit genimina in lucem videt videt ibi minus ubi centum accendit oculos in Argo, minus negotiosa ubi centena in Centimanis versat brachia briareis, fatiscit ibi, ubi vel Athlantes Colorum vectores vel infestos immanitate virium ipsis Cælitibus Encelados fasciat in Embriones, Benigniore hodie amicè faventis liberalitas in Illustrissimæ domus Tuæ stirpem fluxit beatitate. dum intra cunarum fascias immensam tot avitæ prosapiæ Heroum colligavit Provinciam Collegit spes et fortunas Hæreditarias in Prole Parenti Illustrissimo, quia Illusmi archetypo sanguinis purpuratas refer ad K (satiavit vota universorum in nostram conditionem, accumulati sortis incrementum reduxit fortunam.(Lege in filio Pater Patrem et per hunc Illusmum colligati sanguinis nexum: vivas spirantes recollige in Augusto vultu ceras majorum, o sane oblivionis o sepultas pulvere qui in novam cum orto filio vitam et Patrem et filium in ornamentum decusque familiæ respirant. Tot hic Illustrissimæ domus postliminio renatos intuere Phoenices qui in imagine illustrissimæ familiæ tuæ, in nato filio, parte tui optimā imo in te ipso spectas insignium Decorum monumenta majores Illustrissimos. tot hic ad auream felicioris ovi revolutionem remetire soles, quot in unius diei sorte in nato derivati sanguinis sanguine sæcula recolligis fortunatus Pater Et quod votum meum est tantum hic universorum solatio ad animandos majorum cineres Amica Illustrissimis Heroibus vitæ vigorisque inspirent numina, quantum prodigo ultra frugale parsimoniæ dispendium natura et virtus tibi elargita ē in filio, Et quem denique imaginem, vivumque tuæ mentis simulacrum non ad vanitatis umbratilem aeternam industria elaboravit Parens Illusmo agnatum sanguini Nepotem, Eundem per copiosam solatiorum redundationem ad vitæ meritorumque incrementum sospitem diu fortunatumque Cælites fovere velint.

Responsoria constat ad gratulationem natæ prolis constat ijsdem sententijs et eruditionibus ritè dispositis. Fit porro per positionem alicujus discursus aut accessus petiti expressam et gratulatione aliorum gratiæ referuntur pro amica gratulatione cum apprecationibus, ut eadem votorum, gaudiorumque occasio superveniat suo merito et laudes Gratulantis recensitas modicè extenuantur ne per domestica causam agere videaris. Integra denique illis referuntur qui è sacro baptismatis fonte natam Prolem levarunt.

SECTIO VI
De orationibus nuptialibus.

[O]ratio nuptialis sive Epithalamica solet institui cum aut Pronubus nomine sponsi sponsam postulat
[pa]rentibus ipsius, aut munera ad invicem offeruntur aut ipse nuptialis contractus instauratur

§ I
Qua nomine sponsi a Pronubo sponsa petitur

[Fin]is istius orationis est ut pronubus obtineat sponsam a Parentibus et tutoribus pro quo ratio nec
[...]us persuadeat intentum adducenda sunt porro tales rationes petuntur ~ a necessitate conjugalis amicitiae
[a] laude sponsi quae in his consistit: quod sit natalium illustrium Eruditionis eximiae integrae vitae, mag
[...]m meritorum in Patriam ~ a consequentibus: quod videlicet hic contractus sit utriusque futurae familiae
[...]us Patriae solatium Amicorum gloria accessus ad has rationes potest sumi ab aliqua sententia ~ eruditione
[...] sub Sectione III § unico de valedictionibus familiaribus denique postulationes fiant sponsae
[in] conclusione addito voto ut quod pronubus petit ratum faciant et habeant boni Coelites pro praxi ex
[...]ictis elicio materiam hoc duplici Syllogismo.

[Prim]us Postulatum publicam concernens felicitatem grato animo est admittendum sed meum postulatum
[quo] sponsam nomine sponsi peto, publicam concernit felicitatem scilicet familiae utriusque decus Patriae solatium
[Amic]orum gloriam quae omnia Deo sponsus sua indole spondet Ergo grato animo hoc postulatum est admittendum.

[2]dus Nihil est optabilius in mortali hac vita quam fidum aequalemque amicum quod propriam menta
[...] animi reperire, Sed Dominus N in hac Illustrissima domo ejusmodi amicum se gaudet reperisse. Ergo nihil optabilius hac
[fel]icitate illi accidit, cujus proinde jure merito se quantocyus fieri compotem per me supplex postulat.

§ II
De oratione qua munera offeruntur.

[Cum] varia sint munera, quae sub tempus nuptiarum sponsis solent offerri varia quoque oratio aptissime
[cum] reflexione ad circumstantias muneris particularis quas inferius insinuabo, instituitur Interim
[...]ullo praeceptum deserviens talibus orationibus munerum oblatoriis cuique haec puncta sunto Imo affectus et intentio
[offe]rentis explicetur nimirum quod velit ille testari hoc munere benevolum animum semper huic nobilissimae familiae
[...]tum, 2do extenuetur breviter hoc munus quod offertur adhibito intentione avita quae alludat ad speciem
[mun]eris particularis 3tio addatur postulatio quatenus munus oblatum qua par est benevolentia velit acceptare
[...]em Responsio in communi ad oblationem muneris versabitur in sequentibus punctis Imo ostendatur gratus
[...]ere N affectus et munus 2do excurratur breviter in laudem muneris oblati 3tio reciprocus impensae benevolentiae
[...]ittatur affectus. Atque hoc est praeceptum generale quod vero concernit ipsius circumstantias muneris particularis
[...] hoc in sequentibus discursibus

Discursus Oratorius de annulo nuptiali.

[An]nulus ferreus sit an aureus cordis corona est nemini est prout Reges Plauto, Sponsi hinc jure merito
[...] Regni sedes amor sceptrum, satellitium benevolentia animus ditio, aurum coronarium annulus
[...]tialis dici debet, qui dum emulatus orbitam in se convertitur amicitiam veramque insinuat nunquam
[...]enire terminum. Amicus quippe non est qui inimicus esse potest Et procul hodie a connubiali consortio Annibalis
[...] annulus qui servatum sub gemma venenum gerens grandem insinceritatis suspicionem suggerebat
[...] nuptialis annuli ratio et prerogativa quam non ab alio emblemate nisi Catonis quondam annulo insculp
[...] vivat: Amicus unus inimicus nullus Addite si lubet anchoram quoque Seleuci vestro annulo insculpite Deo
[...]ri Ceu Symbolum fidei firmaeque amicitiae, ut possit ab utroque vestrum illud proprio Propertii dici
[an]chora jacta mihi est. Et illud Pindari anchoram jam ad felicitatem jecit. Hic videlicet statutus
[...]rtus vester est et statio omnis fortunae pignus tranquillitatis, annulum tenetis Et securioris concordiae

quam ut polim potuerit spondere Policrates sculpens in annulo lyram Emblema amica-
bilis Harmoniæ, nec manus tota hodie vestra annulo coronatur, sed digitus quod plus amicitiæ
conferat ornamenti quam laboris. ferreis quondam sæculi adeo pretiosa amicitiæ visa ideoque ferreo
annulo (ei fidem damq. donata, quasi nisi quod sanctam integramque sponderent ferro muniebant
ferro duntaxat et fato extremo dividendi amici. Adhæc apud veteres gemmâ diu caruit annulus
utique sponsa gemma judicabatur, et gemmis omnibus carior illa societas bene tamen ætas nostra
hodie ferro aurum mutat ut pretium amicitiæ faciat, et gemmam annulo inserit ut auro addi non
posse majus pretium amicitiæ decernat. Vos dignissimi neo sponsi aureos annulos sumite, aureos dies
aurea solatia auream vitam cum annulis assumpturi.

Si torques offertur pro exornanda oratione recurrendum est ad eruditiones de hac re.

Eruditiones de torque

Gallicus olim Hercules eâ gaudebat prærogativâ ut missis ab ore catenis omnes ad suos nutus
inflexerit Applicaō ad personam cui torques offertur quod illa quoque condecorata inter amicos feli-
citer imperabit imperare enim invicem et servire, amicorum est
Manlius olim detractum in acie è collo Galli torquem suæ cervici imposuit et hanc ob rem apud pos-
teritatem torquatus audire meruit Applicaō Dnus N torquem è corde magis quam collo in N volen-
tiam transferre amoris torquatus imposterum optat nominari.
Sardinius quidam habitandi causâ Carthaginem migrare volens à Claudio Imperatore retentus dicente: Ego
te aureis compedibus obligabo Applicaō intellexit ille per has aureas compedes Teste Dione dignitatem
Senatoriam; At Dnus N hunc torquem offerens ex animo cupit tesseram suæ benevolentiæ esse et nuncupari.
Constantinus Imperator (de quo Nicephorus) in torque aureum Solem gessit in cujus medio effigiem candelabri locavit
Applicaō D N hunc torquem in emollito benevolentiâ corde vult conservare spondens mutuum amorem
qui catenæ amicabilis est, ut illustrius accendat meditullium ex quovis candelabro effigiato.
Tyrii obsidione pressi Herculis Iconem, ne à se abitum pararet aureis catenis colligarunt Applicaō
Dnus N non formidinis quampiam speciem sed amoris tesseram hoc torque testatur, nec ideo catenas ex-
hibet quasi ille benevolentiam N fugæ obnoxiam suspicetur animi videlicet inconstantiæ, sed quia spondet
reciproco utriusque favore semper colligandam amicitiam cujus emblema in hoc torque hodie præfert.
Boleslaus Rex Poloniæ in torque circumferebat sui parentis imaginem ne unquam illo aliquid indignum
pararet Applicaō Dnus N sinceri amoris huic torqui simulacrum illigat eò votis spectans
quatenus sinister nullus affectus utriusque speciem decoram benevolentiæ præsumat decolorare.
Ex Philonis placito torques olim sponsis in duplicem usum offerri solitus quatenus ornamentum
in prosperitate vinculum in adversitate foret Applicaō non alius quoque sensus Dni N nisi ut torques
oblatus eidem gemino usui N deserviat eventu semper fortunato prosperitatis adspirante quem nulla
interturbet adversitas. Denique huc revoca illam Eruditionem quam habes in valedictionibus sup.

NB Ablat.

de catena quam efficit magnes ferreos annulos attrahens ad se invicem cum inscriptione Arcanis nodis
Applicaō similes ut ibidem insinuatur.

Si sertum offertur ex adjunctis ingeniosos conceptus erues dicendo V.G. Amorem semper florid-
um esse, semper coronatum incedere semper amoenitatibus tanquam floribus cingi. et nunquam finem scire, quia
finem ignorant circuli serti. Item conceptus similes sugerent Eruditiones expensæ et aptæ exorn-
ationi apodosi prout sunt. Æstas et pax juxta Poëtas in spiceo serto ambulabant.
Dea flora et dea salus iisdem ædibus sacris et aris à Romanis colebantur
Apud nonnullos teste Polyvio florentes corollas acceptasse oblatas pacis et amicitiæ signum fuit

sam sine spinis Pyerius vult eē amoris hieroglyphicum, nam olim docente Basilio Rosa spinis ...it, sed post peccatum Adæ non nisi vepres inter et spinas cœpit pullulare.

...ab alex: refert apud Persas non modo sacrificulos sed omnes quicunq; sacrificijs intererant sertis ...nari solitos fuisse. Eodem teste Romani in convivijs non modo ministros convivorum sed et ...s et postes sertis redimiebant. Ijdem nuncios victoriæ literas naves et fasces victorum ...is coronis exornabant, ut et ipsi Triumphatores laureum diadema induebant. Hi quercea ...

Oblatio Oratoria Serti.

...t exilis aut nulla benevolentia, quæ se palam n̄ explicat, ut innotescat. NN produnt amorem ferventer ...tes et ut ignis abscondi nequit in sinu quin urat, ita fervor amicitiæ ne foras erumpat habes ...e NN hodie hoc redimitum serto quia in publico aliter noluerat apparere, cui stetit ingredi ...gnum amoris. Exiguo ille quidem orbe sceptra sua claudit, ita nihilominus undiq; circum ...it ut nulli prorsus hosti se morti quidem quantumvis hæc omnium rerum edax agat istuc ...strandi copiam relinquat. Cupressum quippe odit amicitia quæ depopulationis et funerum sit ...e extingui n̄ potest amor quem cordis fovet sacrarium et ex hoc capite securè florido ...vedit, concludi vallo cum marcescere nunquam debeat aut possit. Hinc gemmas et adamantes ...us ardeat non ambit diadema, quod ad tuas NN pretioso nunc transit munere. Inter flores ...licet suavius educatus pharetratus puer, hoc ē semp gratus semp immarcescibilis amor. Igitur ... recens ac fervens facilem apud te manutus inveniet locum impetrabit æternitatem benevolentiæ ...o circulo circumfert extra vicissitudinem temporum agentem ut vanè spondet ita verius p̄feret ...entur felices horæ hac rota viridi, quia nihil ē ambenum nihil ē floridum velent secum ...llius sortis molimine, accursu retardando fortunato.

... poculum offertur sequentibus eruditionibus ejusmodi exornabis aut earū occasione, quod consultius ... allegoriam formatam oratoriè diduces.

...ocula teste Philone olim ex cornibus onagri fiebant ex quibus qui potaverit eo die immunis eēt ...ferro igne ac veneno. Martialis L. 8tavo Epig: 4 quo exornat versibus poculum Rufi quod fuit ... electro habens caput aureum efformatum cum aureo vellere in quo sedebat amor aureus alatus inflans ...ias quibus Epithalamia canebant. Alex: ab Alex: refert libro sexto remotissimis moris fuisse Antiquis p symbolo ...inum Scyphum offerri qui dicebatur Scyphus boni ominis.

...ro testatur de Epicureis eos illius speciem in poculo sculptam circumtulisse quem sibi gratū ...ebant apud nonnullas Gentes teste Alex ab alex: erat poculum nuncupatū Baucalium eo quod redderet sonos ... infunderetur.

...ohius narrat Ludovico XII Galliarum Regi fuisse p symbolo craterem cælestem cum lemmate ...er Eclipses orior.

...n Galliarum Rex Henricus Tussellino referente utebatur scypho gemmeo in quo erat Angelus aureus ...um adamantinum manu tenens, non vulgare quoq; genus poculi erat illud quod in formam Cymbæ ... navis efformabatur unde etiam dictum ē Cymbium. Atq; de hoc postremo subjecta hic ~~praxis~~ ...gorica indicabit modum quo etiam alijs p̄fatis eruditionibus allegoricè utendū est in oratione poculi oblatoriā.

Oblatio Allegorica poculi ~~dicti~~ dicti Cymbium

...nerariam plenam n̄ mercium gemmarumq; sed votorū tibi veho NN. Gubernaculum hæc ...avis sine certis nemo navigium regere p̄t quin is qui suggerit regit p̄ commoda. Occupat prudenti:

prudentia tua Malum ut in integro attingas: enaviga feliciter his remis omnes tempestates, navim inconcussam exime: favonij benigni, venti placidi, fidiq́ꝫ te propellant, quo te fortuna, quo te quies tua vocat. Anchoram etiam eidem navigio addo, quam jacere ad felicitatem tuam, quietemq́ꝫ poteris tunc potissimum cum tempestates te exagitaverint. hæc te Anchora tutæ ac firmæ benevolentiæ sistet inter ipsas turbas et mota discrimina. hæc portum tibi inter maris procellas statuet, utere illa felicitate nullumq́ꝫ naufragium pertimesce.

Responsurus ad oblationem munerum, existima tuam industriam in hoc debere versari ut respondendi occasionem sumas, vel ex verbis offerentis, vel ex re oblata. Ad hoc vultum ipse sunt expensæ circumstantiæ et qualitates muneris particularis iuxta finem cuicumq́ꝫ traditæ de muneribus in Particulari Eruditiones poterunt adhiberi.

§ III

De oratione sub ipsum contractum nuptialem solita haberi

Finis hujus orationis est gratiarum actio pro admissis desiderijs et significatione affectuum qui exhibiti sunt in Neosponsa tradita. Itaque talis oratio continebit sequentia 1mo gratiæ aguntur Divinæ bonitati, quod illa consensum Parentum et Tutorum, nec Sponsæ ad vota flexit Dni N. 2do affectus parentum depredicetur ad hæc humanitatis hospitalitatisq́ꝫ jura commendentur 3tio promittatur permittatur tantæ benevolentiæ debita gratitudo.

Solet etiam sponsa tradi sponso ab amicis illius per viam orationis quæ in his punctis versabitur 1mo ponatur laus nuptiarum petita ab Eruditionibus et sententijs veterum vel fiat discursus in commendationem illius qui fidelem invenit Amicum. 2do excurratur in Præconia sponsæ à dotibus virtutis familiæ claritate et ceteris derivata. 3tio commendetur sponsa sponso cum cohortatione quapiam directa ad concordiam vitæ socialis Etc

Ad praxim ornatam de hac materia concinnandam, ad in adjumento poterunt esse tum sententiæ et Eruditiones nonnullæ selectæ hujus loci.

Sententiæ

Jucundissima amicitia est quam similitudo morum conjunxit Cicero

Cui alter amicus manus ei dextera et oculus alter Plutarchus Firmissima inter pares amicitia Curtius

Amicitia vera est si æterna Augustinus ubi amici ibi opes Quintilianus

Vera amicitia tantum inter bonos oritur Cassiodorus Domus amica domus optima Seneca

Optabilius est nobis solem extingui quam amicis orbari Chrisostomus Veri amici sunt rarissimi Erasmus

Amicitiæ quæ in virtute firmantur immortales sunt Petrarcha Quot amicos paraveris tot oculos habes Seneca

Nobilitas nominis claritas absentes conciliat amicum. Idem Nullius boni sine socio jucunda possessio Anonimus

Eruditiones

Apud Romanos lege cautum erat ne Cælo turbato fœdera sancirentur applica ad serenitatem animorum tum Sponsi tum amicorum.

Richardus refert in Dalmatia morem esse ut cum novi hospites in fœdus amicitiæ suscipiuntur ad declarandum affectum mutuum, sibi ipsis gladio lapideo sanguinem ex lingua manu et la[bijs] eliciant tum demum veram amicitiam putantes, quam sanguine testarentur In Apodosi sic poti[o]rem esse virtutem sanguinis effusionem solam in testimonium conjunctionis sufficere Adhoc sanguinem à Majoribus servatum constantem felicemq́ꝫ polliceri amicitiam

Apud Antiquos mos erat in protestatione amicitiæ mutuæ calicem sanguinis sibi propinare

gustato amicitiam firmabant ut Catilina cum suis conjuratis fecit teste Salustio Applicao ut proxime supra
... te Solisoro in Anglia Sponsa coronâ ex aristis facta redimitur aut aliquando manu illam gerit
... licao ad futuram solatiorum fertilitatem.
... itani in roseis ornamentis sponsos collocabant roseisq coronabant. Hinc illa acclamao calentis rosa
... optabi: ut quoq ut semp nos Sponsi floreant et vigeant
... ricus Dux Juliacensis referente Typotio, pingi curavit clypeum, in quo plura corda ordine
... osita cernebantur cum lemmate. Hic murus Aheneus esto: Sic firmiorem murum Aheneo amici
... e duobus duntaxat cordibus assurgere quando etc
... s mundus III Rex Poloniae in nuptijs suis hoc Symbolo numismata signari jussit Erant duo
... super ripam fluminis ad se invicem inclinatae cum inscriptione Amor distantia jungit
Applica ad Nesponsum, maxime, si erunt impares, conditione mirum benevolentiam, quâ reciproce
... juramenti Sacramento Constantes futuri sint ad instar palmarum victricium.
... rio pro symbolo erat concordiae cythara qui diversis constans chordis unam edit Symphoniam ita ô cor
... maritalis multigenos quidem honorum, fortunarum, familiarum nexus admittit sed quos in corde
... sociali jungit foedere ut inde suavissimus concentus efficiatur.
... m Pierio pro symbolo amicitiae sal erat quia nimirum amicitia ut sal solidiora ora facit omnia diu conservat
... stiq hanc suam sententiam: concordia res parvae crescunt aureis literis scribendam censet Applicao Vos Neo
... nsi dignissimi, quos cari habuistis et pretiosi totum ad hanc concordiam mortalem contulistis Scripsistis
... in Coelis, cum juramento firmastis scripsistis, et in terris cum eandem concordiam quâ res parvae crescunt
... obilium virorum testimonio stabilivistis, adeo firmiter ut hunc aureum characterem ô nisi mors
... , possit quidem obterere non tamen prorsus obliterare in memoriâ posterorum
... ura circa varias nuptiarum consvetudines invenies in Extemporali Oratore Rndo Patre Radau
... rosè ex varijs authoribus collecta.

SECTIO VII
De orationibus funebribus.

... uplici classe reponi debent orationes funebres aliae namque sunt, quibus in laudem mortui excurritur et
... amicis defuncti lenimen doloris insinuatur, aliae quibus gratiae redduntur hospitibus pro adventu, humani...
Christiana mortuo exhibita de utroq hic

§ I
De oratione funebri ad amicos defuncti.

... primo triplicem sibi efficit hujusmodi oratio directum partim ad eliciendum dolorem super morte partim ad laudem
... cti, partim ad dandum amicis solatium. Qui ternus finis ut per oraonem funebrem obtineatur ab Oratore
... quoque medium habeat pro oculis est necesse Itaque ut exprimat dolorem et in audientibus eliciat poterit
... sime constare Imo discursum instituendo de mortis certitudine, varietate, potentia 2do Exaggerando brevitate
... multitudinemque calamitatum impendentium Generi humano. 3tio declarando quis dolor sit secutus ex morte, adeoque
... aliquis foret dicendo: si nunquam obsequium Oratoris in adeo tristi occasione requisiretur requireretur, sedquia ita
... de Calinum Plauto contigit non recusare praesentem dicendi provinciam quatenus justam commiseraoes nostr
... o eliciatur. Huc vero maxime pro dolore eliciendo referri debent frequentes Exclamaones Epiphonemata descrip
... Apostrophe. Aliisque hoc de primo intento funebris oraonis.
... uod discernit secundum finem videlicet laudem defuncti hoc peti debet a bonis animi videlicet virtutibus
... e factis meritis in Ecclesiam Patriam Amicos Item a bonis fortunae qualia sunt Nobilitas Generis
... ores Proclari, affinitates cum illustribus familijs dignitates inclytae in Republica, ubi commodè

poterit enumerari totius vitæ series distributa jam per adolescentiam domi et extra literis excultam ac insuper aulicis obsequijs impensam egregiè etc jam per viriles annos bellicis laboribus elocatos, jam denique per maturiorem ætatem ductam laudabiliter in dandis Patriæ consilijs, alijsque gloriosis facinoribus ex allatis causis quæ dolorem mitigare solent, tales sunt decretum immutabile Cœli necessitas fatorum omnibus imposita, proba defuncti vita, Ejusdem merita in Patriam Rempublicam Ecclesiam Exemplorum, qui suorum mortem æquo animo tulere dicta sapientûm etc Hic pro praxibus formandis impetus porrigo.

Primus Impetus

Pro laudando Adolescente immature defuncto.

Qui arcana naturæ prodigia in viventium seu pecudum seu volucrum corporibus sepulta rimantur ferunt avem reperiri quæ cum non nisi unius diei spatio totam vitam suam circumscribat et ubi in lucem prodierit solicitè varias aliarum avium perdiscit modulationes moxque omnes uno satagit guttur imitari Gr. hoc nullum Ego hodie melius censuerim Symbolum effigiandum quod adjecto lemmate non diu sed satis Dno N immaturè defuncto deserviat ad justam ejusdem commendationem. Angusta quippe probus hic Adolescens vitæ suæ tempora, rerum benè gestarum gloriâ ultra ipsa mortalitatis spatia protendens, non diu sed satis vixit. Satis profecto satis amplissimæ prosapiæ vixit cujus antiqua decora novo eruditionis laude, quam in Palladio pulvere comparavit, exornavit Vixit et Patriæ satis ad cujus integritatem tuendam, quam primum per ætatem et robur licuit magnis properavit passibus, satis demum nobis, quoque sui æqualibus vixit, qui hic clarum lectissimarum virtutum Exemplar non ad unius duntaxat diei prædicationem sed ad omnem subsequentium ætatum reliquit memoriam. Hic particulares virtutes recensendæ et tum alijs eruditionibus et sententijs tum hac exornandæ per modum Epiphonematis: Quidquid ad summum pervenit ad exitum properat Item Eripit se aufertque ex oculis perfecta virtus, nec ultimum tempus expectant quæ in primo maturuerunt. Posset hic fine Apostrophe fieri ad parentes defuncti verbis Senecæ quibus ille Marciam immaturum fata filij lugentem solatur Filium DEUS immortalis non diu daturus, statim talem dedit qualis diu effici posset neque enim diu sed satis vixit.

Secundus

Si quispiam vellet amico solari suo defuncto amico

Quemadmodum pleraque dici et doceri possunt facilius quam fieri, ita pronius est solari calamitatem alienam quam capere solatium in propria ærumnarum acerbitate. Nihil quippe intervenit negotij alienis malis mederi at cuique morbis suis medicinæ rigorem experiri, plusquam arduum, interdum etiam impossibile. Et tu tanquam ipsi nullis ejusmodi casibus in mœstitiam abripi possumus, atque ingerimus mœrentibus amicis solatia quæ nobis miserum passim sustinentibus neutiquam comperimus Adeo infelicis animi parum quidem sed optata voluptas, dolor est nihilominus adsunt luculentissima in Dno N solatia quæ facile a nobis admitti possunt. Providit ille nimirum ne commune amicorum vectigal, aliquando lachrimas exigeret, quia semper ijt consultum, ne mori posset Et nunc instar solis nubibus obducti, sic è nostro aspectu discessit ut lucem tamen suæ præsentiæ melioris testem relinqueret Et quidem reliquit, clarissimum nomen, et famam virtutum suarum quas nulla obscurabit oblivio, Reliquit merita in Patriam, quæ grata leget posteritas, reliquit Heroicorum facinorum memoriam quæ imitationi posterorum lucebunt etc proinde etc.

Tertius

Si commiserationem suo defuncto velles tractare cum laude ipsius.

Oraculum plane ipsius Sapientiæ divinioris locutus est quisquis vivam morte vitæ humanæ indigitavit Adeo nimirum fatali conditione luci donamur ut vix nati tendere jam incipiamus ad consumptionem, unicum hominum terminum, à Supremo NUMINE ab ipsa natura et denique ab arbitra veritatis Philosophiæ nobis destinatum, atque ita inter quotidianas in tumulum ruinas illud nequit subsistere

nasci contigit restat et mori quandoquidem destituti de nostro interitu ab ipsa experientia documentis è sublunarium vicissitudine quod nihil aeternum manere in orbe sciunt disceremus. Hinc fit ut ò unus e aut in pulcherrimo Planetarum Sole, aut in aquarum fluxu refluxuque suo legat emblemata mutabi; nam quemadmodum Sol universam quam per ortum et meridiem fundit claritatem citato cursu devehit ad occasu lucis post longos scaturiginum anfractus in mare delabuntur, sic nos universi per tot annorum seriem, tandem ad mortem collineamus. Hac infinita seu universali quaestione, quam Rhetores thesim vocant satis tractata ndes ad particularem propdorem seu Hypotesin, indicando, quomodo ad eundem terminum defunctus Dnus N merit. Pro confirmatione occurrere poteris in defuncti laudes petitas ab ijs rebus quas habes supra. Juvabit confirmatiônem Explicatio stemmatis, Pompa funebris, conventus amicorum. Etc. Conclusionem diriges ad lationem propinquorum propter aliquod ex supra datis rationibus Exemplis et sententijs illustratam

Quartus

De eodem argumento quod est in proxime superiore Impetu.

arbitrio nostro, et non fatorum impetu raperemur pars magna felicitati nostrae accederet ac ipse ferret animus jacturam si cogitaret subeundam. At non de nostro consilio, verum è suo voto, an rectius suffragio d legem dicunt Orbi, neque inconsulto ictu in obvia feruntur, sed velut ex ordine ad victimam eligunt meliora erba plerumque flos cadit. quem diuturnum exoptavimus, iniquam dixerim hanc implacabilis Libitinae ... me quid non tantum rapit, sed quos rapiat eligit Nonne Dnus N elegisse videtur quem intra has tristes sepulchrales urnas hodie suspicitis, non hanc duntaxat mortalem vitam sed ipsam quoque immortalitatem proventu nitatem. hinc causae subjungantur petitae à virtutibus defuncti servatis reliquis. quae insinuantur in praecedente etu Ac ad instar horum 4 impetuum poterit quis similes excogitare, eos ubi in Elocutionem Orationis verit citra negotium copiam orationis funebris concinnandae habitur est

§ II

De oratione funebri qua gratiae aguntur hospitibus post funus.

us orationis talis practice ad haec puncta è revocandum Imo ponendus est aliquis discursus de morte, fugaci et brevi cursu vitae humanae. 2do insinuetur laus defuncti 3tio fiat gratiarum hospitibus qui funeri sive per se sive per legatos adesse dignati sunt 4to si alicubi mos viget jidem ad epulum funebre invitentur Interdum tota modi oratio vel certe majore sui parte conficitur per prosopopaeiam V.g. dicendo quas ageret grates ipse Dnus N acet in tristi hac sepulchrali urna ad vestrae hujus humanitatis conspectum Optimi hospites Eas ipsas familiae imprimis totius meo deinde ad extremum vita functi nomine agam descendo Confirmatio singula probaret. Imprimis aequissimo jure familiam obligari ad gratiarum actionem quia videt se magni fieri, quando pienti hoc conventu et in justis persolvendis declarato favore unus ex ea mortuus ita collonestatur quoque nomine gratus esse debeo quia gaudeo Dnum N diligi ab omnibus etiam vita functum quem m unice amavi. Denique nomine mortui testanda est gratitudo propter exhibitam suffragiorum copiam maxime utilem Conclusio iteraret gratiarum actionem Etc. Per hunc rudem impetum tot

Praxis Responsoria ad funebrem orationem.

x ultra humanae imbecillitatis sortem violentum Ego fatorum impulsum communemque lethi aleam co jactari N N Ubi magnis libitinae ponderibus par auxiliare succurrit robur, laxitas mortali vulnera blandae amicaeque consanguinei amoris delinit. Eam felicitatis tesseram sub hanc funebrem pompae mihi hodie fortuna destinat, quando ad levandam doloris acrimoniam habet meus ingens maeror solatiorum ntiam, affatim de amicabili vestro profusam sinu quatenus facilius hoc torrente restinguatur us, divisusque per singulorum magnae jacturae parentantium pectora prorsus se possit absumere. Nec jam totus me sauciat ubi in universos sparsus, in cujusque vestrum animo obducit cicatricem sopitus angor que ille ferit pectus cui consolationis scutum vestra opponit dextra fidissima. Non inficior quam inviolata familiae sacra fatorum telo cordi meo refixae vulnera, Vides erepta in sublato Dno N posthuma

fortunarum incrementa ingentesq nostræ domûs ruinas in unius occasu mœstis lego oculis superstes amicus Nihilominus hæc ipsa grandia licet solatiorum et faustitatis dispendia minora reputo cum cerno atratæ de vestra cognatæ facie, animorum mœrorem erumpere luctus et aliunde consolatorios accipio sonos vestros ut testes benevolentiæ, et ideo mihi gratissimos ita vindices doloris in meo pectore se liberius explicantis sup obitum Dni N immortalitate si hæc inter vicissitudines posset stare vitæ mutabilis dignissimi. Et quidni hanc postremam beatitatis in terra portionem vendicaret qui quot virtutes posteris ad præsentissimum hoc exemplum reliquit tot vestro etiam etiam probante funebri Elogio, gloriosos fecisse passus visus est quibus iram immortalitatis decurre nentiqm non potuisset Sed quia jubente Cœlo eripuit se ex oculis perfecta virtus Dni N vivat jam ille eidem Cœlo qui terris desiit vivat æternitati, qui mortalitati ereptus est Vestra N N ad reprimendum animi dolorem obsequia vestras parentales voces vestram hanc pullatam in ludum faciem vestram mœroris sincere declerati victimam, inter eas quas debeo, sed nequeo habere grates animitus precor ut meliore fortuna bonisque refundans ni de rogo Universos ut quemadmodum colligatos in unam mœroris fasciam animos dolentis, parentalibus adjectuti quasi spongiam lachrimis, ita ad mensam panemque doloris commensales adee velitis.

§ III

Corollarium Sententiarum et eruditionum funebribus orationibus servientium.

Sententiæ hujus loci Ex Seneca.

Quomodo fabula sic vita non quam diu sed qm bene acta refert.
Quo facilius obrepat mors, sub ipso vitæ nne latet. Omnes eadem conditio revinxit cui nasci contigit restat mori. Intervallis distinguimur exitu æquamur.
Non est ullum majus solatium mortis qm ipsa mortalitas. Vestra quæ dicitur vita mors est.
Non domus est hoc corpus sed hospitium et quidem breve, quod relinquendum est ubi te gravem esse hospiti videas Quisquis ad vitam editur ad mortem destinatus, Tota vita discendum est mori
Quotidie morimur quotidie enim demitur aliqua pars vitæ et tunc cum crescimus vita decrescit, et hunc quem agimus diem cum morte dividimus.
Quid est novi hominem mori cujus vita tota est nihil aliud qm ad mortem iter.
Iter ad mortem vita est primo vivendi tempore impetum vivendi cœpimus ut quiescentes nobis elabi videamur ac fugere solem et tempus secuti. Nemo nisi qm mortaliu erravit ad sepulchr
Ante senectutem curavi ut bene viverem, in senectute, ut bene morior bene autem mori est libenter m
Quid ad me quam magna sunt quibus pereo, ipsum perire non est magnum.
Mors honesta nunqm fugienda imo appetenda. Non est res magna vivere magnum est honeste mori
Qui magnus occidit magnus jacet. Vita non est inhonesta si perfecta est, ubicunq desieris, si bene, tota est
Eripit se oculis atque aufert perfecta virtus et ignis quo clarior fulsit citius extinguitur.
Quidquid ad summum venit ad exitum properat. punctum est quod vivimus et adhuc puncto minus.
Incrementa vitæ damna sunt, nulli contigit impune nasci. Omnis vita supplicium est.
In tanta inconstantia vitæ nisi quod præterijt certum est.
Vitæ spacium lachrimæ inchoant, natura decurrit, ratio dilatat, mors terminat
Moriendum certe est, incertum an eo ipso die, finis autem miseriis in morte est.
Si cadendum est Cœlo cadendum. Mors tributum officiumque est mortaliu malorumque omniu remedium
Nullius rei difficilior scientia qm bene vivere.

vere in tota vita discendum et quod magis mirandum in tota vita mori discendum est
ltis iti neribus fata decurrunt, et hæc est conditio miserrima quod nascimur uno modo, multis morimur
ueg gladius, præceps locus, venenum, naufragium, mille alia mortes insidiantur, huic miserrimæ animæ.
idquid avium volitat quidquid piscium natat quidquid ferarum discurrit nostris sepelitur ventribus Quære
e. cur subito moriamur mortibus vivimus. Levius fit patientia quidquid corrigere nefas.
u sentire mala non est hominis, non ferre, non est viri.
lorem dies consumit licet contumacissimum, pulchrius tamen si gloria et virtus sanaret quod tempus sanaret

Ex alijs Authoribus.

s sunt nuncij mortis casus, infirmitas, senectus casus nunciat mortem latentem, infirmitas appa
tem. Senectus præsentem. Hugo Mors vitæ est testimonium Ambrosius Justus mortem cavet non pavet Bernardus
a mors putanda non est quam bona vita præcessit Augustinus Latet novissimus dies ut observentur omnes dies Idem
Comoedia est cujus Epilogus mors est Plutarchus Vita humana accinitur pretio cantilena quam Esten Idem
morandi nobis diversorium natura non manendi dedit etc. ex vita discedendum est tanquam ex hospitio non ex domo. Cicero
s nobis tanquam saxum Tantalo impendet Idem Quem dij diligunt Adolescens moritur Plautus
s terribilis est ijs quorum cum vita omnia extinguuntur, non quorum laus emori non potest Cicero.
i nec diuturnum quidem videtur, in quo aliquid est extremum, corpus hoc mortale est animi vero motus sempiternus
Eodemque ubere vitam mortemque sugimus. Epictetus Optima quæque rapit mors optima pessima quæque relinquit Idem
lenda est terra terræ et mea vita omnibus Euripides. Pulcherrimum diem obijt qui obijt victor Homerus
Mors ultima linea rerum Horatius Petronius

Eruditiones hujus loci.

lio Rhodigino teste mortuis mutabatur nomen, quia beatus nemo nisi post mortem Applicatio Amico etiam
stro nomen mutandum est, ante exul, modo æternitatis possessor, aut aliud occasione virtutum est
tum.
d Germanos ut scribit Drexelius in prodromo æternitatis, in sepulchris juvenum erat hæc olim inscriptio
interrogationem et admirationem Et mortuus Est
xander Magnus dicere de se solebat Vixi satis quia non numero annos sed triumphos metior me non ætate
perennitate
ertius refert Braxillum Philosophum moriturum gavisum fuisse ex quadruplici capite: tum ob
conscientiæ testimonium tum quod egregios viros suam lugere mortem videret tum quod 60 annis
publicæ et alijs prodesse studuerit tum denique quod alios coluerit eo quo par honore erat; Applicatio
similes virtute Dni N. juxta Clementem Alexandrinum, homo est Cythara nimirum ut hæc
ribus constans chordis unum concentum edit, ita quisque mortalium unam harmoniam efficit inter
ia negotia. DEI Patriæ et Suorum
erus Imperator Xiphilino referente loculum mortualem, quem sibi mature curaverat quotidie
loquebatur Tu o locule virum capies quem orbis non capit Applicatio coepit Dni N. hæc funeralis
a quem orbis non capere ob tot merita virtutes potuit.
minondas Dux præmium laborum bellicorum expetijt memoriam sui post mortem, id ipsum non velle
ium præmium reputat.
i Lipsij cubitum concessuri vox erat: ad lectum ad lethum quia incertitudinem mortis insinuabat
onidis ossibus in Mausolæo hoc lemma adjectum cum lemmate Speculum bene meritorum de Patria
hurtand brevitatem et humanitatem alij exprimebant per ardentem candelam adjecto

Sum alijs prosum: mihi consummos + Allij ut Brachmones per folia arefacta his verbis additis talis est vita hominum qualis foliorum. Joannes Dux Clivid per lilium cum Epigraphe hodie aliquid cras nihil.
In Ausonii monumento erant depicti canes insequentes feras cum inscriptione venao id est Vita hominum
Eandem Aegyptij per Angvillam insinuabant quae dum manibus tenetur elabitur.
Aurelius Imperator refert super uno principe lamentatos fuisse sic: utinam aut non nasceretur aut non moreretur
Edvardus Rex moriturus compellatus a Cancellario sui Regni an doleret Palatia splendidissima quae post mortem eet dimissurus. intendens digitum in filios ostendit inquiens ista pignora erunt mihi Eburnea palatia in quibus habitabo quoad prostabunt.
Simile ante hunc Dijnastam dedit Responsum olim Philippus Macedo ad proceres flentes inquiens non moriar, quia Alexandrum, in quo vivam, in terris relinquo
Causinus in Symbolis refert Pacuvium Syriae Praefectum id in more habuisse, ut quotidie a coena vino somnoque sepultus se in lectum tanquam in tumbam ferri juberet a famulis acclamantibus Vixit! vixit! Applicao quod ille per posterè fecit, nos pio et laudabili more Christianorum ultimum obsequium Dno N exhibentes, Exhilirans jam illum in locum subterraneum restat ut acclamemus vixit nimirum ad decus familiae, Patriae, Religionis Orthodoxae.
Romani teste Rosino post funus domum abituri per vale inclamabant defuncto nos te ordine quo natura permiserit, sequemur.
Tessalia ut testis est Appianus funeri suae matris non valens adee misit Spongiam plenam lachrimis cum inscriptione Corde et lachrimis prosequor.
Pericles Dux Atheniensium e vivis cessurus hoc se nomine beatum praedicavit quod nulli civium vestis atrae gestandae causa extitisset. Excellens profecto post fata haec laus Principum sibi obje ctos non affligere in vita
Isabella Reginae Aragoniae pro Symbolo erant Gemini flores unus dictus Scelenitropos id est flos Lunae. Alter Heliotropos id est flos Solis cum lemmate sequoret aeternum specto Quod Symbolum ejusque piam Epigraphen Velim quisque vestrum qui nunc pro coronide Rhetorici annui laboris illud ipsum Scholastico calamo traducens non tam in evanida pagina, quae cadit, sed adamante cordium celte Divini et Mariani amoris sculpatis Hoc enimvero simulacro ac illi lemmate subjecto insinuatur nullum posse vitae Mortalis curriculum infausto decurrere pede qui agens in humanis sequitur et aeternum bonum spectat, in melioribus quam quovis Scelenitropo et Heliotropo Divinissimis geminis floribus IESV et MARIA.

Quorum perennaturo honori haec nostra exilis Opella Oratoria cedat

PALASTRA ORATORIA

Neo Rhetoribus Brunopolitanis Ad agonem Rhetoricū creda

Ac

Varijs Experimentis instituta

Anno quo

Palastram mundi cælestis Athleta Homo

Deus est ingressus.

M.D.C.L.X.X.X.V.I.

+

7

PROLOQVIVM

Saecula Saturni ṅ dum uiuimus, quibus semel in ferream procussa mortalium natura, in auream peuderetur Serpentis habetatam aculeo sapientiae uim. In ẋmo pridem doluimus Hortensio. Sed acumen tot inter annorum reuolutiones nondum recipiendi restat ratio, nisi ueterū Athletarum Sortiam genium. Sudandum est in prima inuentionis stadio, Herculeâ mente dispositionis apprehendendi modi, et in elocutiones eluctandum Circo, ubi pro disco uerborū copia, pro caestu sententiarū pondus (qua periodis ueluti saltum liberet) adhibeat est necesse. Est ibidem sua tandē necessitas dei: sed hoc desuper non negabit in omnes dies spiritualis unctio ad quā quia in primo limine felicit[er] uenimq, hinc eis benedictiā ne et Palaestrā Oratoriam ingredim, et ploquium concludimus.

Ad M. D. G. T. O. M.

Gloriam. Augustissimae Deiparae Nascentis

Honorem et S. P. Francisci Xauerij ppetuam uenerationem.

+

Palæstra Oratoria.

Hæc Palæstra quinque Acies sibi vendicabit, quarum prima experimentis suis observabit scopum Oratorium, secunda delineationem, 3tia. 4to. 5to exercitij reliquas partes.

Acies Prima.

Scopus Oratorius.

Scopum voco propositionem orationis velut ad scopum quendam debet omnibus suis collimare argumentis. Hanc licet omnes secum causæ ferant ad meliorem tamen cuiusque Oratoris directionem, aliqua observanda restant.

Experimentum 1mum.

Qualis esse debeat propositio uniuscuiusque Oratoris.

Observandum est 1mo Oratorem aliud esse Ecclesiasticum, aliud prophanum: utrumque aliud esse qui excusat aut defendit, aliud esse qui dissuadet, aut suadet, hortatur vel dehortatur, laudat vel vituperat. Qui verò laudat aliud esse Genethliacum, alium Epithalamicum, aliud Epicedium, aliud Salutatorium, gratulatorium electorium, etc.

Observandum 2do unumquemque Oratorem debere accipere propositionem talem, quam probata officium suum bene explicat. Porro propositio est alia Speculativa, alia practica, Speculativa est quæ non dirigitur ad praxim e.g. Rex in regno est Sol in Cælo. Practica est, ex qua sequitur praxis, seu quæ dirigit Auditorem ad capessendum aliquid; ut: Bonis operibus est insistendum si ad Cælum volumus venire. Item alia est universalis alia particularis.

Universalis seu Thesis e, quæ rem universaliter proponit. Ut:
bellum est suscipiendum. Particularis seu Hypothesis, quæ rem cum
certis circumstantiis proponit, ut: bellum cum Turcis est suscipiendum,
etiam hac Reipub: calamitate. Item alia propositio est absoluta, alia
conditionata absoluta est, quæ rem sine conditione ulla proponit: v.g:
cælum nobis semper spectandum, conditionata e, quæ rem sub con=
ditione proponit, ut: si cælum semper spectaverimus, terra
nobis vilescet. Item propositio alia est positiva, alia comparati=
va. Positiva est: quæ sine ulla comparatione rem proponit, ut:
salus æterna semper præ oculis habenda est. Comparativa e.
quæ rem comparatione ad aliud proponit, ut vita æterna potius
præ oculis ponenda est, quam temporalis. Item alia simplex
alia composita. Simplex est. quæ cum uno verbo habet prædica=
tum unum et subiectum. Composita est, quæ cum uno verbo habet
plura subiecta vel plura prædicata. Exemplum primum Elemosyna e jani=
trix cæli. Exemplum 2di lectio librorum imitatio et exercitatio
Rhetori est necessaria. Item alia est bipartita alia tri=
partita, alia quadripartita, quæ 4tuor partes in se continet,
seu quæ 4 habet propositiones integras. Bipartitæ exemplum e.
nihil æque commendat hominem, quam virtus, et nihil ita deturpat,
quam vitium. Item alia propositio e, quæ dicitur problema, alia
paradoxum, alia Allegorica, Problema est, quod rem ita pro=
ponit, ut in utramque partem probari possit. v.g: melior ne homini
infirmitas aut sanitas est? Paradoxon, quæ rem ita pro=
ponit, ut sit contra opinionem hominum. v.g: Nullus ditior
paupere. Allegorica propositio est, quæ rem sub involucro
aliquo proponit. v.g: de nata B. V. M. Fons gratiarum e terra
nostra hodie prodiit, his observatis dico Orator Ecclesiasticus.

qui ad hoc muneris vocatus est, ut hões ducat ad virtute, et abstrahat à peccatis, ut: mores bonos implantet, malos eradicet. Et accipere pponem practicam quae proponat quid faciendu, quid uitandu, et amplectendum, et licet aliqndo possit speculatiua accipere, maxime cu dicit Panegyricam orone. v.g. de S. aliquo aut etiã in funere cuiuspiã v aliqua alia occasione, illas tn ita tractari dt, ut v in perorone ad fructum aliqué Spiritualem accipiendu auditorem accendat. Proinde illa ita pbet, ut semper aliqua moralia inserat; Hoc enim uti mirifice placet Auditori, ita Concionatori summe decet.

Dico 2do Orator pphanus cum in genere deliberatiuo aut iudiciali perorat, eã pponem dt sbre practicam, ut suadeat aliquid v dissuadeat. Quod em suademus v. dissuademus semp volumus ut in praxim deducat. Ut in boru ille ageret in deliberaone Oratorem qui Sententiam suã de re dicturg, ppositum tn sbere laudandi aliquem. Dixi tnu quia pt eã in suasione alicuig rei v dissuasione laus cuiuspiam pmisceri cum alijs: uti uidere e in Cic: oraonibus. Et saepe õtingit in senatu Polono ubi uota sua dictur Senatores aliqndo, antequm ad rẽ ppositã accedunt Regias laudes prosequunt, sed hoc ltm fit p accidens. In genere iudiciali idem pt nibi Orator dt laborare ut inocens absoluat, et nocens puniat. Cu uero in genere demonstratiuo quis porat, communiter

#

i fit, ut ibi occulta sint ppoones (nisi forte quis
Scholasticam, ut vocant, velit ordonem dicere)
propoo accipienda e speculativa, hoc est cuius am=
plificao et pbao animum ttum delectando pascat sed
illum sequatur opus intentum ab Oratore, ut si
fectus aliquis hinc ad cunas, ad thalamos, ad
ressus, ad adventus, ad Natales, ad honores, ad
itus, reditus, obvios ogressus, ad pharetra et
miles occasiones Orator ppoones accipere dt tales,
ales ista occasiones secum ferunt. Ut si e gratulatoria
osio ee dt, qua gratulaonem exprimat. Si salutaa
posio salutaonem includat. et sic de alijs uti D8O
ante videbimus in Praxi.
Maior labor Oratori Lfani exigit in ordine ad illos
libellos v scribendos, quos nos Panegyricos vocamus,
e eo quod otinent illius persona cui scribunt, illi
atea sero dicebant. sicuti alibi eo modo fit, hoc
atem temporum varietate, qua Longior Orao nau=
dat, Typis mandant. Ad hunc Laborem facili=
tandum hoc observanda erunt.
Primo cu plerumq Panegyrici n scribunt cu apta
proone, sed ea partim ex titulo qui illi praefigitur,
partim ex titulo qui illi praefigit, parti ex oraoe=
nis cursu intelligitur.

Jego abwiem virtus digna videri ktory od reki do koncerza, od piora do ko-
piey, z szkoły do obozu, nie atramentem ale cynobrem wytłoczoney krwi z ni-
przyiacielskiey medyanny drukował sobie ~~...~~ in diphtera immortalitatis famam
Lu... Qui primus inire manu postremus ponere Martem didicit. y iako Stylikon u
Klaudyana zaleciony Assiduus campis abelat rarissimę urbi visq́ salutati
laribus vix coniuge visa, deterso needum sanguine, domowe dwory, y zamki
w obozowe przemieniat namioty. y tam
Ense suo factos calcabat victor acervos
Dicere difficile est quid Mars tuus egerit illic
Quæve neci dederit, quosve quibusve modis. adeo ut ejus egre-
gia opera Illa vero candoris sint notanda lapillo. ktorego: Duratura p. dzi
zawsze Exurgunt opera & seclis memoranda futuris
Et cuncta loquey
Tellus, te varijs scribent in floribus hora.
Longaq́ perpetui ducent in sæcula fasti.
progu Magna tibi merces magnus Olympus erit.

M. L. piesn.

Płynże tedy prostą Linią
Jak Zefiry letnie wieją.
Niechay Neptun ciche nurty
Pod ulitadne ściele burty
Płyń szczęśliwie sztywny bezpiecznie
Tam gdzie sobie sporzniesz wiecznie
Niech pobożny [illegible] te zawody
Kiedy popłyniesz między wody
Ale szczęśliwo stanąwszy u brzegu
I by bezpiecznym [illegible] do [illegible]
Do ktore wszystkich sztywy
Pod Barnem pędzą [illegible]
Tam burzliwe stana szwagi
Zamilknie [illegible] silne wichry
Ani wiatry ani szumy
Charontowe z wodą prumy.

Chcesz Rhetor od ponieniecki
Cycerona nie słychał
Salust Hortens [illegible] ochrzcili
Krassus niemądr [illegible] dychał
Sławne [illegible] Oratorskie
Gotowie wyśmieli
Ich ostatki w statki wyszli
Tam gdzie byli wprawdzili.

Talio Aliter rzecz [illegible]
Tym zamysła mowitem
Taliło [illegible] już przybywszy
Mow [illegible] [illegible] etc.

Łotr mowi do Pana Chrystusa na Krzyżu.

Panie Łaskawy proszę niegodny —
Racz wspomnieć na mnie
Gdy ze mi złość zbrzydła [illegible]
I [illegible] Stanie.

Si mihi das tibi do [illegible]
[illegible] dodas nutrit Amicitias. Complect[illegible]

Lubo że w wodach Thessalskich Thetydy
Młody Achilles [illegible]
Ten chocby czynił przeciw [illegible] Parydy
Nie [illegible] animusze [illegible].
Troskliwa Thetys by nie szedł [illegible]
[illegible] etc.

Dziwnie [illegible]
Kto że chcesz [illegible] w miłowaniu.

W miłości [illegible] miłość [illegible]
Miłość ogniem [illegible] ogien [illegible]

Opisanie [illegible]

Hic locus est quem si verbis audacia detur
Haud timeam magni dixisse palatia Caeli — Ovid. Metamorph. L. 1
To prawdziwie jest miejsce o ktorym się rodzi
Rzec smiele że [illegible]

Tu Pallady [illegible]
Tu Minerwa [illegible]
Niechay wiedzie gdzie [illegible]
[illegible]
Vivat vivat [illegible]
Dziś [illegible]
[illegible]
I dziś [illegible]
Dziś [illegible]
Niech [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Politica g[illegible]m

[illegible]

*Wielmożna Serca Mego Kasienko
Śliczna nadobna Panienko.

Niewalcz proszę z sługą twoim
Gdy gardzisz afektem moim
Moy afekt pocz to niesplesnieie
a w rzeczy W. Panny wianek nie zwiędnieie
Gdyżem służka każdemu uroczek
Afektem moim własnie podrzek
Uniżonym sługą

Benewolencya

Złota niedaię ni drogich kamieni
Bo się to wszystko na świecie odmieni
Lecz afekt nieodmienny afekt ofiaruię
Który dotrzymać zawsze z duszy obieciuię

Francka złoto Arabskiey [illegible] słowe
Zaneiy drogie kruszcy bywaią [illegible]
Droższy częstokroć afekt szczerochętny
Kleynot u sługi życzliwy [illegible] pamiętny
Co iako to tobie daię z moiey uprzeymości
Przy wielkiey y cney twe [illegible] wdzięczności
Patrona życząc abyś twa [illegible]
Boli to że [illegible] dobroty zapłata

Cnota.

Cnoty nikt nieprzywiedzie do żadney utraty
Sama w sobie szuka kosztowney zapłaty.

Wszystkie rzeczą przechodzi cnota swą możnością
Żywotem y bogactwy rządzi y godnością.

*Nie cechnie srebro złota, lecz złoto cechnie cnota.

Mnie wielkie z Panno rzadkie niemocy proszę, że twoy tytuł bespiecznie w ustach swoich noszę.
Czy li [illegible] też nadzieia przychodzi
Mnie mnogie twa śliczna daiąc gładkością urodzi:
Gdzie [illegible] smętne twe [illegible]
Tamżeś ty me kochanie zawsze stawiłeś przed oczy.

Tytuł listu:

Gdzieś ty liście w tę drogę czynisz
Przynieś że [illegible] nisko
Donoś upadnij [illegible] dni
Pros byś był [illegible] etc.

Vilius e argentum auro virtutibus aurum.
Tańsze iest srebro niż złoto
U cnoty wszystko to błoto. vide

Gratulatio Nattis Esti

Gdy z Tartesu iasne złotowłosy
Wynurzył czoło Phebus wszędzie głosy
Bełtowanie brzmiała dobrze nastroiona
Lutnia Memnona.

Gdyż y na przybycie stada przedwieczne
Pełna ochoty dział wdzięcznego
W dzięku afektowa dwie składy słodkości
niebies radości

Gdzie nie miią tak cnej promienia
Światło gdy serce weselem odmienia
Zgody głośney instrument miłości
na znak wdzięczności

Winszuię razem oraz festa Uroczyste
Urodzone życzę by dziecoczyste
Szczęścia szczęśliwe dam przy pomyślności
wszelkiej radości.

Tencia świątek dnie wszystkie
Ofiaruię z uprzeymości
Niech wam świetnie w serca miłe
I przynoszą złote chwile.

Żyiąc w tym pokoiu licz że złote lata
Przydały Fortuna w tym okręgu świata.

Witaj wesoła ziemia obfitości
Gdy Stwórcę swoie stworzenie pieście
I same Nieba hoynie szczęśliwie
świata winszuią

Znaczne goście od Ojca samego
Który przed wieki stworzył ziemię

Teraz raz w Osobie z Panien [illegible] rodzi
Na świat przychodzi

Ten niech W.M. w przybyciu złotem:
Nadarzy łaty przy szczęściu hoynemi
Ciebie Winszuię życzę z uprzeymego
Afektu mego.

Ciebie winszuiąc z Moiey uprzeymości
wszelakich fortun życzę y radości.

Kamień Serdeczny abo Kanak Mozenskiey Świątyni na piersiach Szczęsnego Prezentowany przy powinszowaniu tegoż Patrona Jemu:

Złotobrzeżysty Paktol y Hermus perłowy
Kiedy więc świat wierzchem nagłowę łowy
Albo gdzie mądra Tetys ukrzy dyamenty
Tam by mój [illegible] ostatnią drogą był zaięty
Kamień drogi do Nieba na piersiach Szczęsnego
Przewara by Paktolu skarbu złocistego
Kamień drogi bo drogi niezmyślney ozdoby
Z kamienia Kanak drogi naszych przychodzi
We złoto sprawiła Szczęsnego Pektora
Przydała perły w stracony szczęścia Custa
Ten poczet oddaiąc wdzięczne powinszowanie
Że przy nim ma zgrodzone dziś Poważanie
Serdeczny kamień serce szczęśliwe wyraźnie
A na przykład wszystkie winszuię sobie kupnie

Wolna moy afekt kupie bogaci przedaią
Darmo za kanały serca zyskiem podaią.

Nikto goryzy kto cale hermowe strumienie
Wylewa z perłowemi konchami namienie
Ozyie... ten iest który kruszec serdecznego
Afektu hydaspesa daie statecznego
Tym sposobem ia tobie Patrona w instruktie
Za dar usługi afekt chętny ofiaruię
Życząc byś długie lata wzdrowiu przeżywał
I nieodmienney zawsze fortuny doznawał.

Ad Studiosu

To to iest nauka prawa
Widzieć całą rosłą sławą
Nie puder bogatki bisiory
Ani harmonowadne dwory
Mówię że szkoda niestorny
Prawda gdy rozumu nie służy.
Ale szkoda prędzy niżli
Wiele dokazowe umie.

Do Anny

Róża się w swoiey purpurze tumieni
Rozmaryn pięknie wszystek się zieleni
Lilia nad śnieg y mleko bielsie
A sie kwiecie wszystkie barwe śmieie
Lecz gdy cię Anno wpośrzód siebie maią
wszystkie przed tobą kwiatki się wstydaią.

Do ...

~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

Inszy: Co się wszystkim podoba rzadko w cale bywa
Kwiatu ten nie skosztuie kto pierwszy nie zrywa

Fluvioru Nomina.

Indyan perły zbiera przy morzu
zakolim
Arabczyk się bogaci balsamowym
kwiatem
Tagus piasek złocisty na brzegi
wybija
A Syryczyk iedwabną przędze z
kaszo zwija
Zahomsza wzdł Uroda ste r... [illegible]
traci
Ludzie kłaniey a duszem y zdrowiem
podpłacą.

Sententia.

Zaczynam wszystko dzie czasem słońce
świeci
Czasem zbudzą pochmurną deszcz ha-
niebny leci

Sententia de Fortuna.

Fortuna wszystki Bog fortunę dawa
Podzielim Bog przy tym szczęście nieo-
mylnie stawa.

Nie lękaj się.

Kto dela dorechasię a który się zas ...
Pred duszem oczesto kroczą o nadzieię myśli

+   +   80

Non sibi discorde spondent exordia fine

Nierówne końce dobry ich początek bywa
Grasem człowiek uporczywa wszystkie postępa.

Nolo tibi pauper locupleti munera ferre
Desipere aut dando ne videar petere

Gdyż ci sam ubogi mój dać ~~ubogiemu~~ Bogatemu
Stąpić by mi to szaleństwo abo żebraniu.

Si gradus est altus, gravior fiet tibi saltus

Wysoko to postąpić jeśli wyżej pragniesz
Będą z ciebie drwić ludzie gdy niżej upadniesz.

In messem alterius noli tu mittere falcem

Jest lato inszy co pod granicą żęto stąpić mie
A co ty miał zasprawą z grabowy twoją.

Diligit ars fortunam arte fortuna vicissim

Kto franie w swym domu szczęścia y nauki
Nie będzie prosić żebrać ani chleba sztuki.

Militibus ex multis unus erit fidus amicus
Ille albo Corvo rarior esse solet.

Z tysiąca ledwie znajdziesz brata życzliwego
Trudniej też szukać niż kruka białego.

Nil temere incipias sed omnia fine caveto
Nam multos sero poenituisse liquet.

Pierwiej niżli co czynisz wzywaj porady
Wiele ich żałowało gdy doznali wady.

Uxor Parva

Poiął lichą żonę ale dosyć małą
Gdy go ludzie ... strofowało
Ten odpowiedział panowie z złego
Obieram z złego co jest ~~najgorszego~~ mniejszego

Do dumnej

Zeta y ... y wszystkie ...
Boże pychę y ... ichodzisz z ... [illegible]

Niech na tym placu wesoła wielkie
... Swojego
Tu Praxiteles niech kamień wyrobi
... [illegible]

Czy moją ... misterne dzieło
Tak prętko wzrost ... wysoko ...
Już ... kamień z ziemi powstanie
Stąpi się wydaie.

Kiedy Orfeusz który ... strony
Kiedy się na struny na ... ...
Gdy w nie uderzył wesoło ...
... tobaty

Niesie kolumno chętnie ... zbudowana
... gotowana
Doma ochoty Apollo ... [illegible]
... [illegible]

Przy będą rade ... ... na ...
Z nimi ... ochotne gromady
Za ... dzień ... ... każdego
w dzień ... [illegible]

Przy takim słochu wesołego świata
Tam i za pracą drożna być zapłata
Tu na Columnie tey Jezusowy [illegible]
Piorem wypisze

Niechaj tu w [illegible] Columna [illegible]
A tobie [illegible] [illegible] na tey [illegible]
Niech wie [illegible]

Ostrzegł

Czemu to ~~[illegible]~~ colite cosz winien długiem nadgrodzi
Bo długów pospolicie długiem nie oddaią.

De Causidicis.

Chcesz aby cię sąd nie [illegible] pisze prawa do Trybunału
Smaruy że dobrze [illegible] [illegible] Michale

De Dno [illegible] et aula

Prawda wiecznie iest [illegible] [illegible] [illegible] nieznaney
Na dworze, y o prawdę prawdy się pytaią
Więc że cierpi [illegible] gotowa [illegible]
U dworu [illegible] pogrzebie prawdzie nierodzina.

Item de Jagiele

Nasz Jagiełło [illegible] [illegible] Item [illegible] chce być tak [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] niebożę. [illegible] być nie może.

Item [illegible] lobieszego po woynie.

Bieszy matt [illegible] moy [illegible] drogi
Bieszy [illegible] pamięć [illegible] nogi.

Kochanovius

[illegible] niebaczna śmierci [illegible]
Tem widział umieraiące [illegible] moie.

Kochanovius.

Niesczęsne [illegible] żałosne [illegible]
moiey Naymileyszey Cory.

Idem

Orszula moia wdzięczna gdzieś mi się podziała
W którą stronę w którąś się krainę udała.

Niewszystko balsam co pachnie, niewszystko ha-
nar co się malunie [illegible]
y pod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] to. [illegible]
mianą rzeczy [illegible] aculeus,
armant [illegible] [illegible] tegunt
mella apes. Niechaj [illegible] [illegible]
co [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
w [illegible] niesczyre [illegible]
intencyą [illegible] [illegible] to-
bie [illegible] sincere. Non quivis
amicus loquitur ut ami-
cus, u quidvis purpura [illegible]
etc.

Purpura conscien-
tia pura.

Nie wszytko balsam co pachnie, nie
wszytko [illegible] co [illegible] [illegible]
[illegible] się też y pod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nienawiści [illegible]
y pod [illegible] [illegible] [illegible]
osty aculeus armant spinae [illegible]
tegunt mella apes. [illegible] się
ieden [illegible] na tym [illegible] ale [illegible]
y [illegible] tak [illegible] Plato żeby [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nec quivis electus electus, nec quivis amicus
loquitur ut amicus, nec quivis purpura pura
[illegible] niewolnicze Pryamowi [illegible]
[illegible] synom, żeby ma królewskie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] y zdradził
Ulysses [illegible] od Hekuby [illegible]
[illegible] [illegible] gotując ma [illegible]

Piesn na Zolnierzow złozonowana.

Ocknisie Lechu przerwisen twardy
Czuwa nowey liczbi Bisurman hardy
Czas przetrzec wrenice y towarzysze
Zer gordlich.

Juz pod armata ziemia przylegla
Juz Ukraina pod Turkiem Stela
Podolskie kraie wszystkim zostala
murys[illegible]
Juz Kamieniec o [illegible] Boze
Kiele w popiele Bisurman Zorze
Ty w [illegible] pirzu
[illegible] panczyrzu
Harcuiesz

Juz Bisurmanski Acteon swoie
Spuscil doliniei [illegible] swoie
[illegible] ktora naszych padali
psom [illegible]

[illegible] wolnosci iuz peta limia
Na twoie karki tylka gotuia
[illegible] wstaia ach [illegible]
iak wielka dowada.

Bracia krewkieg ty wino toczysz
Ty kanar z kielichem ty pianym wodzysz etc
Juz rad [illegible] wdni wszytkim twoim
etc: grac karcesz

Ty [illegible] wolnosci iuz wytrzebiono
Juz na [illegible] [illegible] ze
Ani [illegible] ani [illegible]
ty [illegible]

Orle Sarmacki gdzies swe pioruny
Gdzies sie [illegible] rady [illegible]
Gdzie dawna [illegible] y mestwo
Koreckich niemasz [illegible] mało ~~nie stało~~
[illegible] iuz nam nie stało etc.

Sobiescy na szali
Będą ~~[illegible]~~ Krolowali
do kęda ~~[illegible]~~.

[illegible] serce [illegible]. Niekazdy przyiaciel co
[illegible] tylko serce, a [illegible] affectu dar
[illegible] przeciwko tobie gotuie [illegible]. etc.

Oratores.

[illegible] Suada
Westa [illegible] vestis
[illegible] Hortensii Graeci
Pericles Athenienses
[illegible] Troiani Nesto
res Sarmatici [illegible]

Duces.

Kleomenes Wodz Lacedemon-
czykow, Epaminundas Tebanskich
woysk Regimentarz, Konon Ke-
[illegible] Atheniyskow [illegible] sza-
[illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] lata
[illegible], y pieknym [illegible] [illegible]
la [illegible].

~~Populi~~ res eadem.
Gentes. et mo.

Pyszni Medowie, potężni Chal-
deyczykowie, bitni Baktryani,
bogaci Assyryiczykowie, dostatni
Egypczyanie, Uczeni Grekowie
Chytrzy Kartaginczycy. obłudni
Numidowie, przewrotni Mau-
rowie Łakomi Grekowie.

Amici

Orestes Piladesa, Damon Pitiasa
Eneas Achatesa, Achilles Patro-
klusa, Theseus Pirotousa

Notata varia ex Orationibus et Panegyricis.

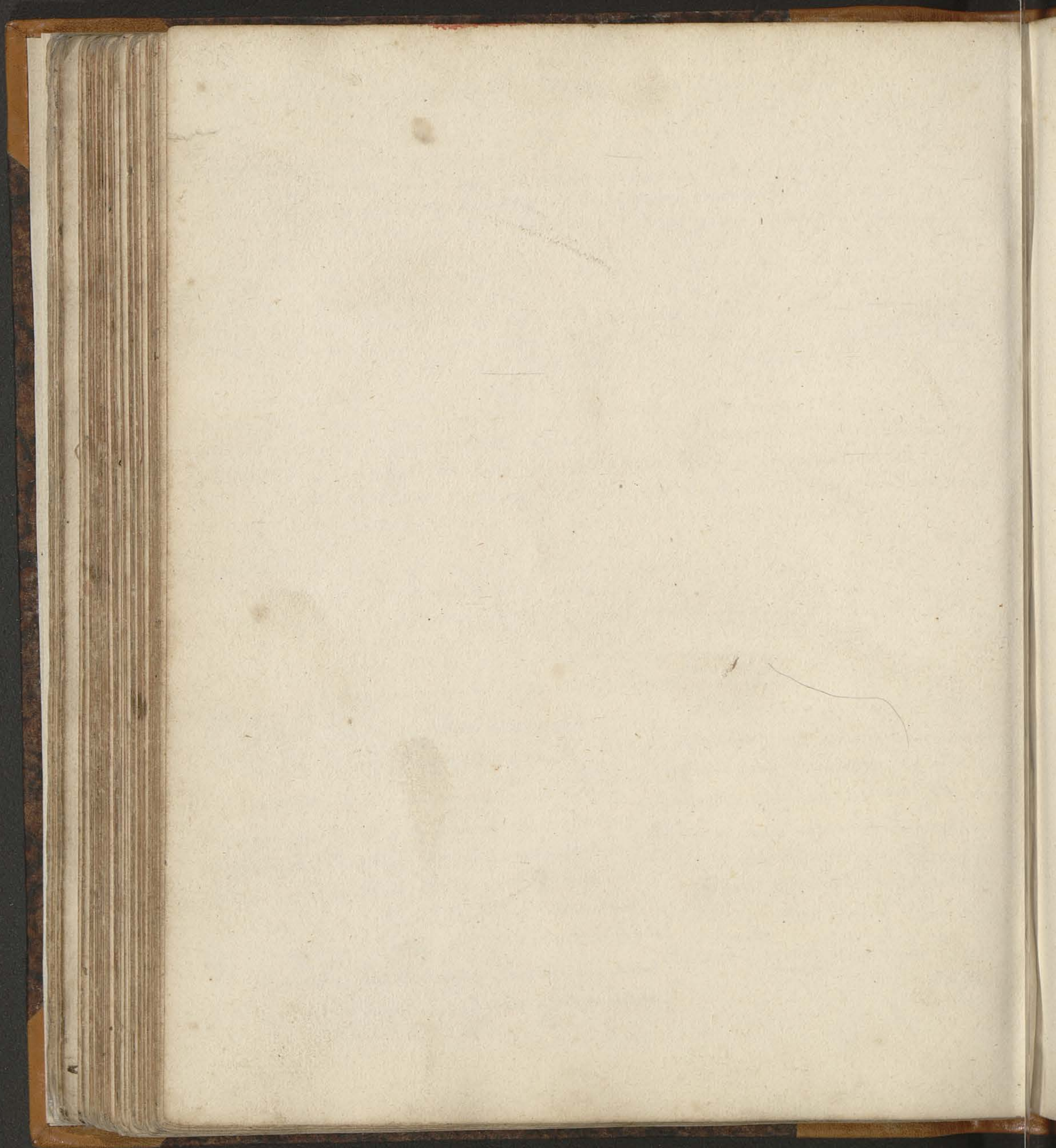
Facile triumphales germinant adoreæ, cujus Aborigines perenni vigent
gloria. Facile in arduum honoris contendit fastigium, cujus primos in p-
fundas oblivionis amnestiæ præceps non impulit tempus. Facile victoriosa stipit
laurea, cujus genus admotum superis, summumque per altos attingens avos
cælum. Sed quid ego fumosis mortalium imaginibus gemina intendo
animum? quid liquescentibus inhæreo ceris. Itane minoribus fulgetris non majoribus
erectos vultus deceat, attollere syderibus? Num gratius cænosam tractare uliginem
quam adamantinam versare glebam? Num jucundius spinosis incedere tramitibus
quam sparsa solo calcare asarota. Num pulchrius ferreas effodere crustas
quam aureas rimari venas. Absit hæc insaniæ nota, facessat vesanæ mentis
opprobrium. nimirum grande dedecus est manes captare umbras et fucatos admirari
pytheas cum nativa luce venustius coruscat Phanetes. Ipsa Editio
Expostulatis non unus Phaeton à Parente Phœbo ut renideat flammis, brevi post
Eridani fluctibus patricias ingurgitabit lucem. Mentiatur quisquam Salmoneus
avitum Jovis fulmen, et novum in terris oriatur Cælum, mox æthereis tactus ignibus
animam fœdo volutabit cæno. Luctetur in alto vectore Pegaso Bellerophon
sydereas pennarum remigio petat oras Icarus, protinus ille excussus et
stro Lyceas mordebit arenas, hic liquata à sole cera in profundam malis
corruet voraginem, suumque non liquido imponet sarcophago. Hæc est
humani conditio, hic superbæ nobilitatis exitus, vix clarum auspicatur ortum, et
jam obscurus labitur in occasum. Modo spirare incipit blandis Etheseianis anima-
ta flabellis, et jam fesso expirat anhelitu. Vix in altum subrepit culmen, et jam
inutilius fatiscit poplite. Vix majorum titulis suos adscribit characteres et jam
viridis obliteratur monumentis. Dicas breviter in ortu interitus subit in vita mortem
reperit in fastigio intrat præcipitium nec nisi omnis fama fumat.

Epigramma in Auroram s. Sanctissimam Virginem.

Nad taką Panią iuż Pani nie maią
Nieba, bo Panią samą tylko znaią.
Iutrzenka swieci gdy ma Słonce ~~wracie~~ wschodzic
Panna się rodzi, gdy ma Syna rodzic
Iutrzenką Panna, bo Słoncem swieciła
Kiedy nam Słonce Boga porodziła
Sprawiedliwosci Boga słonce gdy wschodzic
Miał, Przenayswiętsz[e]y dał się Pannie rodzic
Pannę zrodziła Anna, Panna Syna
Czysta iako swiatu cudowna nowina.

Aurora pro nobis ora

Eurus wiatr, nie wiatr, bo wiatrem nie tyie
Rosą nie wiatrem, wiony ziemia zyie
Iutrzenka Rosą nie wiatrem bydz miała
Natura rosie wiatr przeciwny dała
Nie iak burze rosa wschodzi
Boskie piękne nie wypogodzi
Witayże rosa ktorą ziemia vrzecz[e]y
A mnie grzesznika miey Panno na
pieczy

Con
con
Ico
ca
per
riá
con
exe
ne
ne
ha
ut
dia
hab
esse
Ipa
se
gra
4t
por
oto
ni
Vi
siet
&
gu

Concordia necessaria est personis Ecclesiasticis, subiectum concordia, diuidatur ueluti in partes, in concordiam doctrinae, in concordiam animorum, in concordiam exemplaris uitae. Deinde praedicatum personis Ecclesiasticis in concionatores, confessarios, superiores et Inferiores Clericos. Item praedicatum in necessariam in hanc necessitatem illa 3tiam etc et sic formet argumentum: concordia animorum necessaria est Episcopis ad hoc etc concordia exemplaris uitae necessaria est Concionatoribus ad hoc etc concordia necessaria est doctrinae Confessarijs ad hoc etc ergo concordia est necessaria personis Ecclesiasticis. Quarto ut bene per hanc partium distributionem propositionem tuam probes, necesse est, ut omnes partes enumeres subiecti aut praedicati. Nam alias mancum erit argumentum. Unde malum esset argumentum domus habet parietes integros, ergo est integra: Potest enim esse tectum non integrum. Quinto. Subiectum et praedicatum propositionis potest distribui non tantum in partes quas in se continent, sed etiam in alia sibi adiuncta. Exempli gratia 1mo in tempora 2do in Loca. 3tio in aetates. 4to in uarias conditiones et status hominum. 5to in status temporum et regnorum, in quo sunt, vel fuerant, vel erunt. 6to in suas proprietates et effecta. 7 in exempla. Denique in omnes illas circumstantias, quae exprimuntur illo uersiculo. Quis quid ubi etc exemplum sit pietas est magnus thesaurus. Hanc propositionem ut probem per partium distributionem, sic distribuo. Pietas est magnus Thesaurus animorum 1mo praesenti tempore

+

quia hnes et Superos in sui amorē trahit. Pro futuro tempore, quia famā bonū odorē et gloriā in Posteros ꝓpagat. 2do Est magnus thesaurꝰ domi, quia hnem timentē, et a Dei nutu pendentē facit, foris quia ubiq̃ hnē honorabilem et supra humanā sortem eleuatū facit. 3tio. magnus est thesaurus Iuuenibus qui habent bonam sementem, ex qua uberrimā messem, postea sint capturi, uiris, quia habent quod illos in hac uia, quā tendunt inter pericula ad Cœlū solet. Senibꝰ, qui habent ad quo letissimè uitā suā finiant. 4to. magnus ē Thesauro Regibꝰ, quia tā diu regna illorū felicia, quā diu illi pietatē colunt. Senatui Quia nunqm meliores possunt eē ōsiliarij, qm cū Cœlitibꝰ, quod ꝑ pietatē fit illis ōsilia suppeditant. nobilibus, quia nunqm illi melius comendabunt suam generis claritatē, qm dū eā pietas illustrabit. Plebeis quia Pietas labores lenit, domꝰ ditat, ē Plebꝰ animis nobiles facit. 5to magnus thesaurꝰ ē in ꝓsperis. Quia prospera ornat et illustriora facit pietas. In aduersis, quia illa, solatꝰ et qua si nulla reddit. 6to. magnꝰ Thesaurꝰ ē, quia Cœlos ipsos et cœlestia in suas trahit diuitiās: cū Cœlitibus facit hnem ꝑpetuo ōuersari etc 7mo exempla enumeranda quibus ostendatꝰ, qntū ꝓfuit ubiq̃ ei pietas. his ita distributis eligat meliora Orator,

et eloquat facta bona dispositione. 6to aliquando
etiã Orator diuidit subiectũ aut predicatum propositionis
in partes in convenientes subiecto v. predicato. exempli gratia
Studiosus e bonus, n quis se nominat studiosũ, n qui solũ
scholas frequentat, n qui instituta scholastica laudat,
et ea sibi patrocinari gaudet. sed qui re et nõne se studentem
et studiosissimũ probat, qui vita sua instituto instituta sua de:
corat, huius doctrina, modestia et pietas dignũ honore et obser:
vantia faciunt etc.

7mo Haec qui obseruabit facile poterit n tãtũ breues orati:
unculas sed et maiores in omni genere dicendi et
scribere et dicere. Exemplũ hic unus sit in oratione funebri:
in qua diuisa propositione in partes, aliis negant aliis affirmant.
Propositio autem haec: Defleme bonũ Ciuẽ. Subiectum deflemus
Diuidit in Patriã, amicos, et Familiã. Praedicatum bonũ Ciuẽ
diuidit in partes, quarũ aliis negant, aliis affirmantur,
uti patebit.

Oratio. Funebris.

Stetimus ad hoc mortalitatis nostrae triste spectaculũ
et iacturae desideratissimi nobis amici amantissimi
vero Patriae Ciuis indolemus. Et cuius petrosũ licet pectus,
marpesia cautẽ n eliquabit, in foecundas doloris lachrimas,
n emollit intercalia gemitus suspiria? n superinducet
lugubre vultus habitũ, illa, quae duriore exaggerationibus
ultra veritate fabulosae antiquitatis latrantibus Scyllis,
obiectos scopulos spei, solatiorumque nostrorũ fecit, et stitit cursũ.
Luget Patria filiũ, qui n fumosis maiorũ ceris nominibusque
nobilissimi sanguinis pretiũ iactabat vile id illi, quod

Partes
Subiecti

+

augustius alijs uirtute priâ etiâ primeuâ colendâ se state, ab ea lucem spargere, id demum summi honoris decorisq' ei fuerat semp. dicere poterat: nobiles mihi sunt aui, et albis inclitus titulis genus: sed et clara uirtus. Nunquam priuatis captiuari uisus e commodis et compendijs, quibus maxima quodq' â recto tramite luminaria in auiâ declinant, quominus tritis maiorum suorum uestigijs in obsequium reipubl: et quod inde sequitur augustius gloriae stadium decurreret. Procul â domestico lare quo lassas aliquando uires licet è campo ferre, procul â quiete, non flexit humeros molis immensae labor, mediusq' collo sedit Herculeo polus. Viderunt serenissime Regum maiestates, ad imperia semper paratissimi animi indicé fronte, minor q' labor Herculi fuit iussa exequi, quam illis iubere. Ita nihilominus, ut legé quandam necessitatemq' sibi imposuerit, ad nullam Regum instantiam legem quauis cari.

Partes Bonilimis. Prouidere, ne quid caperet integras publica periculum sanguinem et uitam saluti Patriae impendere, se ipsum seruando maiestatum intemerato honori litare, quotidianus pene labor fuit. Nulla Patriae nauim inuldauit unquam tempestas cui inter Principes Argonautas felicior Iason non succurrit periclitanti: et hoc supremo, lecto affixus morbo, quamuis fastigio humanorum laboraret uoluntatem nihilominus obsequio reipub: se se impendendi minime destitutus, hoc solo angebatur, id quod Patria, ut ciuem decet, non stans

moreret. Exhauriebant scilicet doloribus vires, sed non
animus. Nisi forte gloriosa quadam invidia, quod virtute
quam non potuerit multis prodesse. Haec Patriae causa publici
luctus. Sed et nos quoque in istius Herois iactura patimur,
privatus uniuscuiusque hodie commonstrat maeror. Amisimus
virum cuius amicitia non titubanti, et ad quemvis eventum
casuro innitebatur fundamento: cuius amor non bracteatis,
et quae desuper rutilant ostentabatur cerimonijs: cuius stu-
dium, affectus, legibus obsequendi non bullatis plenisque
promissorum induebatur et coronabatur verbis, illis id relin-
quendum putavit, quibus amicitia et amor fucata est.
Testus unquam non miniata illius in se benevolentiae propensione:
quod non fucati amici symbolum est, in adversis consilijs et obsequijs
presto affuturum expertus sensit, nullus suis frustratus intentionibus
quibus amica illius manus suffragata. Scivit tenere in
amicitia constantiam, in amore modum, promisso in obsequijs ma-
gnanimitatem invictam. Cum igitur tantum ac tale virtutum ere-
[illegible] sit compendium: hunc exuat necesse est, qui tantis [illegible], Affecto.
[illegible] amicitiam, tantis [illegible] in hoc uno amisso dispendijs
indoleat. Oceano non torrentibus fundendas forent lacrymas,
nisi nos etiam ex his cineribus suis, ex hoc sepulchrali
marmore ipse monitos redderet, nemo me lacrymis decoret,
defuncta mea fletu gravet! Non indiget ille officijs
[illegible] virtus fatis eripuit: non cepit terra Herculem sed lu-
[illegible] reddidit. Reliquit Patriae quidquid praeclare gestorum
seculum, ad dignam Sarmaticam laudis aemulationem, reliquit
amicis gratissimam vitae suae affectus memoriam effigiem

+

Reliquit nobilissimus Iesus ad decus et splendorem augentum meritorum gloriam. Dicamus igitur Hectora flemus: sed ut lacrymis inscribamus animis nostris ad solatium, vitae illius aeternos characteres.

Experimentum 4tum.

Observa circa notationem

Notatio seu Etimologia est, quae verborum inquirit originem. Circa haec Cipriani verba.

Observandum est 1mo notatione verbi posse 5que modis fieri. 1mo si veram originem nominis cuiuspiam vel verbi inquisieris. ad quod scire iuvabit unde ea derivantur, ut Senatus a Senioribus, Consul a consulendo. 2do si originem non iam veram, sed ex ingenio tuo inquisieris, quales notationes, frequentissime sunt in iocis ut crematum cremans mente. 3tio si originem ex alterius linguae significatione quaesieris: ut Stephanus Corona: Ioannes Gratiosus seu gratia: Andreas Fortis. Mathias parvus Dei etc. 4to. Si in eodem Idiomate utrum aliquid non significet illud nomen vel verbum cuius origine inquiris, expenderis. Talis notatio fuit illa de Iulio Caesare quod plures annos impenderit ut versum bonum faceret. 5to si ex nomine simplici

per anagrama sive purú sive n̄ purú aliud fecerint Pater Petra. Observandum 2do ad notaône verbi, posse etiá referri notaôné stematum seu inquisitioné originis, stematis uniuscuiusq́ et eá quippe prabent stematographj Ocholski et Paprocki et alij quidehis rebus scripserunt. Amehic aliquorum nisi origo stematum insinuabit.

Origo stematis acervi.

Vandali, Suevi, Quadi rege Leschone tertio octua: ginta millia uti victores Iulij Caesaris insederant ripá occidentalem remi, â quibus dicta fuit Gallia Celtica: hic Druso Germanico veniende cum Victore exercitu duce belli Sarmatici Lesconis 3tij Filio v Nepote. dicto Lesoriyc diminutiné cesserunt in orientalé plagá et ripam albis. Druso secuto fugientes castra Romaná disposuit in occidentali ripa albis, Pater: culus, Libro 2do. Lesorye carebat telae corijs ad suorum tentoria: invenit ergo novum modú taberna: culorum facile in regione tunc arboribꝫ abundante. hac arte factá Orosius vocat tabernacula. Paulus Diaconꝫ parva et crebra nequis putaret fuisse pagos. Haec Sarmaticas vocata sunt Progi primis Sueibꝫ datum stemá. Et hac origo acervi.

Ad exornanda haec stemata erudio peti debet ex laboribꝫ castrensibus, bellis, victorijs, spolijs triumphis

+

coronis Castrensibus, tam aureis quam alijs.
Item ex refrumentaria, divitijs, cerere.

Origo Stematis aries v Agnus.

Occiso Gabiri Rege Quadorum, Suevorum Marcomanorum, proditorie per Maximinum Praetorem Romanae provinciae in Panonia, tempore Valentiniani primi Imperatoris Romani. Caedem hanc iniustam tulit acerbo animo quidam Sarmatiae ductor et magister militiae et occulte evocavit numerosum exercitum, indignitateque facti proposita e popularibus generosissimum quemque ad vindictam accendit. Collecto exercitu Danubium propere tempore messis transijt et in Panonia Romana praesidia fudit: coepit Colonias, incendit villas, vastavit omnia, Maximino Sicario capiendo intendens: sed mature se subduxit. Praeda ingens, pecora plurima, Greges ovium ab actis numerosissimi et Lectissimi, Amianus Libro 20 nono. Sarmata militia excellens, et in agrediendo hoste etiam abienda praeda navit opera egregie. Bellicositatis suae ad posteros illud tulit mnemosino agnum in area rubra supra 3 viridi.

Erudito ad exornandum hoc stema esse potest imprimis fabula illa de Phryxi ariete, quae ubique fere obvia est.

et de eius aureo vellere pluribus ingeniosissimis conceptibus dare poterit materiam. De hoc Ovidius.

Invideo Phrixo quem per freta tristia tutum
Aurea Lanigero vellere vexit ovis.

Aries signum Coeleste annum ante incipiebat: nam in ariete creatus est mundus coelis. Rhodiginus ex Theone asserit arietis signum medium Coeli tenuisse. Idem affirmant astrologi; quia martis mense annos suos metiunt: at inde aries est Hieroglificon Principii anni. Pierius Libro 10mo capit 30 suo idem signum Coeleste facit coequationem diei ac noctis in martio. Ipsem astrologi ferunt si Mercurii planeta in ariete collocet, sub ea constellatione natum, promptitudine in dicendo et extemporaneam dicendi facultatem habiturum, Pierio Libro 20 capitulo 5. Iidem dicunt eum forte ad eroganda multa idoneum et ad acquirendum, qui invadente in horoscopum ariete fuerit in Lucem editus. Idem Pierio Lib: 10 cap: 23.

Velleris aurei Equites instituti sunt à Joanne Burgundo qui reversus ex captivitate Colchica, audiens ab Astrologo: ex sua stirpe, aliquem debiturum esse imperium Turcarum, ipsum qui ignem in pectore ferret. Equitibus ad aureum torquem Crucem addidit S. Andreae, ferum, silice et aureum vellus. Sapores, Rex Persarum gestamen habuit arietis caput aureum. Amianus. Ammones populi felici arabia arietis caput in cassside ferebat Alex: ab Alex: Apud Thebanos tantae observationis arietes fuerunt, ut nunquam mactarent, sed essent sacrosancti. Idem

Aries in hosticu emissus p feciale Patrem anti:
quitus signu indicti fuit belli Bel et Pigerius.
Aries insolito colore natus felicitate antiquit p:
notabat magna: qualis esset Princ. maxime si aureo
colore natus fuisset. Ide. Perycli ex agro alla:
tus e aries, monoceros que intuit. Lampon Vates
respondit: ex duob quib in Urbe vigerent factionib
Thucididis et Perycli fore, ut una obscurata ad unu
rediret Pericleam Civitatis potentia. Coelius Rodigin.
Cum Alipiu Stylitem mater sua gestaret in utero,
visa e sibi gestare agnu pulcherrimu

Ascia quo multas nobilissimas Familias Polonas insigni=
unt originē talē habet. Excubabat ad limites tribunus quidam
cū suis à Romanis irruptionibus fines Lechici Imperij
custodiens. Hic Romanum nocturnum aduentum superato
Danubio significauit Comilitonibus, dum percuteret Ascia
quam ad manus habebat. Sono percussae Securis admonuit
periculi: Ideoque insignis Victoria reportata est, excubasse
Sarmatas ad Danubium docet Vulcatius. Satrapas
hoc Stemate utentes dicti Strasones. Securibus
etiam in bello usos fuisse ueteres docet Virgilius Lib: 7. Aeidos.
Ascia una Sclauis Oszepa et duas ijsdē fuere.
Nam bello inter Quados et Romanos orto mille Sar=
mata cepit Consulem uictore Romanum, praecedentem
fascibus praelatis, in quibus secures fuerunt. ex
quo illis cesserunt secures cum fascibus in Stema.
quod autem capiebant tales duces Autores multi sunt,
imprimis bello Mitridatico captus Manlius Aquilius

Orbis 7 Miracula.

NB. Antiqui credebant rosas provenisse ex lacte Veneris Turcae vero ex sudore Machometi.

1mum. Pyramides Aegypti ex lapide quas sibi reges in tumulos erigebant Aegypti.

2dum. Turris Phana alta.

3tium. Muri babilonis quos Semiramis Regina condidit ducentorum pedum altitudine, quinquaginta latitudine.

4tum. Templum Dianae Ephesiae factum a tota Asia ducentis quinquaginta annis, quod incendit Herostratus

5tum. Mausoleum per Arthemisia Regina. NB

6tum. Solis Colossus apud rhodos ex Septuaginta cubitorum altus.

7mum. Simulacrum Jovis Olympici ex ebore factum.

Dij Maris.

NB król Zygmunt zaprosił Brata Cesarskiego na bankiet który wstawszy od stołu ledwie zadrżał wyniost. Zygmunt jeden frant napisał. A toż tobie królu Zygmuncie Rakuski kopiec na twoim grzbiecie

Oceanus. Neptunus. Nereus. Borontheus. Glaucus seu melicerta V Melicertes. Castor Polux Triton.

Deae Maris.

Amphitrite Thetis etc.

Hortorum

Priapus. Ponomaicus etc.

Nuptiarum.

Hymen seu Hymeneus et Thessalius

NB Papier u Turków święty a to z tey przyczyny że na papierze imię Boże bywa, y praw iego Alkoran spisany dla tego kiedy zwidzą papier sprofanowany ciało in Polak ieden uczynił, pod czas bytności w Turcech Xiążęca Zbaraskiego, a to pobratawszy się polak z Turkami grał z niemi w karty, gdy Turczyn przegrał rozgniewany poszarpał ie y okno wyrzucił, które Janczary zbierał y całował, co on polak obaczywszy żeby ich więcey irritował one karty Zygmunt żeby się ukazali Kurz y Marszałki pofarbował co barzo się podobał Janczarom.

Sapientiae Pallas ex cerebro Jovis nata. Iustitiae Astrea felicitatis Fortuna. Musicae Apollo. Eloquentiae Mercurius. Junonis alecto.

~~Mortis~~ ~~Parce~~ 3 parcae Lachesis, Cloto, Atropos.

De Varijs Materijs Orationes.

Parenesis Serti.

Niech sobie dostateczney od przychilne[o] Nieba kwiecista Wiosna nieprzyznaie ozdoby, ma y blada Zima aż do zazdrości, tak wiele w Wirydarzach Swoich podobnego szczęścia; gdy y podczas Zimne[o] Aquilonu, Niezmysloney Hesperydy Thamironym [illegible] kwieciem Chlorys, wdzięczne rozkwitłych afektów floralia tu w Himenowe wprowadza progi. Jest tego iawny dowod dziś w nadanym Nowo urodzonemu Koronie od skrytej Natury kwiecia przy bileiu kiedy za wyraźnym nieba dyrekcyą wolne chęci swoie y skłoniony afekt Imści Panny N. ~~mey wielce mm Panny~~, moy mm Pan w [illegible] zamieniaiąc, róże tey złotych Więzow iednoszy przyiazni, z ktorą oraz y hiacyntowy ozdobie nad wszystkie szacunki przyiemniey za Koronę moy m Pannie N. oddaię. Więc iako pleno dove pełna [afektem] ta iest korona, tak Imść Panna nieżbronną przyiemne[o] zostaie prezentu. Ktory mile przyimuiąc Im Panna N przy uniżonym przezemnie podziękowaniu Imści Panu N, mm Panu w wzaiemnym afekcie Swoiego świadcza przyiaźń oraz szczęśliwe Życia wieki przychilne z tym prezentem Życzy skłonnie.

Accessus ad oratíonem Funebrem.

Gdyby Sceptra y Korony pod władzę ialką podpadały, aby mnieysza tylko niewzyłey Parki była, ktora sobie tak przestronne uzurpat dominium na Swiecie, że mimo pospolite[o] gminu Państwo, extollitur super oẽ, quod DEVS est, dij na Ziemi, ktorych sama tym tytułem uczcia przedwieczna prawda: Vos dij estis, a przecię y tych pod swoię moc podbić usiłuie. etcetc

Bellum

– Wszędzie brzmią bellony Spiewaczki, marsa szumią Aquilony.

Laus

Każdy twe cnoty wrodzone ozdoby Wszędzie słynęły, lub tam gdzie zatoby Nocney pozbywa splendory upotrzony Przy wschodzie Phaebus.

Tu teży Febie złotowłosy [illegible] murom rozmowi [illegible] głosy: Hubiem nalezeli, iak [illegible] Dolutnie stodliwey słowrze.

Ille qui solarificat [illegible] fovet Regnus deferuit [illegible] premit

Fortuna

Laus. Szczęście śmiele: Dyament w [illegible] co dusza w ciele Foczna ma przyięty drogiey cnocie Szacunek ktore przy bystrym obrocie.

A wiedość na tym że Polskie Tryumy Złotdować sławy: nawet aż do [illegible] strony. Znaczne wielmożnych ludzi szczęśliwości Za dalekie granice zanosić.

Laus. Wszędzie sława brzmiała Imienia Twego y chluba sława Stwardy Kawkaz, na tym cię rysować Wesołym czele: na Tercu złotować.

Praxis qua Sponsa reddit[ur] n[omi]ne Parentum.

Wielka to nie [illegible] zmiesz fortunę, y nad spodziewanie tak lube witać gościa [illegible].

I Marsowe Bułaty w osliznym [illegible], zelaro [illegible] y dobre [illegible] się [illegible] pan= cerze, gdzie dobrze umoderowane [illegible] zawodzi [illegible] MMWT. [illegible] w Ser= decznych Megazynach, ognistą chowa armatę a iuż strach sobie [illegible] w [illegible] piersiach [illegible] sobie [illegible] [illegible] raz wraz [illegible] w niebie etc: Że= [illegible] belli [illegible] starożytnym trybem [illegible] granice [illegible] Salamandrum etc.

Praxis in eadem Mat.

[illegible] Starożytna inventia [illegible] przysiądz [illegible] Lutnij MMTamil. Gdy [illegible] wesołe [illegible] gawędy [illegible] ludzie nasta= [illegible] fortuny, albo [illegible] [illegible] niezmienni imprezy. Ale [illegible] in termortis funalia, [illegible] też [illegible] zawody po [illegible] expektaty się Samtyllo [illegible] nadzieję. Bo [illegible] [illegible]mentarzowe trupem [illegible] albo fatalnym [illegible] efekt [illegible] [illegible] Chyba pogrob= [illegible] marmurowe [illegible] śmiertelnym [illegible]. Cżyliby to termin na [illegible], niedostrzymany impet prognostykowal sobie [illegible] z Factoney złotego [illegible] fortunę [illegible] infanterya. [illegible] praktykowal sobie że w Balsamowey Kapeli z [illegible] się [illegible] [illegible] na [illegible] Niekrzesis [illegible]. Nie sobie [illegible], [illegible] dostąpić [illegible], ia= [illegible] przeszłych piersi, y [illegible] gorzy [illegible] efekty influencyę. [illegible] to w ostatecznym umyśle, że iako teraz [illegible] affekty, [illegible] placu [illegible] lube[go] [illegible] fortuna [illegible] [illegible] tym ochotniey [illegible] Tyranii [illegible] potwierdzy.

Praxis in eadem Mat.

[illegible] przysiądz [illegible] Marino, [illegible] pewny znak [illegible] Ale [illegible] się [illegible] [illegible] afektu [illegible] [illegible] w [illegible] Chociażby też [illegible] [illegible] statecznym [illegible] fortece [illegible] imprezą [illegible] przegraną [illegible] [illegible] granaty, [illegible] nieodmienne [illegible] Chorągiew. Ale [illegible]

przyiemne było było wydać tak często reiterate bez żadney stady tracie nadzieie, w dalszym desperując sukcessie. I same urodziwe Dyanny tak bardziej y ostrem obleato depres, sierady twoię, który y żądanowey niewyszły wdzięczności naydok-ładniejsze dostateczney przyiaźni niewypadaią przeszyli. Już to ostatnia Stadich nigdy nie[illegible] miejsca dla tak ważnych przez żadnemi [illegible] szykowaniu wdzięczności [illegible] westow. Dla żadney [illegible] w konchach rozstępionych zerwy, dla pszczoły nie tak [illegible] złotych przyiemne, szalony Phaeton, wiecznie od tego słońca zbitey wyścigów [illegible] kupi-[illegible] [illegible], na szermierce ząb [illegible] niedowiarka, albo [illegible] [illegible] przeszyta ogniem, lub też strzała z nalożonym sercem tulęcem. Minęła naszey ściężce wdzięczności tes affektu do żadney domu [illegible], gdzie siebie bogate sporo [illegible] [illegible] [illegible] Panny. Widzisz to [illegible] w suppremo pupilla. Ze swobody wolnych chęci czas [illegible] przebadał y od tego ostem był szczęśliwe nie [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] szczęśliwie konfessu [illegible] fortece. Bierz że te dyszące y Parentały za szczyt, bierz nie-szacowane wyśmienite [illegible] fanty na których nigdy [illegible] niebędziesz. Dixi

In eadem Mat.

Trozy, Przyimanie do [illegible] affektu [illegible], które żadne insulty [illegible] nie spłoszy, chyba że pierwszy odcięta śmiertelney kosy zamachem fatiscet dextera. Sło ich [illegible] [illegible] Estimare prawa, którey aniżeli [illegible] Stawa na [illegible], musi [illegible] [illegible] zabiegi. Aż dopiero astris adventiey, odbierając z Poetą mowi:

Multi illa petiere, illa aversata petentes
Me tibi te mihi teda pudica dedit.

I który twych Konkurrentów [illegible] Panno [illegible]
Iam precie tak szczęśliwy żem dostał zdobyczy.

Praxis redditoria Serti.

To szczęśliwey Lubego Trzyma [illegible] szczęśliwym [illegible] chęci na koronie y [illegible] [illegible] że affektem odbierasz [illegible] Panna. W serdecznym [illegible] [illegible] affektami [illegible] Panna serdeczney [illegible], które z tego niewymownie [illegible] chyba śmiertelney Jurisdykcyi zamienione wieczną, na zapłatę sobie [illegible] [illegible] Pan, bo nie [illegible] osadzone wszystkiem w serce, na tych wszystkich [illegible]: affektu [illegible] przyznać [illegible], że [illegible] Panna [illegible] chęci nie-skończenie żebrało, te [illegible] [illegible] niestawiasz [illegible], kiedy [illegible] Panna zostanie Amenantką [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] niesplatniasz [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible]. Oto Bayże [illegible] Panno ta korona [illegible] y tey [illegible] [illegible] [illegible] naywyższy iednak [illegible] [illegible].

Dixi

4 Praxis in eadem ma[teri]a.

Takie y drobne reimsy, nie nasczupłe ośmielaią się [illegible], lecz ogromnym Galerom, w ło[illegible] tym [illegible] rarbuczała tamę *mai[illegible] [illegible]* [illegible] pierwszy [illegible] wiezom [illegible] calią karki, niewielkie punkty [illegible] na padał barodzistych Olbrzymów, iedna albo druga [illegible] śrebra krópla, [illegible] rozrucza łopel, [illegible] [illegible] ligustem pre[illegible] krusze bunty, aniżeli Wulkanów [illegible] mtotem y zapraw [illegible] niewielka [illegible], [illegible] nie w odu rarbuczny [illegible], miasto ogromny [illegible] zagasił niedawnie dr[illegible], [illegible] nie chwycić [illegible]. [illegible] [illegible] pożary, [illegible] ugasić mozem ogromney Etny, małe draby pagórki. Niedziw że [illegible] goniec Stoletnych [illegible] Monarcha [illegible] nocy [illegible], kiedy [illegible] promienie. [illegible] dzień [illegible], [illegible] [illegible] po[illegible] wtóry [illegible], bo [illegible] [illegible] swiatłem [illegible] [illegible] niektóre [illegible] płomieniem. Niedziw że [illegible] [illegible] kiedy [illegible] komety [illegible] roztoczywszy [illegible]. [illegible] niebo [illegible], [illegible] kto [illegible] [illegible] [illegible] przedent, [illegible] [illegible] zrenice [illegible] [illegible], że ie Cyrkumferencya, małym [illegible] [illegible] granicami [illegible] wszystkie [illegible] Jafelty. Niewątpi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] chęci [illegible] [illegible] [illegible] że [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] śmiertelnego [illegible] [illegible] [illegible]. Dixi.

Praxis in eadem ma[teri]a. tempore hiemis.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] afektów Chrzeście. *[illegible] [illegible] [illegible]* [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] tak daleko [illegible] [illegible] [illegible] Etny, że nieraz [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] kawalerem, który [illegible] [illegible] Belwederowe [illegible] [illegible], dla tem [illegible] [illegible] [illegible] niewidzie do [illegible] [illegible] [illegible] za to [illegible] [illegible] chęci, [illegible] [illegible] [illegible]. Nie to [illegible] [illegible] weso[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] afektów [illegible] [illegible], kiedy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ale to [illegible] [illegible] eksperyment [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fortunę na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], że [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] afektów Chrzeście o [illegible] [illegible] [illegible] szczęśliwość [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] chęć [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] afekt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dixi.

Accessy ad oratione Funebre

Badny to natury proceder, że odrywając iey Byshą Zawsze iemali pody zgonie zyera ... w oczach stadia Catastrophen. ...

Praxis ~~Redditoria~~ Responsoria ad reddione Serti

Niechay mu złocistym Neptun chyli się pod nogi Trydentem, niechay wzygrane tony Tubalne na ... ktoryms ... Aniołom ... nistem ... w Sarkowie ... ... Aniłuchowy ... Fanetki w Malagramicie ... ... Annibala na ... ... ziadowite ... ... Niechż ... bymanie złotem ciągniony gabinitowy, ani ... pantofle nie godna nigdy ... ... Tryumfalnych w ... ... nach, poniewaz ... ... nastawić pierścienie ... ... Plutonowi ... ... złocistym ... Niemo ... Smaragdowe ... ... Kanfary ... ... zadatelny ... Niepodobno ... ... złoty ... ... tu ... ... płacy ... ... affektu datary ...

Praxis qa petit Amicos Sponsa

Czemi tryb przystojnieyszy, z posłusznością ... każdemu ... ... exequor. Chocbym ... ... prawdy ... niechciał, ktory ... ... Semus ... tristitia, et Amor. ... ... Pana ... a Nieprzyjaciela ...

Funeri Haec Servire poterunt

Sława fatis Superstes w oczach Stryjaszlich ... y ktory ... Tale Twoje ... ... mortalitatis ... ... momenta ... ...

mandata fuerit, cum ultatis obity. Sita wiettkie cnoty, potomkom niezrozumiałe, wielkom cieszlib ludzkiey niepamięci, leżą zasute popiołem; Sita Kanclerow, dzieła Heroiczne przeciągłe wieki zatłumiły; bo im szczęście Historykow y Oratorow nie spisywało pioro, y do ludzkiey nie podało, bież chwalebnych wiadomości; ktore, ludy zamilczanie, ani Cnota swoiey pochwały, ani nie cnota naganiey mieć może choray y nagany. Sileat Historici, taceat Oratores; et nulla virtus apparebit conspicua, nullius ~~fazing~~ ~~absc~~ etc: [illegible]

Tarragonowat etc. N. N. ierek woy, tedy wszerey bu Oyczyznie miłości.

Nierozumiałe aby nieluta śmierci kosa, y nasunie miała porywać się deby. N.N. Będąc bardzo teneris destinata aristis, liche tylko chwasty zrzynająca się po ziemi trawy, lekkie trzciny ścinać powinna. etc. Ale cię niezważna śmierci, zwyczayny swoy porządek. Cedo ceca triumphate quis, ślepo iako ślepa postępuie. Et ialo znaczna cerebro szalone bez uwagi y należytey grassuie. Znaq ruit furibunda ruit.

Zycie y tu na ziemi, zycie in parte sui meliore, bo lubo iasno ścisla Tyrania smiertelne iest ciało, za obalita ziemie. Stąd y iednak zawsze lucitnego zawsze zieleniącey tee N. ~~[illegible]~~ żadnym tego nie dotknie szumotem. Perenna: taur[illegible] una porrigunt memoria, qui vita pro pa[illegible] deuonerunt etc:

Fortuna

Jedni od fortuny wyniesieni w dostatkach, honorach, delicyach opływaią, Drudzy opuszczeni w cierpkim i gorzkim ubostwie żyią tak tym iako y owym fortuna swego nie dotrzymuie słowa.

Nec quos clarificat perpetuo fouet
Nec quos deserit perpetuo premit.

Petrarcha Jak niefortunna y ludzi wielkich kondycya. Egregiâ virtute plerumque infortunati. Heroicznym Cnotom wysokim talentom mniey przychylna stawi się fortuna, y nim są większe y zacnieysze tym nieżyczliwszym na nie patrzy okiem. Ktorych wysokiemi urażona talentami wszytkie na nich piekielne sprowadza furye z nimi ich oppugnuie honor w oiwie reputacya semitas crescendi zastąpuie. Raro ~~[illegible]~~ [illegible] p felicitate sapien[illegible] [illegible] fortuna arridet, sapientes [illegible] aspectu et fac[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] felicitate

Symbola.

Ad redditionem Serti Spectantia.

Quidā cū radijs pingit ~~Serti~~ Coronā, adinstar rosæ cui implexa corda rotat manus cū Lemmate: Dulcius Amor

Słodka mglia gdy lico w takie wplotą koło
Co mu w serca to wszystko wyspiewa wesoło.

Quidā ex absinthio pullantes apes quod floridū immulant serti cū lemate:

Iuż po gorzkim piołunie teraz smaczne miody
Bierzcie iakich Sestanowie nierabią ogrody.

Quidam vulneratū cor cui manus e ~~extra~~ Corona flores extitos p. emplastro applicet cū lemate:

Złotym nie trzeba drotem kaustować tey rany
Dość serca gdy lekarstwo daie kwiat rożany.

Quidam Ariadnæ coronam Cælestem florea è diamantis posita cū Epi:

Może śmiele z koroną cudney Aryadny
Iść w Paragon z swoym rodzięglikiem wieniec talentu ładny.

Sol cinctus corona quam Itali Halon appellant, ad signū Virginis tendens Lem:

I słońce Zodyaczną z wieńcem Pannę wita
Tym zaszczytem o przy Paznie nieiakiej się pyta.

Flores adinstar Coronæ sorti cum lem:

Hoże kwiaty ciste pęta raz przy Paznie uchwyci
Iuż się więcey wdnością złotą nie zaszczyci

Currus floreis suffultus rotis quem tres gratiæ trahunt. cum lem:

Lubo z pieszczonych kwiecie wite są koła
Lecz im Dyamentowe kształtem wsie złota.

Tempus undiq sparsis floribus aureo pulvere fluentē tenens clepsidrā lem:

Znać że kwitnące wieki kwieciem obsypane
Czas w szczęśliwy moment złotem zapłatane.

Samec to tylko Korale w niezgruntowanych spoczywaią nurtach kiedy się
z mokrey na wierzch wynurzą krzewiny, natychmiast stwardniawszy z nie-
wypowiedzianym farbuią się rumienidłem. Iakoby wstydząc się że kiedy wo-
+ dnych wypłynęły kryształów WM M M Panno. Trzyiąsze Pliniusza ia-
sne Topazyny, na wyspie opasane wodami, w zagłobionym gależe szczy-
cy Żeglarze dobrze się wpośrod rozbrzanych bałwanów naprawią wiosłem, a
niżeli tak drogich dostaną kamieni. Spoczywaią w ziemskich tytoniach
świetne Minery: których aniżeli się dostąpić nadmordowana ręka musi-
wpośrod kopnych wkrzątowawszy potem złoto, takimi złotopłacci perłami.
Skarby dostępuią depozyt w skrzelach Neptuna pławach wyiańskie per-
ły ścieżne w zawodowitych zaklepione konchach które aniżeli wpadną
w ostrożne niewodu sieci Bytta śmielonym nurkom nieraz ich nadzieię osta-
tnią goniąc reszty wszystkim rady wodrą traktem. Lecz gdyby szczerozłoty afekt z
serdeczne polowu inszym sposobem na wierzch się nie wynurzał, małoby zbadył
konkurrentow, gdyżem prędko ostygnawszy zlodowaciał, gdyby przyiacielskich
pieśni nowych nie przybierał płomieni. Bo rzecz wirnycwać WM M Panna że lubo
w nioszczerwane dziany afekt wszystek iednakże więzniem się policzę przez to lecie-
ciste dno, chybkim wypuszczanię z okiem. Lecz mnieysza tylko chociaż szczerozło-
te serce zostanie Inkarceratem nie cięszka nieroda kiedy z niewięzionym kapitanem

Nieraz się bowiem obszyte cykluty niestateczną Symbolizuią imprezę WM
M Panno. Złotyzłasne dnia przewodniki ieżeli sercowe glansu wdzierie na
złotą koronę, albo pod szerokim trudnego nocy namiotem świetnych szczęścia
regimentarka wyśmukle skronie białym opasze wieńcem, niepochybny pogo-
dnej chwile prognostyki. Ieżeli zaś innym otoczy okręgiem pławiny szarego
nieodmienna praktyka. Prędko dosyć ozdobna tęcza szmaragdowa wiele bar-
wa, złotogorące gasi pożary, o cementowe kryształ glanse, bo kiedy czarniawe
+ z okolic wstępuią zapory wnet złotopromienny bindy powabna przepli-
tanych kolorów odmiana, nikną musi. Niepewna zawsze fortuna, ile ra-
zy obszyte komu tedy liste które stałym szlifowe karbikiem, niezwodro-
bne rozsypawszy się tuż bez, tak się zakręci, że dzienni takie powodu osiada-
cze na kwiatkach wieczór musze, które na odmiennych tejże bogini pędo-

warantach Niechay że będą iako chcą odmienniejszi rytmter takowe bywali, ten iednak podobne ~~ukoronowany~~ upleciony Wieniec cały wiecznościom WPany niech będzie konterfektem, bo na swoiey nieodmienney cerze, chyba że nieśmiertelnym Cypryssom posiłkowane rownianki niedysbretna Parka Fatalną przewiązać sprawą. Niedbawszy się wmiesza dalekie życia trakty, są wieczystą iuchą powodą, kiedy życzliwy afekt mnie i zawie domem przybrata konwoia, na niestateczne wszystkie Sorę scią nietrafi w wmniemania albo twardy wtorkowane lubemieyscem kadeie, ale ciedwa tiem snadne goścince, tak rozumiem że ten rozkwitły kwiat niezaczerwanie piastuią o fanty, chyba nieśmiertelney zatamuią się mogiłe. Gdzie iako niegdy z Rzymianow zwany libityny na sadzone w oczy zawrotnym czołom nieprzystępnym przybiledzie ostrzem.

Oratio Salutatoria.

Nic trudnieyszego serce ludzkie niedoznawa, iako differre gaudia. Ciężko ia to nieustaiącemu w swych chęciach afektowi pożądanych cierpieć remore ylitunych pirzeneg osobliwey pociechą serca reluwenie; przerwały dziś dalszą przedłużoną ustawicznemi ex pektatywę ubłagane Nieba, kiedyś z pożądany WMM Pana dopuszczaiąc cieszyć przy rzeczywistey niezmierne proszontulę zdrowie, z dalitoe abym przy pomyślnych Szkalnych patrzyć, uprzeymie życzę.

Gratulatio Natalis Asti.

W ustawiczney odpowiedzi z rozgniewanym Niebem zostaiąca ziemia, do tych czas nasze żadne niemiała odpowiedzi, aż Bog przemawiaiący mienie swoie miłosierne wcielonym słowem narodu przewrócił ludzkie. Dziś w dobrych ziemskich głos od wiekow mawiące ~~Nieba~~ Boga, y Narodowi ludzkiemu nowy wdzięczność ogłaszaiąc tasli Niebieskich odpowiada influencyi, ktore aby liberali influxu adusta asinum tans: ex DEO Fonte Amoris omnium wpłynęły przy winszowaniu dziśieyszey uroczystości, uprzeymie życzę.

Silentiu.

żadnego ni niemiał dowcipu ieszcze w żadne nie zabrnął intrygi.

Equites Londinenses portabant torquem e quo dependebat Typus eius expressa in illa litera duplicata S S idest Silentio Salus.

Symbola Varia Imperatorum Pontificum etc etc

Martinus 5tus. Tiara Pontificum, Corona Caesarum, Diademata Regum, Mitra Episcoporum, et alia Principum insignia, cum gladio Sceptro, Mundo in igne ardent. Lemma Sic Omnis gloria Mundi.

Eugenius 4tus. Dextera Baculum et libram. Lemma. Fideli cruce [illegible]

Nicolaus 5tus. Crux quadrata quam palmarum rami Crucis ad instar ambiunt, desuper corona spinea. Lemma. Victrix Casta Fides.

Julius 2dus. Turris in scopulo tenebris obducta est, desuper sereno Coelo Luna splendet. Lemma. post tenebras Lucem.

Alexander 6tus. Tres Scipiones in corona per transversum colligati sunt. Tentationis

Quidam pingi jussit Iridem cum lemmate. Fert lux ista quietem.

Alphonsus Aragonum Rex in Symbolo habuisse dicitur coronam, in cujus ambitu haec inscriptio extitit: Artifex cudit, DEUS dedit imponendo, deponendo. In fronte Coronae pomum est Smaragdinum cum lemmate aestate prodor, autumno probor, hyeme fodor. Manus tenens filo orbis globum. Lemma. Tenui pendentia filo.

Joannes Candela ardens cum inscriptione: dum aliis prosum, mihi consumor. Dux Clivensis habuit in symbolo lilium: cum lemmate hodie aliquid, cras nihil. Talis est vita hominum, qualis florum.

Quandam avem talis reperiri dicitur, quae mane nascitur, vespere moritur, interea cum aliarum avium nidos pulchritate et singularium cantu adorat, canit. haec avis est huius Symbolum cito morientis sed non diu sed satis.

Alexander. Magnus dicere solebat: Vixi satis, quia non annos, sed triumphos numero, metior me non aetate sed perennitate.

Persae. In turribus sculpebant Solem cum Lemmate Orietur.

Antiqui Aegyptii. Phoenicem super stolam post fata sculpebant c. Laudabit.

In cuiusdam Eleemosynarii sepulchro scriptum fuit: quod dedi habeo, perdidi quod servavi.

Mors. Mortis Symbolum olim fuit mel, vitae vero fel, nam sicut apis hoc et demum vit ex floribus, virtutum mel aeternitatis colligit.

Spartani, Templum Deae morti ex candido marmore extruxerunt, in cuius postibus scriptum erat: Morti Matri perennis felicitatis.

Hispani pro more habebant tot hastas supra sepulchra figere quot quis hostes interfecisset.

Supra tectum in quatuor anni tempora. Ver Iuvenis tenet et varijs se floribus ornat
Aestas vir torret, fruges pratumque rescindit
Autumnus senior madet sibi congregat intro
Brumaque decrepitus friget paratque potitis.

Mors Quo citior, dulcior, quo serior, amarior.

Martini Imperatoris Symbolum pacis amantissimi fuit: Pax bello melior.

Symbolum Caracallus, ad immanes Scythas relegandum fuit. Omnium ferro salus.

Amicitia Mutatur ut Aura.

Wszystkie zawsze przyjaźni nie tylko zmieniają ale y zrobią się insze serce albowiem ludzkie tak w statku dziwnie iest niestateczne, iż oczy którego jeśli trzeba by tylko jeden wicher wionął łaskawy ustąpię, na tę y na [illegible] stronę uchylając się często tak od- mienny Proteus formę swoią często zmieniawszy formas mutatur in omnes.

De Causidicis. Ut siccus veniente rota crepet unguitur axis
Causidicum nos ungere ne taceat.

De Logicis Definit Logicus rem, dividit, et nos
Nil definimus omnia definimus.

Captatio audientiae. Tot tibi sint anni quot sunt nunc aedes
Dictaque perpetuum floreat esse tuum.

Axiomata de Muneribus, seu donis haec sunt.

In mundo mira faciunt iam munera et ira
Mollificant dura quaerunt in omnia pira.
Dat bene dat multum, qui dat cum munere vultum
Bacchus et argentum mutant mores sapientum
Qui dare vult multis, non debet dicere voltis.
Dat pira dat poma, qui non habet alia dona.
Gratia debetur pro munere si cito detur,
Sed si tardetur, ingratum munus habetur.
Illum nullus amat, qui semper da mihi clamat.
Qui spernat munus non est in millibus unus.
Arbor honoretur cuius nos umbra tuetur.
Vivat in aeternum qui dat mihi dulce falernum.
Bis non spondebis quomodo praestare valebis.
Si das plorando perdis tua munera dando.
Gratia nulla datur si munere munus amatur.

Qui alium videt ipse est in fuit

Qui me deridet ipsum facta videt.
Quod fueris ingrate certe per funus fato.
Nocte dieque cave tempus consumere prave.
Charius est charum si praestat amarum.
Gratus qui dat ave Rex vult reddere pave

Vita — Vita brevis velut umbra levis sic adnihilatur.
Omnis in hoc mundo stat sub levis arundo.
Mors. — O mors quam dura quam tristia sunt tua jura

mors — Si mors non esset, qui fi- ... est quilibet esset.
Omnia peribunt si ibimus ibitis ibunt.
Si mihi das tibi do si nil das nil tibi reddo
Sic ubi dodas nutrit amicitias
Ultima ad mortem post omnia fata recursus
Nullus hoc lachrymis unquam revocat ab umbris.
Est commune mori mors nulli parcit honori
Debiles et fortes veniunt ad funera mortis.
Nil valet vir inermis sine libellis et absque libellis.
Hoc est amicum comitantem tristitiam.
Qui leviter credit deceptus saepe recedit.
Dixit Lupus Ovi nunquam tibi amicus ero.
Post ventum pluvia, post imbrem nascitur herba.
Ut bene prandebis potius cum gaudio caveas.
Amicus est dimidium animae.

Ex risu facile cognoscit[ur] stultus +.

Nequa[m] quamvis verba p[er] odore[m] n[on] efficit herba.
Intima q[uo]q[ue] mores cognoscim[us] exteriores.
Affectus mentis operu[m] p[er] experimenta.
Nidus testat[ur] ubi quaecunq[ue] avis dominat[ur]
Si deus e[st] morum n[on] cures v[er]ba maioru[m]
Tutius e[st] vere monstru[m] fugiendo cavere,
Qua[m] p[ro]pe serpente[m] procumbere virg[am] habente[m].

NB. Foemina si plorat si rusticus ebrius orat
Demens ei cura[m] q[uae] nihil hic [illegible] cura[m]
Et puer impatiens secretu[m] dissipat omne.

Non e[st] credendum foeminis

Nec cras nec heri nunquam credas mulieri.
Ani [illegible] anim mieście
Nigdy nie wierzay niewieście
By świecita w złotogłowie
Nilt nie wierzay białogłowie
Abo [illegible] rzecze białogłowa
Pod ziemią [illegible] stara.

Tutius in syrtis Basilisci audire frementem,
Qu[a]m molles cantus, foemineum melos.

Axiomata de Legibus.

Iudicis e[st] recti nec munere nec prece flecti.
Lex est defuncta si iudicis manus inuncta
Propter id unguentu[m] ius e[st] in carcere tentu[m].
Transivit in nihilu[m] quem [illegible] absq[ue] [illegible].
Nulli causidico [illegible] [illegible] dico.

Lex e[st] n[ost]ra DEUS omnia jura.
Lis [illegible], leges discordia stringit
Quaerit pauper opem, meritanarq[ue] opes.

Saepe suos mores ho[mo] mutat p[ro]p[ter] honores
Difficile bonos mores s[ervare] te comitant[ur] honores

Sic inscriptu[m] erat statuae veneris.

Quid facis facies Veneris si veneris ante
Non sedeas sedeas ne [illegible] eas.

Si vera e[st] de te q[uae] d[e] fert[ur] fabula n[un]quam
Vidisti hunc [illegible] scripta videas.

Marcialis

Semper eris pauper si pauper es Aemiliane
Dantur opes nullis nunc nisi divitibus.

Cura die [illegible] tenet ingenia [illegible]
Divitis in mensis e[st] nulla quiete quies.

Sarbievius de [illegible]

Stulte quid [illegible] speras tot per
veris annis
Quid filio speras [illegible]

#

Petitiones.

Traditiones Sponsæ Et

Gratiarum actiones pro eadem etc etc etc.

Exornant Eruditione.

Athenienses simulacrum Virtutis Deæ expresserant posuerantque in templo eiusdem, cum appenso supra pectus magnete instar cordis figurato, innuentes illud ritu oculis, verum etiam corda animosque ad se magnetica vi pertrahere. Indices Dnum N cor atque affectus magnetica quadam vi tractum esse a tot familiæ splendoribus, a tot tantisque Sponsæ dotibus virtutibusque emanante etc.

Romæ in templo suo pictus fuerat Amor, inter varias medicabilium herbarum species, hoc autem modo figuratus ideo amorem proponebant, quod crederent vulnera ab illo, cordi inflicta scilicet non nisi manu sua sananda esse, ad quod respexisse videtur Poeta

Heu mihi quod nullis amor est medicabilis herbis.

Indices Dnum N. ab amore vulneratum, non alibi medellam vulneri, quam apud eundem amorem in domo N. quærere, hic sauciatum cor, hic affectus reponere vulnerata.

Ibidem fuerat et aliud eiusdem amoris simulacrum tale, corda illi adamantinis circulis connectebat. Indices cor Dni N. cordi eiusdem N. æternum alligatum esse ac revinctum in uno velut adamantino Amoris Circulo. huc valet illud Poetæ:

W dyamentowe kraydany
Ktoz iest milosci podany
Poydzie sz wiezien.

Ibidem amoris eiusdem tale fuit simulacrum, fortunam ille una manu, altera gloriam, deas igneo se circulo invicem coronantes tenebat. Indices: amorem Dni N. omnem suam fortunam, omnem gloriam, atque decora familiæ coniunxisse cum fortuna gloria decoribusque familiæ N. coronant se invicem tot tantisque suis splendoribus igneo amore.

Antiqui pingebant Amorem cum Cythara Amor enim alter Orpheus, qui non tam Sylvas

sylvas, sed communionem invocat. Indices hunc amoris affectum elugisse in Dno N. qui ad suavem hunc Cytharoedi Amoris Concentum in domum N tractus.

Heliogabalus Imperator inveniebat thesaurum in rupe excavata repositum in cujus aperturam istius Foveae fuerat incisum Cor. Indices ~~tuum amoris~~ Dnum N in familia et Dno N adolevisse seu invenisse ditissimum thesaurum tot videlicet splendores, ac decora familiae, tot tantasque dotes ac virtutes sponsae: itaque cor eum affectibus suis omnibus huc destinasse.

Aegyptii edocentes symbolice pingendi essent, pingebant cor inter complures oculos variosque eximiae pulchritudinis et odoris flores collocatum. Indices eum tot ac tanta in domo N decora virtutes et dotes sponsae florent in omnium oculis. Dnus proinde N cor suum huc transtulit.

Traiani Nuptiarum die, affectum amorisque fugam appellabant, cum quo coincidit fabula illa Poetica asserens Amorem Deum e coelo in terris aliquando profugum, ab Jove captum esse atque duo cordi adamantinis vinculis inclusum fuisse: Indices: nunc idem profugisse verum sponsae libenterque expeditum esse in Dnum N. suum amorem in Dno N: neque dubitare Dnum N ipso corde sponsae illum esse inclusum.

Atalanta Regii sanguinis Virgo nulli nubere voluit, nisi illi a quo celeritate cursus vinceretur. Multi irrito conatu concurrerunt. Tandem Hippomenes hoc astu illam superavit: aurea identidem intercurrendum jiciebat poma. quae cum illa eorum pulchritudine ac pretio capta, avidique interrupto cursu collegisset, Hippomenes metam attigit. Indices non eam Atalanta, verum Amorem Dni N cum una clarissima domo ad singularem amicitiam velut ad metam quandam cursum instituisse, ab hac tamen domo victum esse captum esse cum sibi ob oculos ponerent tot decora, splendoresque familiae, dotes virtutesque sponsae.

Apud Arcades Sponsus ante domum Sponsae, magnificam erigebat Columnam, suo nomine inscriptam. Indices. Dnum N non eam columnam, sed cor ipsum in domum N. eique non plus ultra inscripsisset aeternam amori suo designando stationem.

In Cypro Insula in Templo suo amor tenebat una manu Navem multis remigibus abundantem verum sine Gubernatore, altera vero tenebat Coelum multis stellis distinctum, sed sine Sole. Volebant vero populi exprimere Mundum sine Amore nihil aliud esse quam navem sine Gubernatore, Coelum sine Sole. Indices: non defuisse Dno N aptissimum hunc Gubernatorem, Navemque desideriorum atque affectuum suorum in domum N felicissime direxisse; ubi tot soles, quot familiae splendores. tot astra, quot dotes virtutesque Sponsae. Ubi potest applicari: cum ille Poeta:

Ecce Coronatae portum tetigere Carinae.

Fabulantur Poetae duos amantes sibi Amicos petijsse a Vulcano ut se in unum transfunderet transformaretque recepit hoc ille se effecturum appromisit, verum voluit prius utriusque gloriam virtutesque in Unum veluti liquata metalla sibi afferri. Indices non potuisse ad fabulosis constitisse Vulcanum, perfecisse eo feliciter amorem cum affectu, cordaque sponsorum N: tunc et utriusque gloriam familiae in Unum veluti liquavit, formavitque.

Amor ab antiquis pingebatur caecus cum accensa face. Indices amorem Dni N quo in clarissimam hanc domum fertur oculatissimum esse, cum tot splendores huius familiae, tot tantasque virtutes ac dotes sponsae adverterit ad accensam affectuum facem.

Scientissimus arcanorum naturae arbiter Plinius de Albesto lapide prodit, quod semel accensus nunquam extingui potuit, neque extinguatur ardeat imo in aquam enim pietatis magis accendatur. Indices frusta lapidis huius tantam in se honore constantiam admirationi esse si pectus Dni N ardens amor sincero videri posset maiori admirationi, commendationique fuisset ingenium atque vis amoris.

Lucius Sylla illud se inter maxima fortunae beneficia reputare dicebat, quod Metellum virum pace et bello clarissimum haberet amicum unde et cognomen Felicis sibi assumpserat. Indices Dno N abunde ad felicitatem satis esse cum tali affinitatis gaudere sibi liceat Amico. nunc cum Felicis nomen assumpsit.

Una ex Nobilissimis Lacenarum Virginum interrogata, quam dotem sponso allatura esset suorum respondit gloriam cum sua virtute. Facilis est applicatio ad celebrandos utriusque familiae splendores cum sponsae virtutes dotesque.

Argus dictus a fabulosa antiquitate fuisse centoculus perhibetur. Imo his argues et vagues eorum opinionem qui amorem puerum caecum affinxerunt, dicesque illum potius Centoculum esse huic Argus qui tanta familiae utriusque decora amplexus dices: non imbellem debilemque esse illum puerum qui tot in animos et affectus exercet imperium huc fecit illud Poetae

Chowem ia maty
Lecz mocy wielkiej tyty
Dornale sity.

De amore dixit Poeta: semper egens Amor: Indices: corrigendo Poetam huius quod non amor Dni N nunquam egens esse potuit, cum sibi praeter tot utriusque familiae decora, tanti affectuum, utriusque suppetunt thesauri.

Calisthenes cum nullum eximij sui amoris gratique pectoris signum exornaverat Alexander Macedo, beneficijs invenire potuisset argutum, eidem Alexandro dixerat aliquando plus in me

tuis beneficijs me tibi accipe. Indices quam amor Dni N. cum tua in hac domo experiat favorem, n aliud ait loqui quam qd Calistenes.

Plato dixerat nullum amorem esse absq sua umbra, q illum continuo persequi. Indices amoris Dni N. n aliam esse umbram, quam honorem et felicitatem, gratias eum magnorum unud felicitatis gloriaq et conjunctione ed hac domo adesse umbras.

Poeta de Amore asserit: ignesq omnis amans: ignesq omnis Amor: amor enim ignem ... mutat, neq prius cessit quod in suo sublimi subsistat et eos quos possidet, illustrat. Indices: amorem q domo ... tanta luce, splendoreq utriusq familias inclaruisse ia in suo sublimi constitisse.

Laudabilis illum quis prius amorem charum amantium amicorum nunquam perit. Illuxit hodie Phasis felicitate Dni N. naueq desiderium uelut et portu ad familiam Nempe N. ... monstrande direxit, ubi felix hic Argonauta, non aureum vellus sed auream refert fortunam.

Si quid quid rarum carum est pretiumq meretur
Crede mihi res est Vir pretiosa bonus.

Mors. Restituunt furtis fures sua rapta latrones
Omnia mors aufert restituitq nihil.

In degenerem ... Plurima degustat stomachus n concoquit aeger
Sic tu si legis multa nihilq sapis.

De lite et lege. Lis genuit leges, legum lis, filia mixi
Non sine lite solet, n sine lege potest.

De sole luna, Viro et femina. Eclypsin raro patitur sol, luna frequenter
Est magis ad lapsum femina quam viro.

Epigramma de uxore et marito malis. Cum sibi similes paresq vita
Uxor pessima pessimusq Maritus
Miror non bene convenire vobis.

Et illud ad effrontem. Os atavi, patrui nasum, duo lumina Patris
Dicere et gestus matris habere tui.
Cum referas priscos in nullaq corpore parte
Mentiris frontem dic mihi cujus habes.

Et illud de Morte. Ad mortem sic vita fluit velut ad mare flumen
Vivere nam est res dulcis, amara mori.

Et: etc.

Exornant Erudiōne Symbolicâ

Isabella, pingi iussit duas faces circulo adamantino junctas cū Lemate sit Una semp. Indices nō iā faces sed corda duo sponsorū N adamantinis plane circulis ab Amore reuncta ēē.

Philippus III Rex Hispaniæ pingi iussit ~~3 grāas Deas~~ duas faces ac= censas simul iunctas cū Lemate tali Dant incrementa sibi. Indices ex his ardentiū affectus Amore et cōiunctione utriusq familiæ splendore gloriamq intelligendē.

Isabella Imperatrix in nuptijs 3 grāas pingi iussit Deas, quarū una tene= bat rosam, altera liliū, 3tia Hiacinthi ramū cū tali Lemate, Vincit et superat. In= dices felicē utrāq ex hac cōiunctione familiā, grāas plane ipsas in eas commi= grasse, florentiā fortunatāq omnia preventura.

Eugenia Portugalliæ Regina, in Nuptijs suis pingi iussit duas columnas, ex lapidibus cordiū formā referentibus erectas ex pede iunctas cū tali Lemate Felicitati. applicabis id promittendo familijs ex hac cōiunctione omnia fausta, fortunataq.

Exornant Annuli Erudiōne

Alexander Macedo, moriturus, detractū digito annulū Perdicæ intimo suo amico cū regno porrexit. Indices Dnū N. nō aliā hunc annulū offerre, quā ut sponsæ regni possessionē et dominiū Amoris ipse promittat. illi suos affectus sub= dito esse velit. Dices illā omnibus alijs quidemq cor et affectū illigabimus ma= nebant mori suis annulo grāas agas. Dices sponsā esse Reginā Dni N amori ipse permittere.

Primus annulorū usus traditur processisse ab venalibus servis qui dabantur cir= culus ex catena seu compede quo vinciebantur circulo vel infigebant fragmen lapidis supra quē sedentes videbantur. Indices Dnū N liberrimā hanc a= moris servitutem sponte amplecti profiteri hoc annulo cū tā pretioso lapide quē cor suū illi in sertū illi offerre. Sinē grāas ages dicens sponsam liben= ter dulcem hanc servitutem amoris suscipere.

A Hemate O Stoia seu luna.

Lepiey to było w śmiertelney mogile zaszczycać pasłkiem, który raz w trudnym zanurzone mrokli, nigdy się nie ochynie z noey Mnieysz WMći. Widzieć bowiem w złotych ołtarzach co nie na zachod wyprężoną ciernią pasieka, ale wśród południowych upałow w przezroczystym dnia iasnego Filosfanie, tak, który chciwym okiem czerpają promienie. Sbodayci pod ciemnym okiem na farbiste tęcze albo uszeregowanych gwiazd porządne szwadrony, aniżeli na zakrwawionych komety ognisty warkocz. Boday by się często rodzitac spieszonym maiem, który w przyrodzoney zieleni przystroi w szczyty bławatny, w pięknym dosyć wystrychnie kroiu: aniżeli na szczęście poglądać zawiśl Jmmościanny, osobliwa tarcza ponęta zdziesię wszystkie zapalania rozdę, nie tamże gdy okrytym otoczone cieniem zmniejszą się lamwy. Dobrać by Jmmćiana refleksya że w herbownym ... Jmmścianny trzyma utopiwszy pupillam znalazł i w dzieciństwie osobliwy zaszczyt Jmm Panny. Nie zagasnie a ista amoris flamma, która się dla tey zwoim swiat ten zabrała miesiąca naszey zawsze nabywaiąc pełni.

Reddic Serti.

Lepiey podczas iakąkolwiek wyiednać sobie u fortuny powagę, aniżeli służącey infanteryi spiesznym kłusać krokiem Mnieysz WMći. Prawda, że często z wielkich wojsku zepchnione wraca krótko w nieprzezbiesnym powodzi z lewicy chowny nakłada bucy ... dnakże odważne na otwartym u tomnym pożytku puściły się trakty. Niebezpieczna bowiem y ustrzeżone pieszczonemi warysztami przerywać trakty, albo rozanne deptać ostrzyche, zdradna podpiechacka chociaż uświetnemi szafirami zdrone ciągną się ciele, gdy rozmiane brwi krzakiem między tak świętnym nie frasuią się pawimentom. Juzem a złych podobno stryadny, któraby pieszemi Thezeuszowi złote rozkoszy, po szczęśliwie stamety, ieżeli z labiryntowych bezpiecznie wyprowadziła zakrętow. Niezmierzić się drogą pod słońcem kamilla:

Pod którey lekką nogą nieschylone kłosy
Skarbow nieceniszczy bryniczymi kosy
Po wierzchu kryształowych wod idącey ściecieb
Niezmoczyły złotemow y Morskie Kąpiele.

Otydei v m Panna chętnie przyimiesz ten Awitnaey pobrentnał którym życzliwość afektu miasto złotego Rzymskich Tryumfatorow wozu, złoży dzisiaj. Nieskromny tak ważnymi fantami nakładowana fura, lubo y nieobrzymane przewoźcy Centaury, nie boi się żadney stamtulca to rozmaitymi na wszystko corasz silnym rozpędzonym impetem do rąk przysło ogrodowa, tylko rozstrząśni się deszcze.

Princeps Venety stato cuiglibet anni tempore in mare magnifice procedit in signum ad splendorem Nam in illudq aureum annulum demergens Dominio Veneto ut istud desponsare mare eiq favores quos et tranquillitati plandaldo reconcilians. Indices amare Dni N. in Familiam hancdomumq veluti in mare quoddam flores hunc annulum demergere

(vel cum dices demergere illum hunc annulum in corde sponsae, vel in pelago Amoris) in suo vero sed Amoris dominium sit mare polliceberis tranquilla omnia placidaque tortanda malatia. Si vero gratias ages dices Amorem Domini N. firmasse suum dominium in corde sponsae velut in pelago Amoris.

Vladislaus Jagello desponsatus sibi Hedvigi Reginae annulum abstulerat, cui gemmae loco non suo inscribi iussit ipse non illi gemma futurus. Indices Dominum N. non dissimili modo non suum imo se suaque omnia non sculptoris exigua, verum Amoris manu in literarum signis verum profundis affectuum celaturis incidisse offerreque cum hoc annulo. Vel si gratias ages dices Sponsi annulum hunc suscipere tale etc.

Cleopatra Aegypti Regina gestabat annulum in quo Orbis miracula fuerant incisa. Indices Dominum N. non ipsa miracula, verum ipsum Miraculorum effectorem in hoc annulo offerre. Vel si gratias ages dices: Talem annulum hunc a Sponsa suscipere.

Seleucus gestabat annulum cui insculpta fuit anchora. Indices Dominum N. totiusque spei suae ancharam feliciter in hac familia velut in Celeberrimo desideriorum suorum portu cum annulo hoc iacere, posseque cum Poeta dicere:

Drudzy płyną, a iuż moię
Kotwę rzuciwszy stoię.
Szczęśliwie w portu tego
Tu leżeć będzie brzegu mego.

Vel si gratias agas dices utriusque sponsi spes velut ad anchoram obligatus Amoris, cum hoc annulo sponsi suscipere.

In annulo Caroli Magni structum fuit horologium rotatum quod ad singulas horas digitum stylo faciebat. Indices Dominum N. in annulo hoc etiam horologium, sed amorem suum collocasse, qui sibi inter hanc adhuc familiae durationem felices indicet horas. Vel si gratias agas, dices quod indicaturus sit felicia tempora sponsae status cum hoc annulo sponsi Amor.

Galba Imperator in suo annulo insculpi insperat Solem. Apollinis vertex et stellas annulo haud dimndisse. Si gratias agas dices annulum hunc talem a sponsa accepisse.

Polycratis annulus tantae perhibetur fuisse felicitatis ut eo utens nunquam aliquid adversi pati potuisset. Indices annulum hunc quanquam omnem Dominum N.

cum amore affectibusque eius contineat deseratque fortunam maiorem tum habitura felicitatem ubi illius manui inhaeserit. Si vero gratias ages dices Sponsam ab hoc annulo desperatis plane fortunam ad se putare devinctam.

Romani Nuptialibus annulis insculpebant Cor inter spinas. Indices Amorem Dni N. non aliud quidem quam Cor ipsum in hoc annulo collocasse, verum inter spinas adornates inter amoris affectus efflorescens. Si vero gratias ages dices Sponsam cum hoc annulo Cor plane idque ita vernans accipere.

Galli antiqui Sponsales annulos appellabant rotam fortunae. Indicesque suspiciose pectabunt Dni N: et vero rotam fortunae amoris appellari posse, utpote qui omnia quaecunque maxima fortissimaque simul cum corde affectibusque eiusdem in manus Sponsae devolvat, vicissimque ex parte Sponsae ad Dnum N. etc:

Adrianus Imperator gravioris fati sibi iminentis signum habuerat quod dormienti sibi e digito annulus sponte decidisset. Indices e contra maximum id felicitatis Dni N argumentum esse quod annulus hic e suo digito ad manus Sponsae transeat.

Fabulantur Poetae datum fuisse a Jove fortunae Deae annulum in quem omnes Dii et Deae de auro annulorum suorum contulerant, hinc Neminem ab omni parte Beatum esse credebant posse, nisi quem fortuna hoc suo annulo sibi desponsasset. Indices hunc annulum suae felicitate excellentiaque non cedere huic fabuloso fortunae annulo tot hic decora utriusque familiae, tot affectus utriusque Sponsi, dispersit Amor, ut Beatam se merito reputet Sponsa etc:

Aegypti Nuptiales annulos officionales Cordis Circulos appellabant. Indices Dnum N iam quidem expugnasse ipsam arcem amoris videlicet cor Sponsae cingere, nihil omninus hoc circulo, ut obsessum ibi custodiat amor, verum ut sub hoc perennitatis signo perennet. Si gratias ages promittes perennaturum Amorem.

Apud Romanos olim offerendis Victimis suspendebatur Circulus seu annulus in cuius gemma insculptae erant effigies virtutis, et Amoris, manus sibi porrigentes. Indices utriusque Sponsi corda consecrata in victimam Amoris utriusque familiae et ac tanta sua decora, virtutes dotesque suas Sponsa hic annulo incidere.

III.

Exornantur Eruditione Symbolicâ.

Carolus 5tus Imperator Jussit pingi annulum ferreum cum tali Lemmate Aurea hic fert Saecula. Indices quod hic annulus fecerit tibi aurea in Regno Amoris tuleritque Sponsis saecula.

Anna Malapeciâ Ducissa Mediolani, jussit pingi annulum in Unione, cui si illum inesse sum quod state addita Lemma ad mollia. Indices tu dubitare Lemma et quod annulus hic eruditum amoris correspondens sit inventus, ubi in imagine sua sempiternum memoriam conservandum exprimeret, tu si gratias ages assumittes id futurum esse.

Alogysia Sphorcia mediolani Ducissa, pingi jussit annulum mortis, cui loco pretiosae gemmae insertum fuit fragmen petrae ad quam aliquando ab Ione servat alligatus, hunc annulo offertum Sponso offerres, nec dubitare in memoriam ejusdem futurum. Si gratias ages assumittes id futurum sponsas.

Margareta Navarrae Regina pingi jussit annulum, cujus Gemma imagine Solis et Lunae insignitus cum Lemmate tali ~~Sol~~ Simul ut Semper. Indices amorem, qui has iunxit familias illud effecturum ut seu posteros fortuna dotes, seu mutabitis adversa sortem habet, ut esse eundem sem mansurum. Dices eundem amorem inter hanc familiarum iunctione tot solis et splendoribus illustratum.

De Senectute. Iners Senectus bacculo adjuvatur gradum. Sanguine humanus abstine quicunque legas. Miserias ferre leve, efferre autem grave.

Serta, seu Coronæ.

Exornant Eruditione.

Romani Amos Victoriæ Nuntios sertis Coronabant. Tu dices: quod Dñi N. iam victoriæ Nuntiū, sed ipsū Sui Victorē Amorē solet in Capite Sponsæ coronate. Sive gratias ages, dices contra quod Sponsa Victorē suū Amorē Dñi Sponsi in suo coronet capite.

Apud Antiquos Britanos consuetudo olim fuerat Sponsos spinis coronare. Tu dices, hanc ne miraberis cū vero amor nunquā non modo spinas non generet, verum etiam inde cas provenientes in roseam amœnitatem facit afflorescere. felicissime hoc iure dices Amorē Dñi N. qui eiusdem, cui ita in vernā commutarunt amœnitatem non aliud affectus sui argumentū, quam floridum hoc sertum porrigat.

Fabulantur Poetæ tres gratias ex Imperio Jovis mense Majo Deas omnes obiisse ipsasque singulos flores acceptos in Coronā annoni nectere. Tu dices: non fictas gratias sed amorē Dñi N. non tot flores, aut Rosmarini areolas quam cordis sui affectus omnes collegisse, atque in hanc Coronā innexos offerre Sponsæ. Si gratias ages: dices Sponsam non tot flores, quibus floidentem amoris affectuumque ornamentum decipere: has autem gratias et hic et alibi appellatio Polonicè Bozinie fawory Niebieskich Trafarki fawcian Niebieskie Niebieskie fawory thi; ktore graeyami nazywaią etc.

Idē Poetæ fabulantur in cultu florem habere hortum, ergo custodē atque cultricem esse auroram. Tu dices Dñi N. cor maiali planè amœnitate vernare unde non iam Aurora sed amor Dñi N. ex tot affectuum ~~areolis~~ areolis potius quam floribus coronā hanc contexuit.

Spartanorū Sponsi Nuptiales Coronas non in mare tradere, sed ~~mittere~~ terrā ad Sponsæ solvere consueverant. Tu dices Dñi N. coronā hanc non ad pedes quidem terræ inhærere, sed ad Mare tradere, attamen illud non Sponsa efflagitare ut hanc coronā cū omnibus suis affectibus amantibus ad cor ipsa deveniret.

Antonius Romanus obtulerat Cleopatræ Reginæ fortunā aureum cor magnitudinem maioris nucis non excedens tenente, in quo miro artificio insidebat hortus itidē aureus trecentos diversæ speciei repræsentans flores. Tu dices: Dñum N. et fortunis suæ omnis et cor ipsum cū hac Corona non tā ex trecentis floribus verum Omnibus suis affectibus amoris artificio elaboratā offerre etc. Si gratias ages talē a Sponso Coronā suscipere dices.

In Hesperidum hortis Semiramidis Aegypti Reginae extitisse fe-
runt flores, quiinse aliquem humani vultus animae sibi impressam repraesentabant simili-
tudinem, ex his floribus si quem Regina vidisset, hoc ipso intereius familiares
ac tum dignitate accensebatur. Indices amorem Dni N utpote Sponsi [illegible] cor-
rectorem nostri [illegible] in corde eiusdem affectus faciei Sponsae signatos depinxisse, quos
in hanc collectos coronam offert indubie in intimum uenturae amicitiae etc. si gratias
ages, idem facturum appromittes.

Athenienses asservabant sertum quoddam, quod e capite Musarum uni delapsum ad
verbum [illegible] deductum credebant. Sertum hoc appellabant thesaurum felicitatis. In-
dices Dnum N coronam hanc omni suspitione gentili exuere, thesaurum suae felicitatis ex-
pectare sese, cum id e mente commentitia alicuius Musae, sed illa sit coronata Spon-
sa, cui Sponsus se suaque fortunam communicat etc. potest etenim [illegible] capite ad [illegible]
cordis affectusque eidem deducatur. Si gratias agas, idem facturum appromittes.

Servi olim dum libertate donarentur floribus coronabantur. Indicas e contra Dnum
N coronam hanc testari se potius servum sponsae, etc. si gratias agas, dices, similiter quod
Sponsa dulces hanc potius subeat amoris servitutem etc.

Augustus Imperator cum sibi [illegible] varios pulchritudinis flores obtulisset, intelle-
xisset, quod Augustus illos multo labore et industria sui causa in medio Romanorum civium
[illegible] illos iussit adscribi. Indices Dnum N flores hos in suo [illegible] manu [illegible]
rum floridissimos affectus suos amoris industria in corde suo alitos offerre, precari-
que se in libero Regno cordis sui [illegible] numerari etc. Si gratias agas, id illum facturum
appromittes. Aptabis huc illius Poetae quaestionem:

Dic quibus in terris inscripti nomina Regum
Nascantur flores — ou

dices eiusmodi flores natos esse in corde Dni N, quibus Amor eius horti cultor
plane Sponsae Regni inscripsit eo, quia florum illius Amoris Regnum in corde
[illegible] fit, dices eum hac corona testari. Si gratias agas, dices Sponsum tales af-
fectus Sponsi flores suscipere in suoque corde similes fovere etc.

Romani quotannis fontinalia festa agebant, quo tempore fontes floribus coro-
nabant. Indices Dnum N quod ex hac familia velut ex fonte aliquo tot decora
tanta [illegible] promanarint, Dnus N itaque beneficium sibi fontem hunc in capite spon-
sae coronat. Si gratias agas, dices quod Dnus N in capite Sponsae amore ex quo
in utramque familiam coniunctione has velut ex fonte tot decora promanarint

coronet, quod ille simul cum illo sponsam quoque facere dices etc.

Pompeius Magnus Juliae Caesaris filiae sibi desponsae obtulit illi sertum centum variorum florum species continens. Indices Coronam hanc ex uno quasi rosmarino constare, merum tot affectibus florentissimi amoris exornatum a Dno N. traditam. Si gratias agas dices hanc Coronam a sponso suscipi.

Apud Corvenses Sponsi ad templum Junonis procedebant in quo fuit statua fortunae floream tenens Coronam, quam utriusque sponsi imponebant Capiti. Indices Dnum N. feliciter plane ab ista fortuna id Coronatum, cum inter hanc conjunctionem ... hac familia insert... thesaurum Coronat ... et ille suam hanc Coronam in capite sponsae. Si gratias agas dices sponsus quod id quasi sponsa a sua fortuna sit Coronata coronabit et ipsa hanc fortunam hoc serto etc.

Apud Peloponenses Coronam Nuptialem uterque sponsus nectere tenebatur idque ex iis floribus quos ipsi decerpsissent. Indices si Efflertim gratias agas quod haec Corona non tam ex floribus quam ex utriusque sponsi florentissimis affectibus sit contexta, quandoquidem caput sponsi quem Amor Coronat.

Aethiopum Sponsi oblatas sibi a sponsis Coronas non in Capite sed in pectore alterius metalli cordi inclusas gestabant suspensas. Insuper si gratias agas dices quod sponsa quae flores Capiti sit impositura, at vero floridissimos quos cum hoc serto accepit affectus cordi potius inclusura etc.

Exornantur Erudione Symbolica

Zegnitus Bavariae Princeps in suis Nuptiis pingi jussit Columnam supra quam Coronam reposuit floream cum tali lemmate Non plus ultra. Indices Dnum N. amori suo fortunaeque in hac familia, plus quam Hercules posuisse Columnas, hic desideriorum suorum sic dixisse metam et Coronamque hanc supra Caput sponsae reposuit lemma vero in Corde pario Non plus ultra. Sivo gratias agas Sponsam id facturam dices.

Arthus Gr. Scotiae Dux pingi jussit Clypeum, in eoque variorum florum fasciculum cum tali Lemmate. In me omnia. Indices quod huic serto id inscribere possit, ubi Dnus N. omnes suos affectus collegerit, sponsaeque tradit etc. Si gratias agas sponsum id facturum dicas tali a sponsa Corona accepi suosque affectus illi ingerere.

Margareta Marchionissa Castaliensis pingi jussit auroram ad quam se flores expandunt cum tali Lemmate. Soli pandunt amori. Indices, quod floridissimum

Dni N. cor ad auroram Amoris internam plane affectus suos redegerit, versimilitati expandit Vr. illos in hoc serto Sponsae oculis. et si gratias ages dices tale a Sponsa coronam suscipi eiusque cordis affectus similis ad eandemque Amoris auroram efflorescere.

Benedicta Marchionissa Castellionis pingi iussit florem inter arestas serti cum lemmate tali: Nec melius nec tutius: Indices Dni N. florentes suos affectus in hoc florido serto in corde Sponsae reponere, nec potuisse eos melius gloriosiusque reposuisse. Idem dicere poteris si gratias offerto.

Martij Panes et alia Dulciaria Exor-
nant Eruditione.

Fabulantur Poetae hanc esse officium in Coelo Deum occupationem, dulcia ab amaris separare. Indices veri amoris officium esse dum separare amara a dulcibus pariter dulcia omnia ex amaris efficere. Si dices amorem suum quoque dulcibus testari etc.

Ferdinandus Dux Mediolani in suis Nuptijs curaverat fortunam saccharaceam, quae dispositis intus artificiose fistulis symphonicos edebat sonos. Indices Dnum N. in fortuna ex saccharo formare felicem fortunam Nempe Sponsae saccharum offerre cum amore ipse fortunata et omnia dulcia efformet. Si gratias agas dices Sponsam ad hoc dulciaria exemplari, quae dulcem suam fortunam etc.

Jacobus Rex Angliae in suis Nuptijs proposuerat turrim saccharea in qua fortuna et gloria inclusi erant si offerit turrim formatam reddere. Dices Dnum N. in dulcium artificio, verum exemplum omnem suam fortunam suaeque domus gloriae inclusam offerre. Dices quod Sponsae amorem suum fortiter hac dulci captivitate inclusum seque ipsum offerat. Si gratias ages dices Sponsam turrim hanc recipere.

Dionisius Tyrannus Athenis Palladi dedit statueratque Idem saccharum in quo artificiose ignis inextinguibilis inclusus fuerat. Indices amorem Dni N. hic in hoc saccharo sed cor illius nunquam extinguibili amicitiae flammam accensum in dulcem eorum escam offerre. Si gratias agas dices: talia haec Dulciaria suscipi a Sponsa.

Fabulantur Poetae: Mercurius dedisse Tydonam Regi quod sibi in sua dono hospitari magnam egiam exquisitam dulcium appetisse gustandae sentiendaeque in omnibus

esculentis pueri cum suæ dulcedinis Amorem fuisse hospitari atque immortalem in domicilio do:
muisse Judices in corde Dni N. non fictitium in mellicum sed verissimum dulciariis hisce
in aeternum conservari patet. Si gratias agas dices: quod Sponsæ Amorem in corde suo hospitantem
pascet in his dulcibus confectis etc.

Marcus Romanus Crassus inspexerat alveari Sacchari in quo apes itidem et mella sed
eius res gestas elaborate videbant. Judices ex Dno N. in alveari, sed cor suum inter hæc
dulciaria offerre in quo se affectus suos ex genio et scriptoneri. Amoris ejusdem super
se victorias elaborantes. Si gratias agas dices: talia hæc dulciaria fuisse quæ Sponsa suo
eidem labori destinare affectus etc.

Manfredus Juliacensis Dux in suis Nuptiis præsentavit statuam Saccharo tali
ex cordibus elaboratam, cuius facies solem, oculi stellas, frons lunam, artificiosis ignibus
lucentes, repræsentabant. Judices et Dnus N. cum in oculis proponere ut possit, in corde
certe suo tale artificio amoris ignem effingeret solari plane luce eius Amorem re-
splenduisse. dices inter tot astra conspicua quod hanc conjunctionem tot decora à familia
N. et ornamenta virtutibus dantur [illegible] Sponso mutet, quorum ut dulcem gratiamque in
corde retinet Memoriam, ita his dulciora testatur etc.

Fabulantur Poetæ dulcedinem ex ipso Jovis corde internam stillare atque defluere
Judices Fabulæ hanc Veritatem invenisse in corde Dni N. ubi amor omnia
Sponsæ non minori documento Veritatis hanc probari dulcedinem. Id illius testari dicere
his dulcioribus. Si gratias agas dices in corde quoque ita Sponso existimare de Sponsa
taleque argumentum ex his dulciariis sumere. etc.

Allassinorum populi Nuptialem panem in forma rotæ parabant constituto in medio ejusdem
rotæ Sacchareo corde utriusque Sponsi nomine super scripto. Judices Dnus N. rotas fortunæ
suæ in familia hac constituisse hic tuum cordi suo affectibus confixisse ubi
qui dulce sit sibi quiescere his declarat dulciariis. Si gratias agas idem de Sponsa
Sponso existimare dices.

Philippus Hispaniarum Rex in suis Nuptiis proposuerat Saccharo Columnas, ad
quas alligatus fuerat Amor in cythara. Judices item cum Dno N. Herculeas plane
in hac familia posuisse Columnas affectibus perscriptis annis, columnas suo [illegible] plus ultra
scripsisse amari suæ indissolubili vinculo eodemque [illegible] alligasse [illegible] suo cythara
ad ciendo trahendoque majore quam Orpheus mirando [illegible]

28 Nie cerbowskim winem, ani Hybleyskiego Ambrozyi, lecz słodkim affektem
dobrego Wmu Panu Winszuię zdrowia; bo tak Jest Prawdziwie Amicabile pectus
optima Invitatio. Nigdy ten trunek zawsze zaszkodzić nie może
który samy szczerobliwością uprzeyme zaprawia serce. Spełni ten Pan ten
fundamentalnego affektu puhar, w którym iż się Wm Pan lepiey ukontentowac
nie może, dzielitale, iakoż gdy bratersko nie tak z wszystkich ieden wszem-
en spełniam szczerego kanduru.

Wielcem Wm Pana szczerym kandorem zaprawiony smaczne
trunek, że umyślnie Wm Pan lepiey spragniony ukontentowac appetytu
iaki szczery Jmu słodkiey niewinności affektu podawszy Ambrozyi.
Niechże Wm Panu tylko szczęśliwie zdrowie zaważa, że zdolności niezasłu-
żone w sobie zamykaiąc trunki. Zarazem odnosić wdzięczna nie tak
drogie napoie, iako szczeriey Wm Pana spełnić obietnicy wdzięczny.

Novi Anni.

Iam nova felicis redeunt primordia Lustri
Et retro Titan flectere coepit Equos.
Ergo fausta tibi ducant ut pensa Sorores
Noctes atque dies, quot Novus Annus habet.

2

Bis novus antiquos radios sol spargit in orbem
Inde novus terris laetus annus ibit.
Ergo tibi fausti currant mensesque diesque
Utraque gemmato desuper amne fluant.

3

Cum tibi felici Sors anni laeta favebat
Et auspicio Superum fata regente tua
Saecula sic centum vivas et saecula mille
Vincito fata tua, et vincito fata mea.

Praxes Genethliacae. 1ma

Darmo tam nie pocześne mglistey nocy godziny, Cymmeryiskie rozkł-
[ada]ią Szpalery, gdzie iasnoswietne Lucyna zapala pochodnie. W.N. Darmo
[Ły]bryckiey Klauzury Augusta penetralia pokrywaią Pleiady, kiedy zaranna Phe-
[b]omenka powstaiącemu Słoncu nieugaszonymi kalakuie ogniami. Tylko
to w podziemnych manowcach, nocne chmury, swoie zakładaią stanowi-
[s]ka, ktorych wypogodzonego złota złotowłosy nie skłania Tytan. Wychowa-
[n]yń sub puro dove, niepodobna iasnobystrego nie zayrzec oka, albo
[na]dziegernym swiatłem ~~w~~floryzowanego Nieba uchybic, ktore, lubo pała-
[ią]cey Pheby swoie zawiera zrzenicę, stoocznego Argusa na sobie reprezen-
[t]uie ~~[illegible]~~ scenę, iakoby z ciemną nocą zawodząc antigonią, ponure
[p]ochmurnym aspektem rosprasza chmury, lecz daleko barziey swoie ota-
[c]zaiąc, in amaena noctis Imperia kiedy na zimskim Zodyaku, wielkie powsta-
[ią] Luminaria. Giną wyświdrowane z skalistego Acherontu Spectra,
kiedy iskrzyste reviviscunt promienie. Tak prawie rodowitego Domu WMP[a]n-
[s]twa, iasny przybywa Phebus, ktory in lucem editus zawistne niepamięci
[p]rumuie chwile. Niechay tu okropne mgły Ægyptu, Stygia Herbo-
[w]nego Kleynotu znaczne dzieła nieprzyiaznym attakuią blokadem, niech
[c]zarne rozwiiaią sporce, niedługo nowonarodzonego Splendoru, porz-
[ą]done Luny do dziedzicznego retteratu uczynią łożyska. Iakoż nie
[tr]zeba wątpić, że ten powstaiący Hyperion pochmurnym nie zapadnie
[ob]łokiem, ktoremu illustria maiorum facinora nieśmiertelney sławy
[za]wsze podniecać ognie. Nie zanurzy się w berdemney przeciwnego
[s]zczęscia powodzi, wdzięczny swietnego Domu Cynthius ktorego pro-
[d]roma Antenatorum lumina, in adultum rectefactorum kierowac będą meridie[m].
Nieomelne to ex intimis wynika presagium, że oczekiwane prześwietney
[F]amiliey Sydus, faustiore eventu niżeli poprzedzaiąca Troianskiego
Krolewicza pochodnia, nie tylko wiecznym Nieba Oyczystego ~~[illegible]~~
[z]naku, ale po całym Horyzoncie iasnego roswieci pogody, kiedy mnie
same do tego pobudzaią Numina, oczętom wielką nadzieię WMPanstwa
powstaiącego wskrzesit Splendoru. Iuż tedy niech in augen[tiorem]
feliciorem ascensu nowy ten Polskiego swiata postępuie planeta, ktoremu
życzliwego affektu votivo charactere przypisuię Epigrafe. Cresce in bene.

2da.

Wspaniałe wielkich domow fastigia, nie mogą się nigdy funestum obawiac
casu, kiedy im gruntowne robotnicza Praxitela ręka podsadza columnina. W.N.
Prawdac to że nihil sub Sole stabile, y same nawet dyamenty kruszyc się muszą
kiedy na nich edax rerum tempus obostrzonym przycina ostrzem. ~~[illegible]~~ Ginie
złotorucnego porfiru ozdoba, gasną płomiennym osadzone pyropy, kiedy ich

gestym Staroźytnosc przykrza popiołem. Lecz nie zawsze przeciwney Skaz-
telnosci Stroią sie intenfye, nie wszędzie zawistne czasy źwawym zgryzaią zę-
bem, gdzie zostawszy nieprzełomana cnota, Starodawną domow przezacnych
fabrykę nowym podpiera Filarem. Dotąd przez niezliczone wiekow rewolucye
stanęła prześwietney WMMW Panstwa Familiey Struktura, ktorey culmen w gorne
artkury w swoie zawiodło confinia. Dosyc na trwałym stanęła firmamencie
wyniosła Parenteli moles, ktora niesmiertelnymi Antecessorow dziełami tak dob-
rze obarczona zostaie, że na żadne poruszyc się nie może przeciwnych Aquilonow intrigi.
Jednak tey nieskazytelne wysokich Tronow augustalia ieszcze nie tak bezpieczne
na iednym polegaią Atlancie, poki swoie pracowity Herkules nie podłoży ramiona;
Nie dawno słynnego Pergamu fabryka w pogrzebowym zatonęła popiele; Nie daw-
no wyniosłe Kartaginy mury, w drobne rozsypały się gruzy, kiedy takiey przychyl-
ne Architektow dowcipy nie dały podpory, ktoraby wstręt nieprzyiaznemu czyni-
ła szturmowi. Tak należało wielkiemu domu WMWM Panstwa, żeby novum
faworyzuiące Nieba wystawiły fulcrum, ktoreby certam perennitatem, odległym
całego swiata terminatem nieograniczoney familiey. Więc godzi się tedy fau-
sta concipere auguria, że żadney nie potrzeba ominowac ruiny, kiedy tym
rodzi się Herkules, ktory totam domu starożytnego sustentabit molem, y
nie dopuści in ferale vergere praecipitium, lecz tak mocno dzwigac będzie że
gwałtowne dotąd będzie wstrzymywał intenfye. Dixi.

3tia.

Nie rzecz wponurego mienic się Demokryta, kiedy wesołą życzliwe Nieba w-
sławią pogodę. N.N. Nie przystoi smutne nucic dumy, kiedy wdzięczne Tytan
sławią pogodę... jmieniu salty. Coż potym na Saturnowe aspekty nie zmrożonym poglądac o-
kiem, kiedy sie szczęsliwa podaie Jowisza constellacya. Samec tylko wnocn-
ych, kiedy sie szczęsliwa podaie Jowisza constellacya... toru wypielęgnowane Sowy z podełbnym iasnoblaskich planet obrotem maią antyp-
Lecz wychowane Orły na łonie Jowiszowym iak tylko z podziemnych antypo-
dow zlote Phebus wychyli promienie, zaraz wszystkim lotem do gorney kra-
iny zawodzą gonitwy. Powstawa dziś zacna Parenteli ozdoba, wschodzi
pozorny swiatła Polskiego Tytan, z ktorym wesołe waszmoscieney pospieszaią
chwile, azeby mu do przyiaznych applauzow sprawiły intromissyą. Nie na-
leży tedy przy fortunnym nowego swiatła ingressie niemego Harpokratesa
przybierac scenę, ale przynamniey krzemienistego Memnona na sobie konter-
fekt wyrazić, ktoryby wschodzącemu Naiasniey szego Domu Phebowi, krzyk-
liwe nie raz zakrzyknął Vivat. Niech ta gruba Starożytnosci swoiey nie rosp-
ściera mody, ktorey to in arcano consilij stanęło ludów, azeby przy narodzoney
dzieciny Authores vitae, chorymi sie częstowali łzami, wzaiemne sobie nuc-
ąc lamenty, takoto wielkie ludzkiey kondycyey novus homo wchodzi discrimi-
Nie takie WM Panstwu fortuna podaie omina, nie takie formy wymowy moiey c-
hcących wynurza sentyment, nigdy bowiem wysokie Parentelatow zaszczyty posp-
olitey nic nie podlegaią alternacie, ktorych maiorow virtus nieprzyiazne fortuny m-
limina tymac przywzięła. Tym sposobem pożądany WMP. Successor wszelkie malig-
nae fortis nienawiści triumphali calcabit planta, kiedy się do niesmiertelney sławy, u-
rowanym Przodkow swoich zapusci gościńcem, ktoremu powtornie na pociechę zacney
familiey długoletnie wotuię Vivat. Dixi.

4ta.

Musiał ten dobrze ciekawy zrzenicą naturę ludzkiey upatrzyć
[...] ktory rodowitą sławnych Antenatów pozenien [?] pięknym
[...] tytułował imieniem Corona senum filij eorum. NN. Jakoż nie płonne
wielkich potomków elogium bo ex aditis sapientiæ wyszło, którego
nie [...] na [...] [...] liście, ale na trwałym potrzeba rysować dyamencie. Jeśli
może bydź szczęśliwym Antecessorum szczęśliwszego, co lepiey do manijery
przypaść może, dzielnym starożytney familiey piastunom; jako kiedy
[...] Zwyna na kontentecy Rodzicielskiey expektatywy podaie
dziedzica. Zanic bowiem [...] fortuny przyiaźni. Zanic zna-
komite honorów insignia. Zanic wiekopomnych czynów monumenta, ieżeli
w dystrybucie tak wielkich sukcessorów życzliwe Nieba należytego nie
wydadzą potomka. Dosyć niegdy wielkiego Epaminunda liczynmi for-
tuna udarowała tributami, kiedy mu nie raz Marsowe pole laurowym
ozdabiała bukietem, y nieprzebranych dostatków taszti hoynym dypała
szafunkiem, a przecię zmarnego nie ustrzegł afrontu, kiedy mu Tebański
Senat niewdzięczny zarzucił proiekt, że do wielkiey fortuny żadnego nie
zostawił potomka. Insza sławnego Domu WMP. cenidet prosperitas któ-
ra przy wysokich herbownego klejnotu dygnitarstwach, nowego podaie sukcessora
żeby on nie tylko rodem, ale też y cnotą przodków swoich będąc emulantem
in longam annorum seriem prześwietney familiey wieczystey przymnażał sławy.
Wiekszże tedy p voto meo dojrzałego wieku swoimi chęciami upragniona
WMPaństwa, [...] spoym dobiega kresem. Niech in augen domowych pocech
postępuie, który nie długo iako słownikta korona drogiemi cnót swoich ozdro-
na porfirami szczewarne familiey swoiey otoczy [...]. Dixi.

5ta

Niepotrzebna spera w złotorodnym Paktolu drucianną matnią kosztow-
ne zaciągać minery, ieżeli szczęśliwego połowu nie masz gdzie lokować. Niechay
[...] uskrytych parowach bogate dobywa Intuntewe. NN Niechay po
[...] brzegach wynurzone z nartow gromadzi klejnoty, ieżeli [...]
nnego nie znaydzie depozytu rozrutną fortuny przykład [...] zatery.
[...] należy [...] mieczem Marsowey żniwie buyne chwały pożęciąć
brazy, kiedy do tak obfitey [...] nowego życzliwe Nieba podały dziedzica
[...] w Dom WMPaństwa gornoswietne obroty spływaią influencye kiedy
nie tylko copiosæ virtutis sementem, ale też y pożądanego przynoszą sukcessora.
Nie dla tego przeszłych familiantów impery po ukrainnych polach płytkim
[...] Bellony szturmy wałęty połoczem, ażeby tak drogiey sławy experyment pierz-
chliwe wiatry w głębokie niepamięci uniosły pustynie. Nie dla tego Radziepni
cie [...] bułatowym dzielnego Marsa uprawiły kroiem, ażeby wyrastaiące ry-
cerskich czynów kłosy drapieżne podzynały sierpie. Jen tylko zasieyt był
walecznych gradywa progenatów ażeby obfite chwały żniwa godnym zosta-
wili dziedzicom. Jakoż nie pomieszały nadziei fata kiedy miłego zacnych
antecessorów podaią substituta. Już nie darmo dostatnie fortuny minerały

pracowite Rodzicow sprowadziły odwagi. Nie dawno wielkich honorow skomputowały czyście kiedy nowy wyprawuie natura depozyt, w ktory za bespiecznie nierzetrzony [illegible] herbownych Parentelatow wiekowac będą zdobycz. Take bowiem wrodzony ubogacony Przodkow swoich splendor, niepodobna, żeby nie miał własnych kwot swoich następcom, znaczny w domu swoim wszystkie auxesim, ktorego usilne WMDanstwa desideria iako nieoszacowany klejnot skąpodayney wydarty naturze. Dixi.

Praxis Redditoria Annuli Amw.

Szczęśliwym tedy po złotym fortuny kotem darskorybki miłości Zawodnik do upatrzoney pojezdza kryjdenieyey. Mnie Wielce Mcia Panno. Już tu nie z zdrocił słońcu, że do Niebieskiey Zegyony wyprawuie się w komendy pozornymi szuwa pasypani, kiedy mu po żadlinym niedzwiadku, albo po niedostępnym gniewliwego lwa karku przypada gościniec. Bespieczniejszą kolej JMC Pan N.N. do przychylnego WMPanny affektu odprawuie podróż, kto remu hołdująca fortuna swego ustąpiła pojazdu. Zgoł słusznie sobie takiego powinszowac szczęścia, ktore dypkly kurszywa przyjazne JMci N. powozi chęci. Słuszna wolnego przystępu do serdeczney dziardyny z czystym liktorem pospieszającey niedzbrania życzliwości, w ktorym nie tylko fortunę swoią lecz y wieczystą JMC Pan N. zasadził przyjaźń. Jako tedy na dokument pradawny affektu szczyrosci WMPannie tym upominkuje prezentem, gdzie długowaty przyjacielskiey ligi wystawia wieczność. A że drogiey temu podarunkowi nie przydał kolej, ztym się wymawia, że pozorne WMPanny przymioty więcey sobie szacuje niechciał szczupłym paragonowac postąpić cenę, bo: Nietak iest walna Erytreyska flotta Jako w przyiazni niedmienna cnota. Dixi.

Responsoria Ad Ad

Dawne to wymyślnego Poety zdanie że munera placant homines[que] Deos, lecz w świeżey reiestrowane pamięci codziennym sprawuie nowacyą. NN. Nie sama starożytność pewnym tego uznawa dokumentem, nawet y teraźnieyszy wiek codziennym doświadczył effektem kiedy kiedybus gniewliwego nieba kalumbyny szturmowym fortelem wszrumne ucisztoszy donaria iuż prawie na zgubę ziemskiey krainy Machiny ogniste dowszy zawod ich szturmu lecz skoro wonie ludzkie narod poda trybuty, zaraz z swoiey ustępuie miny y na znak przymierza barwistą wyprawia diamentyą, placat[que] Dominum Jupiter ipse datis. Często zajuszona adwersanta nienawiść w przychylne mieni się amory iako tylko pozorne obaczy sekrety. Ustępią się warowne ramparty y wyniosłe bastyony niedostępne schylaią szczyty, do ktorych Macedonski koronat złotymi godzi taranem. Dlatego bardziey JMC Pan affekt pectoris arcem otwierac musi, kiedy do niey JMC Pan N. dyamentowe szybuie groty. Więcius pawiąwszy miłe zapuszczonego prezentu w trunky podaie in deditionem kortowne miłosci zadruszy, ktore że wolerop nie spłodny posypie y owszym na zamierzone czasy swego dotrzymuią porz. interpretem affektu życzliwego JMCia Panna N. nieomylny komp mis. Dixi.

Praxis Redditoria Servi Am:ci.

Samee to tylko Rozale w nierzgruntowanych spocżywaią Nurtach. Oddetupia.
zdaś.
Darmo nieowżdaney fortunie zarzucżać cugle, albo żelaznym dumny kark
zadzierać munsztukiem. Mści Pannie. Łacno ta wartogłowa Pani troyne
ręga temności, mocnym nie te ogniwem, krufy kaydany, boią przedzey ie-
dnakne sęta z pierścionowych łowicci zatrzymnią uwęczany. Gdzieś stalifte
płaty nieoszczonym lwom w klatce wotkowymi się być zdadzą. kiedy ostym
ciąż wszy ie paszczem cudowładnymi lgnią stami. Opaiecznym tak sposobem
kruchego drzewa usrykowane pęty tak ogromne bestye łatwiey mogą w MB.
swoiey zawrzeć klauzurze. Daleko barziey nie utrzymaią żadnemi niestate-
czney fortuny zastępyni, bo tym barziey wolnego domaga się placu, gdy większą re-
ferującą chęci widzi odwagę. Łacniey Rzymskiemu Cesarzowi ponurego
krokodyla twardouste paszczęke żelaznym okować klaycnięm, y tak w tryumfal-
nym wozie okiełznanego prowadzić. Łacniey wrzągęzoronetemnicie chwaią-
cey Dyannie pierzchliwym miotaiących Jeleniów w złotonitne zaprzęgać sroży.
Albo wodnemu Neptunowi wchyre żeglugi nieuśrzdrone zakładać Delfiny.
Łacniey zaiuszonym Tygrysom szalonemu Bachusowi zarzucać wędzidła.
Alexandrowi przepysznego cuglem zdawszy Bucephala na nim toczyć wszyką
y bez biegłego rostruchana na tak biegłym rumaku zawodzie zapędziony. Aniżeli
narowistey fortunie zatoczyć kietzno. Których wrozmarynowych prędzey do wy-
miasz uporach, niżeli wniewolnicych twardey stali ~~wężach~~ manelach. Dla-
tego JMcPan N. takiey zakrawa mody kiedy w zacnym domu Rodziców WMPanny
upatrzywszy szczęście w kwieciste chwyta arkany, ten WMPannie życzliwego af-
fektu stawiaiąc prezent. Itakci właśnie należy wet za wet oddać waleczney
Heroinie która tak dawno skrępowawszy JMciPana N. w przyiazne okowy na
iden moment zatrzaniemu w niewolą serca porwała folgi. Słuszna było w
kwiecie sidła WMPannie łowić afferty kiedy JMcPan N. do tych czas o których
u Rodzicielskich nog mostem się ściele który y na śmiertelnym katafalku
których przyiaźni nie zrwie kaydanów. I zaprawdę sama to sprawiedliwość
każe tak wielkie tenuiąca zdrady konfederatkę do więzienia wsadzać
w zielnistych rowniatele opasanego parkanem. Dixi.

Responsoria ad Precedentes.

Idyamentowe pierwsi wrosli się rozpływaią musią kiedy im estivans desiderij
wdor swoim dogrzeie upałem. MMMci Panie. Samymto tylko salamandrom
materyalny ogień zdaie się być lodem, że zimną opasane naturą równe pło-
mienie maią miasto chłodnika. Aras wspaniałego lwa prędko zgaszą ani-
żeli ogniste płomienie, bo ledwie co znagła rzuconym zaczerpnie ich ogniem
wym strawa zarobiem. Radbym też widział w słodecznym oku trzymienie s
trzaskas ierzeliby lodowatego nie pozbyty zimna chociasz to y w Mongibelowych
pożarach, albo w płomienistym wezuwiuszu zaiętonych nie odmienią własności
Pęski to upał ignescens in pectore votum, lubogo naslugiey nie przyczynnią
expektatywie. Przyiazne Nieba ordynanse, gdyż y krótkie momenty za od-

w toczne rachunie Quartały in Olympiades miesiące zamienia. Jako bowiem:

Głodne bez miodu umieraią pszczoły
Tęsknią bez słońca strzeliste sokoły.
Cukrem tuczone kanarki mrużą
Gdy ich nie rychło tą karmią cząstkuią.

W skwarze parnego południa więdnieią różane perły, mdleią lilie niebieskie nie skropione rosą, y w matni bez wodnego strumienia osierociałe morza dziedzicki. Doznał tey prawdy JMć Pan N. u Dom przezacny WMPaństwa dwie dzienniące zamysły, iako skrzypte kwadranse całorocznie pariunt Fodia przeplatane piołunem przynoszące chwile. Alec ostodry rozumiem tego kwietnia svavior succus hac absynthia, kiedy iuż do rąk JMci Panny tak kwiecista rozkwitła się ścieżka. Już to ukoronowane nadzieie w wyznaczonym cyrkule tryumfalne Classicum nie przez muzyki hołdowniczey sławie intonować każe, że zwyciężonemu z placu przyiaznego odeszły. Będzie umieć JMć Panna osobliwym tym prezent płoch wdzięczności abundantium, który że jest gratae mentis tessera, nie tak nagłowie iako na sercu stateczne znaydzie ~~recli~~ reclinatorium. Dixi.

Respons. Eda.

Kwiecisty poset zwyczaynie wszcz tropy po złotym następuie gonie, okrągły wieniec po okrągłym pierścieniu WMM Panie. Obadwa z dobrą zwiastały nowiną, pierwszy złoty wolności nieodmienną przynosi praktykę, drugi kwitnące obiecuie wiele. Niechayże u starożytności w poselstwie wyprawiani feciales krwawą zapowiadaią woynę, na cudze granice zapalone rzucaią pochodnie, ten do JMci Pana iactat accensa Hymenei facem. Nie dla tego azeby tym znakiem życzliwym woynę głosił, affekton y owszem większe pokoiu stanowił przymierze. Et raz niedosyć złoto w koncert chodziły WMWMPana zamysły którym magis ardua videof iedną tylko moment stacrae bitwę, anizeli na krwawym maydanie ciężkiego słuchaiące zgrzytaiących pałaszow taktu, ustawicznie gonionego zniepryiacielem skakać. Wolałby nie ieden na celu stanąć, Marsowym piorunem, y wątpliwie barbari cruoris zabryzgawszy potoki żelazne [illegible] czewrugi, anizeli zwyciężaiącym na plac karz, zetnie się z wątpliwy myśli komunikacyą. Wolałby drugi wpaść Ottom w paruty

Lub Bazyliszkow wzrok znosić ponowy
Niżeli zrodną biedzie się nadzieią
Ktorey się chęci ostrą y tępią.

Mnieysza to zelazno grądą Batory chmurę nierachmurzonym znosić czołem, y kawalerskie piersi na niebespiecznym stanąwszy szranca wyartymowanego hartownego oręża odpynąć się obłoku, anizeli nie pewney otuchy ieden sztuk wytrzymać kiedy tak dalece infractos heroes pretomie, że y dyamentowe do wagi rwać się muszą nity gwałtowną sforcowane siłą. Przyznać wkłada musze że wmiedzy walczyt sowarnic z tak niesfornym antagonistą raz

mu

mu dawszy pole w zacnym Domu WM Panstwa gdzie rebellizuiące
nadzieie przeciwko przyiaznemu nieprzyiacielowi A. d. X. arma conclamant.
Dotąd nie zchodząc z placu poki do zgodney kompanii dozy-
wotniego pożycia szczęśliwie nie przyszły. Teraz tedy po skonczo-
ney bitwie stanowszy amicitiae Faedera z rzetelnym adwersarzem, kto-
ry wgromadney affektow assystencyey kwiecistego przyimuie posła da-
iąc przyiazn za niego mowiącey audyencyey. Niedomiemne zawiera pakta
tylko opisuiąc kondycyą azeby zawoiowane chęci WM Pana w swoiey
maiące gubernie własnego affektu ustąpił im pogranicza. Dixi.

Praxis Eua reddit sponsa nie Parentus v Intdd

Często złote toczoney nadziei osnowy lecz zdradliwy kłębek żelaznego drutu
szy zawodziewa wątek MM. Mlem Panstwo. Obiecuiemy poderas
a sudanych z dymy siewać się delniach lecz tysiączne przyidzie kłosa
ule atakuiące osiadszy zmienayta krokodyle.

Zadziesz sobie po perłowym brzegu
W złotym deptać Pegazie mun sztuku
Lecz rumiane wytłoczysz twe łzy krwi korale
Kiedyc ulgną w kopycie relayne u snało.

Nuci cukrem ukarmione kanarki stroynym gardłem wyspiewuiąc tony
gdzie iednak czneras, kiedy w gorskiey rosci pierzchliwe z mocy sterydetkow.
mnią się wesołe dynogablice tusząc sobie że wolnym zawsze bujać będą po-
tawch, ale prętko odmienią fantazyą kiedy żałosne dumy w klatce in-
nować muszą. Gadzą porywczym okrutkiem wysmukłe Daniele, niebo-
się ostrey obidzy lecz niespodzianie w zdradne wpadszy sieci wspaniałego
pozbywaią się humoru. Jeszczeiby nie raz takiemi myśli korespowac
zranni gdyby potym iedwabne szczęśliwości snowały się pasma. A raz
miło pierwaznemu Jazonowi po wspienionych bałwanach unosną złoty-
ce się galerą. Szalonym wiatrom samopas podawszy nastrychowane za-
le, byle iedrago w złotym runie dostąpić czacka. Wdzięczna Orfeusowi
y złotostrunney lutni peregrynacya y do samego piekła gdzie wściekłe-
o Cerbera ordynkiem usykowane zęby strasznym nie raz oderwały się
szrytem, byle mu vrodziwą Eurydyce z podziemney szyby w rekompensę
kawalerskiey odwagi na oblow pada. Niedba na bryknące oceana
ały smiały Perseusz nawylot przeszywaiące wieloryba, byle swoię Andromedę
ocznym do skały przykowaną łancuchem z ciężkich uwolnił kaydanow.
Nie wiele myśli gładki Leander czyli na morskie skoczyc pławy; lecz nie
raz słonym zachlisnąwszy się sorbetem zartko po wichrowatym tonie moru.
ile swoiey Erany nieunosione zniewolił affekty. I podobnoć to iednego złote-
pa takie potkało szczęście, że nie mogąc w chyzey antagoniey dognać rozbu-
ney po lesie Dryady w opacznego przemieniwszy się zaka w stałym syz

uchwycił lerokim. Lecz nie każdemu tak a poda się maniera
osobliwie iednak JMC Panu N. którego plumatus amor nieiako
swoie przypiął skrzydła, azeby raz życzliwym affektem tę Polską ści-
gaiąc odlicę miał się z swoią cofnąć imprezą lecz po długich gonitwa
paternus z takim obłowem involet pectus gdzie wdzięcznym iż karcer
tym przeplatane pociechą będzie pędził chwile. Dixi.

Orat. in Nativitatis Dñi Solennitate.

Samdzis płacz na wesołe zdobywa się Genethliaki, kiedy dziecinne Boga
niemowlęcia kwilenie wesołe światu głosi trypudya. NN. Teraz to Nayłodz
czniey przy narodzonego Boga vagitus wdzięczne tryumfów ominuie Peany, An
sze nad Erytreyskie y Indyiskie Konchilia dziecinnych łez perły nieoszacowane
utraconey łaski nam przywracaią spery, a iżeli interdum lachrymae pondera vocis
habent, toć Przedwieczne słowo łzami dziś perorując wieczne nam karania y
winy lubo niewdzięcznym rebellizantom u nayw. Jego maiestatu wyperswadu
y uprosży amnistyą. Niechayże te vagientis in cunis Verbi nieoszacowane kropelki
non stillae sed stellae hoyną łask y faworów swoich WMC Państwu sprawia inf-
luencyą, niechay Boga y człowieka radosny płacz przy narodzeniu swoim pomyślne
przynosi pociechy y tam gdzie et luctus et dolor abest niechay WMC Państwo Na-
wonarodzonym Panu dosprowadzi. Dixi Alia.

Ex konieczności dziś wymownym się pokazać należy, Oratorom ieżeli nie w nie-
mowlęcym wieku zostaiącemu. NN. Kiedy maleńka dziecina Chrystus w betleemskiey
stayni przyiemnym perorowane pacząc kawałkiem przez co niepoiętą niepoiętą narodo-
wi ludzkiemu intonuie radość. Zsyp iego święte morzem się hoynym łask niebieskich
y wszelakich szczęśliwości obfituiących doskonałość. Do tym iamam dnia dzisiey-
go do bramy WMC Państwa płyną tam, życzliwe Nieba fawory. którymi dziś
ziemia napełniona zostaie składaiąc. Alia

~~Wesoły dnia dzi~~
Nie trudno dziś y nayliższym Oratorom o życzliwe przy teraznieyszych świętach
Nie trudno dziś y nayliższym Oratorom o życzliwe przy teraznieyszych świętach
perory, kiedy Przedwieczne w ciałkach ludzkich rodzi się Słowo. NN. Łacno skre-
perory, kiedy Przedwieczne w ciałkach ludzkich rodzi się Słowo. NN. Łacno skre-
mowski koncept kiedy się z dnia dzisieyszego w przyczynie swoiey zdziela Boskiey
wowy y same według Proroctwy koronata Jerozolimskiego deszczy, rozumne czy-
ni y doyzrałe w eloquencyą niemowlątka. Więc y ia tym tylko mistycznym z
ust Boskich przed wieki pochodzącym dnia dzisieyszego WMP. winszuię słowem
oyczyzną dla tey racyi, abym wymowniejszym dziś nad samego Boga nie był orato-
rem. Życząc aby to światu przystoine słowo, bez iakich mowy moiey kolorów
wszelkie dało błogosławieństwa y obfite niebieskich łask według lata przysobi-
cało affluencyą. Czego gdy ta uprzeymym życzę affektem szczerze do nóg przytym
powinszowaniu WMP. ściełę, tym z moiey koney życzliwości.

Jak wiele świat pociechy dziś odebrał cały
Tyle wszelkiego momenta niech da Chrystus mały.

Alia Latina.

Nunc hodie Orbis deliciae veliores, quam in Tyro Roma olim cognoverat, a-
plam mihi gaudiorum Materiem suppeditant, non alio Stylo,

iàm Verbo Dei explicandam. N.N. Neq; enim Crœsus vel Magi:
stri prodigio ad portentosam pro Patria eloquentiàm informa:
us, Natam hodie Orbis salutem satis explicaverit. Jacuère
enim veterum Oracula, quòd àd veritatis conspectum amplius
loqui non potuerint mendacia, vel certè quòd àd vocalem va:
pientis Verbi facundiam erubuerint, hoc uno imbellem Ora:
torem ~~bello~~ verbo, bona decet tibi N.N proferre verba, ut sub isti:
us, quem Pastores agnovère, agni, aurea aurei velleris umbrà, se:
curus salvus et incolumis longam in annorum myriadem conquie:
scas. Nec me plura eloqui decet, abbreviati non immemorem verbi,
mihi lachrymas tibi gaudia indicentis, hoc tantùmmodò ut hæc in:
fantilium lachrymarum, veluti gratiarum pluviâ, Tibi grandinet
gemmis, riguôq; Cœlum depluat auro.

Alia Polonica.

Lubo nas inclementia fati z własnych wyrugowáłá progow, y żá:
łobnemi sercá skrępowáwszy plánctu, lamentliwe tylko exulibus
káże intonowáć Nenias, dźiś iednák ták surowy Libityny roskáz
serce Synowskie kássuie, ná winszuiący zdobywá śię applauz, gdy
rádosne Świátu Bogá wćielonego in cunis słyszy kwilenie. N.N. Prá:
wdáć to, iż żálem zránionemu sercu, by náyweselsza chwiłá nie
wielką przynośi medelam, osobliwie, gdźie smutne requiem krzy:
żową záchodźi sztuką, tám y słodkobrzmiące Amfioná stro:
ny nie weselą. Lecz ia máym nádźieię, że dźiśieyszey dźiećiny
vagitus consternatam WMći D. mentem, w pożądáne przemie:
ni Alcionia, poniewáż rádosne Świátu cáłemu spráwuie tripudia,
iakoż y obfitych też ab oculis Infantilibus płynące potoki, dźiś
w Synowskie wpływáiące præcordia, tákie mi ná ięzyk wlewáią præ:
sagium, że po tych ustáwicznych kwásotach, tyle WMći D. wszelá:
kich przy zdrowiu dobrym poćiech płynąć będźie, ile z niemo:
wlęćiá Bogá perłowych pádá kropel. Niecháyże tedy życzliwe Nie:
bá ná moie podpiszą śię głosy, ábyś WM.D. przy hoyney łásk Bo:
skich affluencyi, zdrowiu dobrym, życzliwych fortuny losách, y pomy:
słnych poćiechách, długoletnie dźiśieyszą obchodźił Vroczystość, Sy:
nowskim życzę affektem.

Alia Polonica.

Jasny pociech przyszłych prognostyk, Synowska dźiś. WM D. wnośi propensya, gdy śię na sławny Phœnicensium ogłaydá zwyczáy u ktorych tylko ten w náychoyńieyszych optywał ućiechách, kogo swoim wschodzące słonce obiáśńiło promienięm. N.N. Swietńieyszy dźiś Planetá ná Palestynskim wschodźi Zodyáku, nie iednęmu dáie śię widźieć oku, ále po cáłym Swiećie swoie rospośćierá luminaria, y wszytkim Ziemiánom dobrze tuszyć káże, boiter taurum et Virginem stáwá. Osobliwie gdy w progách WM D. stáwá, niepłonne dńi pogodnych y fortunnego żyćiá WM D przystáwá, niepłonne dńi pogodnych y fortunnego żyćiá WM D przynośi otuchy. Zadney álbowiem tám Attyckie nieszczęśćiá ćieńie nie uczyńią imprezy, gdźie to niestworżone słońce dożywotnią zaletą da consistencyą. Same tylko sufflabunt gaudia, kiedy pogodny tego słońcá oriens szczere ná WM D. rośi łáski. Zadne przećiwne Aquilony tey nie poturbuią pogody, ktorą nástępuiące zá náyiáśńieyszym Planetą táskáwe urośćiły Ethezye Ani okropna fatorum źimá w Domu WM D: nie postoi, lecz przyletnych doyrzáłego WM D: żyćiá wigorách, fortuná szczęśćiá wiosná kwitnąć będzie, zá szczęśliwym tego Słońcá wschodem, o ktorym smiele mowić mogę, że w Domu WM D: nieustánną pociech záłoży Augem.

Alia Polonica.

Choćby dźiś Gordyuszowym związány ięzyk był węzłem, miáłby ná śiebie mnie dźiś drugiego Alexandra, ktoryby ściśły iego mieczem rozćiął zádźierg. N.N. Trudno bowiem dźiś ustá wiązać gdy Dobrowolnym in fascijs stáło śię słowo, niewolnikiem gdy wstydźiłby śię nieco Krásomowcą być ięzyk muśiał, gdy słowo niemowlę, w lichych rozkwilone łásteczkách, sercá ludzgęstą záłoby przytłumione umbrą, obfitym poćiechy oswieto promięniem. Sámá nawet slicznego Niebá consistentprzy ták wesołey Národzonego w Ciele Bogá pámiątce, powolną Swiátu kredensuie radośćią, kiedy wesołe wyspi

nie Gloria. A przeto zruca dźiś Synowskie serce wszelkie te:
ryki, á przybráwszy wesołey miny, śćielę śię pod stopy WM D.
z tym życzliwośći dokłádem, áby śię to Słowo, ktore dźiś in
fascijs stáło śię niewolnikiem, z Szopy Betleemskiey do Serc
WM D. przeniosło, y od wszelkiey fatorum záwistnych insultow
niewoli eliberowáwszy, długoletnym życiem, przy zdrowiu nie:
odmiennym, według myśli ubogáciło, to iest Synowskiey życzli:
wośći Argumentum.

Alia Polonica

Luboć dáwno nás poczty dochodźić ustáły,
Jednák mnię śię dźiś swieże gázety dostáły,
Ze ktorym śię weselić przyzwoitá ći płáczą,
A ktorym płákáć trzebá od rádośći skáczą,
Przyzwoite wesele temu co śię rodźi,
A temu płácz komu smierć ná kárk kosą godźi.
Národźił śię dźiś Chrystus, áż łzy z oczu toczy.
Mnię serce od rádośći ledwie nie wyskoczy.
Powietrze mnię nie smući kiedy ten śię rodźi,
Ktory życiem száfuie, y nás wyswobodźi
Od tey plági, á długi wiek przy zdrowiu dobrym
Przy wesołey swobodźie pędźić iák iest szczodrym
Pozwoli, czego iá dźiś z winszowániem życzę.
Wászeći Dobrodźieiu sym śię w poczet liczę,
Sług náynizszych, Wászeć mnię chowáy w łásce proszę,
Ktory vivat Dobrodźiey w setne látá głoszę.

Applauz.

Niech wdzięczná stroná
Lut Amfioná
Dzwie śię z lutnią y zábrzmi wesoło,
Muzy wszytkie niecháy puydą w koło
Wesoło wszędzie
Dźiś niecháy będzie
wesołe. sceny rzu ákkorduycie,

A swięt Jey Mći z námi powin szczycie
Niech złote chwile
J Krotofile.
Augustá płyną bieży rok po ro ku
Wiek smiertelnego twoy niech
nie zná mroku.
Niech ći Swiát służy
Fortuná płuży,

Niech cię piastuie, byś Domu nászego,
Ozdobą był wieku potomnego.
Żyiże szczęśliwie
Od nás życzliwie.
To winszowánie przyimiey po kolędzie
Nászá powolność do twoich usług wszędzie.

Oratio pro Resurrectione Christi.

Nie tylko sub olea pacis w słodkim Swiat smakuie respirium, y lubo strepitu armorum, zagłuszone serce głosną do wesołości znáyduie okázyą, bellum comitante triumpho. N.N. Iużciby okrzepłey po zwycięską aestuans mavors nie poniosł ręki Koronę, ániby w twárde discriminum wpadszy arcany, z nich się wywikłáć dokázał, gdyby fulminatrix periculi spes, po tryumfalne laury per tela per ignes piąc się nie animowáłá. Gdzie y dzisiay przy solennym Zmartwychstáłego Boga tryumfie Swiat, certare in aciem, kędy sime pro obice widziáwszy infortunia mężnemu pod nogi ścielę zwycięscy prostrata. Do ktorych gdy y nás powinná pugnaces evocat obligacya przy Boskich resonancyi applauzow, victos zá osobliwy spoliat przy zwyciężonych fátach pod Dobrodzieyskie nogi rzucamy affectus.

Niech podeptana smierć Boskiemi nogi
Zdáleká stroni, á Hydaspes drogi,
Stateczną życia nawę w złotych nosi
Nurtach, Synowski z tym się affekt głosi.
N.X.I.

Alia Polonica.

Na Zidyiskim złotá mármorze, a ná skálistym Zmartwychstáłego Bogá grobowcu osobliwsza Synowskiey probá submissyi. N.N. Iakoż trudno mierniey szego gdzie indziey wrodzonym szukáć Iubilerá Kanderom, chyba tam, kędy lub innym smiertelná pámroka z miłym wydziera życiem, eloquentiam onym iednák ná szczerocketne publicznych tryumfuiącemu Bogu applauzow, okrzyki, podeptana Boskiemu Zibityna nogi żywych nie denegule ięzykow. Ktore żeby się tym ważnieysze ná oko Rodzicielskiem

okázáły sercu, ten przy Synowskiey Zmartwychwstánia Páńskiego con:
ratulacyi, bárdziey niż na szálą pod stopy Dobrodzieyskie złożyć u:
ituię, konterfekt, że iáko szczerożyczliwym bo wrodzonym Dobro:
żney tych Swiąt Festywy winszuię Wci Pánstwu, affektem, ták áby
przeciągłe długotrwáłego życia godziny, iásną przy fortunnych
sukcessach Dobrodzieystwu memu swiecity splendecą uniżoną ży:
cżę apprekácyą. DXI.

Alia Polonica.

Niepodobna by twárdym spięte milczenia interdyktem serce, uprzy:
krżone przy dżisieyszey Festywie taciturnitatis rwác nie miáło
arkanow. N.N. Iákże nie máią w Julliuszow mienić się affekta,
gdzie przy z pokonáney smierci tryumfuiącemu Bogu eloquium,
linguam prætendunt gaudia pectus. zá ięzyk applauzy, zá serce
chwytáią radości, ná ktorych ogłoszenie że y mnie powinná evocat
submissya smiem nie z innym przy powinszowániu ták wielkich
solennia pod stopy Wci Pánstwá rzucić się obligiem, tylko by ktory z
grobowych iásne powstáie cieniow, tryumfator ten nie zmienne:
mi pomyslnych przy długoletnym zdrowiu sukcessow Dobro:
dzieystwu memu iáśnieć pozwolił splendori. DXI.

Alia Polonica

Ięzyk w płomieniu, á serce iák w morżu nurzá się w upáłach,
kiedy Divinior Phœbus z podziemnych wybiwszy się Antypodow ná
Polskim wschodzi zodyaku. N.N.
Iużci trudno invidum soli nie kontrowáć Axioma, extinguit sidera Titan,
gdy dzisiay cáły Swiát prawie iegoż illustratus radio bezbłędne ad
plausus znáyduie gościny. Iákże niepodobna by sua auiq; desit volu:
ptas, kiedy smiertelnym zápádłe mrokiem, Słonce Bog przy wscho:
dzie swoim okropne smierci rozpędziwszy cienie, przyiemną sercu y o:
czom życiá zápáłá pogodę. Azátym trudno gdzie indziey wrodzoney
kierowáć cum gratulatione obligacyi, poniewáż pedisequos sui dzisieyszy
Cynthius w progach Wci Dob: zaiáśniawszy, tylko pod stopy Dobrodzie
złożyć pozwáłá. A iáko nie iest sine luce dies, ták y ia geminato ac
censum sidere pectus, z tym pod nogi Wci Dob: rzucam obligiem, áby
do setnych przy fortunnych życiu Dob: memu lát swiecity pogodzie DXI.

Musiałby serce z krzemienia twardego! Lub z dyamentu mieć nieuż[tego]
Ktoby się smucił gdy Bog tryumfuie! I Zmartwychstáiąc smutki ruin[...]
Káżdemu rádość káżdemu wesele! Gdy w grobowym Bog śmierć zdeptał popiel[...]
Rozburzył piekło y Plutona złupił! Naturę ludzką z więzienia wykupił.
Wesołe dziś brzmi Alleluia wszedzie! Niechże y w sercach u Wuia: beczi[e]
Zawsze, by mieyscá w nim smutki nie miały! Niech to da Chrystus dzisiay Zmartwychstáł[y]
Przy życiu w setne lata przedłużonym. Winszuiąc życzę sercem un[...]

D[IXI].

Oratio pro Festo S. Nicolai. 1ma

Hactenus inter literarios Mercurius noster delituit recessus, nunc ad so-
lennes D. Tut: Tui ferias, cum gratulatorio plausu in Tuam se insinuat p[rae]-
sentiam, vota et animos gratulantium laturus. N. Saepè enim lentum accu[sa]-
vit solem, qui eum moraretur diem, cujus auspicio secundis attolli favonijs
possit, ut ad tuas procideret plantas, cui in venerationem cadere, idem est
in sublimè resurgere. Verùm non tantis pronis affectibus sufficit in Tuum o[c]-
currere conspectum, juvat etiam gratulabunda concipere vota, ut cujus Sa[n]-
cto Patrocinio salvum Te et incolumem gratulatorio amplectimur affectu, [ej]-
us Sanctissimis Suffragijs fata fugiens solusque fugans discrimina cunc[ta]
Policratem fortunâ, Croesum divitijs, Titanum annis supera, Nos in solit[o]
amore fovens, ego in filialis affectus promptitudinem, et debitae venerat[io]-
nis officium, annos meos in felicis vitae tuae prorogationem ad plantas T[uas]
supplex depono. DIXI.

Alia. 2da

Conspersas lachrymis tam longo tempore malas.
Exulibus nobis mentem validoque dolore
Plenam, hodierna dies siccat, vultumque serenat. N.
Et merito: Tui enim festum solenne Patroni
Evocat in plausus omnes curasque repellit
Neque silere decet, non moestam ostendere frontem
Icona ubi laudis resonat nomen Nicolai.
Eloquium linguam, praetendunt gaudia pectus.
Praebet cor stimulum, suus id persvadet Apollo.
Exule quo gaudet misero Mnikovia rupes
Ut pulsis nebulis curarum mente serena
Edere non fictos hilari de pectore plausus
Atque ad Natalem gratantia fundere vota.
Gratulor ergo Tibi submisso poplite Musa

Pierwey zawodzić musi kiedy przy złotostrunnym dźwięku weselnego
Cardynału. Sprawa, którey kiedy [illegible] szczęśliwie gwiazdą
[illegible] wesołą z [illegible] chodziła balet y z tym śmiele
fortuny chodzić mienione [illegible] który [illegible] przed tym z [illegible]
z niechęcią [illegible]. [illegible] y [illegible] Orliki
[illegible], które niepohamowane [illegible] pod [illegible] apetyt
[illegible], kiedy spatcyrem [illegible] [illegible]
[illegible] raz wyćwiczoną stoneczn[ych] [illegible]
[illegible] sidera [illegible] zrenice y kiedy [illegible] passio ty
[illegible] codziennie satiare [illegible] bystre oczy luminarze Reginam [illegible]
świetley w nocie ale decet Pańska to [illegible] zaiste sublimia meditari
[illegible] w upadach [illegible] podoba [illegible] bystrem
kiedy [illegible] podobać. Jest [illegible] Pana [illegible]
[illegible] Państwa powabito. [illegible] ten Herbowy Orzeł iasno świetne
[illegible] więc niebem [illegible] familią in continuam
w tych [illegible] cale zatrzyt pupillam. [illegible]
[illegible] ze oraz serdecznemi kontraktami [illegible]
[illegible] trazit luminaria, [illegible]
[illegible] nie bez [illegible] y Świata [illegible], ani żaden affe-
[illegible] bez afektu stans niepozorny który [illegible]
[illegible] Herbowe Ptace, bo [illegible] słonecznych [illegible]
[illegible] Orły [illegible] y [illegible] gardzi [illegible] słońca [illegible], ale
tanto gratiarum influxu nietylko [illegible] [illegible] nene-
[illegible] takie [illegible] całey podrendit Familiey.
[illegible] nietylko w srzebrzystym [illegible]

Redditoria Certi.

Zawsze przyiazn zielone grona zielony serca kupuie, [illegible] affe-
ktu koncertem [illegible] ani się [illegible].
[illegible] na nieśmiertelne przy zielonszey [illegible]
[illegible] przy [illegible] porcelanych [illegible]
[illegible] tam [illegible] wierność tam lata [illegible]
[illegible], gdzie [illegible] wierność przy [illegible] Awansie [illegible]
[illegible] Imię [illegible]
kawalera, kiedy [illegible] Niebu [illegible]
[illegible], ale [illegible] y zielone [illegible]
[illegible] chociazby [illegible]
na [illegible] wystawionym [illegible], ieżeli przy [illegible]
[illegible]
[illegible] to wiesienna [illegible] afektu [illegible]
[illegible] Antypodach [illegible]
[illegible] chociażby [illegible]
[illegible] gdy niegarie [illegible]
[illegible]
[illegible]

Skrzci ale iedno się stała Amarantha gdy tedy żadney w nim nic
[illegible] nienaydnie proporcionalniey ten Attanice przezent przyznie-
szego rozumieniu osobliwie, bo ieśli [illegible] [illegible] cyrkut niesta-
teczności zostawał hieroglificznym ten Stateczny [illegible]. przy-
iazni hieroglificzne wiedzieć na ktorą że iest [illegible] twoim [illegible]
[illegible] ten niedmienny obliguiąc na siebie [illegible].

Narcyssy Gratis Graaru Aeterna przyiazni

Gdy naydroższe [illegible] przysłaiące Arymanthy stanicia
otdegi stanicią drogiemi Konchami [illegible] przy
[illegible] zieloney rozmarynu [illegible], ktore [illegible] [illegible]
ruia [illegible] Swiatem się to podeszła oraz [illegible] [illegible]
[illegible] serdeczne [illegible] nie inszemi [illegible] Nili, tylko [illegible]
[illegible] przy [illegible] zapachu [illegible] [illegible] przy-
[illegible] matury ptasze [illegible] amor samego [illegible] zielonych [illegible]
y miedzy [illegible] rad spalyer [illegible] wirydarz sami dla-
[illegible] [illegible] sam chcesz [illegible] na [illegible] kawalerami [illegible] [illegible]
myśląc [illegible] [illegible] stalistego [illegible] [illegible] miedzy masz
[illegible] y [illegible] flory [illegible] zapewne [illegible] w mo-
wie [illegible] ale [illegible] [illegible] prawdziwie [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w zielonym [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] y [illegible] ieśli chcesz [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tego dnia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
niepr[illegible] serdecznych [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] niewytrzymie się [illegible] ale iednym [illegible] [illegible]
podaney [illegible] nie [illegible]. ale [illegible] [illegible] [illegible] y
sam obligowany zostać gotowa wiedzącą że raz poddanym
[illegible] z poddaństwa serdeczne [illegible] niewydaine

Gratis Rekognitia serti

Nie samym pospolita Graaru na mandat [illegible] kwieciste
[illegible] popisywać się [illegible], w [illegible] [illegible]
[illegible] Junony w Janno. [illegible] swoich [illegible] ktory [illegible]
[illegible] Graaru, ktorey powinny [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] niedla in-
[illegible] [illegible] [illegible] tylko [illegible] [illegible] pod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] serca poddani serdeczne [illegible] na [illegible] [illegible]
komplementy. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] przy [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Narcyssy [illegible] na wszystkie [illegible] Tulipany, [illegible] w
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] etc.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wyrazane [illegible],
[illegible] [illegible] przesyłam, ktory [illegible] [illegible] [illegible]
male [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w
serdecznego [illegible] [illegible] tych [illegible] nie same zielenosci
[illegible] [illegible] [illegible] znaydziesz serdeczne affekty
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

tyches mowach nie samey wielności obadwoi iednigo[illegible] inny
kiedy pierwsze affekty z literemi oraz siebie same etc etc

Gratiarum Actio

Od obrudnych lubo ktoś opis candidu nie tyczy się moim candorem
zabrudniaże te naravoki candida mens candidus ospodadzę
candor W[aszm]ćanie etc

Fratis

Trudno nie spragnego recepty przy okrutnym razie trudno nie szukać
lekarstwa gdzie fatalnie nad zdrowiu być przypadli. W[aszm]ćanino etc etc
etc etc donatkego Mość Pan na serca wiele zranionym serdecznemu
bolowi recepty szuka y spodziewa się aby tak potrzebnych chcąc
[illegible] sposobny wynaleść co tego środek sam tylko W[aszm]ć
W[aszm]ćanny pewną tuszy recepty tym tedy pozwolić [illegible] oraz
y zosty zieleniejszej którey [illegible] tkwi wieli
okrągły Cyrkuł zielony iaśniejszej barwy dali niech stanie się
iże Mci serca onemu sposobnej opatrzy a medycyny dixi.

tanio Redditoria Anuli.

Taniej życzliwie szacować chcę, lubo złotolitej cerenty iedney z plugawej oświe-
żyt totem W[aszm]ćanie Niewiele liczym szacunkiem chorągwianej szczodrych interessu [illegible]
[illegible], żeby w równey z taktyką stargowy szli z poddawczych [illegible]
bo niemiały zachować kontenttatu. Raczej w swoiey splendecy y pełen
wne utracaią glansz, bo złoto [illegible] Gdzie z przyszłym idzie zapra-
gen kandorem, z podstawnego metalu podobnym się zapałały i widzie lepiej
obo: Niedyamenty niedrogie Minery

Serdeczney dopny kończalowe Sery

Sam tylko nad nieprzystanie Mażeny, które z wesołym Hymenem płatnie
szyklujące wierzleyszych, nie tak o [illegible] iako o [illegible] kombinacje [illegible]
tym sam raz szczerozierny affekt, y pewnym kredensem pro-
[illegible] kontraktowie życzliwość nad wszystkie Spory [illegible] sobie podest-
chlika Jakoż czynić zawsze przy sami z tym mała rzecz [illegible] chce
da [illegible] którym iestem w sercowy w rekompensę nie obliczyłeś powinności
kontentach, że z tą swoją zawodnych traktaty. Tantować affektów zawody z
darzemno sercz, to tak [illegible] zawodnych [illegible] obligacji podarkiem. Przez
wy nie umie Sr zyiciel, bo [illegible] sobą życzliwemu [illegible]
iednak Mość Pan N. więcey tym iż Pannie deliberował się obsequentem
tak okrągły wieczności kontestuje podczennie dorąż [illegible] za szczęśliwy
dowód [illegible], a oraz upraszam aby niemiłosierny [illegible], ale kon-
signowane iego przyjęcia z chęci tymże w uprzejmych respektach prezento-
wanie signetem

Altera Gratiarum Actoria

Tisaesz Sr z tym nie tak wierny iako serdeczny chavalier W[aszm]ćanie
Glozuie albo wyroczynych kandydatów, y wiecznym elimat wszytkim
[illegible] Amortakowych Nominalistom, którzy Archivum [illegible]
tylko zapisuie [illegible] odmienne niestatecznych affektów autentyki
[illegible] nietylko to [illegible] Adwersantow intrygi, ale też [illegible]
[illegible] indifferenter [illegible] scribit in marmore [illegible] żeby sa-
memi śmiertelności nierozwarte familiis in [illegible] życzliwe chce [illegible]

zostawały Typographium. Pretliopatirowy za tada fortuny posny oz-
ulatuią manifesty, carpsit dura lenis horrea et Solis misset. Nie-
trwatać na wytle chowanym Membranie inscrypcya, odmienia Stylem
porywcza Scribentow skurpowa alityzowana żywiwość, ktorą że z-
ternos sobie in Animis zapisuie factos, tam wyrazymie effigiat characte-
res zadnych ziernistwie Periodow. Iedsateza dośće amanuensem
affectum JmP. Nie wyrozumiawszy tym wcale JmP adstringit Praesentem
tylko stipulatus candor nie inszę Complementowat a Sercą tylko ser-
decznę tenore serenissi. Dobierz tedy tesseram zniewolonych chęciw-
systkim Maximis ... uczyniwszy ... ażeby nie tylko ...
captivum in triumpho ducat Amorem, ktore Imdam imponit obligi
ktory: Niechay ta Ślawe Nieba rozgrzią
natchę Wota nasze podpisuią.

Redictoria Annuli.

Niemasz nic trudnego dla Przyjaźni JmP. same ciasnym zawite labirynty
Wertebem przez takie Sercią credensuiącą, ktoż tam popieszenie.
zawodnie ochoty, gdzie uprzeymie potrzebuią mandaty, choćby o
ostatnie przypisto rozbyte Slugami, śmiele na topielne scotry
idzie odważny afekt, z dobrą co przyiazne ablegaty ordery, tam nie-
ustraszony zapędzasz rzeczonego, oste tylko z ... na spełnienie
ustawicznie ... etc. Struduit y trudnie affektow niepodobna, kto-
rym sięgali ... niestatkowane traktaty zasranie ...
... impedimenta
tne w niedościgłym ... przysposobia

Idzie na groty idzie y na strzały
Odważnym sercem Candor poufały
Faworyta uprzeymie przeżega-

etc etc Choćby żingo raz naleziony ... za Przyiaźń
zaiste alliorały. Godzien sceore Confidentia intytulacyey ... Manifestem WM
umierać iednak z życiem ... ktorey aby
Sanne sobie na wszelakie ... wdeposyt ... zarazom ...
pamiętny zawsze zostawał ... fortuny ...
sphery ... pewien, ... dobroćnie ... ostatnią ... metę.
nowiniczą ... konsystencyą, gdzie sobie ...

Responsoria Annuli.

... traktament JmPanie Schnie na takim
Karmie się nadzieią niesmaczny ... zmacerowane serce, y samym wymartwione
... abstynencya ... sobie spragnionego Tantala wyraża
... appetitem ... fortunnym sercze ...
... obrady ...
... alenie ... Wipełnienie w ... kwa-
... expectantow ... wilgotnym po słonecznych upałach
... belweder, ieżeli ... temperamentem. ... albowiem
... obłok nie zaleci ... affektow ... iednak ...
... upragnionych ... życiem darować. Ponieważ ...
... contestacya, co życiem ... niewiedziei pewnego zamysłow ewentu
... moraviatimum ... ambiguitas na stowie trzymać ... odmienne
... fundament na ktorym ... architektow. ... Nieprzeymę WM
... ruinnią

w Panu tralctuie zamysły bo wdaleś z pod iarzmych kontraktów niezawodnego [illegible] nigdy tamę desiderio w [illegible] czyli determinacyi kiedy za ślubny [illegible] zemnie odbiera szczęście. A kto życzliwe szczęście przywziemnym w społney konatywy żądaniu recurrunt [illegible] ieżeli uticfius niebędzie dowodem Wielmożnych Panów ornabit Communicya Circulus który in [illegible] zacna

Niegodny iest kryminał miłości
Kochać kogo a nie znać wdzięczności:

Ingrato hue nil peius pdigit terra.
Nic iuż gorszego z ziemi nie wydała
Nad niegodne części niewdzięcznika.

Redditoria Annuli

A złota żelezie wolności, kiedy niewdzięcznikom wiela arkanem opozdanego deperme swobodzie N. N. nieciesz wolnego Incarcerata iego wieta szkaza rozbia z dyamentowego otrywała ternuli niestalowym spętata ogniwem. Wol[...] pod tych ognistach pieszchliwa Venus [...] starować wiry [...] wodniczych [...] Zachęcona niewodem wstodliwa na [...] żerować Genuszu. Gorzystym [...] koncepte, [...] zostawać Geniusu. [...] Bogłaże [...] kiedy ich oswobodzona wolność [...] nie [...] Smakowała nestawy [...] Steizee Mutety, ieżeli [...] Vectamentem. Smutny wrodle [...] Sukcess trakcie trybem [...] rozdzielnie [...] ponierodnym odmienny [...] Sprzone kaydanym [...]. [...] Kraykowi, [...] sprzone [...] dostatnią [...] pojmanemu prafszynie druciany rzebel, za którym [...] wolał uwięziony prafszynie [...] powietrzu wdlatały lawirować [...] pastwa, [...] iednak [...] nad Stym Europy

Bo cóż lepszego znaleźć nad Stym Europy
Przeciwnej [...] swoie Perekopy.

Milsze w wolności lamenty niżeli [...] w Więzieniu [...] Zadwany [...] chęcią afekt wolney [...] Libertacyi [...] wolney niepragnie [...] wolności. Przyznaie [...] N. z życzliwym przychilney inclinacyi [...] wolności. Przyznaie [...] Incarceratem a [...] wany Arkanem. Wiecznymi Wdaniu [...] zachowuiąc [...] dożywotniego zmata [...] żebyś w przyiaznym respekcie iego

Omne post [...] labores respirium [...] respirare [...] sequenta.

Redd. Annuli.

Niezawsze fortuna [...] chodzi, [...] zawodnicza kursy rozbieganey sferze po [...] kursu przerywa [...] N. N. [...] Sopieszcie [...], ieżeli [...] Coppow. Ieżeli tak niedarowana [...] niewstarguie [...] Ciężkim [...] zpracowanego niebyła Atlanta, który by pod [...] ciężaru niemało spod uległych Aplitudo Olimpem [...] Bellona regimenty; ani w [...] niewydziałał fatyge [...] moderowane [...] po obrotach Marsa [...] ale [...] rozwaliney [...] od [...] fatygach [...] spokoyney [...] wyprzągane [...] bo nigdy unieść [...] Lądu przeciwna Maryna [...] Stylle [...] Lądu [...] Żeglugi [...] galery. [...] w [...] pracowitej siły y [...] naowglit galery. [...] Stey [...] po świetnym Horyzoncie [...] Phebus upragniony [...] Zeliwny [...] w [...] odprawionej podróży wybrańca Oceanie złota [...] po niewczasowych [...] wypoczęto [...] turnieiach [...] ochotniey [...] przyspiesza impetem [...] podięte trudy zakończył terminaty. [...] Tamae [...] [...] wyciągniony [...] cięciwy. Silne [...] przykładig [...] kiedy w codziennym [...] szturmie [...]

wybuchaią proźnem. Ale zmartwować affektu trudno, który im więcey o przyiazne konkurruiące usługi tymsię sposobniey do upadłemych facylituie życzliwości. Obwarowanym sobie wizerunkiem JMć N. tego z potoczystym struggłą grantem w ręce WaMnny oddaie, sphendeklaruiące się że pod zwyczayney niewdzięczney kregi koley, pulit na każde WaMnny rezyzye zcobie ochotnym usługi.

Graaru Actoria p Anule

Jeśli się nietryumfowat który za Niewolnika życzliwemu nieodda przyiacielowi JMć trudna in acie Amoris wygrana, gdzie intimy candor nieinteresownym osobie Atletyckie, tylko wydarcianney konkurrencyi uprzedzenosci. JMć wsem imbelles nieufrasy affectus, których iest sama niepokoi benewolencya, pewnie stegnąć do tasliwych szalitatow niepodyniewodzą bitatty. Albo militat omnis amans et habuit tela cupido, przecie iednak bezbronym wpłatu ustępnie spensom. Tylko tam Woienie w moderowanym paracie styliiąc komunili, którzy zbroyne na obrazach Bellona zasadza rosyk ale:

Że serce mieza szańcem gniezda parliamy
Zemyż ostre na nie grmodać mubtary.

Wrzecie przyiaźnych niegromiąc chciwo. Marsowy nietawarzyszą battaliey. Ten tylko życzliwe rani serce, kto nie hordem, ale uprzedzeniem przychilne impugnat pectus. Znaduie tę Wersantemym z chordem przychilnie zwyciężyc Antagonisty, który walecznych albo niedobrze serdecznych zwycięża affektu raduit hongowac intencyey. Cedit Amor telis oppugnatione affektu. Juz to ostatni relikws tam silne zasadnie expugnat pectora ferrum. Trzeba certuie Vniżoności. Wiedział chłać petardy w się przychylnej WaMnny inaczey niemogł expugnare affektow mitioribus tylko życzliwości telis, dlategoż compede złocistey Helongi, powolne by nieprzedawszy rzece in podsidium swoiey odciena przewagi. Fizura zapisu wygrana, ale niebez wznadniemney tryumfu alternaty boty ktz Wszy Pana N. Victrices krzepnie manus arkanem za owym Polityka podestaiąc Sentymencie Turpe est accepta datis non reponere.

Responsoria Anuli

Przychodzi nawyptaci, kto długo dniera trzymuie MMć. Im więcey Creditorow, tym więcey przy oddawaniu trudności. Wyetali ciężkie kontraktowane kwitowac interesy, kiedy ich arrest na dług niewdzięcznie skrytej nieodlitała prowidencya, albo niedolaiąc interessow Wiecznym komu debitorem zostawać niewielka przy liberteiie wygoda. Szaba accepta cudzymoy swentowac wyiest do niewoli dimersitas. Staba accepta cudzy moy, niżeli przy Restytucyey na wstanym ktznem, lepiey niezrzadtawać, niżeli przy Restytucyey. Ale że długi do małych przywiodły unhosuie rezydować Inwentarzu. Ale że długi do małych krotka niedopuszcza manutencyi kredytorów, kiedy im in infinita crescere. Iatwo powierzony dobiorąc raty ieżeli wytargiy zostaią kompensacya. Łatwo powierzony dobiorąc raty ieżeli wdzięcznie pewnego. Nierychło oddanie gotowy kontraktu

Manbament. Tronota vestitus minus + gravitatem debit. Dlatego? Jmc Pan N. niechcesz w powziętych przyiazni interessach zadzierney przyczynai, antycey Wdzięczny od Jmci Pana N. drogi affektu Prezent, ... bez w ... ..., dlakey ... wydata upomnikiem ... zuprzeymey Jmc N. niegdy twe prawa przecie iednaki zawarcy w wzaiemny ... ... do natury złotem za ... ..., ... w kierowey go sobie szczęśliwa zechce zasiadać Przyiazni.

Conclusio przedliene Serti.

Takimże trybem weselny sobie postępuie Hymen w Rozmarynowych Serc ... gdzie się kochai ... kwiatach, których niewypatrzne komplexyi ... gdy ... w ... spacerują Wirydarzach, albo w ... ... złotych na zawity ... ten przesadzony Rozmaryn ... ziemnie w ... ... w ... ... przyszłość ... w ... upprzeymey affektu przyiętości ...

Oratio Graduum Actoria Serto

Zbraniaiącey których albo niegodni albo niewdzięczni ... Wdana ... animos inferre Coronis, a ... ... Genius ... ambicya animos inferre Coronis ... fortuna repulsare dedicantis in ... ... Manzament ... ... na Maydanie ... wielki ... ... Wience Merent Sanguine Serta ... ... triumfalne ... Wiencé ... ... Laureas ... ... Sancta Virtus niewidzę in Fasces zgromadza ... Victores pensare Corymbos, iednaki ... cena ... być zdrowiem ... codzienne ... ... in emporio nieustanney wieczności ... ... affektu ... ... Jaworzy choć ... appetunt Wieniec do ... Jmc Pan N. ten rozmarynowy ... ... Amor ... ... affectus spolnym uprzeymey szczęśliwości ... żeby ... iesze ... ... affectus ... ... autumnare faciat ... ... przyiazni ... ... mnie plenariam gratitudinis ... ... rozmarynowy ... ... desiderium ... ... Uictatem dicit pectoris esse sui.

Zda Graduum Actoria Serto.

Może w szczęśliwym przychodzi się ... ... tera ... ad arcana animi ... ... pectora clausa Serio, iednaki zakwitłe zielonością ... Wirydarzow ... tenebrosam aciem taly clarificant zielonością, że naysłrytsze ... penetrata ... ... osobliwa na ... recepty, które im ... ... Obiecta, tym lepiey ... ... Rozmaryny ... ... przyiazni Hieroglifikiem, iako in grandium serto ... Rozmaryny ... ... Jmc Panna uprzeymych ... ... Jmc Pana N. ... ... dokumenta biersz, kiedy ... z Florencyey przyniesiony, ale ... Ulemanti ... affektu Corona ... ... odbierasz Prezent. ... ... w Kompanię

Kwiecien Nierawsze wdzięczną kwiat wiosny zielonej pora wydnie i z zimnym zwardone Akwilonem Belwedery. Marcescunt gelido cana Ligustra Notho. Ale kiedy inaczey ta nie wpadziarnym affekcie znaydujesz korzystela. Uschnąć chyba ad mortualem circumtarie niemogą konserwaka, ktorym defluvi niega ta szawego wigor przy nieodmiennym Fortuny kredencie hoyne na wieczystą konserwacyą deliquatie affluencye.

Redditoria Serti.

Sewier tryumfu kamu kwiecistey wyją korony in danno. Już więcey z Marsem i na kontrapunkt nie chodzi, kiedy laurowym Victoria udarowała wiencem. Ustaią woienne miny, animosz krwawa bellona smiertelnym cyprysem ogrodowych zagęsza szancow, kiedy spokoyne placu zielonym Flora haftuie maiestem. Przytym wycieśla Dziękczynne pole, które osobliwa z Adwersanta rozpocząć laurem wysadzony spokoju. Prawdziwym to wdano w sobie dokumentem nieść manifestem, że kiedy rozmarynowy od Wdany odbierając wieniec, zielonaz za posolnego obesci swoich bierze niewolnika. Przyznaie wydanie wyrony, bo zatęskliwych affektow zaczęte skonczywszy kontrowersyą do spokoynych przystępuiesz Tractatow. Wyniecca tryumfalne ognie takiemy zgodzie sprzyiaiącey Hymenu spolne rozlewych przyieżdźt Wota w wesołym applauzie Hymnat, same Nieba nieskonczoney zgodnie w iednosci, co niezdeyma postanowił konsyderaciya, na tobor. nie osobliwa do tego Fortuna wolunowała aktu, żebym należytemi Antagoniey oddawał prezent. Stała się ty wdanny pod tryumfalney do skarbowego depozytu, ale do wdzięcznych wydany, po tedy nie do skarbowego szczęśliwych sukcessow doystawszy frukta, zaczem tyczę, aby wszytkie szczęśliwych zakwitło domowi.

Gratiarum actoria pro Serto

Niezmierne życzliwey brakowac kanior, tak wieniec zdrowych konchy, iako niewypełnie zacne Rozmarynu in danie. Nihil ab amico vile tribuitur. Takie wprowadzić cotym mało szacowny walor, kiedy go pretium nadać życzliwey affektu swoiey attollit excellencyą:

Jako dyamenty tak tansze kamienie
Wiedzalney wdzięczna przyiazn cenię.

Stacis in fido pectore naymnieysza taxa, y co szczęśliwie ostatniey sobie przypisuie, to w dzięku przyiazni kapitulacya droższe appretiat konserwacja. nie powietrzem, ale poczytuiemy in libra animi upominkowe prezenty. Non quod, sed quanta tribuis de mente serenne est. Sztatego Wdana in depositorio pamiętney wdzięczności ten wdana kolosowany prezent estimabile przydaie, bo nierozerwalnego wiązadła nulla possessio pretiosior, quam pectus Amici. Ale quod gratitudo repenlit. wdzięcznie oferuie zasłużone ab electore wdana Animo Rozmarynowy odbiera koronacyą.

Redditoria Serti.

Błahunie na cześć upiękny landor, iż ręki w rozmarynowey nienoszi bar-
wie. WPanno. Ten mu szczegulnie przystoi kolor, ta wszytkim dogaie
miniatura, kiedy nie kunsztowny Appellessa ręki, ale zakwitły zielo
no rozkwitły, kiedy przybrany kwieciem z samymi paragonuie Sma-
ragdami. Niezyłko lilarowy aspekt, ale szczerze serce zielony disty-
kuie kolor. Tylko zakłada fortuny Mutetę podobni mieniąc się charoty a-
ci, ieżeli wszytkie wszedzie koralle zmienioną mieziełeno trwały stato-
ści przychylnym chęciom wrysuią kontrafekt. Sama Flinie ... nieozy-
taiąc. Sama uczy experyencya, że niemasz trwałoszego w człowieczych
wirydarzach kolorem, nad zielonym Rozmarynem wysadzone dziardy-
ny. Więc WM. P. N. wtey cerze w Pannie swoie prezentuiąc landory be-
dzie zostaie, iż niezadziełtą w affekcie Panny zakwitnowszy wieczno-
ściąc w żadny śmiertelnego fatum nieposzą defallie, ale:

Tutysie orzerstwo kwiecie nieprzedostaną
Tulli wszytkim sobie nieba nieustaną.

Gratulatoria Serto.

Zataic amica Mente niepodobna, kiedy im bardziey enascinas, findit
latebras, tym więcey publico incurrit Spectantium oczy zanie, wydaie
ie... Oceanie mersantem lumina Febusowych przed zwierciadło
teleskopu wszystkiey kawalkadzie przodkującego swiatłości, których wy-
bucha ... wszyscy Wezuwiusza patiące incendia, quod magis
badaią pożarem z ptamieniego ... Exstuat Ignis. Tak pod ..., lecz serce własny przeszy-
tegit pectus magis ... na czas mogą in ignoto pectore zostawać simulatae
... in extrinseco wszytkie musią apparentiam. Skrytego
przecie iednakże szczerospodobnych chęci in arcano zatrzymać iako trudna, tak
równa ... sczerość ... Fraktyku:

Własnie iakby chciał zaćmić słońce Południowe
Kto szczerości tai w sercu y chęci gotowe.

Niechtego lub umbraculo zmyślony Amnistyey skrytie occultant
inclinacyi; erumpit tacito tumulatus pectore Candor. Dotąd indeterminatae
WMPana upiękne WMPana N. provocant desideria, pulsu insit mutuo
ardere pectus amor, dotąd wewnątrz penetralem simulaunt animum
ac violentior stimulavit spensio. Odbiera tedy przeplatany rozma-
rynu Sphera in testimonium, że wiecznym w Panu zostanie skrytem.

Redd: Serti.

Przeszło do zamierzonego u biegu terminu, którenieśmiertelnym szczęśliwey
fortuny kwiatem, ale w zielony zakwitły Rozmaryn skonkurowie
Sphera. WM. Wywrotne zawodniących Fortunatów kołyszli,

na zatocznych skwankuią antfraktach, albo niewinnych sczęśći
[illegible] faworem wspierane, mianowicie uczei przedziwnym biegnią
traktem, uprzeyma zaś przepiarni cyrkulacya na świecących wo-
zęcy buxach, tam po odprawioney podrozy skonsytowaney biezze, gdzie
ostatnią sobie zakłada metę.

Bespiecznie iednie na śliskie zatory
Obrotna sphaera wdzięczoney Flory.

Niebo [illegible] affekty lekkiem wzbiwszy [illegible] szybkiem
prędzey do zamysłonego przypadaią kresu, jednak obarczona w
swoich impetach nadzieia częstą bierkuntowe wypierdzimy z kloty
spieszących rzeka o ziemię ścierano. Pewnie że intentum
tego, [illegible] łaskawa fortuna nie za inszy węzeł tylko na bierku-
towe wysadza lista. Dlatego do przyiaznych WWMM Panny affektów rozma-
rynowym WMM Panny N. konkurruiąc poczten ten w zatocionym
terminie, to iest w rękach WM Panny dispozytywie sprent. Niemniey
szanownych biorąc że przyiadanim zalewitey donatywy y spinie
z dziędzi WM Panny zostanie respektie.

Oratio Redditoria Sponsa.

Nie każdy tryumfuie, co o wygraną chodzi MMM. Jednemu
tylko łaskawa faworyzuie fortuna, y którymby wszystkich konkur-
rentów wota na rownym zostawie szachu, samego iednak do szczę-
śliwego metu prowadzi predestinata. Szliżą ad extremas quentt
ille vices. Wolno sobie de contingenti wymyślić compromissa czynić,
ale ewentu stronne metiri apprehensye, sama fortuny dyspozy-
cya. Często oracula ludzkie odszwory diversificant odiedzice
limitacie postanowione inszy fatis determinatis tam nasze
ordynuiąc arbitria, gdzie się na reluctantes impellunt sqnora
tym nie na wartkie uniesiona zakręty, nieraz po szumi-
renes. Jonie na wartkie uniesiona Argo lubo obrzegu szybuiąc
i grych ryzyku falach rostrącona Argo lubo obrzegu szybuiąc
prędy nazwanym obiecowata sobie wyprowadzić godzie. Miasto try-
umfalnych lauzów fatalne odbiera cyprysy! Doświadczony
w marsowym experymencie kawaler, lubo się terminali
szczęśliwą sobie założył wiktoryą

Myli Speranze, alternie szyki
Fortuna ludzkie mówi y gnodzili

Dotąd in ambiguo wątpliwą fluctuat nadzieia, gdzie swoie ugrun-
tuie zamysły, aż ostatnią ex fuentu odbierze determinacyą. Alec
więcey in seclas WPana niewyliczaiąc desideria, kiedy in extremi
littus tetigere carina. Obiecana sobie fortuna, teraz lubo się ad vitali-
tiu amicu WPana całą się wie WM Panny N. terminat dubios eventus
to nie bespiecznie exclamare mogę: Vicimus in nostro canta
Corina sinu, którą gdy z rąk moich WPan bierzesz, oraz in tutelarem
odbieray statum.

Gradam† Aeterna Sponsa

Drogie Grenty w bogatym skladaią depozycie WMPannie N. Jeżeli in precio, toć y wprzednie cełnią dostatkie honcrarią, ktorym szacowanego ubywa waloru, kiedy należytey niemaią estymy. Gasnie zdyiąb każdy dyament, ieżeli go schowanego niewydaie szkła; liamnowie szczere repliknią z blograny, kiedy na bladym osadzone bantyfale klarowny utracaią (?) splendor, wipl [illegible] respekcie będzie, co in pretium drogiego (?) z libra auri (?) szaru. Pulchra placent auro. Sublilis accerta Niv: [illegible] Nigrat sub imposito marmore terra iacet. Alec nie dwoiły nad krzytha appeciowi niemoże, aurea donaspit redamantis ma amici.

Janieiąhonchy nieztaeg kanali
Przyiaciel zawsze wswoley cenie iednaki.

Ktory w talich tylko infinitio walore traci; co świetali o attelor y [illegible] wdzieczne klandory, daleko dostatnie staraią się zbiory.

Dlategoz Imsc Pan N. oszacowany sobie ex Usto Wpaństwa skarbem to iest prziaznie Panny serce ad intima szczelinach chęci depozytuie arcana. A czasz a W M Pan szczęśliwie żeś tam piękny wierny niego kredytuięcię administracyey, Nietylko in rinculis sanguinis ale et in obligavem gratitudinis załe zespolony wkradała dobitarniąe się za pozdrowie za powodne WPaństwa sługi, a ~~[illegible]~~ JMPannie ze uprzeymego serca.

Przez zainszone Marsa ~~straszliwego~~ odwagnego
Piorony ~~groty~~ y ~~groźny~~ strzały Cnego, Hektora mężne
Cobie woyne przyiarn serdeczną posadzi
I Charontasa pruma mierzwadzi:

Wesołe wyśpiewywa Trisagion, etc.

Sinis amari, ama, boś się dostała grzeczna Dama.

Ustąp iuż hucżne, ~~sta~~ rac ognistę kartaczyste granaty
Gdy przyiarn ~~[illegible]~~ zgodne zawiera traktaty.

Symbola de Clenodys.

Pyropus purpurascens penes pallidus a pallescens auris cum lemmate: non expauescit: Nieodstąpi swoiego przy złocie rumiańcze
Przy bladym nie zbladnie, lub berle lub wieńcu.

Armilla in una manu in altera ferrea vincula cum lemmate: In Mancipiis
I szpertowym przytrzymasz niewolnika pęcie
Nie treba iuż okładow dość na tym zakęcie.

Gemma cordi inserta duabus alis in altum vibrata desuper nubeco dependente circulo cum lemmate: Remige penna.

Leciec przyidzie na skrzydłach do góry z ochotą
Bo nie czeka wiecznosci pierscień z folgą złotą

Pharetratus amor circum gemmis cinctus vallis è quibus sagittis ferreas perrumpit loricas cum Lemmate: Fictum Asylis.

Gdy więc przyiazn ognisty armatę zatoczy
Za takie z pereł wance y Rycerz rad skoczy.

Mors ex gemmis corda efformata in pulvere contusa porrigit moribundo in calice cum Lemmate: Non mutant extrema saporem.

Lubo cięm przy ostatniey smak stracił walecie
Leez go wtak lubym cuiy konaiąc sorbecie.

Gemma penes calicem venenum despumante sudore respersa cum Lem: Prodit sudore venenum. Precz niesławne trucizny precz z tąd akoniy
Bo spocona wynurzy perła was z tąd skryty

Malleus adamante quatiens dissilit. cum Lemmate: Ulciscitur ictus.

Pomści się razow ktoś go mocno chłostał młotem
Z żelazem się nie zgodzi lecz się zgodzi z złotem.

Cadens ros ex quo conuescit gemma fulgore desuper apparente penes quod accensos manus tenet faces. cum Lem: Fulmi coalescit ad ignes.

Nie znagłey błyskawice ta się zawiązała
Perła ale przy ogniu serdecznym się zgrała.

Corallia ex aquis extructa Rubores contrahunt cum Lem: Et pudesse piguet.

Nie dawno purpurową barwą się pokryły
Boich wstyd ze się kiedy na wierzch wynurzyły

Gemma in paludem decidentes paruulus includit cunis cum Lem: Virtuti non fortuna.

Gnoie to przypisował nie choyney fortunie
Ze więc na cię nie sisto glad perłowy płynie.

Noże grać znowu zielone, którym raz przytali in tryumfie do zakładu [illegible]
[illegible] sama pomogła fortuna WM. A pewnie wiesz, że niepewney [illegible] for-
tuna iemu przyświeciła losem, kiedy nie tak zakłady iako same serce dopilnowane
odbiera, lecz w szczęściu to prawda trafi na [illegible] ale nie [illegible] fortuny postępi
ida lecz w dobrych. Ostatnia szczęściem na strzała trafiał ostatnia w [illegible]
fundowane przyjaźni. [illegible] fortuny pisali, którym za [illegible]
wanym dozornie zielonym przyjaźni palmę daie [illegible] fortuna wygrana
nadużona niższym błogosławieństwa potrzeb stopniu, poniewaz w [illegible]
igrzysku ostateczne przyjaźni konkluzyie dokumenta. Prawdać że przyjaźni nie
stałe na złote [illegible] na zelubioną rada patrzy rzecz [illegible] dostatecznie [illegible]
wyżeli ostatnią [illegible] że wielkie intencyi [illegible] presentem [illegible] niezad-
[illegible] Bo kiedy iuż niemiała samo [illegible] piesczy więcey [illegible]
[illegible] przynamniey [illegible] pieści [illegible]
[illegible] ale [illegible] kontentacya [illegible] kiedy [illegible]
[illegible] niemoże [illegible] figury
[illegible] postacią [illegible] kontentuie się [illegible]
[illegible] satysfakcya [illegible] afektu [illegible]
Lepiey [illegible] kiedy niedoskonałe [illegible] niepustoszał afektów
[illegible] [illegible]
[illegible] intencya [illegible] [illegible]
[illegible] zielone WMM. ten [illegible]
[illegible] o przyiaźni WM. [illegible]
[illegible] aby [illegible]
[illegible] zielone, nieinsze zakłady [illegible] same [illegible]
[illegible] y [illegible] Poeta [illegible]:

Ktoś z napięłną głowę twoie
Z [illegible] mnie
Mnie samego na [illegible]
[illegible] mnie [illegible]. — Kochanowski

Praxis [illegible]

In qua proponetur [illegible] tractandi [illegible]

W czym [illegible] Julerium [illegible]
gruntował [illegible] Roma [illegible] na tym [illegible]
[illegible] wolności [illegible] fundament

Padnemi cię z godnych Konsiliarzow tak dobra wspiera Sessiami
Że lubo na ustawnym Orientalnego Marsa Katalamach [illegible]
Subiecty fatorum na szance z subitney fortuny swoie odważy go
szczęścia przecie iednak w tym Labiryncie z przewodnictwa mą-
drych sentymentow według dzi manuduktiy Nad M. P. Niech ay
kto chce zawadzić w nym piersi niezłomnych Bellonie, łącz publi-
ke bezpieczny pokazuie zastęp madnia pectya agit, niech mile Cnyci-
ony zdrowie na krwawych Bellony depozytuie szkład: Sistet
de regimen et hostem prompta manus. Niech zwycięzca komu
naszey Sparta tyle chronnych Lampartow ile dzielnych Kawa-
lerow liczy nieznaną całemu Swiatu Konserwatiey swoiey pokaz-
zuie maxime tylko wolnych arbitria głosow, ybiemsk [illegible]
partis Generalow, Ce może by gloriosissimum Salutare [illegible]
wid ialkow rycerskich według kłach tego odchodzac Consul co
Marsem wszemu żołnierzowi ledwie się z tym przyidzie wykształ-
całaszemy, ale szczęście kiedy zawygrana głowę trzeba podrzyć na [illegible]
niekiedy lubo Loginy Polityka dulce fatum g Patria iednak [illegible]
wosię Chwały przysłodzony kanar, tak gorzkim y ciężkim stanie
pioliunem ten do swiadczy, ktory powiedział dam wirest Roma [illegible]
Dlatego nie wrzucaiąc na konsyliach zagranicznych. Nieprzyiaciela
attakuiąc budziaach może my y nie Martem accendere damus. Mia-
woienngo Larma indiferentis Egodnych Lamotsky [illegible]
W M. Mciy y Braca inustis prac kreski zawrzvane Othomański
imprezie Stygmata Stany libera sucuendi zatwarde Saydacznemu
Krym cykowi arzani y dziciey ska in hoc Consily theatro Sofia, tru-
dem ia narzekowi w sobiednie ma dorumy po Kredensuie [illegible]. C
dzeby in meta Stanelo, komu virgam directioni slaskę Marszałko-
wską oddać mamy iedni stayny in zechcieycie dekretować Kondygne

Praxis 2da

In qua votum eligendi Marschalcum tractatur.

Pokazawszy nam zdaniami tego prerogatywę, którą przyznać muszę, że każdemu szczęście tenere et manu moderari sensibus solbem tak należyty interes, jako wrodzona sposobność aptitudo WW. MM. PP. Bo jeżeli się na żadne z krewnionych domów interesuję koniunkcyją, quem requires hac de stirpe virum pertinide Consule naszej Ojczyzny Orła Polskiego urodzeni Synowie u Oyczyzny złotego wolności depozytu successores. Jeżeli zaś competentiam Honoru rostropney przypiszę dyrektywy dant Responsa tres w każdym z WW. PP. Sarmackiego Kunctatora, w każdym mądrego uważnie Konsyliarza. Jeżeli też z innych tak godny magnanimum konkurencyi stawiają się w to, gdy Elector musi, żeby przy pełni potencyey wolnego głosu albo w konferowaniym nie zdołał dedit votum albo adorate. Jque in schyłek sobie braterskiej się nie waży tak. Bo to z wyciągnie Saeua ria laudis Phaleras neglecta movent tentoria Martis. Wszystkie tedy co niegdyś przy Elekcyi Theodozyusza et Augusta Monarchyi Rzymskiego zyskiwały Senatory, Proceres Imperium, żeby się jakim niepokazał przyjaciel, odpowiedź da Teu. Komplanat. Którzy wszystych WW. MM. PP. arbitrio Provide Consulty najlepszego dawszy komu Tutelam legum et Custodia laski marszałkowskiej dekretować będziecie Kunkomoganat, więcej nie nominaliter ostatecznie confirmato determinacji Wolą antecedanes. WW. MM. PP. Sensus resztym opóźniłby pogonie Rzeszki niż edi exdalo miejsca mojego pryncypał wziąwszy między równymi ozynie discrimen kandydatami.

Praxis 3tia

In qua fit Vivat Marschalci

Jeszcze w komput ludzkiej nie przeszedł wiwendy, ale dopiero in ideis fatorum szukać by go potrzeba, który by wszystkich kondygntów ad desideria WW. MM. PP. Pana najdoskonalszej przezrkując chęci i niechętnego serca antycypując zawziętych aemulantów fakta

remordebit animus ingentia Livor. Ani tak Skutecznego [illegible]
Swiatu nie wystawiła Konterfektu Natura, żeby się iak w nim nie
nie poznawit Critiq. Każdemu iak Słońce promieni swoich przyświeca, tu
przecie na wszystkich na proste oko zasługuie Tytan. Bo Marcusa
szego Ostro wesoliwszy Zrennice nocnych w ciemne antipody Zagani
tenebrorum potringit lumina flammis. I wabi z tey Minery w dzięk
utakomione Serce z podziemnego szybu dobyty kruszec, auri sacra fam
a przecie y tem kto podmetiona z gubi w szystkę w gardło mizerno
infamuie, iestrem [illegible] Pudem est autem salud ni guistis ardens
ta wszystkim się podobać niepodobna, wszystkich sobie nie wdzięczne
ij nieludzka omnipotencia. Jednak kiedy się w inuniforme JWWielk
y Braci zapatrunie consensus, y w każdego Personie ten aphoryzm czytam
unqe erant omnes in multis una voluntas. Łatwo kontent [illegible]
Żebr w wielkich Contradictij żadną nieprzeżliwych głosow indij
żenticy na Seymiku na który J.W.P. A. Marszałek Lauream Regim
inis Laske Marszałkowską obrany do dalszych traktatow [illegible]
taten goda co aby tym efficaciy stanąć mogło, w pierwszy areamen
składam na koszt od wszystkich WWMM. a potym individualnie moiey
udto JWW. A.M.W. y Braci e Stale go dyrektorem tytułuię.

Praxis 440

In qua Marschalcus agit gratias pro Collato Scipione

Czegoż użyczyma łaskawych traktatow nie wymoże Konfederatu,
kiedy życzliwy naiednego poemie się ręko JWMP. Trudno y strzeż
c z niey na taką antagonistę odwagę się imprezie, Bo ciężeli z Kwarnkować
rowniem paragonem musi w dwoie Tym polu narachany Herkulesz kon
concutere virgo Herculeum metent, scil nec bella capessit daleko
więcey z przegniemnym mierzowany, iż zamości gęz rycerz nareszcie mandat
nie dokazanej intentum przewagi już tam gardliwy zgubionego tryu

dku prognostyku gdzie się na iednego wszystkich zgodziły impresiy Licet to
multa praeda petita viamus. Wtenczas Braterskiego związku inter
ceptus arkany lubo by im zgodney WW MM PP konspiracyey porzucić
wym chciał contrariati resentymentem tedy reflektuięc się czym też
dux sufficit agmina dłużey ieżeli tak wiele wynaydę replik ktory by im
penuitatem niezdolności moiey pokazawszy każdego WW MM PP przymowy
według swoich supersedowiac pretensyi niżeli te vitare laudum ktore
iednostayna WW MM decyzya na moiey kontinuacye ustawiła. Electy
prawda że pomarszczowany tantis fascibus nierownego Atlanta
inhabilitatem moią alterowac musi się przychodzi stalbantne sub
illa mole humeri ale ponieważ że ex communi voto WW MM PP
namię wkładacie prowinciam tak poważne subonere uni
zamierzamona tak wzaiemnie uprzedzam abyście me tylko ed
tatores ale succolatores mot byli, ieżeli po tym presidentyi Mar
szałkowskiy czym pem languida [illegible] onerosso pondere cetuix
a ponieważ z wolnych conclusione głosow moiey rezygnuie cie
wrecky razem do oreafunku oddaie serca zebym arcana
ich wyrozumiawszy [illegible] wszystkiem zakontentowa
niem WW MM PP distribute nowendi czynił atm się zadministracy
urzędu mego [illegible] nie zadłużyt interesie.

Oratio 5ta

In qua fit gratulatio Mareschalco post illatum Scipionem

Divinato praedestinatia była ale iey dopiero in archivo dero brater
skich zapisaliśmy actum kiedy WW MM PP laski deklarowaney regimen y
tak sledziwszy nie tylko mentem [illegible] głosow naszych dyrektorem uczy
nili ale z konkurencyey tak wiele kandydatow samemu przyznali że
Algeras tanti ferri et ferrum pondera sceptri stąd niepewna fluctua
bat determinacyi obszernych seymowania naszego traktatu
żeby miasto pożądanego ładu na fatalne porozniony ich dyfidencyi

nie wpada się naufragia w put kaszgdzonego mie zwankowały metr. Ale
poniewasz clavum Imperij urzędow Marszałkowskich iuz nieraz in
hoc turbine doświadczona WMM Pana siebie przyięła i indeles moge
bespiecznie mowic że tranquillo stabunt lintea nostra salo iako mi
pomyślny incepta naszej zakryli sessiey tak w ostatnim sine dubio
staniemy terminie. Ale żeli kiedys Elekcya Augusta Rzymskiemu
Senatorowi wspamiętnego przydała lustru, augustum lumen augusti
splendor et otiij to że y my w rostropney WMM Dobr. patrząc dyrekcyey
Se tuo splendebit a bigne powaga consulty naszey dlatego y u dwo
ydeswewia nasze nie iedem zgadzamy sentyment y praszam aby
WMM Dobr. natura luminis na siebie wziąwszy illes et accendas w
swobodnych głosow był wdzięcznym dispensatorem w iakowźnieśion-
nych requisitach rostropny mediator.

Praxis.

Inqua: Mareschalcu agit gratias pro dignitate
ktory byś sobie tak iemestre zyczył zebym się z własney nie ucieszył fortuny
WMM Dobr. w rodzona to sardemu simpatia y nierozdzielnym iednosci ob-
giem ad unionem która przydana własnie in meliq pendere. Jonum
tam swoie zatapiać solacia gdzie łaskawe fortuna zprowadza in fi-
nie. Jednak kiedy adaequatam szczęścia moiego mensuram do tey sze-
rnie łaski ktorą mi w respekcie braterskiego manifestu uprzegm-
WMM Dobr. Poddaie bene noctentia mowic z Polytykiem nauką melius
vixit qui bene latuit. zawieszy dym w sobie podczytał fawor czarbin
trio WMM Dobr. czekać in sequentie y uproszonego głosu w który teraz
in meta votorum stanąć się wszystkich zamceslone kontentowac
prywatny Ale że w naprzyiściu WMM Pana nie sądności moiey do-
klarował ochotę w czym kolwiek będę sobie mogł magna vichodemetet
nomina tou samym experimencie pokaże czego teraz sławnym do-
ługu kompromissem. Nulla porzucone ktos prodmie korony iakimo
powitał fragmentem tollat qui non tulit unquam do tego znac zwysokiey
prerogatywa tytułu in naszey pamiątce wynasi stopnie tym przed sie
o sie nie degradacye non honor est sed onus Spaire's censura ferente

Jednak iż poczytał bym sobie za nie wypokutowane Sacrilegium
temu honorowi w zbraniać się powdzięczney usługi victimare do ktorego
mnie braterska mandatem pociąga życzliwość Jowiszem bierz
z tąd nie mało do podziękowania motivum że się in praedicamento takie
WeM. P. znaydzie ktorzabym sobie plurity zaskarbił medyis day cie
campum i pewnie daremnym nie zaleczy dolorem. Teraz zasię
na konsylij Sacrarium dzisieyszy sprowadzeniu tą cadenciąl
zarzana propozycią notificare że lubiej daie i wszelkiej każdy najb
bliższey do rady asekuracią godne uradz sensus przy dokonczo
nych Consultijs traktatach in compendio krotkiey wskaz avinyi

Praxis

Ingua Suadetur militibus eluenda esse Stypendia

Niewiele ten krwawym zacięymionego fermentem każe światło
Bellony chleba, ktory iż satis szulkiey kawalerskiem ogniom sam
zapisał tryumfow koniecze Magna gloria magnum virtutis premium
WeM. P. prawda że ten Letargus Monarcha pierwszey Rzymski
karał konterfektować zbroynego charownika przes zagorzone dzidy
dożywiacie skich żmijecego się kłuszczon z takową Inscripcią premunere
Certum iako by do tyie miała o chłody w Marsowym utrudzone pogromie za
tey powiciennych upałach zaienim famam laudis zwoczynie odbierać
refrigeria ktora iezeli się wdroygiete z tego zaktu niewdzięcznie nur
mentu do Rycerskich dzielności wig umieie niechoty. Jako z tay
mać się na piąte maydany muszą kiedy im Nervus belli kwitneyni e
zaciąga otrzymywy mierzowane zępieia bulaty kiedy sierzystego kro
wina złotym nie wccing mu sacie, haftownym ponie przyiaciel
skich karkach abrysuig piorem iam czesto stanu hinkodie Atak
uczony Seneca mowi vulnerat sine auxe ferrum

Darmo żelazne stawia szwedla blaty
Wszykie bez złota nie siekę kałwaty

Dlatego gubiane stana się spendwie zdrowie y na smiertelne
wrzeby wstecz nierowna piersi niewidomny w Oszku regestrowy
żołnierz że nie pogodney krwi złotwnego chwyt aureas Jovis
pluvias w rekompensę zastąpi ochoczy pewnego oczekiwa
żołdu

Certamine magno omnia magna movent. Wobiecowne żeby śmier-
telny inszych zaliczone szwanki kiedy ich kłoteszy złota rzu-
nitwie nawtey, niektory grumadnych nieprzyta tłumow do
świadczoney w experymencie woienny szaidaler, kiedymu zatrzy-
mane tęknoty, pozytka od Miazon wielkiey expedycya in stimulos
na munigabit szlachaty trzeba a. Jeżeli tedy niechcemy laby
ochmiast w dzisz kiwdych serca ocięłtym za zdrowie Oyczyzny na
przyszły kampanią niegraniczny marsem, trzeba, aże licere
uiros, martemque accendere Campis zachowalnych podatkow
x dostęty ich kontentowac hiberny.

Praxis Inqua rogant à Vexillo depu-
tati ut tantisper vectigalia expectent.
debita

Nierodowitym była Polsce synem, ale w ciemney kędyś
wychowany Cymeryey musiałby się nazywać niedowiarkiem,
ktoby in theatro sanguinis na krwawym bellony maydanie wo-
lenny reprezentowanych sceny triumphales nieupatrzył acty
Glaboć by tak pozorne zasczyty fumy dziwiła ponury matkon-
tentow kolegiu occidentales niepamięci chciało zagonić tene-
bras, tedy luce effulgurat Ortus wschodniey Xięży przymocho-
ny monarchiey iasnym pokazuie widowiskiej iako niegdy
z onym chwaty zapalona fomentem mężny wspieniona
krwie wylaney brodząc zwycięsko nie ciała ognie Flaminii-
uszow koronych ozdabiaią. Poglądała zato ex nube doloris
żałosliwy strzeskana Oyczyzna oku, stawiaiącej się abytu-
dine mortis zachęcone serca tam sobie trupę własne niezmierny
ruina, gdzie na ieden rozegrany szachu morskie cum marte
uices alternas iura capessunt dopiero zwycięskie swoie fortuna
laury, dopiero śmiertelny s koronie uwija cyprysem. Inny, ktorych

extra ale z fatygowaniem zgubioney inszy dmowa na spólny
Sequestr sprowadziła rezydencya, nie tak iż w szerokiey przystępiony
wzrokiem mieliśmy palpebram, żeby tylko in Aenigmate nie
spoyrzeć tem zwiedzonia prace, ale tako intuitiva w kontenty dale
kie Ukraińskich leży tam od tey zaciemy, & explicatione in manu
braterski affekt y tu pod szczęśliwym rozwinem fortun szczęśliwszym
czekał, y tam pod rozbity bellony listarą evidenter widział, na y-
kie Amor nas każdego z tem podawał terminy, gdzie nie tylko
grzecznego rzepiąc tym kasy fortuna zabrał Achilles, tenderet
pectora sudor, ale przed natarczywym uporne szczęści rezy-
duje szturmem Trojam misisset Habenas. Biorąc tedy in Ban-
cem szczerotliwy uwagę to o którem ścieżny teraz tym powarzali
pericula, udawaiąc impensy szkodę, utraty fortun, niewczasy
Iniurias, kiedy się z kontentowaniem zasłużonych upominać
kwartałów, przyznać muszę: że laudanda rogat nec digna ne-
gari do ziemie naszey obligowana tem deputacya, ale że y my
teraz iako inni w przypływ tym czasu nie mogą tak prędko należytey
wyrachować summy. Zalić dotknąć kollegowie mój Uniwersały, tak
y ia partiali sprawiam, aby się chcieli Evangelici z nami po-
stąpić, to iest na niewielką dylatę czasu patientiam habere, u-
czynić nad Uniwersałem podatków dany przy lepszey sprawie obiwien-
czey redemy ...

Gratiis Ingua Deputaty à Vexillo
Exponit labores bellicos et petit stipendium

Nawy iako w szyszcze nie naszey upatruię przedę ... ludzie
przedtym od marszałkom reciotruiąc parare cibo kmieć chlebem
ich do dalszey szczęśliwie kredensu zachęcała służbey, teraz dobre
takich na supplement obrony twoiey, szuka Chamaleontów, którzy
by na swawoli ... przeciwko obrotu wiatrem żyli; rozumiejąc
że dosyć ma pedantu wyharowany żołnierz, kiedy mu zamiast ...

bellony relictis in macello fatorum na zbroczonym krwią nieprzyiaciel-
placu regalne zarobki niesią, ale nie tak same z siebie natali spra-
kowane aparaty, iż zechcią domowa niepodoba uiuenda. Wolno y-
czynić sobie quos pariant gustus insulsi ferialia martis kacze-
ce nam. Samą nieśmiertelney chwały kontentować się porcyą
pomada, że z tey strony tudzież iż tylko rosci w tych ciężkich
appetyt serdcach do ozdobnieyszey pozywaią halimenta su-
stentans ossa famae niśmy. Jednak braterskiey myśli moie
konkluduią pobożności, przyzna fidelitas wasza. Że strawnieysza
Zolnierzowi wędzonka, niżeli sam głod, zdolnieysze po
suchary ~~wszystkie~~ wybić, niż dziś po kwiatach wspaniałey styny
y podaią bellaria ~~...~~ laudis uana gerit, przymuiemy ie-
dnak y to kondimentum tyborazi w nagrodę trudow obozowych
dane, od WMC panegirystow, tylko do tego saporu chcieycie y chle-
ba nie żałować. ale to in foro fidelis. co zaś do samego depu-
tacyi naszey interessu należy, nie wymawiamy expensy zdro-
wia, wyniszczenia substancyi, pod otwartym niebiem wystrzy-
manych niewczasow, ktore iuż in victimam tey Oyczyzny odda-
liśmy, o respekt szczegulny WMC upraszaiąc, abyście wielbiąc o-
choty naszey licząc merita, uważaiąc odważone thesaurum
życia ex distributiva Iustitia z braterskiey łaski nierzeteluiąc
expeditatszy naszey raczyli pretium Sanguinis, ten krwawo przez
wysłużony eliqdaße dłużeli. Wszak niewielka summy trzeba,
możecie to prędzey WMC pokachować kalkulacyi, a conależy
za repartycyą chorągwi naszey oddać zasłużonym. Gdyż to
in mandato mamy, abyśmy vacuo sinu od WMC nie wracali.
Iezeli zaś dłużey nas ta WMC niedyskrecya diffikultować bę-
dzie, tedy zwinąwszy znaki, musiemy z pola schodzić, y bieżą-
cemu na Ukrainie Ordyńcowi, wolne in tantum odemknąć wrota.

125

Oratio Gratulatoria Nattis Xsti.

Nie z bogatym Arabskich Krolow Złotem, ani z wdzięczną pachnącym Perskich Mo-
narchow Mirem, lecz z samym tylko życzliwey afektu honorazią wstąpiłem dziś
przed Conspekt WMci. Kredensuie mi w tym iednorodne Przedwieczney Mądrości Sło-
wo y niewymowne usta Moie na takie animuie tripudia, abym przy ieo prześwie-
tnym na ten świat w Ciele Ludzkim Narodzeniu miasto powinney donatywy wszel-
kich applauduiących WM przy całym zdrowiu winszował radości nie słowy lecz
mową y moią [illegible]. Bo skrocone w Naturze ludzkiey Przedwieczne Słowo
niedościgłymi [illegible] wznieconych rozwodzie afektow. Życzliwe iednak ich
ci Moie [illegible] nazawsze miłe zdrowie y fortunne WM Successa [illegible]
stymuluią nie innym tedy słowem tylko tym które na przeświętney karcie
panienskiey delineowane Bostwem [illegible] urodzeniem powinną złu-
dnią apprehendyą.

Niech ci odtąd radosne podług myśli lata
Nastąpią Imie IESUS szczęściem [illegible] lata
Ile wiele Ocean kropel w sobie liczy
Tak wiele dni fortunnych niech wam Niebo życzy.

Oratio Gratulatoria Paschatis. Chorążemu

Już po Woynie w Kanie Tryumfalnieyszy [illegible] Heroicznego kawale-
ra, Zwycięska Xtus znak tryumfalny z grobowca na drzewach wynosi chwalec-
bnym Mowego Chorąże stylem dziś [illegible] walecznym [illegible] y
[illegible] odważny którego [illegible] do Grobowca był przyprowadził [illegible]
Świat odkupiony swoią kawaleryą z [illegible] rot [illegible]
[illegible] Starożytność niegdy Hiszpańska to zwyczaiem niosła aby tyle kopy
u grobu kawalera iakiego stawiano ile kto [illegible] na swem [illegible]
dziś bogatsza z Tryumfalnych [illegible] słowa w [illegible] rzeczach. [illegible]
[illegible] pod Chorągiew tryumfatora Wiekuistego [illegible] Chorą-
[illegible] wysokiey [illegible] [illegible] ustny [illegible] y [illegible]
ciągu po wszystkie dni prowadził.

Gratulać Pschtis Łowczemu.

Iuż po ławach WM Panie M. Śmierć utracono zwierzynę na stół
wielkonocny niepospolitą, chyba że Samemu plutonowi do smaku. Mamy le-
pszy połów z Grobowey Zmartwychwstałe Pana. Ianiei chwałę wieczną
y łaskę ubłagane Nieba. Niech nam w spamiętaniu słrem którey Sarkofa-
ga wiele rozmaitey zwierza nałożono niemniey y gończych psów z ziemie-
śnicze smycze wiązaty. Napis był Venatio. cieszemy się z połowu na Wielko-
noc grobowe i tym przypad z gratulacyą moią do Łowczeb WMM Pana
upodobania chętne usługi moie przy uprzeymey appellacyi Moiey takiego
połowu w połow oddaię. mając nadzieię iż w domu WPana wysłonca ó do-
brym waszym fortuna także myślistwo ma rozpraniczać którymy dzi-
kiey zwierz rawiszych ozafow aż do ostatniey tuleń wyprowadany sorężne sre-
cepa na połow y upodobanie WMM Pana stał.

Marszałkowi Gratulać Pchtis.

Dobry głos dano dziś a świata WM N. kiedy Marszałek Wielki z Gro-
bowe pałacu na życia publikę z łaski iakaś całości marszałkowskiego
wystąpił. tę laskę możemy nazwać proporcem albo znaczkiem boleśniey
całego świata swoiema sporego y ten znaczek na lasce na tasce oraz Boz-
kiey znalieu się niezmysłnym pobiatnię. Scipio Marszałek Francuski
tę zaletę sarkofag swóy ozdobny miał aż przed nim laskę Marszałko-
wską niesiono z którey tedy litte wynikały napis przez połowę laski ta-
ki był nie tylko z urodzenia ale z mądrą urzędu. Scipio wdzięczni będzie
Marszałka naszego abdolitel Scipiona tryumfalną laskę prezentuiąc
pobożnego WMM Pana stąpy tak mądą iako y Bożą prawdę Scipionowey
przy lasce Marszałkowskiey ozdobne swobodca nigdy będzie zbawienney wio-
sny zaszczyt przyszłe lata żadatek z szczęśliwych rodziteł sukcessyi iako
wdzięczny Scypia ofiarowuię co dźwignie pod dyrekcyą wasz faworu laski
y łaski WMM Pana Moię powolność składaniam.

Sędziemu Gratulać Pschtis.

Iuż po Trybunale WM Panie M. Sprawa Nayszczęśliwsza na śmierć dziś wskrze-
szona dziś gdy tryumfalną temidę do żywota appellacyą wygrawa

Gratulatio Natalis S. Nicolai

Złoty dzien Infułata Mirenskie, złote mi godziny, złote na horyzoncie radujących się Serca, zapała swiatło, mnie WmPanie N. Precz niech dzisia ustępuie Tagus y Pactolus y wszystkie inne złotem płynące rzeki, gdy przez Bogato uposażonego Biskupa tey naypiękniejszey złota bryły dnie swo Natalis fulgore mi pokazuie, a oraz do złotey ozdoby Rodzicielskiey miłości, do cnot rozlicznych depozytorium mile prowadzi. Tryumfalne imie niechay niech zawistnych fatów wszędzie rozszerza umbry y pomyślne szczęścia światło podnosi, y dozwala pociech, fortun, zdrowia nieprzerwanie zawsze wespół z Imieniem N. nayduiące nieśmiertelney chwały całe naydłuższey y naystateczniey [illegible] przyspiesza. Odbierz naymilszy Dobrodzieiu za powodem Patrona naywiększego samego Saturna szczęścia przechodzące wieki

Licz Nestorowe lata, słoneczne obroty
Tysiączne na horyzont pogłaskaiące złoty.

Gratulatio Paschatis

Wbogatą złotey fecundy dzierżawę kiedyś na krasomowskich szpalerach [illegible] moment wieszał, więc rozszerzony floresami ozdobionemi nieśmiertelnemi popisywał się krasomowstwa przezorstami; gdy słowo przedwieczne od kamiennego Grobowca z tryumfem dnia chwały y swiata oczy rozweselonemi dnie tegoż samego tradycya retoryka Panslie z twardnieie ni szczęścia y przypadków kamień albo niech skruszy, albo niech y mizerne fortuny wspaniałe nieszczęścia w puchu ztymsię czas Moia uboga Datarya synowska bogaty Wmmey Panu Oycu y Dobrodzieiu szczęśliwości datuie iż z powinności Synowskiey obowiązaney moiey ochotnie y nadgrawentował wdzięczność synowskim zapisem daie.

Orationes Varias do oddania Wieńców abo dziękowania za one etc.

Na instancyą JMPana N: od Bogini Flory kwiecia rozkwitane Monarchini w poselstwie do WmPanny wyprawiony orszaku oczkowanych Nimf rychło [illegible] a prawem przyprowadzony WmmPannie od niey pokorny upominek, podnosić z nim y wnim osobliwie tey bogini podziękowanie WmPanny Farwano łaskawie kiedy nietylko wolności w te zimne czesne czasy z kwiatów wiosny stawa prezentem ale y z wielmożnym wielmożney JmPana N tuszy prezentuie kontrfektem, który WmPani na własne ręce moie, biorąc, abyś zielone zielonych nigdy nie odmieniających etc. przez wszystek czas życia swego powodzenia etc. tak JmPan JmPanny spodziewa y sumienny moie poselstwo do WmPanny wyprawiwszy wieniec oddaie, o czasowe przybytku wzrost gratulacyami. Dixi.

~~III~~

Petitoria Sponsa à Sponso.

Ktorzy miłości srebrno miłością dali w ręce Cytrę bynamniey od drogi
prawdy niechybią. MN. Tak bowiem zmyslony Orfeusz lutnią nie-
wdzięczne gliny płomieniem na kupę zwabił, ale wdzięczną Metodią z ktorym kon-
centem wiedny myślną Serca y animusze społ poddaie. Zarwnie na tak
wdzięczney JmPan Hymeneusz Cytrze iż tak poddawanę wronionę metodyą
niegdzieiakiey wesołą Kiemu znayduie termin, iedno gdy w skarbca Serca
Cory WmmPana swoiey miłości złoży depozyt. Chcieyże tedy WmPa wspolnie
garantela dolney wielkopanny przystąpić Parenteli.

Eadem.

Zadaney ranie słuszney każdy szuka medeli. MMN. Tak bowiem sro-
gim raniona strzałem zdrowego dani szuka Dyspozycie ysłyszym więdłłicy etc

Praxis Concedendi.

Wdzięcznego gości przyięć gościa sama uczy ludzkość MMN. Atym na wesel-
szy każe zostoć zdobywaiesię animusz, iż niwszy gość nowey przyiaźni wdom
nosi argumenta. etc.

Praxis Negandi.

Wtym iest nieszczęście ludzkie iż często samey zabiegaiącey fortunie wstręt
y odpor daiemy MMMN. etc etc etc etc Leć ynadłey niebusię podoba
iż mi szczęśliwym padła kostka losem, że mi tey szczęśliwey niedopuszczonęy
pogody. Ktoż ktoż tym na wdzięczności MN etc niemogę, naiumy w szelky okazyi
moie uniżone ofiaruię usługi, a nisko dziękuię za nowey przyiaźni grunt
prosząc aby mnie JmPan N: w dawnym swoim radszy chowac afekcie. WmmPana
ras zaktą podiąte do domu me[?] tudy także powinnym zostać Obligatorem.

Praxis Petendi Sponsam.

Trudno wyśmienitemi radości ~~tłumaczyc~~ tłumaczyc słowy, ktora kiey-
nie dziśiay w sercu JmPana N rozbudziona lata a dały iorszowieniaz
się MMN. Tak bowiem Niecierpliwa miłość iest, iż żadnym niespokoiny etc

Epistola excusans raritatem literarū.

Nietak mi teraz pióro zaschło, żebym raz zapisaney sferen ku Wmm Panu chciał, którey
liter obrzydłemy abym cięższemi być miało do Jeo Bratersk[iey] przestać, owszem do:
kąd te afekta raz szczerze wdzięcznym utwierdzony konsensem tych emendicata od karty
y pióra niepotrzebnie testimonia, y owszem iako virtuti theatrum deficiens iest officii
intia, tak szczerey chęci dozywaniom niepodzierzane afektu świadectwie, którym się
tak stronom nietto cito potrawianiom, albo listowny stwierdzasz który, y iako gdy
w każdym potrzeby Bracskiey płacu evidenti argento względ swoie uwiadaie, żywiłam się
więc od sławney w tym świata kureiey materyą pisania albo zialeczania trudno
którebym dawney między Wmm Panu korrespondencyey miał komunikowac tego Braters-
kiey wiadomości donieść iezelim co takowego pod wypisać nie omieszkam.

Fratris Prima

Gratulatoria ꝑ allusione ad stemma, quod est media Aqila et subilla duo lapides vulgo Sublima.

Cyli to prawda, czyli szczere dowcipy ludzkie Commentū, że król ptastwa wszystkiego
orzeł w słonecznym świetle niezmrużone oko przez długi czas z[...] zatapiać. Wy-
spytowawszy nie chcę, mm Panie Conwince ze prawdę na herbownym Wmm Pana
orle widzę, kiedy go słonce sprawiedliwości dnia dzisieyszego na horyzoncie Bet-
leemskim wschodzącemu tak pilno przypatruiący się sądzę. Nienowina podobno
było to tey Regiae Aliti iako industriae splendoribus ad, tako in publica luce versanti
tak wiele Caesarum sedes inretorta intueri palpebra. Nienowina to na Marsowej opasy,
to na pełnobodne splendory niemniey niepomrożyć oka. Teraz że na Boskiej kumen
oczy swoie obraca wrzeniey iego tonaymilsze Obiectū: iakie inse z tąd ma brac au-
gurium co inne rodowitemu Orłowi obiecowac, tylko nawet od tego świata więcey
Niech tam Orłowie inni przy promieniach słonecznych na mosdzie zdobywaią
pierko z przydane sobie Symbolisty Lemma Renodata Juventa: słusznie to a
nie nanowo nad herbownym Wmm Pana Orłem pisać. któremu wschodzące słonce
Bóg narodzony nie iako kto człek wznawaiąc, ale exaltatio in melius pollicet. Temże
dziwny plane ze szczerym kamieniem, przez dzielną swoią activitatis pretioso ogni
że w tak wiele swoim zdrowym krzyżem dzieckiem kamieniami, się mogą skompanować.
Ja niczego więcey Wmm Panu przy Jezusie dzisieyszym nie życzę, iako żeby przy tymże w
chodzącym słoncu Candidi Soles, u teraz y więcey Wmm Panu iako naydłużey de-
currant.

Dixi

<u>Ex notatione sapientum</u>

Non vini vi no, sed aqua vi no.

Nie wina mocą żyiąc ale wody mocą płyną.

Gratulatio Parenti dicenda à Rhetore.

Jeżeli kto wstowa, pewnie Orator Nieuboższy, ani temu o wymowę trudno, ktosię mowcą pisze WmmPanie. Otóż iednak y nayprzemyślnieyszym mistrzem dziś przychodzi Krasomowcom, gdy Przedwieczne Słowo Bog przyimuiący między ludźmi indigenat w ktorym sposob dziedna iako stała znim na ziemie translacya in Uno Verbo Metaphora, tak dziś umilkły, że samymi tylko ludzi trwami perorują. Darmoszę z szczęmi, szerokim płynącemi Fulig pospiech Flumina eloquentiæ, bo on w śrzod nich został Muty, ut piscis in unda, albo raniej osech, kiedy arescentibus tylko łzeczymi niestworzone słowo, iako z Rożnis z Betleemskiego złobu, rzecz do świata ozywi, atoślas para bydłę drugiey nadstuchiwa. Niechże dziś tylko Delphicki tamisław Apollo, y Mercuryusz zawartego ustami falandy. Więc ia prześtawszy w dwoch mowach niemogąc, samym tylko wymownym afektem do nog WmmPana, iako Muty Gratiæ Filius przypadaiąc, synowskiey Moiey powinnoścy powolnosci, iako naysłuszney y naymilszey dnowd Serca w WmmPana Sercem synowskim życzę.

Sercem życzę synowskim   Niech wam wesele iednostayne słynie
Złote godziny przepłataią chwile.

Gratulatio Noui Anni Amico.

Nieskończona Roku przeszłego skonczeniem moia szczęsta do WmmPana relacya, z nowym Rokiem, nowy ozywi afektu powinnego kontestacya WmmPanie. Niechay fidelita iuż mi Beneficiów Syyngatem à ciało Ped ado Consigno z WmmPanem. Buczaią tę anni Sphæra nietak na palce Serdeczny iako Serce swym chęcią przednieyszego do Mordu ktoremu żadne bideysi granice być niemaią dni Szczęśliwie płynących WmmPana elektorem oraz aby pomyślne pociechy w Panu affluant, à żadna procella, albo niespodziewany turbastu przeszkoda niemiała, ale zennis malatia y milez Faconinjam Ethesi S. Serce z powdzięcznym uczcie z tym się deklaruie, że mi tak initą Braterstwa WPana felicitas, z tym Uniæ Frater mortis zostawuiąc wolał, nie ciekawich WPanu studeliæ przybycia w dniem nilkdamplo. Niech iak rok sine principio caret, ale gdzie na kieżkie placita termin nadamadby, tamsię kończy albo zaczyna tak szczęśliwe dni WPana fine nunquam videant etc.

+

Accessus ad Gratulatione S. Martini.

In martiali arena Martiale Martini Nomen me hodie praecoriat mei Dñe etc etc. Atqo cui demum sit tibi Animi mei Victori Mecenas Beneficentissime. qui Martiale Nomen Martini confers, non tam ut hostes ferro, quam ut corda triumphes beneficijs

Io triumphet Amor, laurus victoria nectit
Ultro data victas [illegible] (aliquis alij) ipse manus.

Mihi nihil sup. ut triumphatoris mei ad suar pedibus cui totus sto etc

Oracya na Obłoczynach Imm Panny N. maiącey herb Korab u Nawę.

Kto dawniey świat do niespokoyne Oceanu y burzliwego Morza komparował, namniey się w swoim koncepcie nie zawiodł mm Panie. Ktoż tym niestatecznym Elementom, niżeli wszytkie honory y fortuny, co dawniey wielkiego stymie zostaie, iako woda upływa, iako zwyczayne na Morzu fale, prętko nadół spada. Trudno się dziś Argonautę znaleźć, ktoryby tu cały do portu swą nawę przybił, albo nauta [illegible] nie napadł skopuły, albo przynaymniey w oczy [illegible] nie nuorzących Syren głosem melodyey z mądrym Ulyssesem niedał się zwieść. Szczęśliwa z tey miary Oyczysta Imci Panny [illegible] nawa, że pośrzód świątowe przeszła wszystkie fluktu. przy szczęśliwym porcie zakonnym stanęła. Zaiaśnia Pharos Seraficznemi [illegible] mile iaśnieiący. to samo prześwietne do ktorego się spieszy Imści zakonnych maiąc zgromadzenie. Obiecował ci sobie wprawdzie świat, że ponim ta niebieska Argo, ktorę unosić się miała, taki zawonińsze na mile pokazy gotował, tak wiele ancka [illegible] ze długą szczęśliwe przyiazne prześwietnych Planet aspekty obiecował, ale [illegible] admonicyi owey ktory kto o ieden zodiak napisany narzwiesił: Nimium ne crede sereno. Stanęła ona na pacifici Mare spokoyne życie, herbowną swą obrała Nawą. Już tey prześwietney Ludzi, nie ziemski iako Typhis, ale sama ręka Niebieska, iako [illegible] do okrętu klasz zakonnego gotuie. [illegible] Płyń szczęśliwie Bogu y ludziom miła Słowna y świętna, pukuyże nie dey iaśnieyszemi nawami prawdziwey, niż tam kiedyś zmysło na Argo nie [illegible] tym oraskim, iako na szczęśliwienny będzie za progi klasztorny [illegible] swoiey łodki maiąc w opiece. Imm Panna wszytkim splendorom prześwietnego Domu waletę czyni naprzod Ichmościom Rodzicom swoim za oycowsky y macierzyński edukacyi Imościom Panom krewnym za affekt [illegible] dzięki [illegible]. Nie nie wątpi że macierzyńskie Imm Panny [illegible] affektu, y wszystkich Imściow zakonnych [illegible] atym więcey [illegible] Ventis [illegible] ad Fortunatas Insulas będzie. Dixi.

Oracya na Obłóczynach JmP K. Conformis Circumstantiae Verni Temporis.

Niech się floryzowana Wiosna swymi kwiatami ~~[illegible]~~ szczyci, niech sobie z dalekich Hibleyskich Wirydarzów ustępuiący kwieciem, albo pewną Sukcessyą po niem bierący May przybiera ozdoby, niech wszystkie bogactwa swoie, których mu wonna Zwycięży Flora, iako na scenę y theatrum wyprowadza. Nigdy się pilniey popisać nie może, iako gdy iedeń niezwiędły kwiat Wiecznego Panieństwa JmmPanna [illegible] dnia dzisieyszego w oczach naszych prezentuie, [illegible] szczęście że się tylko przed ludzkimi nim zaszczyca, iuż go do [illegible] Niebieskiey Areda oddaie, y do innych ozdobnie w Zakonie kwitnących Niebieskich Amarantów przyłączyć zamyśla. Obiecował ci sobie nieco dobrze rozumiejący na tablice Nowaliż świat, że się Jemu dostać miała; lecz mu powiedziano procul este profani. Albo więc kreda Apolla swą tryumfalną ręką, którą niedawno laury zbierał po ogrodnych kwaterach, kwiaty dysponuiącego usłyszał Respons [illegible] sunt Sati. Serafickiemu nad Hesperyjskie Sady szczęśliwszemu Ogrodnikowi, kwiat ten dawno się destynował, a teraz przez ręce JmmPP Rodziców całe [illegible] y swoie kwitnące lata oddaie, pożegnawszy iuż y nas na koniec świata walete czyni, a w ten czas szczęśliwszą się być poczyta, gdy się w tym Niebieskim Wirydarzu obaczy. Kto nie wątpi że Maiedyński [illegible] afektu Pani Matki doczna: wać z tym więcey kwitnąć, przed Bogiem będzie, o którym afekcie wiele sobie my teraz obiecuiemy.

Qui Sponsa petet nomine Sponsi haec exprimet.

Imo. Formabit discursum aliquem, sive Thesim, quod summa felicitas est amico, sine amico nulla.

2do. Laudes inseret Familiis, in qua Amicum quaerit, item laudes Sponsi:

3tio. Causas cur hunc Amicum quaerit.

Quarto. Rogabit determinatum responsum.

5to. Gratitudinem suam et Amicum offeret.

Respondens nomine Parentum vel Tutorum, aut accedet, aut negabit, etc:

1mo. Dicet affectu petentis esse Gratum.
2do. Laudes Familiae petentis ipsiusque dotes insinuabit.
3tio. Ut crebriori usitatione id quod vult exprimet seu confirmet petet omni humanitatem appromittet.
Quod si negabit causas afferet appositas, dimittetque differet. Ultimo. Postulabit, ne id vitio vertat, nec affectum hoc illi imminuat.
Res tota Praxibus et exemplis fiet illustrior.

Oratio Petitoria Sponsae Nomine Sponsi.

Zawsze to Szczęśliwa dobre miano WMM Państwo który samemu sobie raz Szczęście
za dożywotniego Szczęścia zapisawszy, umiał innych ad eadem Amicitiae data sposob=
bie, y usługi ich w domu ochotnego Gospodarza autentykować. Wielka oręż
powinności uprzejmego sługi w tym iest, nie zazdrościć y owszem szczerzyć uprzej=
mych Szczęściu, z iakiego gatunku zawsze mieć ia być pragnę, y WMM Państwu graty=
fikować chciałem, wielu dokumentów y doświadczenia powodności swojej Poczu=
waiąc się w powinności swojej Szczęśliwej, zawszem się o to starał, aby innym wielom
signis humanitate tak smaczny w domu był chleb WMM Państwa, iako mnie sa=
memu. Oprócz iednak moich Comendatitias, przypadała do gustu Sąsiadom hu=
manitas WMM Pana, u którego nigdy Szczęściu niezawarte wrota na ponętę sin=
ceritatem, staropolskie tractamenta, iako iakim kondymentem cukrowate.
Lecz chociaby WM: ochotności swojej, iako kamu napotom Szczęścia nie zaruczeał,
ma w domu swoim afektów ludzkich kosztowny Magnes, który do progów
WMM Pana na dożywotnią usługę y [illegible] przyiazn chociaż tedy z daleka
przybyłę y [illegible] tak długo [illegible] aż [illegible]. Masz WMM Pan świętego
wychowania przykładnemi Chrześciańskiemi uprzywileiowaną Pannę, na
której świętej obydwaie, skromność Panieńską, y inne Natury dotes gdy poglą=
dasz, życzysz sobie afektem ~~bogoy~~ bogobojnego Syna, aby ten kochany Feniks
Familiey swojey, iako Stale z gniazda wyleciawszy, miał gdzie bespiecznie u=
siąść. O tego mia WMM Panu uprzejmym moim afektem życzę. Szczęśliwym
[illegible] usty mie bytu dzie. Trwaiżto te na którym by się desideria WMM Pana
y świętobliwe [illegible] usta nie zawiedły, na ostatek przybyłem w dom WMM Pa=
na, in Novo hospite, dobrze mu się w pośród przypatrzywszy. Cześć amicitiae teste
WMM Pan godny, aby to pierwsze oddanie usług moich dzyskał w domu WMM Pana

były mu pierwszym stopniem do dalszych zasług. Jak rozumiem że dextro pede próg WmmPana przestąpił dahat Indole wysokim WmmPana rozsądkiem wyznać WmPan możesz, że iest ad mensuram capacitatywy WmPana urodzenie dmei iako wsamsiestwie wszystkim na wiadomość iest. Nienowe Incola teraz włożonie tey, ale zatymże prawem coymy dziś wywodzić my długo urodzenia niepotrzeba, imptuna nobilitatis iactatione, krom wszelkich innych qualitates, na które się longo zewi ieszcze na dworach Pańskich, przy expedycyach różnych, w peregrynacyach cudzoziemskich zdobył. Wynosi Jmć powolność Synowską nie zanabytego, y zakupione Przytła, znać się chce, ale za dożywotnie sługi y uniżonego Syna, oddaie się. Masz WmmPan przeciwności iego y stateczności przedsięwziętey impresę, masz Communes Amicos, wchoymów nieoddalay takie na usługi twoie woluntaryusza yco wdy farować masz obiecny, a w dalsze niezachodząc okwtoli, przy ochocie Gospodarskiey, day słowo które nigdy WmmPan nieodmienisz.

Accessus in Eadem Materia.

Chociażby kto niewiem iakimi Fortuna udarowała talentami, zanic to, kiedy co naywiększego skarbu mieć niedostaie Przyiaciela. Mnie wielce WmmPaństwo. Niech kogo na naywiększe wysadzi dignitarstwa, berła mitry y korony dawne, niech złotem obficie osypie, ieżeli by przy tym wszystkim, iako między złotem Pactole Tantaly, szczęście swoie za nieszczęście poczytać musi. Darmo sobie niektóry Felicianow, Fortunatow przypisuią tytuły, iżeli fortuny swoie na mitym przytana niewmowniekł. Stawem dobrze nasz Poeta Ovidius mowi:

Żywot bez przyiaciół iedyne więzienie
W którym niedznaduie żadne dobre mienie.

Wie dobrze Jmć Pan N. y dobre nasycone przyiaciół wysadził fortuny, na upatrzonego dziedzictwa przytła. Ale równie sobie rachuiąc, gdy in bene dispositis nigdzie lepiey niemogł upatrzyć, tylko w przezacnym domu WmmPana Dobrodzieyna. Którem przeto wdzięczne zechce. Życzy sobie y Domowi swemu z prześwietną WmmPaństwa familią ziunctą, przez którą stoią y nieśmiertelney nabywaią Prosapiey. Wiem iż WmmPan domyślił przypadnie, iest bowiem wszelkiey experyencyey, tak od natury, iako y fortuny dostatnie talentowany, wszystko to żanie poczytacie, żeli przyiaciela mieć niebędzie.

De Orationibus Nuptialibus.

Post contractum aliæ quoq. sunt Orationes, quibus Sponsa reddit Sponso nunc Parenti. Aliæ quibus respondet nunc Sponsi. In priori hæc Servanda.

Imo. Tractatus laus Connubij, non tamen vulgariter, sed sub Allegoria quapiam Annuli, Serti, Coronæ etc.

2do. Laus Sponsæ â Claris Natalibus.

3tio. Affectus Parentum erga Filiam, quo eam tradunt Neosponso.

4to. Lætitia Affinium.

5to. Vota pro felici successu et vita longiore et Meliore.

Respondenti haec observanda.

1mo Vt supra.
2do. Laus Sponsi.
3tio. Laetitia Sponsi de tali Amicitia Contracta.
4to. Gratiarum actio Parentibus.
Quinto. Promissum debiti affectus et honoris erga Sponsam.

Hic Ideae sunt Parculae

Tradens Sponsam Nomine Parentum.

Wziąwszy przy Ołtarzu Świętym Błogosławieństwo Kapłańskie, potwierdzony Contractu Małżeńskiego przychodzę post facta Conventa: ieszcze tę ad pełną roborado=nem potrzeba aby tę Intercyzę in facie Acta te JMsc Rodzicy podpisali, żebyście Wmc przyszli ad possessionem legitimam. Wiele iuż JMc Rodzicy ustąpili, z prawa swoiego: iusz tylko im niedostaie, aby z rąk swoich drogi ten depozyt w ręce WmmPanu, iako no: wei Possessori oddali. Ostateczną tedy clausulam czyniąc, ale manu in manu oddaią WmmPanu, kochaną Corę, ob quod relinquet hoc Patrem et Matrem. Już dobrze odchowa: ny ten Fenix w gniazdzie Oycowskim wylatuie, smutny bardzo rozdział mitruiącym Ro: dzicom, iakoby im Srdenicę z Oka y Serce z piersi wydarto, gdy na kochane dziecię patrząc od siebie oddaliennu. Jednak utraty nieżałuią JMc spomniąwszy: obiecuią to sobie po W WmmPanu, że dzieciom umiał szanować Nowey Gościa: nietylko Kryształem, ale y Oycem y Opie: kunem stanie się, stimulo doto doda, nietylko uczyniona przysięga, ale zaczęść Honoru familiey (hic facus interserenda Familiae) JMc Rodzicy, gdy ten Skarb swoy do Klejnotów WmmPana oddaią: Tako iuż na ten czas gdy się WmmPan o łaskę y przybycie Honoru sta: rał, bardzo byli kontenci z onych postępków, jeszcze iednak więcey sobie po Indole WmmPana obiecuią post executionem votorum. Oddawszy WmmPanu Corę daią iey Błogosławieństwo Oy: cowskie, abyście przy Łasce Bożey zarabiali sobie nadalne JMc fawory: et in hac statu mutatione nie zapominali się tyż mitruiącymi Dziecimi.

Responsoria nomine Sponsi.

Mnie wielce mimPanie chociaż tak pozdestwno Dorawodas mnie pde eloquencya.

iednak zawsze affekty na wdzięcznym iadą, wszystkie słowa zełogoczą, chociażbyście Tulli- ano flumine ciekły, celeriae mentis motum nie ubieżą. Maią wszystkie krasomowstwa nasze Cel, aby ciało. Więc stawiamy.

Oddawanie Wienca.

Nietak z Ludzkiemskich ialych Wirydarzów, iako z afektu Jmść Pana ten pre- zent cenę swoią wielkę commendanny szczodrzyoności słusznie miałby znaleźć. Ma abowiem to za personą Jmść Pan, że ani niewiązka Jmść Pana przecinka commendanie wpodey- moić szczęśliwość pokazaćby niemoglé lepiey, iako przytym wdzięcznowannym znakiem, ani iaśniey wiecznej zadatek szczęśliwym wyrazić y barzey felicitowac się niemógł, iako w olirzyskim tym wiencem, zgodzie wieczności Hieroglifikum, który on przez moie ręce z Jmść Pania znaymniższymi usługami swoimi oddaiąc konfidencie prosi, aby iako te- mu parentowi na storęczyslugniach swoich, tak samemu Jmść Panu afferen szczodz- ianni swoiey miesce na wszystkie odwdzięki ochotnie.

Dziękowanie za Wieniec

Nigdy niewdzięcznie, ale krwitnie zawsze będzie upodobnie dziś wrzyw ~~anie~~ ania. Wieni- ca tego, żadna przecziwność nayostrzeyszey niefortuny, ale przyszłe upały nie ususzą. Nietylko w tenczas zielenieiące będzie, gdy pogodne szczęścia Zefiry powiewać będą ale też by naycięższy Niefortunnego Aquilonów mróz nastąpi nietwardy, tak pięknie wszelkiemi wszytkiey dzięciarni aż do zlotospnej Nupcesy nosić go będzie Jmść Pana dopiero kiedy ~~[illegible]~~ stary Nieubłagane Parki nachylą etc:

Wteyże Materyey.

Importunitate niekiedyś szczęścia, przy bankietowey biesiadzie u honorowanemu Scypionowi, pokilka kroć na swoię stronę wienca samesię obwiały; rezmu przy- dyne dubliq w zielenicias obecnej dał: Noli mirari ô Scipio si Coronae in eum ve- niunt, Caput enim tuum magnum et laudabile ê. Godnie w strycie, do afektu y sławy Jmść Panny ta Corona przystanie: Caput enim Virtutis et honestatis ê. Jmść Panna miłe to kwiecie przyimuie, y na głowę swoię kładzie, staraiąc się będzie, aby ten wieniec, godnym zawsze porowem zdobiła, a nigdy z ziel szarem nietraci, pe- renitate Coloris eo minientis.

Accessus ad Funebrê Orationem.

przy Marsze[?] [illegible]

Ani odważnego Annibala insulty przeciw Rzymowi, ani niesłychane Mace- dona przewagi, nad niedobytym Tyrem, ani Baryusza odwagi nad Semi- ramidy Murami, nigdy tak wiele niedokazały, iako wiele nad tym Śmierć ... Murum et Antemurale Oyczyzny naszey heroicznym Jmść Pana N. etc:

Rożnemi z nienacka ingruencyami zatrudniony pióra dopaść niemogąc, przeszły post[e]ti Si-
lentio suppressi, ja co teraz, winnymsię być uznawaiąc, nienam od W. M. M. Dana suppressisse
peto, a jeszcze abym W. M. M. Pan wiedział, że [illegible] Continuare dzisiaj moiego affectu vindi-
cias, co cieszym to ultro uczynitem obenendo ale krasy caussarent angustia. Rozumiem
że W. M. M. Pan facilem se hac in re do odpuszczenia stabit, y zechcesz wszystkiem in in[illegible] difficul-
tatis rationem posse [illegible] [illegible] mogło do Mnie napisać według kiedy nieodmiennej przyi[illegible]
parsimoniam, z Mną się [illegible] w [illegible] W. M. M. Panem odzywam, podobnoście [illegible] przy zdro-
wiu dobrym [illegible] szczęśliwości, których ingeminando wszechmogący [illegible] [illegible] Wiernie

zyczliwy sługa

List od [illegible] Rodzinskiey

Niebyłoby przytem a daleko więcey Chrześciańskiey instytucyi człowiekie, ktoryby
iusto dolori [illegible] compati uderzał. Żaden albowiem ten W. S. P. niegdy [illegible]
S. Matrona twoiey matki y [illegible] sokolickich odgłos na swoich [illegible]
Sercach przeciągliwy odgłos y Echo wydaie, y to samo infallibile statutu ustawuiące
Incertum quando, certum aliquando mori, interna Cordis et Mentis altissima [illegible]
ictu fulmineo przeniknia y w pamięci podaie. Lecz gdy raz z drugiey strony dośw[iad]-
czywszy życie, przykładne postępki godney pamięci tey [illegible] na szale [illegible]
mu weźmiemy, każdy się cieszyć y przyznać musi, że nieumarła, która y Nie-
bu y Swiatu w wdzięczney pamięci nieśmiertelną zostaie. Do ostatniey
usługi wezwany, iako dawna domowi [illegible] obligowany, nie-
uważaiąc odległości mieysca życzyłbym sobie z [illegible], [illegible]
[illegible] adeo, y ten drogi depozyt w podziemne zgrzewy oddawać, gdy
[illegible] w powszechnym Trybunale in Suspensam Regestro [illegible] ea[illegible] cos
tak pobożney duszy auocare nie chciały. Dziś gdy tu[illegible] interpositio [illegible]
[illegible] [illegible] do [illegible] dalekiej manens felicia et aeterna precari,
[illegible] zostaiąc, y samy [illegible] w pocieszniejszych okazyach, [illegible]
wać mógł u dedignabo[illegible] usługi. Wyznaiąc żem iest etc.

List w którym zapraszaią [illegible] Lubomirskiey [illegible]
na pogrzeb Matki swoiey.

Sprawuia to okrutne zmarłey Matki naszey fata, że [illegible] atramen-
tem iako łzami w niniejszym karteluszu naszą [illegible] W. M.
[illegible] S. W. [illegible] wyrażać musiemy. [illegible] nie zawadzi to [illegible]
stylem iactare, [illegible] vulgare, [illegible] temeritudine, którą [illegible] przez
cały żywot swoy, ale cum in [illegible] niedaleko [illegible] [illegible] W. M.
[illegible] domowi ore, corde [illegible] deferebat, [illegible] to na teraz alto
immergere silentio przychodzi, bo iako parvae curae tale, parvi dolores loquuntur,
ingentes stupent. [illegible] to samy za nayprzednieyszy [illegible] [illegible] naszego

zaszczyt y dziedzictwo po zmarłey Matce naszey dostał, że Eiu eius
auitorum maiorum nostrorum incollszeptly W. K. Maiestatowi wierności
y szczerości poddane serca pałaią nasze. A to iest osobliwa y spra-
wie iedyna Sierocstwa naszego pociecha, y rozrzewnionych żalów
folga, że się Pańskiey W. K. Mci łaskiey y dobrodzieystwiey nad inszych
bardziey zaszczycać musiemy, gdyśmy zostali trudne Aplico nos
vicissitudines tam datę, pozostały na szczęśliwey mierze bene sperare
i wielkiey łasce W. K. Mci P. N. Miłościwego zebyś certemi honoradu mor-
talitatis actu zakonny pogrzebowy tragedy venerandis primo obleni
recreare raczył. ale gdy przychodzi lugubre widzieć obeny Vas
regis faciem musiemy submissas abyś obstinacie zelo do K. Maiestatu W.
K. Mci fundere preces, aby W. K. Mci P. N. nasz Miłościwy Cierzeli-
wie necessitas permittet zobdałe nasze y rozrzewnionych Przyiaciół
naszych serca, na pozostałym pogrzebowym akcie, który się tu odprawować
będzie Krakowie dnia 24 Pazdziernika, Pańskiey obecności swoiey
tordentem solito dulcedinis et voluptatis libare pozwolił. A cierzeli-
wie grandes y Aplica W. K. Mci Curas impenetrabile dotąd zaszczycić
obicem tedy potrzymamy. Samych siebie wszystkich W. K. Mci P.
N. Miłościwego łasce wszelkiey poruczywszy, pokornie do nóg W. K. Mci
P. N. Miłościwego upadamy. do [illegible] dako

Wtyże ~~Macierzey~~ do Krolowey Jeymci.

Ciężko zranione y żałośnie rozrzewnione z wyroków Boskich
śmiercią zmarłey Rodzicielki naszey Synowskie Sługi serca, do tego
nas przywodzą, że y przed K. W. Kmci P. Miłościwey obecności żale
y żałobliwy nasze przekładamy. Jedyna to tylko w sierocstwie naszym
pociecha, co nam została S. P. Matka nasza. to iako pierwszy klejnot y ozdobę
Pani nas Zwolegowała, abyśmy takiey Imienia, łaskiy nayiaśnieyszey
K. Pani W. K. Mci P. N. Miłościwey żegnaiąc za wszelkie łaski y do-
brodzieystwa W. K. Mci uniżone dzięki y ostatnie oddali vale, iako też
y sami na każdym mieyscu o przyszłaniu W. K. Mci łaski zasługiwali.
Gdy nam tedy przyszło na pozostały śmiertelności umbrę oddaiący zręcie
z ręnicy niegdzie inszey gorszy zabawy umysłowi nasz tym oskliwiały y
y ostatzenia szukamy, iedno tam, gdzie iako niegdy na samey S. pamięci

Rodzicielki naszey, iako y na nas samych niezapomniane Pańskich affektów,
y dobrodzieystw krynice obficie wynikały. Ktoyż wielkiey w Bogu na-
dziei mamy, że W. Xiążę Mość N. Mitwa podług Starożytnych ku do-
mowi naszemu a osobliwie ku pierwo umarłey Rodzicielce N. łaski y kan-
dorow y wszy dobrodzieystw swoiey nieomylnie, że obecney pogrzebo-
wey Scenie, ktora ssiętu w Chrzan. 24 Paździer. odprawowana będzie, Pańskiey
swoiey obecności przyozdobić raczysz. Tak wielkie Dobrodzieystwo,
nie my tylko, ale cały dom nasz winny na każdy czas odsługiwać po-
winnismy uniżonością. A teraz etc.

Do Krolewica Imci

Nieszczęśliwy bo rzadko tak ciężkim żale, iako teraz zranionych
Serc naszych rozrzewnioną uniżoność y postawę W. KMci przedstawiamy.
Nieużyte śmiertelności fata okrutny umysł na naszym zadały dane, gdy nas
osobliwy nieodżałowaney naszey podpory Ś. p. Matki y Ociec zabrały
swiata. Drugim byłoby ostatecznym afflictato Stanu, iako ciężko po-
winny żal w synowskich sercach naszych grassuie, ale y supplementem
e diametro dulcedinem doznaiemy, gdyśmy na to pilno zapatrzyliśmy,
że na w Bogu Zeszła Rodzicielka nasza y tamo nieutulonych żalów
antidoto zapisała, dlaśmy iako Krolestwo dzieciom, tak inter ca-
rissima dzieciom pignora samego W. KMci naprzod lugubri lamentatione
pożegnali, y samych siebie w nieodmienną łaskę y pomocy W. KMci
insinuare starali. Dawszy tedy nieco iustis luctibus do zeszłey
by nasze chęci, abyśmy tak i Krolestwa dzieciom, iako y same-
W. KMci dulcissima na następuiący akt pogrzebowy, ktory w
w Krak. dnia 24 Paź. odprawowany będzie wyrażać myśli, offendi-
Zdarzył Bog dobrotliwy millenas occasiones, w ktorych takiey wiel-
kiey W. KMci łaski, gdy nas in conspectu Pańskiey swoiey obecności
illustrare et Recreare raczysz evidentibus documentis szczegól-
nie odsłużemy, przynamniey odsługiwać nie zaniedbywamy, ktorey
łaski y dobrodzieystw z wielkim pragnieniem żebrzący y oczekiwaiąc,
zostawamy na zawsze etc.

Do Senatorow y inszych JchMciow.

Powszechne życia ludzkiego fatum to w sobie zamyka funkcyą, że kiedy ludzie w świetnych zawsze kwitnąc nie przestaią splendorach, na ten czas w wspaniałości ich lusach zniszczony ziemi, o feralny uderza trunę. Takowym nas sposobem nieustaiana y nigdy nienasycona śmierć ludzkiego rodzaju, ciężkim nabawiła żalem, kiedy to co naymilszego mieliśmy, to co sercu nayprzyiemnieysze było Kochaną Matkę y Dobrodzieykę z synowskich wybiera rąk, y wieczney banitucie miłości. Jako tedy serdecznie na to ubolewać musiemy, tak abyśmy społecznego żalu uczestnikami byli na ten czas żałosny akt woli nawiana spełni z dzisieyszą nawianą pokornie zapraszamy, który dzień naznaczyliśmy w Skale dnia 24 Octobris. Jużemy że urodzony ku śmiertelnemu ciału miłości y Braterskiey ku na przyiaźni rzeczy zwiazan przeng drogi hunc ornare actum, który ochotą Uniżoności y naszey uprzeymieyszych odsługiwać obiecuiemy okazyach. A teraz bolesny czas serca n: w Braterskiey uskładaiąc affekt. & &

Nienasycona potrzebnego nieba żarliwość, nieuchronnym porazie niespodziewanym Decretu Boskiego przyciągnąwszy mandatem do wypłacenia śmiertelności obligu, kochaney Matce y Dobr: naszey godziny przykiego naznaczyła czasu, na który Boskim się nie sprzeciwiaiąc wyrokom ochotnie stanęła y wieczny iuż zaciągnąć dała tribut. Gdy kiedy tak ciężkim domek nasz implenit żalem, Boskiey woli posłusznie stawić się musiemy dyspozycyi a śmiertelnemu ciału ostatnią Synowskiey wyświadczyć usługę, naznaczywszy aktowi pogrzebowemu dzień 24 Października w Skale: na który to czas uniżenie społecznego żalu naszego zapraszamy. Tey będę nadziei, że iako za żywota iey przyiazny świadczyłeś affekt, tak y teraz teyże nie denegando łaski przez swoią Pańską żałosny przyozdobić raczysz ceremonią. My zaś ten łaski obiecuiemy oblig, iż tą affektu oświadczoną wdzięczność w sercu chować obiecuiemy pamięcią y uprzeymieyszey odsługiwać obiecuiemy okazyey.

Notata niektore z Ewandra y Artaxesa

O Nauki Marnosci

Nauki ludzie częściey poleryważą swoie defekta. Bo Grammatyk nie myśli aby prawdę mowił ale aby sila rozprawował, à in multiloquio n̄ deerit peccatū. Więc za Adama, kiedy cnota kwitnęła kiedy tylko iednym językiem mowiono. Ecce unus est populus & unū labiū oibus. Gen: 11. Dopiero w Babel z mądroscią, nienawiścią y inszemi występkami roznych ięzykow rozmiary y mowy ziawiły się.

Polityk uczy kierować rządy pospolstwo miec pomiarkowane, a za y szczeroty nie maią kroloś! Y przyrodzona dała im cnota od natury tyle swiatła ręką z podziwieniem samego człowieka bez nauki rządzić y cnotę zachowac mogą. Quatuor sunt minima terræ & ipsa sunt sapientiora sapientibus. Prov: Człowiek zas bardziey fortunie krolow niz krolom stałym uczy się. Pauci reges non regna colunt. Sen:

Teolog mowiąc o Bogu pysznie. a prostak nie mowiąc o Bogu pokorny. Moyzesz nie był tylko pasterzem y nie znał Teologiey ani Imienia Bożego. Si dixerint mihi quod est nomen eius, quid dicam eis. Exodi 3. A Bog pokazał musię y dopiero go zrukał. a teraz wszelkomo nazbyt o Bogu mowic y tłumaczyc chcemy tym samym cnocie, pokory y wiary przeciwnymi się stajemy. Deus enim in cælis & tu super terram idcirco sint pauci sermones tui. Multas curas sequuntur somnia & in multis sermonibus invenietur stultitia. Eccl: 5.

Oratorskiey Nauki proznosc: Universa institutio dicendi ex opinione & ostentatione pendet Arte Rhet: L. 8. C. 8. Oratorow niedoskonałosc, tak ze drugi woli przyiaciela utracić niz sobie ięzyk. Qui malunt perdere amicū, quā sermonem. Psal: 111.

Filozofia prozna o rzeczach dysceptacya. Bo Iakob Patryarcha nie był Filozofem tylko pasterzem à przecię dociekł iako imaginativa w naturze ludzkiey wiele może, gdy poradził ze mogł miec roznego koloru owce. Posuit virgas decorticatas ex parte ubi fundebatur aqua ut cum venissent greges ad bibendū, ante oculos haberent virgas & in aspectu earū conciperent. Genesis Cap: 30.

Zwierząt znaiomosc przyrodzonych: Iaskołka dzieci slepe, ziołkiem przyniesionym urdrawia. Dzięcioł gniazdo posnorkami skrzypowane y dzieci powiązane uwalnia bez używania żadnego. Czyż gniazdo swe wteryc y niewidome sprawić umie. Pies z mocou swego, włodzony kamien z grzebie y chowa, na matrawe ktorą się leczy. Orzeł płodowi swemu kamien służący wyskryte mocy przyrodzonia ledwo nam wiadomy. Orzeł tedy ma fizyke doskonałszego nad prosto swiatło przyrodzonia ktorego y sztuce są uczestnikami.

Ztąd się y Eklezyastyk skarzy na zbyteczną mądrość: Cuncta tentavi in sapientia & dixi Sapiens efficiar, et ipsa longius recessit à me multo magis quā erat. Eccl: 7. Sulla tego przestrzega aby się nad potrzebę nie chwytać zbytniey umiejętnosci. Neque plus sapias quam necesse est ne obstupescas. Eccl: 7.

Zakazał naostatek y Bog człowiekowi iesc owocu z drzewa umieiętnosci. Ex omni ligno Paradisi comede, de ligno autē scientiæ ne comedas. Genes: C. 2 bo wiedział nie mniey, ze poty cnoty trzymac się miał człowiek, pokiby zbytniey umieiętnosci nie skosztował. Trzymaiąc się bowiem cnotliwey prostoty niechciał Boskiego przeskoczyc przykazania. Præcepit nobis Deus ne tangeremus illud. Gen: 3. Ostrowoz czyli Diabeł że się był nazbyt przewiryt, chciał y człowieka zarazić swoią nauką, y naypierwey począł z Ewą dysputowac Theologice pytaiąc się Cur præcepit vobis Deus ut non comederetis de omni ligno Paradisi Gen: 3. Przez to pytanie Cur poznac że byc zbytnym racyonalistą nie iest zawsze dobre. In cogitatione enim impij interrogatio erit. Sap: 1. V. 9. Potym moralizował Eritis sicut Dij scientes bonū & malū. Naostatek impersuadował mowiąc: Scit enim Deus quod in quocunque die comederitis ex eo aperientur oculi vestri.

Niewdzięczne Kreatury swych Dobrodzieystw.

Tacit: Beneficia eo usq; laeta sunt quoad videntur exsolvi posse, ubi multum antevenere pro gratia
odium redditur. Obrał sobie był August niektore subiecta y na podporę albo interessow swoich zachowanie
gniewował ie. Marcella y Agryppę ale mu się nie zdały za świadectwem tacita. Caeterum
Augustus subsidia Dominationis Claudium Marcellum Pontificatu & Curuli Aedilitate M. Agrip-
Tacit: pam ignobilem loco, bonum militia & victoriae socium geminatis consulatibus extulit. Ale tak wielką
Lib. 1. An: zniosł miał powiedy ze iednego z nich na wyspę Planarya relegować y wypchnąć musiał. Ut M.
Agrippam in Insula Planasia pisceret. Rudem sane bonarum artium & robore corporis stolide ferocem. Ale
niewdzięczności bo multos experimur ingratos plures facimus, żyd Quidam quo plus debent magis o-
Seneca derunt. Nemo enim quod fuit tanquam in praeterito sed tanquam in perdito ponit. Memoriae mini-
mum tribuit quisquis spei plurimum. A iniqua improbae spei satis quod dat satis est.
Prykład Powiedaią Naturalistowie o Iaszczurkach ze są nayg gorsze y nayniewdzięczniejsze lubo się z ludźmi cho-
waią a przecie nam są nieprzyiacielscy. Porro quod est gravissimum de his quae nobiscum habitant Sola
Plutar: hirundo non cicurata homini. Quia natura odit homines, & ob infidelitatem semper suspiciosa ma-
Simpl: 7. net. Tak y Pismo S. swiadczy o Tobiaszu ze zgniazda iaskołczego oslepionym został. Ex nido hirun-
Przykład 2. dinum dormienti illi calida stercora inciderent super oculos eius fieretq; caecus. Tob: 2.
Przykład 3. Publius Sextilius Kreatura y dziecię rzec Augusta Cesarza, dobrodzieystwy iego wyniesiony, tak mu
to nakoniec oddał, ze wnukowi [illegible] tym zatalonego zatraić przez wydanie go nieprzy-
iacielom nie wzdrygnął się. Brutus na Iuliusza ktorego dobrodzieystwem urosł, nastąpić odwa-
żył się, y do smierci iego ręki swey własney przyłożyć nie żałował. Cn: Popilius Lenates z ra-
Cycerona swego zatasnego obrony y Patrona ktorego był zdrowiem y fortuną darował zzaney przy-
czyny (chyba ze mu odsłużyć nie mogł) tak się był zawziął złością y nienawiścią, ze Marka An-
toniusza uprosił aby on a nie kto inszy Cycerona z swiata zgładzić mogł y odciął głowę iego nieprzy-
iaciołom oddać nie żałował był się. Tak natura wszytkie Kreatury niewdzięcznością
zaraziła, ze y swiat przez Boga stworzony swego stworcę nie poznał. Mundus per ipsum factus est & mun-
dus eum non cognovit. Doznał tey niewdzięczności y sam Bog od człowieka. Paenituit [illegible]
eum quod fecisset hominem.
Senec: Pessime beneficia dare dicitur qui indignos eligit, in quos penitura conferat.
Plut: de for: Aufer virtutem a fortunato prorsus humilem ceperis.

De Imitatione.

Al: Kaio naśladował Platona ksiągi ze ie zawsze przy sobie nosił, y nawet choc się był prześt zła-
Florg. de zy niespo przegraney z Iuliuszem do samego zgonu czytał ie czytała.
Bello Civ: Iuliusz Cesarz tak ulubił Homera Greckiego ze się go na pamięć uczył, y kiedy raz nieszczę-
snym sposobem przyszło mu raz wpław uchodzić przez iedną rzekę wielką, tedy wziąwszy Homera
w iedną rękę do gory go wyniosł aby się był nie zmaczał, a drugą skontynuował się płynąc.

3 Protekcya Ludzka nie dobra.

Przykłady o tym. Xiążęciu Sawoyskiemu cięszka była protekcya cudza ze kiedy chciał się iey naybardziey
pozbyć w ten czas nie mogł. Ludwik Sforcya Xiążę Medyolanskie z traktowawszy z
Francuzami o posiłek przeciwko bratu sam nakoniec Xięstwo swe stracił. Niech powie
Lotaryngia iesli się iey Francuzka protekcya nadała. Miasta zas wolne Imperyi, ktore
iedno w iaką ligę, albo protekcyą weszły niech przyznaią iesli się potym bez wędzidła obeyść
mogły. Erfort, Kolno, Brunswik y inne mogą być swiadkami. Ale y skrałkowa po-
ty. Erfort, Koino, Brunswik y inne mogą być swiadkami. Ale y zkralowsa po
Szwedzkiey woynie nierychło Cesarskie posiłki y Tedwo wynieść chciały, może iescze y teraz Pola-
kom wielką ukha powiedzieć. Ale y gruby Tatarzyn miał dosc subtelnosci kiedy czynił ligę z koza-
kami, bo teraz plon wszytek Ukrainy za tę protekcyą do krymu sobie podziedziczył zabiera.
Nuż y traktaty one Polakow z Szwedami przez Medyacyą Francuską nie wielki pozytek przy-
niosły ale utratę kilku prowincyi. Też y Brandeburczyka w Prusach umocniły.
Powierzchowna to taka przyiazny nie szczyra. o ktorey. Matt: 12. Qui veniunt ad vos in ve-
stimentis ovium, intus autem sunt lupi rapaces a fructibus eorum cognoscetis eos. Dla
tego Germanikus Tyberyuszowi nie ufał, kiedy honorami godnosciami y inemi pozytkami mu
szczyrze zalecał szczyrości bo mu przez tey umyslnie gotował mu nim subtelnym fortelem na-
Taci: Nec ideo sincerae charitatis fidem assecutus amoliri juvenem specie honoris statuit, struxitq; cau-
2. An: sas aut forte oblatas arripuit.

Powiedaią że Birkutowe Strzały ktore są z Orłowymi piorami kiedy kto między kupą inszych Strzał
większych zmiesza ie wskołczenie postrzygą wszystkie inne piora y zniweczą strzały. Tak właśnie
słabszy z potężnieyszym kiedy się woda wywrakłat y zmiesza niechętnie, nie spełna piora odniesie.
Quia inter impotentes & validos falso quiescas. Tacitus.

Sympatya y Antypatya. 4.

Trzymaią Palmy, Słonecznik do Słonca, Raki y ostrygi do miesiąca, Ruta z figą. Myrtus do
magratem. Antypatyą ma Lew z kogutem. Magnes z czosnkiem, y Dyamentem a Sympatyą ma
z żelazem. Skory wilcey antypatya do wszystkich Skor. Cżowy wilcey z gołębiami Sympatya. Słoma leczy
brodawki z Sympatyą włożywszy ią na krzyże złożoną wto mieysce, gdzie woda zrynny idzie, Brzegmka
Sierkawskiey leczy. gdy ią kto naypierwey uyzrzawszy między węglami rozetrze, y aby dłon zaschła niesie.
rac iey, a potym gdy brodawka napadnie linią dłoni, zaraz ustanie. Takze gdy kto zbiery naypier-
wey winnią iagodę, oną urwawszy oczy sobie potrze, a tak będą zdrowe. Działa przez Antypatyą pszenią
ato tak. gdy pierwszy raz strzelą, pokrzyc gdzie kula padnie y wziąwszy ią za niąć na ogniskę
śwéce, y tamią zakopać cos przytym uczyniwszy. Takze ztych zdobrym. głupi z mądrym maią między so-
bą antypatyą. według Poety Non amo te Sabidi nec possum dicere quare. Hoc tantum possum dicere non amo te. Mart.
Taki by Annibal z Scypionem, Juliusz z Pompeiuszem. Azdrubal z Rzymianami. Oktawiusz z Marko
Antonim. Marius z Syllą. tak daleko że go w kolebce dziecię zabić chciał. // Sympatyą zas miał Alexander
z Efestyonem. Alcybiades z Sokratesem. Scypio z Leliuszem. Kleopatra z Antoniuszem. Nero z Popeą.
Teveneyus z Brutem. Jakob Kśl Angielski miał Antypatyą do szpady gołey, rzecz z pochew do-
bytey nie mogł. a to temu że matka iego przestraszona była od oręża będąc ciężarną. Takze Metir-
sta w Niderlandii urodziła kosmate dziecię dla tego że się na obraz S. Jana zapatrowała wielkiey
wielkości przyobrazonego. 5.

Vacandum à laboribus.

Nietracimie powagi znaczny człowiek kiedy powiesłeich zabawach czasem mnieyszey
lekkości dla uciechy swoiey przed tą wormię. Było takze wiele sławnych ludzi ktorzy Przykład
poważnych dziełach drobnieyszymi uciechami myśl wysiłoną cieszyli a przecię im nikt
za złe tego mieć nie mogł. Karol 5. Cesarz y sławny Gwicciardzia nie miał większey 1
uciechy iako ogrodem zabawiać się, dla tego ogrodniczą naukę tak rozumiał że sam
czasem widziany był szczepiący drzewa y wogrodach kwiatecy rozmierzaiący. 2
Filip. 4. Krol Hiszpanski, y Teobaldus Krol Nawarski. obay dziwnie Poezyą y Muzyką delekto- 3
wali się. Nero Theatrem y graniem na lutni rad się zabawiał. oczym świadczy Tacyt. An-
tus Apollini Sacros, taliq ornatu altare non modo Graecis Urbibus sed Romana apud Templa 4.
numen praecipuum & praescium. Tacit: 4 Annal: Alexander Sewerus spiewaniem trawił
często czas próżnowania swego. Marcus Antonius wolną od zabaw godzinę malowaniu 5.
rad więc darował. Achilles u Homera nie wstydał się po odważnych dziełach Akryp- 6
ki ręką swoiemi sam stroić y one do zgodnych głosow sposobne akkommodować. 7
Scewola wielki wielki u Rzymian człowiek po publicznych zabawach grą piłek, warca-
bow, y kostek, czas pozostały rad trawił o ktorym tak świadczy Hystoryk: Vt solu-
Scaevolam ita & Scaevolis hominem agebat, quod rerum natura continui laboris
patientem esse non sinit. valet. max. l. 2. Post multa enim virtus opera laxari solet. Sen: Heren tus 8
Juliusz Cesarz nie raz był widziany że pilum igraiący y czas wolny trawiący. So- 9
krates wielki y rozsądny człowiek kiedy przy sreb między dzieci wsiadszy na długą
trzcinę, ierdził z nimi zarownie. z czego Alcybiades nie raz naśmiawszy się nakoniec
przyznać musiał że to wolność umysłu iego sprawowała. że będąc poważnym umiał być
y lekkim, między mędrymi Filozofem, między dziećmi dziecięciem. Misce consiliis
stultitiam brevem. Desipere interdum & ratione temporis prudentia est. Acrius huius otium
multo est hominis inertis atq ignavi occupatione efficacius. Dashimer Hist: l. 4. Coz to wadzi
to wielkiemu y mężnemu Achillesowi że maiąc czas wolny śmiecznym tągodnym uzwalniał
umysł zaprzątany a potym nic bynamniey nie omieszkał Hektora gromić kiedy było po-
trzeba. — Cantusa Briseide venit Achilles. Ceteror depositis erupit in Hectora plectris.
Nie zawsze fałes, ale też pod czas y
Nie zawsze też to Saepius ate aliquando et plectrum
maszkara miały swoie mieysce. Nostram omnem vitam in remissionem atq studium
esse divisam. Plat: de Educ: lib: l. 20. tr: 9. p. 2. Qui nescit otio uti, eum plus negotii habere quam

Eccl: 4. C. 28. cus est in negotio. Salomon ktorego mądrości nikt jeszcze nie doszedł świadczy o sobie,
że wszystko cokolwiek czynił dla uciechy swey prywatney mogł wymyślić
nieopuścił à przecię nieopuściał swey powinności. Feci mihi cantores & cantatri-
Eccl: 2. ces & delicias filiorum hominum. Tenże przestrzego aby też czasem nie przesadzać zby-
tnią mądrością umysłu. Noli esse justus multum neqz plus sapias quam necesse
Ibidem 8. est, ne obstupescas. Jupiter nadźwigawszy się Świata zdał go na ramiona Atlaso-
wi, a sam się bankietować z bogami wniebie. dlatego, mówią Poetowie, zęchnął
wytkana na ziemię aby mu uciechy nie przeszkadzał piorunu żeniącę.
Ignea quin etiam superum Pater arma recondit. Et Ganimedeae repetens convivia
Lucanus ad Pisonem: mensae Pocula sumit, ea, qua gessit fulmina, dextra. Piękna jest rzecz wie-
dzieć kiedy zażyć swego próżnowania; nie jest lekkość wedle czasu poszaleć.
Hor: Nunc est bibendum nunc pede libero pulsanda tellus. Sed Otia dant vitia
Luc: Variam semper dant otia mentem. Herkules zabiwszy nad Sangaryon rzeką Smoka przystał za sługę Krolowey
Lydyjskiey Olimphali, y ta położywszy na stronę Buławę y skorę do kądzie-
li się przysiadł. to wnim sprawiła miłość, Ale dzieła jego pokryły ten defekt.
Amor bo Herkules Hydrę zabił. Łanię złotonogą y złotorogą zawodem wbiegu wysiekł
Stympalidey skie y uchwycił, Dyomedesa Krola koniom swoim za obiad położył.
ptastwo obarczył. Anteusza Olbrzyma zwojował. Kalpę y Abilę dwie gory wiel-
Ce zrowiodł. Złote jabłka Hesperyjskiey mu Smokowi odbił. Geryona Krola trze-
ciałem mężnego na placu położył. &c. Ulysses zakochawszy się w Penelo-
pie niechciał na woynę jachać, y zdał się szalonym, zaprzągszy dwie zwierząt ro-
żney natury do pługu piasek orał, à sol siał. aż gdy mu pługiem położo-
no syna jego, on go ominął z kąd poznano że miał rozum. Tak to bywa
Claudian: Ad Vasor honestis. Luxus & humanas oblimat copia mentes. y prawda że Omne
Persius magnum ingenium raro sine mixtura dementiae fuit. Auriculas asini quis non habet
Propert: Unicuiq; dedit vitium natura creato mihi fortuna aliquid semper amare dedit.
Ovid. Quaeritis Aegysthus quare sit factus adulter. In promptu causa est desidiosus erat.
Achilles próżnowaniem zepsowany między corkami Likomedesa Krola w stro-
iu białogłowskim siedział zataiony. Henryk 4. Krol Francuski z obozu
do Damy swoiey w chłopskim stroiu przebrawszy się y wnocy mimo nieprzyja-
cielski oboz przeszedszy całość swoię y krolestwa na los przypadkowy wystawił
co wnim tylko próżność sprawiła. Otia si tollas periere cupidinis arcus Con-
Ovid: temptaeq; jacent & sine luce faces. Multam enim malitiam docuit otiositas. Eccli:
Zart Epaminunda. Unde illi fuit moriendi otium intentis negotijs. Umiecz Sa-
tyrę ziednego słowa z. Te nunc delicias, Extra communia censes. Ponendum:
Juv: Sat: 3. Świata Gallinae filius albae. Nos viles pulli nati infelicibus ovis.
Zart zbogow Poetycki Jowisz rzucił na czas Jupiter Otia y pioruny, y wolał czuć z ręki
przy dobrey myśli niż bankiety wywyższonego Olimpu. Merkuriusz nie mniey swe Perfol
wzrate gdzies na wierzchu położywszy z nowu bandurę przez się przewiesił stay za zebra-
kiem odmieniwszy się ucieszną scenę dobrowolnie z siebie wystawił. oczym sat y tylko Włoski
Swiat się Jowisz z Cyllenom zgodzili, Owsię człowiekiem z myślił ten zebrakiem. Tak
ustatek też przed Oyczyzną gdy raz uchodzili, jeden baranem drugi bywał ptakiem. Indulge genio
człowiek nie może być nie tylko bez występku, aley bez próżnowania. & fabula fiet. Nie grzeszy kto przy
Persius dulcia carpamus nostrum est. Quod vivis cinis & manes & fabula fiet.

stoy nie proinnie. .. Nec enim facundia semper Adducta cū fronte placet nec semper in armis Bellica turba manet, nec tota classicus horror Nocte dieq; gemit nec semper gnossius arcus Destr- Lucan -uat exemplo Sed laxat cornua nervo, Et Galea miles caput, Elatus ense resolvit. Omnis laborans requie indiget. L.8. Polit: Et requievit die 7. ab universo opere quod patrarat. Gen: 11

Supplika do J.O. Xcia JMci [illegible]

Jasnie Oświecony Xiąże Pānie nasz miłosciwy.

Nie omylił sie ktokolwiek principum nōa bydz terrale Numina powiedział gdyz quod Dy caelis, hoc terris Principes sunt. Więc tantae Majestati przy naynizszym ukłonie powinną oddaię weneracyą, pokornie supplikuię y zebrząc Panskiey łaski y Protekcyi, a to w tym, ze W.X.Ci: za ktorą wyswiadczoną Dobroczynnosc pro felici successu W Xcey Mci P. Boga błagać bede.

Druga

Bedąc aggravatus od NN. (sedes rei scribas) do ktorego tedy post Dei Majestatem recurrere miał iedno do Pā mego Miłościwego, pod ktorego nogi, iako naynizszy ukłon moy, tak y tę pokorną składam Supplikę, ut non patiar iniuria, za co Majestatu Boskiego błagać dożywotnie obligatissimus zostaię.

List oznaymuiący o smierci

Jeszcze do czasu nie doszłe zniwa 30 Junij Ari 1694 godziny N. poplu: smiertelną kosą fata zaczęły zbierać gdy JMci N. Hetmowayni ciego grabarni smierc zagrabiła y przy tryste broyach immortalitati wystawiła. Tej niesz Colossa Ley wolelibysmy byli vivo dare solatia & applausus, niz moltus ladyzmas ktory & Dei cultor & Orbis kielicy cultus zawsze miał na oku. W tym ktory ze umarł. Teraz rycerska lepszego szczęscia Pan zostaię.

Respons.

O zniwach smiertelney kosy uwiry przy smierci S.P. JMci N. odebrawszy y iamtez o swoiey pomyslił Reseencyi, iako vidy falces na zniwa gotuią fata. y tegowoyzney Reseencyi ktory nie uniog kosy. I takci sie zaiadły fata ze tych ktorych Consilio vivit Pallia smiertelną kosą kosza, czego ta smierc JMc NN. documento Ley etia post fata vivit in pectoribus nostris vivit in recenti memoria, viget immortalitati. ktorey i ia podległy bydz sie piszę [illegible].

Oznaymnie o Seymiku.

O u nas słychać to donoszę W. ze ogłoszono Seymik die N. Mensis N. Day Boze aby ta vox Seymiki była, ut sit vox Dei vox populi y aby naszych Seymikach affectus boni pub: deducat ad effectus, lecz obawiam sie ne verba volent absolutnie tam, ubi zwo multitudo, gotowa confusio linguarum, atoli co kiedy dziać bedzie oznaymię quā citissime W. ktorego iestem.

Zerwany Seymik

Żal się Boże że irrita vota nasze ktore to im barziey wysokiemi dowcipami
y racyami alta petunt, tym ~~ca~~ szczędrey casu graviore ruunt in fundum gdy
in immensas abyssus wyciągamy nimy. Więc gdy się Seymiki zerwały toć y najsze
boni publici przyszły nadzieie. Atoli usłyszemy ex eventu rerum, a teraz zostały.

Wakans

Wesołe awizy lotnym impetem przy ukłonie moim W.M. oznaymuię eo citius
quo promptius o wakansie N. teraz res ni patitur mora gdzie volenti nihil difficile
To raptim calamo cedat in rapinas W.M.

Respons

Za wyswiadczony bystrolotny affekt uniżenie dziękuię W.M. iednak niechay alijs
magis meritis q[uam] sobie palmas chyba żeby virtutis comes była invidia. Niechay tak
być spiesznym odpisania gdyż i metali dignior honore musiała być to de Dei cal-
culo ta mnie fortuna potkać. Więc tedy Deus vota ferat przy iednostaynym
consensie W.M. Sancita zostanie.

Historia Ludicra.

1. Thorunij, ministri Luterani uxor, cum per forum incederet, in lutosum canalem incidit, unus è bajulis onerum, vulgo Draznik, id conspicatus cum risu exclamavit, Wey Luterskiemu Xiędzu brewiarz się powalał.

2. Kozminij, in majori Polonia distribuebat Vicarius populo Eucharistiam, quaerebat ex unoquoq. Rustico antequam porrigeret Co to iest? flexit puella cum fratre, minori, inter caeteros: ex qua dum idem quaereret. Coto iest. Arbitrata nomen fratris Re. Maciek. quod nomen fris ejus fuit.

3. Gedani in aula publica alias Gielda visitur pictus Draco cum lingua nimis protensa cui insidet Papa. Accidit ut quidam Catholicus Nobilis, cum Gedanensi Luterano ibidem inambularet, cui cum Hereticus p ludibrium pictum Papam ita ostenderet, respondit: Mily Boze takto dawno tyn nasz Papiez u tego Smoka na języku siedzi, a jeszcze do tąd połknąć go nie może; gdyby tam wasz Luter usiadł, juzbyscie go dawno pod ogonem widzieli

4. Woroniecki: Czy się godzi na terryak pic. unde oppignoravit Archiepi duce.

5. Idem vestes suas Judaeo Abraham oppignoravit. in Concione ipse Archiepo exageravit ex S. Scra. A David co mowi; cui de medio populi respondit puer informatus ab eo. nie wyda szuby aż ią X. Arcybiskup wykupi.

6. Judaeo recens baptizato porrigebat Sacerdos Christi Crucifixi Imaginem renuit ille dicens: Nie mogę mu iescze tak prędko być przyiacielem.

7. Scytha instruebatur ad suscipiendum Baptismum cui cum inter alios, fidei Christianae Articulos resurrectionis mortuorum merces bonis & malis reposita tertio inculcaret, cum antea saepius dissentiret vi ciy assensit dicens. Juz ci wierzę że tak ale obaczycie że z tego nic nie będzie.

8. Schismaticus Episcopus vulgo Władyka visitabat sibi subditos accidit ut apud quendam loco Unctionis Sacrae rancidum invenisset in masculo quem cum severius objurgasset respondit. Miłościwy Panie taki Marydka chociaż balsamem namażesz dziechron budet smierdziey.

9. Rursus Schismaticus suspendebatur interfuit illi suspendio oeconomus villae Catholicus cumq. illud ad fidem Cath. permonebat suscitatur ille ac Popo sibi adstante dwanie wira tuczaia mudraia wyodzaia asy muzyk durny y ruskimu prisiniu utrany y lasze wysocoy nie dostaniesz, y tak bez wiry pohybnesz.

10. Rursus Schismaticus ob furta damnatus ad suspendium sub furca Catholicus factus est & suspensus. Poznay Schismaticus qui tunc aderat nec audebat ob metum dissuadere cum risu dixit Oszczoto to za sprawa Rusyn kradł a Lacha obwieszono.

11 Magnus quidem Haereticus habuit Haydonem Catholicum acci:
dit ut iter non procul à patibulo faceret conversusq ad Haydo
nem deposito pileo id venerare juberet. renuente Haydone sub=
didit Haereticus Tale e hoc signum ut vestri Crucifixi ad vias
expositi, quos tali cultu veneramini. Haydo arrepta à tergo
Virtus sella Dni perforata ostensaq Haeretico respondit Et haec
sella ita est lignea ut ex illa ad quam soles sedere ad mensam
attamen illam ad hunc usum non adhibeo.
12 Masovita quidam n potuit equum ascendere flexis itaq genibs
orabat Deum ut sibi auxilio adesset. Post orne surgit nec
contendit vi ascensu ut in alteram partem 3bus Elberen tunc
recolligens se ait. O Panie Boze nie tak iez barzo pomagay
13 Masovitae proximo ante Pascha dictus inter alia id etiam inter
colloquium. Swiętac ale Swięta ale spowiedz diabłu się godzi.
14 Quidam Archiepiscopus dum magno splendore & pompa Cathe:
dram Gnesnensem ingressus ex suo minno quaereret quid suus sibi
ingressus placeret respondit multum sibi placuisse addidit
Gdyby był Swięciech d. niebył Prostakiem a takiez do Gniezna
wieżdzał pewnie by go byli Dybacy nieubili.
15 Cuispa quidam miserat per Filium suum Sacerdoti lagenam vi
ni hoc ille ad sacrum serviente eodem Filium usus est dumq de nu
re calice post vinum aquam infundere vellet subjecit puer.
Nie ley WMP iuz tam dosc Pani Matka wody nalała.
16 Archiepiscopus Coloniensis magno comitatu iter spectante & ri:
dente quodam rustico faciebat. causam risus requisitus rusticq
respondit. Rideo et miror quod S. Petrus n eo comitatu iter
soleret facere: cui Archiepiscopus: at inquit ego n Episcopq
solum sed & Princeps ad hoc rusticus effusius ridens si ci:
te Princeps ibit ad infernum Episcopus quo se vertet.
17 Quidam Spiritualis Secularis Magnatis cum vi & armis re:
pellebat. Cui p concilium objecit aliquis n decere Sacerdo:
tes armis resistere siquidem Christus S. Petrum jussit
gladium in vaginam respondere ad hoc Spiritualis Kazał
schowac miecz Piotrowi do pochew prawda ale na ten czas
kiedy Matchusowi ucho uciął.
18 Quidam p Festo S. Laurentij n paraverat Concionem ubi con:
scendisset Cathedram sic populum allocutus. Rok temu
powiadałem wam dzieie się y męczenstwo S. Wawrzyn:
ca, ale że potym nic nowego nie uczynił, przypomnyicie
sobie tamtoroczne kazanie bo ia nie mam co powiedziec teraz
19 Fur ad suspendium ducebat cui cum adstans sacerdos diceret
elevando ipsius scelus quod se mala ad id perduxerit fami:
liaritas respondit. Niemiałem ia nigdy gorszey kompaniey nad
ciebie Xięże y Kata tego.

20 Concionator pro strena dederat Ebriosis funem quem tenen:
tes portantes, ex popinis redirent domum. Accidit ut ipse
Concionator ebrius in platea elaberet quod alter ebrius
videns cum risu dixit: Niedawac nam było powroza ale
sobie schowac.
21 Judaeus oppignoratam apud se statuam argenteam S. Joannis
jussu oppignorantis vendebat. Quidam pro accepta statua Judae
10 grossos dedit excusanti & indignanti Judaeo respondit: Wy-
sciecie Chrystusa ktory był Mistrzem Jana za 30 groszy ku-
pili toc Jan ma byc tanszy niz Mistrz iego.
22 Lutheranum ministrum adierat ejusdem Sectae homo confessurus
peccata & ante Fenestram ait Dne Petre. Respondit Mini:
ster: Quid solvere subjecit Germanus peccasse respondit
Minister Dei miserere.
23 Alexander Magnus monitus fuit ab oraculo ut qui sibi prius
occurreret eum jugularet. Occurrit rusticus quidam in asino,
cui cum mandatum oraculi aperiret: respondit bene est: sed
vide quod non ego prius occurram tibi, verum asinus, hunc
jugula.
24 Quidam Schismaticus Palatinus Kijowiensis multas à suis
Schismaticis ad publicas functiones profecturus accipiebat
Kisiel impensas, qui suas tenuiores habebat fortunas, hunc in fre:
quenti corona praesentem quidam, collaudans ex composito
dixit eum ei hominem justum. Ad hoc reposuit alter: Est
justus Rex fide vivit.
25 Smolik famosus ad aulam Sigismundi 3tij aulicus cum Calvi:
Sta: nista quodam Magnate chartas tractabat, accidit ut Calvinista
ńczyki plures haberet Chartas pictas Personas repraesentantes. hoc ubi
advertit Calvinista dixit in meis Chartis est vestrum tem:
plum Papisticum. multas enim continent imagines respon:
dit Smolik: U mnie zas iak w Chlewie albo Calwinskim
zborze, nie masz ni iednego obrazka.
26 Idem Calvinista Nobilem quendam cum Filio carcere privato de:
tinebat. Hoc ubi rescivit Smolik Varsaviae ~~e~~gens scri:
psit ad eum literas, in quibus hoc etiam expressebat.
Dobrze sam o tobie slychac powiadaią ze masz Oyca
y Syna, kiedy bys miał iescze Ducha S. byłby z ciebie
dobry Katolik.
27 Lupus aliquando confessus quod multa alia vorasset incin:
ctam sibi poenitentiam habuit. Ut abhinc pisces comederet.
Accidit ut in luto volutantes sues adverteret, ad quas subsistens
discurrebat, Zwierz nie zwierz, swinia nie swinia to pstrąg
Lin, arreptamque unam voravit.

28 Raptor quidam famosus ædificabat Xenodochium, quod dum perfecisset quærebat ex amicis, qd sibi videretur opus; e quibus unus respondit angustissimum est nimis, si enim omnes quos tu pauperes fecisti venerint, vix centesimam eorum partem capiet.
29 Lupus confitebatur sua pecata, cumq Sacerdos scelerum argueret, transibant tunc per locum illum ancsedes, quas ubi advertit Lupus dixit Sacerdoti: Moy Oycze rozgrzeszcie mnie pretko bo mi Szsi uciecą.
30 Die S. Magdalenæ Concionator invehebatur in vanitatem mulierum, usus Evangelii verbis mulier quidquaedam sub idem tempus ancillam suam a quopiam sublatam per Templum dicebat Ingeminat Concionator Niewczasto Boga Szukasz. Tum anus elata voce Stolda Tas eawy Oycze.
31 Regnante Sigismundo Primo vacabat Episcopatus Cracoviensis quem Rex Filio suo destinaverat. Interea quidam multa impedimenta opponebat, ne Principi, sed sibi conferretur. Hoc ubi accepit Rex dici illi jussit. Niemoze on bydz Biskupem Krakowskim bo on iest Stanisław a po S. Stanisławie nie było zadnego Stanisława Biskupa, iako po S. Pietrze Piotra Papieża.
32 Quidam e Concione invehebatur in potatores: inter alia subjunxit: Nie tak było przedtym po mnie ze mi Ociec piwo kufelkiem odmierzał. Tum quispiam ex multitudine reposuit. Znac zes przedtym mało piiat, bo tego teraz dobrze wetuiesz.
33 Sixtus Pontifex Romanus qui multas Fontanas Romæ extruxerat quidam celeberrime ejusdem Fontanæ inscripsit Sixtus Pontifex maximus.
34 Luteranus predicans multum vini consecraverat ad communicandum suum populum. Cum vero pauci accederent ad Communionem multum remansit de vino. Accidit autem ut Haydo Luterani Dni, et ipse Luteranus accederet, cui predicans totum quod reliquum erat bibendum dedit, qd ille ebibit, & dum ad eum potum non fuit assuetus, magnos in crastinum capitis dolores passus, indignabundus subjecit. Porwona Diablu ta wiara kiedy po niey tak barzo głowa boli qui postea revocavit.
35 In Masovia visitabat Officialis Parochias. Accidit ut in pago quodam desertum licet Templum idem Officialis visitaret, cumq in eo effigiem in Cruce Christi pependentis vulgo Crucifixum n videret, damnabat ejus negligentia Masovitas. Expediunt illi postea Varsaviam duos, qui emerent Crucifixum, quo cum illi pervenissent dubitabant, qualem nam Dnum Deum emere vivum an mortuum: tunc unus: Kupiwa zywego, iezeli bedzie trzeba umartego trzeba go zabic.
36 Popus quidam cum doceretur a quopiam in Eucharistia esse vivum Christum: respondit. Boday tak tatary zywi byli iak sam zywy Chrystus.

37 In Masovia diebus Passionis Christi, Cantor inverso ordine ce-
cinit, Iezus Iudasza przedał. Quod audiens Masovita Nobi:
lis dixit Dobrze to na niego bo on też był Pana Iezusa przedał.
38 Episcopus quidam Sacrum celebrans cum obversus ad populum di:
xisset Pax vobis, Advertit quendam e sua Aula cui plurimo
erat infensus: dixitq; Ale nie tobie.
39 Inter frequentes Nobiles quaestio orta fuit cur nam in Masovia
Haeresia & Iudaei a Masovitis non tollerentur: ad hoc respondit
Masovita. Bo to Mazur iest Boży parobek, kiedyby miał ży-
dem albo Heretykiem mieszkać, zaraz by mu oczy wydarł.
40 Haereticus quidam Nobilis cum inter alios Nobiles Catholicos
diceret a Lutero suo multos esse in Ecclesia correctos errores,
quidam ex Catholicis admirabundus quaesivit cur nam hos
errores tot ac tanti Viri Sanctitate & Sapientia illustres per
tot saecula non viderint. subjunxit alter Catholicus. Non e
mirum quod illi aliquando viderint duos enim unusquisq;
habebat oculos Lutherus vero cum sua Catharina habebat
4 oculos plus autem vident 4 quam duo.
41 Popius quidam Concionem pro Festo 3 Regum faciens intra alia
contra Catholicos hoc e dixit. Powiedaią Lachy, że Duch Swięty
pokazał się w Osobie gołąbkowey, niechayże u nich będzie go-
łąb a u nas iak Husak.
42 Apud Palatinum Cracoviensem Lubomirski duo Haeretici jure
notae Nobiles ad abluendas manus (ut moris est) ante mensam
unusq; alteri cedebat locum: cum diu altercarentur accepit Sto-
wieckowski minus dixitq; Nieboycie się nie świeconą to.
43 Papa quidam antequam ad Pontificatum eveheretur multa sancti:
tatis signa praeseferebat, factus Pontifex nonnihil de his omni:
bus remisit. Hunc Itali tali pasquillo notarunt. Picto in ta:
bula adscripserunt ex Symbolo. Et homo factus est. Scriptor Pas:
quilli investigatus & inventus ad furcam damnatus cui
ex eodem Symbolo adscriptum. Crucifixus etiam pro nobis.
44 Lublini quidam Spirituales a Iudaeis pecuniam aromata
caeteraq; id genus & quod est saepius per vim extorquebant. Cum
illi querelam coram Tribunali de injurijs sibi illatis depone:
rent, requisiti Spirituales causam responderunt. Sed debitum
ab illis sibi censum recipere. De summa autem crescente
interrogati responderunt. Iam ab annis mille sexcentis & am:
plius datam illis summam triginta Imperialium a Iuda.
45 Nobilis Catholicus inter Haereticos praesente etiam eorundem
Praedicante cui Pater molendinarius erat sederat. Tunc qui:
dam ex Haeretica Nobilitate ad Praedicantem conversus: Naworo-
go kaić (de Catholicis agebat) na nasze tez wiar.
46 Haereticus item Nobilis in frequentiori Corona Catholicorum,
cum caeteris Ceremonijs eam etiam damnabat consvetudinem

superstitionemq vocabat quod Sacerdoti ad Altare genu flectenti Ca-
sula in sublime à pedibus eleveη. Audivit hoc decennis pu-
ella nobilis respondit[q] inquirenti. Dla tego to czynią, żeby tu-
trzy tam diabłu patrzali, bo oni u nas w kościele na Z. Jezu-
sa nie chcą patrzyć, ale oczy zakrywaią &.
47 Quidam Nobilis cum accipitre solebat venire ad Ecclesiam. Parochus
cum aliter illum coercere n. posset die Dnico cum ex more asperge-
ret populum aqua benedicta in ejus Nobilis oculos aspersillum
nimium madidum excussit. quos dum ille tergeret, bacillo
aspergilli Accipitris caput ut n. vidente Nobili perit decidit, &
cum admiratione addidit. Tedyc w tym ptaku pewnie był
Diabeł kiedy tak święconey wody ulakł, a zdechł od strachu.
48 Posnaniæ quidam dissolutior magnus ultimis Bachanaliorum
diebus, omnes suos Aulicos monastico habitu indutos per fo-
rum circumducebat. in crastinum quidam superior Religio-
sus eum adijt, quærens q. e. Monachos suos hesterna die e
claustro profugisse, & eundem ut peryt ut saltem sibi
habitus eorundem redderent &.
49 Quidam sub Imagine Martini Lutheri hos versiculos inscripsit.
Diabole Lutherus es tantum si cornua portas
Cornua si sumas Luthere Diabolus es.
50 Quidam Papa qui recens electus erat. Itali in Palatio ejus inscri-
pserunt 4 literas S. P. Q. R. Hoc e. Sancte Pater Quare rides. Papa
inverso literarum ordine inscribi ibidem jussit. R. Q. P. S. Hoc
est rideo Quia Papa sum.
51 Fecit iter magnus quidam Hæreticus per Mazoviam, ubi die Ve-
neris cum carnes comedisset spectante Mazovita, neq audente
ob frequens famulitium illum increpare. Accidit ut canis
dicti Masovitæ projectum sub mensam os roderet. quem con-
spicatus Masovita baculo horrende cecidit ingeminans. Duz
to y ty Diable Heretyku.
52 Sub interregnum Sigismundi 3ij Hæretici in confœderatione
ordinum solita eo tempore fieri pro sua pte aliquid immi-
scuerant: hanc ubi Palatino Ravensi Philippo Tworucki su-
scribendam porrigerent Renuit causamq dedit. Nie podpiszę
ia tego kaptura bo iest wilkiem podszyty wyporcie pierwey
wilka &.
53 Gedani Jesuitam quendam pueri Hæretici inclamabant Wolff,
ex his ille unum arripuit, manumq mordens potentius sub-
dixit ito & dic Dno Patri quod te Lupus momorderit.
54 Quidam Hæreticus Nobilis exprobrabat alijs Nobilibus Catholicis
inanitatem sumptuum quos in ordinandis Ecclesijs profundunt
Dixit Lutheranos melius agere qui Eccleas in cordibus habent.
Ad hoc subjecit quidam ex Catholicis. Towy doświadczy macie
w sercu a zakrystyia gdzie.
55 Nautæ seu Flisowie Mazovitæ Sedani magno numero tem-
plum Hæreticum post Pascha ingressi ex condicto ceperunt clamare

Marcin Zurer Zdrayca, Twelki Winowayca w tost dury H[ii] pro Hi
n Poiadl wszytkey do szczera Boday Diabta ziadl I ze boday ziadl.
56 Mazovita in Templo Crucificatum quod antea fuerat expositum con:
spicatus alios itidem Mazovitas sic e allocutus. Weyrzego
widzicie wyt zygrosz yka.
57 Tempore Ducis Exercituum Koniecpolski nullus militum rubris
utebatur calceis: ille enim dicebat timidas solum aves rubros habere
pedes, generosas vero & Marty animi flavos.
58 Idem Koniecpolski dicere solebat libenter se videre in exercitu e:
quos annosiores, illi enim non sunt meticulosi: milites vero n[on] libenter
se videre dixit nimium senes sed Juniores: rationem dabat, Bo star:
szy kiedy sie bic sta uwazaia, y duskurs ami sie radzi bawia.
Mlodzi zas nie uwazaia tylko sie biia.
59 Conquerebantur quidam de damnis sibi illatis à militibus coram
Leszcz, quaerit ille an num o[mn]ia illis abstulerint: respondent:
Non e[t] illis o[mn]ia ablata tunc ille apparet n[on] fuisse meos illi enim o[mn]ia
abstulissent.
60 Quidam Religiosi querelam c[ontr]a milites Leszcz coram eodem deposue:
runt: ad hoc ille biora oni biora. Accidit ut iidem milites in pago
eorundem Religiosorum vulnerarent aliqui etiam caederent à rusticis
hoc ubi ad suum Leszcz reliqui qui effugerant referrent, illis etiam
n[on] aliud respondit biia oni biia.
61 Quidam Praefectus cohortis vulgo Rotmagister ante pugnam dum suos
animasset hoc etiam inter alia monitum ad fortiter agendum addi:
dit nempe si quem occiderit occumbere, opimo caeli convivio speret se
excipiendum. Ibi ventum ad pugnam Rotmagister fugit primus, hunc
unus ex Commilitonibus inclamat Mosci Panie nie uciekay zamie:
szkasz do Nieba na bankiet Cui ille Bale dzis suchodamni nie
tam pomnie.
62 Ferdinandus Imperator qui magis paci & quieti q[uam] rei bellicae
studebat, ejusdem nuntius cum semel eum Choram enim musicam
canentem audiret: Noster Imperator artem Musicam callet
quidem optime, tres tantum Musicae notas n[on] bene possedit Re sol ut
63 Qui cum antea multo famulitio stipatus incedere soleret, postea
cum o[mn]ia dilapidasset. solus per Varsaviam aliquando ibat. Hunc con:
-spicatus q[ui]dam dixit; to ten przedtym byl grzesznym chlopem hoc
ille audiens subjunxit Bo mezey przedtym bylem blaznem, bom
tylo w Zad otkie dufat, a teraz iestem Chlop dobry bo sie samza
siebie pokil.
64 Post expeditionem Pilaviensem magnus quidam faciens iter con:
stiterat in Pago quodam ad Varsaviam: ejus famuli cum eo p[rae]sente
de pullis inquirerent feminam. Illa respondit e[st] nie mam iuz ich
bo ich schorzo poiedli: Imponit famulus, Czemuz ich nie chowy tace
c[ontr]a hoc anus. Chciata ich Chmielnicki pod Pilawcami pochwy:
tac ale pouciekali.
65 Pepigerant Tatari cum Cosacis ad 6 dies foedus armaq[ue] suspenderant.

noctu cum Cosaci secure agunt Tartari eos invadunt & strage affi:
ciunt. Expostulant illi de non servato fœdere, quibus respondent Tar:
tari se fœdus pro diebus iniisse, non verò noctibus.
66 Joannes Dux Andagavensis volens recuperare regnum Nea:
politanum ab Alphonso Rege Aragoniæ possessum, bellum contra
eundem suscepit. in suisq vexillis inscribi jussit. Fuit Deo missus
cui nomen erat Joannes. Rex Alphonsus ubi rescivisset in
suisq inscribi jussit. In propria venit & sui eum non receperunt.
67 Quidam provocabat alterum ad singulare certamen, cumq jam ad lo:
cum destinatum provocans pergeret, eum provocatus ex fenestra con:
spicatus interrogat Coz mi Pez dierzysz z kredy z tobą na poie:
dynek pojdę respondit: Szabec wijstne. Subjicit Lieszże Diabła
ze ci pojdę.
68 Ludovicus Rex Galliæ cum Rosellam diffragam Urbem in suam
potestatem redegisset, petierant Cives ab eodem, ut Privilegia à suo
Patre sibi commendata integra illis servaret. quibus respondit ne:
gans se id facturum, subdiditq; meus avus ampla vobis privile:
gia dedit. Qui vos timuit. Parens eadem confirmavit, qui vos a:
mavit. Ego verò cum vos nec timeam nec amem nihil horum faciam.
69 Cum Camenecum Cosaci obsedissent noctu, quidam ex ea face ob:
sessis cecinit Kamieniec iak winec w srzod wody, Sredum bida.
70 Accedit aliquando ut cum Rex ad Templum procederet unus ex illis
qui sequebantur data occasione dixit. Juz teraz z krolem Imcią
stiże. hoc Rex audiens obversus reposuit. Otysz bracie Bog nie
ma Brata a krol Towarzysza.
71 Quidam pro Concione coram milites Dragones hoc ludicre ex Psalmo
dixerat. Dawno dawno o tych ludziach niecnotliwych przepowie:
dział: Dracones & omnes abyssi. Ze dragonie są wszyscy biesi.
72 Ad Dubnam volebant milites Lasczi suo more aliquo in pago
rapere & spoliare Colonos: sed hi correptis armis multos ex ra:
ptoribus illis occiderunt. Accurrunt ad suum Lasczi reliqui
cladem nuntiant, quid opus sit rogant. Respondit Lascz:
Tak uczynicie z umarłemi do grobu, z rannemi do cyruli:
ka, a wy cożście cali pobiicie swoie iezeli możecie, a iezeli nie
możecie dayciesz pokoy.
73 Zołkiewski Supremus Exercituum Dux cum per Ukrainam iter
faceret senem quendam Rusticum (quod in his partibus rarum ad:
modum est) conspicatus fuit. Ex eodem quodam modo ad eam re:
liquis senectutem pervenerit. Rusticus respondit. Mene starym
uczyniła dobraia wira. Quærit Zołkiewski et nam sit ista
dobraia wira cum ille sit quidem fidei & religionis Schismaticæ?
Respondit iterum Rusticus: Ego inquit dum audio 40 milliari:
bus distare Tartaros statim credo & fugio, cæteri verò rustici
sæpe non credunt, adeoq in servitutem adducuntur, neq senescere
in Ukraina possunt.
74 Legatus quidam munere suo functurus apud Turcarum Imperatorem, qui
profundam nimis se non facturum protestatus fuerat venerationem,

Turca fores quibus ad Filave Imperatoris eundum erat desuper impete
ita munuerant ut inclinare se profunde coactus esset casu veneraturus Im:
peratorem suum videret. Advertit istum hunc legatus & in:
gressurus non facietum dorsum obvertens ingressus est.
15 Dillo q instructus è turba responderat. Flak ter iako y drudzy
iezli go nadzieia. nigodzi de Ciotka.
16 Apud Illmum Lubomirski Palatinum Cracovien' Musicus qdam
excellens natione Gallus amplum annuatim recipiebat ab eodem
salarium, cumq aliquando à Magnate quopiam coram eodem laudaret.
Respondit: Prawdzi ten gallus pięknie spiewa, ale mi ter sita wygrze:
buie z szkatuły.
17 Quidam in extremis jam morbi constitutus jussit Dæmonem pingi,
eumq ad pedes & oculis sibi opponi suscitatus insolentis facti
casu respondit. Ubi voluerit anima exire primum videbit Dæ:
monem suuq timore correpta iterum revertet Si autem vidisset
Christum vel Deum citius evolaret.
18 Supremus exercituum Dux Koniecpolski solebat Lasocz vocare
suum Filium, percrepuit rumor injustus Ducem fuisse mortuum:
igitur Lasocz pecuniam dum Duci Gedano vehebat accepit. Iratus
vehementer Dux: tali joco à Lasocz placatus fuit. Tu Illustrissi:
me vocabas me semper Filium, itaq putabam me etiam post
mortem tuam ad successionem pertinere.
19 Augustus Impr moriens multa legata variis reliquerat: cui
successor Titus qui non exequebatur eadem. Quidam cum funus cujus:
piam auferret audiente Tito exclamavit. Vade dic Augusto non:
dum Cæsarem Legata exsoluisse. Audivit hoc Titus jussitq
ex nunc oīa exolvi, eum verò q exclamaverat occidi dicens. Inde
dic Augusto jam me legata exsoluisse.
80 Aliquando distinctio orta fuit. Quinam Parentes essent optimi:
ad quam respondit qdam: ii qui sunt in inferno: illi enim multa filiis
relinquunt.
81 Qdam damnatus fur ad gladium, rogabat ut potius duceretur ad suspen:
dium, rationem postulantis respondit, sede liquus pati, dum sanguine
videro.
82 Qdam suspendendus dum turba festine ad furcam concurreret, ad ppe:
rantes ait. Nie chwapcie się będzie wczas bez mnie się ta komedya
nie odprawi.
83 Quidam moriens monebat Filium, aby się Pana Boga bał aby się
Chyłem nie bawił, aby ubogiego z domu darmo nie puscił. Qua
verò ille implebat kosciol z daleka miiał, Chyel karty wypił, ka:
zdego ubogiego kiiem wybił. E.
84 Fenerator qdam moriens testamento q designarat, qui injurias
suorum fenorum collegerent, ut ex sua qm reliquerat pecunia per:
solverent. Post mortem auditus fuit Diabolus queri, qd eum quem
tota vita tenuit in morte pœnitentem perdiderit. cui alter Diabolus.

Czego się błaznie frasujesz utraciłeś iednego a nabyłeś czterech.

85 Dives quodam vidua mortua dum habuit quandam devotam multum sibi familiarem; haec aliquanto post tempore Filiu[m] demortuum viduae adit monetq[ue], comparuisse sibi mortuum, visisseq[ue] sibi N[ost]rae Eleemosynae dare 100 florenos. Cui Filius. I mnie się też dziśiay we śnie pokazała P. Matka, y toż mi powiedziała że była kazała dać, ale się potym rozmyśliła y kazała cito powiedzie[ć].

86 In Funere Ossoly Maniorski casu acciderat, ut ad Pompam funebralem desideraretur Crux, cum ab aliquibus requireretur reposuit quispiam non esse ibi opus Cruce, q[uia] tota vita sua ei[us] fuit Crux.

87 Mortuo quidam qui se sapientissimum existimabat, contra prudentiam tam saepius peccabat tale inscriptum fuit Epithaphium. Hic situs est homo doctissimus sed expectat Judicium.

88 De Principalibus q[ui]dam solebat dicere. eos rem pulcherrimam nunq[ua]m videre, hoc est orientem Solem. Qui diu stertunt Optimam rem nunq[ua]m audire hoc est veritatem. Eos enim ad placitum adulantes nullus veritatem v[e]l vult v[e]l audet loqui. Rem valde necessariam et n[on] habere hoc est gustum & appetitum, sup[pe]t enim et satieti.

89 Sigismundus 3. Rex loquebat de re familiari cum quopiam sibi assidenti, Cui ille. J. K. M. mądrze się widzę dobrze y na gospodarstwie, ale niechay mi się godzi J. K. M. przyganić, bo przez tak długi czas jeszcze u J. K. M. groch nie zakwitnie, innuebat autem affini suo Grochowski, nec dum collatum esse quidq[ua]m.

90 Dyonisius Tyrannus cum sciret ab o[mn]ibus exoptari sibi mortem, audivit aliquando anum p[ro] diuturna vita sua Deos deprecantem, factumq[ue] eius admirans, ab eadem r[ati]onem facti accepit. Timeo inquit ne pejor tibi succedat, ego enim id jam in aliquot successoribus tuis experta.

91 Petricoviae salutabatur à Civibus Sigismundus 3. post Salutat[io]n[em] querebant de multis inter alia autem unus ex illis illud quoq[ue] addidit. Tak nas iuż wymiszczyli że może się o nas mówić Quidquid delirant Reges patiuntur Achivi.

92 Moschi semper p[ri]mo loco ponunt suum Carum, q[ua]m Deum, sedem[que] dant. Iże Czar za wszech nas Boha chwałyt, my tez powinni my wprzod Cara, a potym Boha szanowat.

93 Malovice duo a quodam Magnate ad Regem cum accipitre donari missi erant, quorum unus dum molestiam in ferendo accipitre sentiret, ad cingulum capite suspenso eundem portavit suffocavitq[ue]. Cumq[ue] Varsaviae increparetur ab Aulicis Regiis. Respondit. Wżdyć go nie będzie iadł J. K. M. żywo, postaremu by[ś]cie go musieli zabić.

94 Nuntius q[ui]dam terrestris in Comitiis nescio quid Vladislao Regi libere exprobrabat. Cui Rex Panie baba to wam iakas powiadała. Ad hoc Nuntius Prawda Miłościwy Panie y

stara bardzo, rowia ia Prawda.

95 Thomæ Zamoyski Cancellario Regni miserat Imperator vellus aureum. Et qui hi q vellectis hujus privilegio gaudent multas tenent facere expensas, renuit Cancellarius & alludens ad suum in Galeâ Hedum dixit. Niechce ia tego barana bobym mi ziadl mego kozla.

96 De illo Nobili q dixerat Ichmm Xięża kanonicy dobrzy na mnie byli, ale Pan kapitula barzo zła.

97 Quidam nives è tecto deiciens in terram corruit, suoq lapsu præterëuntem hnem occidit, vocatq ad jus, cumq amici defuncti pænam capitis urgerent, decernitq à Judice, ut unus ex illis idem ex quo ipse lapsus fuerat, tectum ascendat seq deiciens infectorem opprimat.

98 Duo litem ad Judicem detulerant, uterq autem favoris captandi grat Judici donalia obstulerant. Unus vas olei alter porcum. Cadit cauâ illi qui dederat oleum, dumq coram quopiam ille queritur reponit illi. Niedziwuy się żes przegrał, bo wieprz do domu Sędziego wpadł, y baryłkę z oleiem wywrocił.

99 Qdam consueverat singulis diebus ad vesperum Filium interrogare num aliquid ex eis, dum ordinalie fiebant oblitus esset facere. Quærit itaq aliquando Cui Filius. Zapomnieliście Panie Oycze Pani Matki bić. Solebat enim singulis diebus uxorem verberare.

100 Kulikovia ex suspicione quidam furti infirmatus & in carcerem acceptus fuit, vectus etiam & Carnifex. Et q nulla fere probabilitas commissi ab eo furti habebat, n poterat ad torturas tradi. debebatq Carnifex remitti. Tum Consul. Szkoda darmo odsyłać niechay go przynamnieyzraz pociągnie albo ucho urżnie.

101 Quidam in nuptiis redebat Clenodium ad effigiem Onem autem nimis longam instituerat. Ille qui offerentibus respondebat ita illi respondit. Upominek z mniszinek, a przy Oracya to nie proporcya.

102 Quidam ad Judicium delatus quod 5 uxores vivas habuisset, ita se excusabat. Chciałem doswiadczyć czyli też może kto na dobrą Zonę natrafic Cui Judex Nieboże nieznaydziesz tu na tym świecie dobrey Żony, musisz puść na szuby damnavitq illum ad gladium

103 Quidam p Concione audiebat ridenda eē omnino aliena, et qui pessimam uxorem habuit, exclamavit. Barzobym ia rad mole żeś Pann Oycu wrocił, gdybym ia chciał zonać.

104 Antonius Impr Tyrannus dum Athenas venisset, Athenienses Palladem ei osvera Græcis adulae in conjugem despondererunt. Accepit aulantium animorum hoc donativum Antonius, sed dotem ab ijsdem huic suæ Conjugi expetijt, ingentemq pecuniæ Summam sibi strebui imperavit.

105 Opatovia ad Cracoviam Expedebant. Quisitione Nuptiae per Civitatem in qbus sponsus aliquantum jam potus ante venellam, qm du= bat, solitus canebat.

Przeiechalem ia to Miasteczko raz swatem y ba .... .

Nie nalazłem takiey baby iak Twoia sec.

106 Qdam ad nuptias amici expedierat cum Phiala muneris loco
✗ afferenda suum Aulicum, et q simplicior fuerat Dnj orati=
unculam ipsi quoq scripserat: hanc ille Phialae imposuit, qm
& reddidit, ille q recipiebat ab amicis munera interrogat. A Oracya
bracie gdzie? Respondit ille post ... Rostruchanie.

107 Dederat qdam in nuptijs Clenodium exiguum speciē aëis refe=
rens. Hoc sibi exceptor muneris recepisset, ita illi respondit. Lub
to sowa lub to dudek poydzie o przecie y to w kubek. Imposu=
ity Phialae ab alio oblatae.

108 Rozwierały mortuam uxorem extra domum ejecit, cujus facti
cum argueretur respondit. Jam iey tylko do smierci przysiągł
po smierci nie powinienem dbac o nie.

109 Feria 6 magna persvaserat suis Parochus, qdam, ut ad imitaem
Christi Cruces in Processione ferrent, qdam dum alij Cruces hu=
meris imponunt, sustulit uxorem dicens. Nie mogę ia mieć cięższe=
go krzyża nad ten.

110 Exorcizabat Energumena quaedam, venit interea Nobilis qdam, cumq
videret obstinatum Diabolum, dixit. Zamknijcie no ią z dnie z
moią żoną przysięgę że z nią do trzeciego dnia nie wytrzyma Diabeł
ale uciecze.

111 Faciebant iter hnes, 3 hi invenerunt unum ovum cumq cui de=
beret cedere convenire n possent statuerunt ut ei cederet, q de eodem
ex Scriptura convenientissime loqueretur. Primus itaq ponens in prunas
ovum dixit Sepulto Dno signatum e monumentum. Alter cum jam
bene assum eet exemit & dixit: Surrexit n e hic. Tertius Corium
detraxit Diviserunt sibi vestimenta ejus. Quartus Sale aspersit
dicens Accipe Salem Sapientiae. Sicq in Gaudium Dni comedit.

112 Quidam p Mazoviam iter faciens. Cum à se comedente puer
Mazovitzous carnes peteret, os illi porrexit, quod ille circumspi=
ciens dixit Pokrayciez mi ia.

113 Ibidem in Masovia Parens ad hospitem petitum eidem carnes
suum expediebat Filium. Cumq ille renueret & n dature diceret dixit.
Dzisie Hodzucin nie pies ci rzekł nie tię rozsudziego

114 Dnus qdam poculum puero vacuum porrexerat, illudq infun=
di jusserat, respondet puer n ee quod infundat. Cui Dnus Na=
ley ty przecie. Porrigit postea idem puer vacuum Dno pocu=
lum dicitq ut bibat. Qui cum ille n ee pqm qd bibat, respondit
puer Piy to mi przecie.

115 Quidam ad unicum frequenter mittere solebat lagenam, & multo,

hoc dum moleste ferret amicus, jussit puerum q[ui] solebat eam sagenam ferre. Powiedz Panu, że quantitas continua n[on] est discreta.

116 De illo etiam cui caseum Parmensem post mensam comedenti dictum erat, Quantitatem ejus multum si comedas verti in venenum ad privatam memoriam.

117 Q[ui]dam apud Magnatem quempiam sedit in extremo cornu mensae, ubi & parvi & pauci pisciculi appositi erant, hos ille ex patena per ordinem accepit, alloquens, auri applicat, cumq[ue] quaereretur quid ageret, respondit sibi Parentem in fluvio submersum esse, ex ijs q[uae]rere velle, ubi nam ejus cadaver sit, sed necdum loqui sciunt, rogo ut iste major q[ui] jam loqui didicit bene mihi ad moveat.

118 Inter fluctus marinos dum navis periclitaretur caeteris labore circa salvandam navem detentis unus salsas vorabat carnes, mirantibus vero & increpantibus alijs respondit. Ideo id se facere q[uia] mox multum bibiturum suum.

119 Quidam ex Crapula in morbum incidit. Cujus venam explorans Medicus ait. Kufel cię ukąsił. Cui ille. Wiec juz nie bede nigdy pijał kuflem ale szklenicą.

120 Quidam commodaverat amico p[ro] nuptijs famulos ex his unus ex ijsdem nuptijs. Cum sexta bucca redijt interrogantique D[omi]no quid sibi accidisse respondit. Tak cię to pożyczać umieją, nigdy się nic cało nie wraca.

121 Aulico Sigismundi Regis dicto ~~ott~~ Smoleński Castellanus Cracoviensis Princeps Toronowieccius aliquid p[ro]miserat. Is aliquando dum Princeps choreas duceret, honoris causa eundem in saltu p[rae]cedebat consultoq[ue] lento passu p[rae]cedebat, hinc inclamat Princeps Dalej Panie Smoleński cui ille. Juz dawno obiecali a jeszcze nie dali: postea dedit illi.

122 Dicebat q[ui]dam Sałacie potrzeba zawsze żeby trzech gotowało pierwszy. mądry żeby octu pomiernie lał, drugi szczodry, żeby oliwy nie żałował. Trzeci szalony żeby solił.

123 Quidam de vino dicebat, bonum est vinum masculinum, hoc est acidius licet sed vetus. Melius femininum hoc est quod vergit, & dulcorem h[abe]t. Optimum Neutrum hoc est q[uod] nimium acre, neq[ue] nimium dulce sed medium.

124 Venerat q[ui]dam ad familiarem sibi vectus asino, huic dum apponerent carnes viles & nigra p[ro]ripuit se à mensa dumq[ue] interrogaretur quo p[er]geret: respondit: Asinum visurus, forte enim illius sint istae carnes.

125 Quidam dum sibi vinum bene aqua dilutum p[ro]pinaret cum gustasset dixit hos Versiculos.

In Cratere meo Thetis est conjuncta Lyaeo
Est Dea juncta Deo, sed Dea major eo.

126 Quidam p[ro]pter gloriam Poeticam, qua excellebat dictus Ar:

chipoëta de se aliqndo gloriabundus protulerat hunc Versum.
Archipoëta facit versus pro mille Poetis
Cui alter repesuit. Et p mille aliis Archipoëta bibit.
127 Qdam hospitibus vinum aquâ bene dilutum ppinabat, ex his unus
nolebat illud bibere, ejus rnem reddidit. Przepowiedział mi Astrolog
że mam od wody zginąć, dla tego iak mogę strzegę się iey, a wtym
winie iest wody nie mało.
128 Quidam vinum nimium dilutum apponebat, ibi unus ex convivis
cœpit balbutienter loqui ad quem alter: Cóż iest że tak tym ięzy-
kiem mielesz? Respondet sublata calicem cum vino. bo iest dostatek
wody.
129 Qdam finxit talem fabellam: 3 muscæ peregrinabantur aliqndo
per orbem, quarum una claudicabat, dicebatq se ire ex Polonia:
rnem dedit. Polonos consuevisse muscas si in potum incederint,
in terram effundere, eoq casu id accidisse & crus fractum eê. Al-
tera earum fuit macilla, dixitq se ire ex Italia, ubi qui muscæ
si in potum incedeverint exsugunt id sibi quoq cedisse, vixq vi-
tam ipsam Italum n exsuxisse. Terna fuit cœca dixitq se ire
ex Germania, ubi muscæ si in potum incedevint cultro vel fur-
cinulis eximunt, hoc sibi quoq accidisse, & oculum stylo cultri
suffossum amisisse.
130 Mater qdam jusserat in fundo vitri Christum Crucifixum pin-
gi, cujus Filius quoties vitrum illud ad manus veniebat simul
exhauriebat totum, cumq se Mater increparet: respondebat ideo
se id facere, quod libenter aspiciat Jesum Xum Crucifixum. Mater ut
bibacitatem Filij coerceret, Christum deleri & Diabolum pingi
jussit, sed Filius eodem quo antea modo vitrum exsiccabat. In-
crepatus à Parente. Respondit se nolle quidqm Diabolo relinquere
131 Qdam cum butyrum mensæ, in formam oblongum formatum
apponeret, cœpit illud comedere n ex ea pte, & jam coeperat
sed dum adhuc integra pre monet hunc alij ut ex ea qua alij
comedat pte, respondit. Nie frasuy się dóydę ia tam wnet do
samtego końca.
132 Ad mensam Archiepiscopus Gnesnensis Leszczynski cum
Doctore quodam dicto Sapalio certabat rythmicis Versibus;
inter alia autem ait Archiepiscopus. Pan Doctor Sapali, niech
swoy feblis zeby wyppali; cui Respondit Jm Cz Xiądz Co-
mes à Leszno, niechay swoy pętni spresno.
133 Invitaverat qdam Nobilis in Podolia alium pro prandijs, velut
eo tempore diei solebat na Groch. Pergit ille ad horam prandij,
interim insperato accurrunt Scythæ, eumq captivum ducunt.
Post tres Captivitatis annos redijt domum quem cum vidisset
is q eum invitaverat exclamavit O witay że odwasi Grochu

134 Puer qdam Dno comederat pyra, & quaerentiq ubi nam essent.
Respondit Jane sie poiadly. Dnus ut astutiam pueri coerceret
jubet alia emi, & diligentius asservari, post tempus aliquod
audivit puerum & quaerit A czemuz sie to Zegrusski nie
poiadly? Respt puer Bo sie iuz byly naiadly.
135 Quidam solebat frequenter inebriari nec meminit unqm quid
sibi ebrio accideret. huic uxor semp plurimum tuber in fronte fre-
quentibus efficiebat ictibus miranti q bibaci marito dicebat.
Slyszałam ia ze tego. Rosu pianicom na czole guzy a drugiego
na 98 pię pethey, a trzeciego na głowie roga roste bylo. Sicq bibaci
cem dr coercuisse.
136 Tribus ad mensam appositi st duo columbi in lacte cocti, quo-
rum unus q erat inr illos eminentior accepit integrum co-
lumbum, eumq sibi deberi dixit q scriptum e. Et summo Celo
egressio ejus. Alter interrum etiam accepit qui inquit etiam
scriptum e! Et occursus ejus usq ad summum ejus. Tertius
accepto lacte calido cum patena utrumq perfudit q scriptum e,
nec e qui se abscondat a calore ejus.
137 Ungarus cum Polono de majori excellentia Regni vertens
in laudem Ungariae inter alia dixerat, quod in ea nascat
vinum, cui Polonus in Polonia vero moritur.
138 Quidam Cracoviae promulgaverat certa die celebrem Comoediam,
quam q spectare vellet, unum grossum daret. Convenit ingens
multitudo hnum, pretiumq exhibito ibus persolvit, dare initium
quasi Comoediae, comparavit in Theatro Matthaeus Aplus, qui
omnem eam pecuniam quam auditori attribuerant numerabat
exit postea Christus dicitq Mathee sequere me. Mathaeq colle-
cta pecunia ea omni abiit post Christum. Expectant reliquum
per unius horae spatium tum ~~unus~~ eorum exit dicitq Sinit
frustra expectatis. Dnus Jesus cum omnibus Discipulis
abiit usq in Galilaeam, n cito huc rediturus
139 Moriones duo convenerant, quorum unus impletam ollam
pulveribus & cinere, impegit in caput alterius et dixit Loza-
ra bracie grzmi. Dissimulavit ille interea & breyi in
foco arreptum ardentem titionem in caput quoq illius
impegit addens. Czara bracie tyoda u strarzne piorumy leca.
140 Palatinus Poznaniensis Ostrorog exceperat multos hres,
horum aliqui jam aliquantum majoravisse ad manum pro-
caverant, sed q promittentibus aliis pugnam, vitreis in se
calicibus puciebant. Audit Palatinus vitrorum sonitum,
quid agat quaerit: cui unus Respondit. Dzwonią na gusły
141 Marcovita cum duobus Filiis, supra calidam fornacem
pernoctabat, ibi cum nimium incaluisset, jubet unum e Fi-
liis surgere aquamq sibi porrigere. Hic ctiq ubi sensisset
& motus trahit. ait alius. Tata leniuto len wstani nysoym,
a day y mnie y ia sie tez napiię.

142 Puer qdam q cæcum ducebat, cum accepisset pecuniam pro eleemosyne cæco datam, dixitq eidem panem sibi porrectum ee: cæcus qui audivit pecuniæ sonitum puerum cecidit dixitq. Nie ukradniesz ty mnie nic. bo ia wszystkiem czuię co daią. Puer postea ducit cæcum ad murum, monetq fossam et profundiorem, quam saltu superaret, salit ille cum impetu caput muro allidit, in puerum invehit, cui ille Rozumiałem zes miał wszystkiem poczuć.

143 Palatinus Pozna: Ostrorog cum vidisset famulum quendam amici tuber in fronte habentem, quæsivit ab eodem. Ktoryz to bracie smulsterz ten guz urobił. Respondit. Tenze par. tacz co y Wm. pestkę na gębie: habuit enim tectum vultum.

144 Nobilis qdam dictus Jez radentem sibi caput chyrurgum interrogaverat Golites ny kiedy bracie Jeza cui ille Oporwowy diabłu wołałbym ci golić świnię.

145 Nobilis qdam obvium sibi Civem Gedanensem interrogaverat quid nam Gedani audirez. Cui ille inter alia. Burmistrz Gdański rozgniewał się &

146 Quidam humilioris statura volens præteruntem Regem videre ipse Regem Varsaviæ quærebatq aliquod fulcrum, quo se altius ostenderet: hoc advertens quidam, manum in ficum ut dgr composita dicit. Zacheuszu włostap sam na się cui ille Bezrozumo niedoźrzała trzeba znać na sałgo.

147 Quidam dum ad suspendium duceretur spumas è cerevisia sibi in itinere porrecta antequam biberet, diligenter decutiebat. facti ra͞onem reddebat. Bo się z tego łamiin pie rozj.

148 Idem e Porta Civitatis egrediens monebat custodes: Nie czekaycie mnie z bramą bo ia się tu dziś nie wrocę.

149 Quidam nimium ventrosus & pinguis macilento insidebat equo: interrogatusq cur nam equum adeo macilentum haret, cum ipse nimium pinguis. Respondit. Bo konia odkładnie do ciora y ia sam siebie.

150 Quidam certas nationes tali notaverat dicterio. Włoch wymyśli, to Niemiec zrobi, co Niemiec zrobi to Polak kupi, co Polak kupi to Rusin ukradnie, co Rusin ukradnie, to mu Tatar wydrze.

151 Magnus qdam in Polonia famuli cujusdam hospitis equo assistis, tis, illius dixit obscindi caudam: hoc ubi ipse adverterit, equis suis omnibus ex omnibus Magnatis abscidit labra, ita ut omnes dentes apparuerint, ingressusq ad Magnatem dixit. Mc Panie, dziwna się rzecz stała, twemu koniowi wszyscy się konie śmie do niego śmieją.

152 Quidam è schola rediens a parentibus Aulæ Regiæ mancipatus dum ab alijs amicis suis perstringeretur dixerat: y ten wiezie nie mało starałem

Audiit hoc Smolik famosus in Polonia reposuit
Iak niemasz bye zita, ktory ich codzien przybywa.

Ave Stella

153 Slowikowski Palatini Cracoviensis minimus cum sibi Palatinus iratus fuisset vehementius, eumq in suum conspectum admittere noluisset, tales ad eum scripsit literas Mci Woiewoda przeday się drozey ze mnie ze nayprędzey bo ieżli się tam przed obiadem nie pożegnasz ego fame & siti pereo.

154 Quidam dicere solebat, Boday się w wielkiey gromadzie bić a w małey ieść.

155 De quodam erudito hoc inciderat sermo inter convivantes: de quo unus inter alia protulerat. Kosztowna to głowa. Audiit hoc famulus qui adstantibus & suum caput multis vulneribus sectum ostentans dixit. Kosztownieysza u mnie bo mnie iuż więcey nie dwiescie złotych kosztuie.

156 Rudolphus Impr. hiem cum cano capite nigra vero barba aspiciens interrogavit, quid causae esset quod sibi barba non canuerit simul cum capite? cui ille quinqe annis prope et So capillicium praecessit barbam.

157 Quidam Plebeius pro stemmate jusserat sibi pingi caput bovis: hoc ubi alius stemmatis Nobilis advertit cum eo expostulavit, ille ita excusavit factum dixitq se non bovis ut ille sed vaccae caput pro stemmate habere.

158 Misinum Slowikowski custodes Palatij ad Conclave Palatini mittere aliquando noluerant, nisi ejus partem quod a Palatino hac die deciperet, illis quoq daturum se promitteret. Promisit ille rogavitq Palatinum, ut se 100 plagis affeci juberet, quid dum impetrasset, rogavit quoq ut se promissis exolveret, & unicuiq custodum 50 plagas infligi juberet.

159 Fur hasam pauperis cujusdam noctu ingressus, quaerebat per angulos quod furto suscipere posset. Hoc ubi pauper advertit furem alloqui: Mily bracie ia tu we dzien nic nie mogę znaleść, a ty w nocy chcesz znaleść.

160 Sacerdos quidam pergebat in Silesia possidum bono insidens equo, vidit hoc Praeses Urbis Haereticus, dixitq Dne Sacerdos Christus asello vehebatur, tu vero adeo generoso equo; cui ille. Fecit hoc Christus eo tempore, quo Praesides Civitatum nec dum erant Asini.

161 Quidam alteri dixit Niewidziałem tez iescze tak Chłopa głupiego iako ty: cui ille bos znać w zwierciadle nie patrzał y siebie ieszcze nie widział.

162 Quidam dicebat ad divitias esse colligendas necessariae esse duo parum duo parum et duo paltum conscientiae & parum verecundiae, duo vero multum et plurimum industriae, & multum avaritiae.

163 Posnaniae quidam Germanus, domui suae recens aedificatum id inscripserat. Błogosław Panie domowi iego, niedawnych czasow zbudowanego.

164 In quodam conventu nobilium equos quispiam Nobilis dum turba

trium pertransisset obviam sibi eunti Mazovitæ dixit. Vetesz tu
cze bo ten chop bije. Cui ille Masovita elatum ostentans baculum
y tesz sam dostar bije
165 Quæsivit qdam ex Rustico Molendinatio. Czemu ten dwalk stoi?
cui ille Tzy pamiętasz ze teraz w ktorey siedzie mtocz.
166 Lucas Opalinski Mareschalcq Curiæ apud Magnatem quendam
hospitatus, cum ejus palatium quod sumptuosissim in Villa sua
extruxerat, perlustraret. Quæsitanti quod sibi placeret respondit
Wszystko piękne y zacnie tylko prospektu nie masz dobrego. Sta-
tim explicavit bo gdzie mo. patrzy zewszętą sąsiadow widać.
167 Tarnopolio Uxor Advocati Civitatis induit die festo novum Pallium
sieq ad Templum properarat. Accidit autem ut dum intraret Templum
Evangelium legi inciperet. quo tempore omnes assurrexerint, hinc:
illa arbitrata quod se tali honore dignarentur, in utramq partem
obversa elatiori voce alloquebatur populum Siedźcie siedźcie czy-
ście mię nie poznali szczytowac ia to.
168 Cuidam qui se inter Nobiles numerabat, objecta fuit ignobilitas ab alio
quam dum illi probasset, & Civis Bydgostiensis filium esse demon-
strasset, descendenti ex Prætorio insultabat. Memento homo q cinis
es & in cinerem reverteris.
169 Cuidam Cardinali Impr. Princeps Ursinus & Princeps Columna
sua accesserat Stemmata. Impr imprimis Aquilam, Ursinus ursam,
Columna suam Columnam, taleq ex his omnibus compositum fuit
Stemma. Supra columnam sedebat Aquila, ad Columnam vero
catenâ alligatus fuit Ursus. Huic illius Stemmatis qdam ad-
scripserat.
Redde Aquilam Imperio Columnis redde Columnam
Ursinis ursam sola Catena tua est.
Rescivit hoc Cardinalis & Authorem scripti comprehensum suspen-
di jussit jussit eiq pendulo inscripsi
Reddo Aquilam Imperio, Columnis reddo Columnam
Ursinis Ursam, sola catena tua est.
170 Polonus q in Italia ver & æstatem egerat pro hyeme redyt
ad Parentem in Poloniam: Causam tam reditûs a Parente po-
stulatus respondit. Bałem się żeby mnie zimie nie zamorzył
wydzierzeń, bom przez cały wiosnę y lato iadał trawę.
171 Quidam cum moneret ut cogitaret quonam modo debita exsol-
veret respondit. Dosyc ciemna myslit radz unich miatem po-
zyczac, niechze tez oni myslą z kad im maiem oddawać
172 Quidam solebat dicere novus Theologus et novus infernus, novus
Jurista, novum patibulum, novus Medicus, novum cæmeterium.
173 Varsaviæ Magnates qdam in Palatio Regis expectabant audien-
tiam, cum ecce ibidem videant quendam lacerum & pannosum
deambulantem, quærit itaq ex illo unus Komu bracie słuzysz
ps

Rp̄t ille tanu Rege quærit iterum Magnas Gromuzi ten Paze: przey barwy nierad: respondet ille Jako mu sluze tak mi placi.

174 Quidam frequentius cum alys contendebat, seq cædi ac vulnerari facile permittebat, eo fine ut pœnam pecuniarē vulgo Nawiazek extorqueret. Accidit itaq ut quidam a se cæciderat multam extorqueret pecuniam, cui ille: Nie badz Bracie tak drogi, bo diabol cie na potym Zechce bic, y tak skodowac bedziesz, ze niczegy nie poczaniesz.

175 Dux Ostrogiensis cum sibi Zaszcz in pagis damna intulisset, scripserat comminatorias ad eundem, inr alia verò hoc. Moze sie ia Tez zdobye na takie bydlo, ktory Wm rogami pobodzie. Ad hoc rescribsit Zaszcz. Pozonie dasia bydlo y ia tez: a kozacie ley bylo grube y moie tez. Zawsze ia S. Floryana widziatem z Mieczem, a S. Gertrude z kadziela.

176 Quidam adeo fuit simplex ut aurigæ suo singulis diebus juberet dari candelam, quam noctu Equis accenderet: omen dabat Zeby sobie konie Sianem oczy nie powykalaty.

177 Italus quidam Romæ promiserat Pontifici se p annos 20 docturum literas asinum. Acceperat promissum Pontifex, magnamq summam pecuniæ ut id præstaret promisit, sin secus pati bestiæ impositurum fieret, hoc quoq suscepit Italus, & cum ab alto quod rem implesset tentasset arguerey. Respondet. Ad 20 annos vel asinus vel Papa morietur, seq certe ego periculo liberabor.

178 Lublini dispensator Bursæ pauperum apud unum è Judæis laniorum singulis diebus carnes accipiebat, p qbus exigua persolverat pecuniam huic aliquando Judæus, Mōy Panie Spiczey Wm y drugim Oycadom moim pieniedzy nie tylko mnie, dobry to woysyey ludzie.

179 Germanus qdam dum se in lecto suo pulvinaribus immergebat dicere solebat. Euge, serve bone intra in gaudium Dni tui.

180 Quidam ex potentioribus adeo fuit sordidus, ut cum Judæis familiarissime haberet ~~[illegible]~~ conversationem, illisq semp liber pateret ad eum aditus, alys verò pcertum Religiosis & Spiritualibus nunqm vel vix aliquando. Quidam qui Religiosus cum semel atq iterum accessu n̄ fuisset admissus, habitum Judaicum assumpsit, facileq ad eum pveniens in intimo conclavi deposuit suq causam solum, etsi cum stomacho ejusdem gessit.

181 Nobilis quidam dictus Proskura fuit Nuntius e Palatinatu Kiiowiensi ad Comitia Generalia expeditus: is multa tumultuose in rem schismaticis agebat Varsaviæ, donec qdam Catholicorum ejus contumaciæ tali fregisset modo, impetrata ille potestate loquendi à Mareschalco cum allocutus est. Mći Panie Kura, cum ille cum stomacho. Nie iestem ia Kura ale Proskura, rzecze Mći Pan, Kura to
Hæc ingenti cum risu exceptum ita turbulentum schismaticu

confudit, ut amplius in conspectum n' appareret.
182 Ad mensam Jam. Ostrogensis Palatini Stanislai Lubomirski,
quidam p occasionem affirmaret muscas nullo bono à Deo eé crea-
tas. Audyt hoc Stowdkowski Mimq & respondit. Dla tego Pan Bog
stworzył muchy zeby P. Woiewodzie kasały, kiedy posydzie spac
po obiedzie, bo to nie zdrowo.
183 Roma Judicens fuit ad intermedium Polonus cum Germano, qdam
Iudice inter se variéq multum certassent, ad extremum Polonus sub
dit hos versus.
Polonus cum Germano certabant pariter ambo
Quis eorum potior esset in arte Metrica.
Germanus cum bursos depinxit Polono barbam
Polonus cum baculo depinxit Germano dorsum.
184 Ad mensam, dicti superius Palatini nescio quid Magnates dillau:
dabant. Stowdkowski, Mimus interrupit eos verbum dicens Ja
rozumiem zeby naylepsza była przeczyna, kiedy by kołnierz
y rekawy oruaty.
185 Occurrerat Hyspanus qdam Henrico 4 Galliae Regi, ab eoq pe-
tijt ut sibi fratri suo eleemosynam elargiretur. Rex sciscitatus
quanam linea se fratrem diceret, respondit linea Adami; tum
Rex grossum illi porrexit, moleste autem exiguam Eleemo:
synam ferenti respondit. Adi oes fratres p lineam Adami, qui
si oes tibi p unicum grossum attribuerit ditior me evades.
186 Quidam Magnus cog Exercituum Dux in quodam loco
ora a Scholasticis salutatus fuit.
Mysteris salve Ductor venerabilis autem
Ac gratus nobis nempe Plecte quidem.
187 Quidam Concionatori tale inscriptum Epithaphium.
Tu w czarney odzieży, Kaznodzieia leży
kiedy na sąd wstanie, Rzecze drwiłem Panie
Respondit. Drwiłes wprawdzie, długo Areli nie długo.
188 Ad interrogata Serenissimae Poloniarum Reginae. Czy byliscie
w Francyey Panie? Nobilis quidam Sigismundus Starzew:
ski respondit Nie byłem sam, ale Jeymosc Pani Krolowa, Ale postu:
remu to mnie tak wełbie szumi, iakobym się w pułt
Paryza ocknął.
Vicina Vocabula virtutem perdunt. Bien.
Cum Casimirus magnus tractaret 4 Reges lautissime Cracovie
nimis addictus Musicae accepit Cytharam ad psallendum, qub audien-
tes subditi hoesq Poloni, plaudebant gestiebantq hoc videns et obse
rvans Harmonia Rex Cyprii dixit quam pulchrum est dum ad

Principis applaudunt. Subditi suo Principi ad Concordes Cives applicatio.
Vladislaus Jagello w pakłakowey chodzywał sukni, gdy raz na iakey
publiky to wbrał purpurę sobolami podszytą y pysznił się też w niey
ale bm Olesnicki, Biskup Krakowski przymowił mu Królu tak w
purpurze wetnas iako y w pakłaku.

Veritate probao Fidei ex Mendacio.

Laico cuidam Catholico objecit Minr Luther: apud Viduam tri-
ennalem cum tribus filiabus Virginibus nullo modo sine posse
vel una hora sine luxuria permanere, quo vidua irata di-
xit: ergo me quae tribus annis vidua sum, et Virgines ha-
beo filias peccare putas, et adeo incontinentem eo quod
de facto tam diu permansi sine viro et quopiam mare.

Probao Fidei a Simplici per miraculum.

Laicum quendam, cum Minr Luth. infestaret ad argumentandum,
veriorem que suam sectam comprobare vellet, inter multa
quae a Laico dici poterant, pro parte Fidei Cath. hoc extremum
fuit, si tu veriorem fidem tuam agnoscis et defen-
dis, id effectu probes: Iniciamque ad lebete plenum ferviendis
aquâ aureum annulum, eundemque manu nuda sine
lesione extraxerit, cujus fides verior erit dumque Laicus
in nomine SS. Trinit. absque ulla lesione id fecerit, ille
volens itidem hoc probare manum vix jam cute detractam
et carnibus extraxit, quo viso multi ad Fidem conversi.
Simile huic. Laicus nesciens defendere Fidem propinans
dixit Minro Luth. Si Fides tua verior est in me cum hoc
potu daemon intret, sin mea, in te, bibitque liber Laicus
sed ubi Luth. caeperit bibere, tunc daemon obsedit eum,
et multi conversi sunt usque liber Cath.

8

Appetitus immoderatus & Astutia.

Vladisl: Pol: Rex natione Suecus habuit fratrem parũ dementem, quẽ in regiẽ tractauit. Cumq verno tẽpore cerasa q difficulta tunc acquisitu erant ad Reginã p Aulicum misisset, Aulicus ea decomedit. Rex Reginam sibi grtem p auricula traxit, dixitq ppt noualia, illa se vidisse ea negat, vocat Aulicũ Rex fallaciasq ex eo sciscitatus & aduertit: misit itaq eum cum Schedula ad Praefectum Stabuli, cuius rei causam cum aulicus aduertit, rogauit fratrem Regium, ut eandem carthulam referret, quod ubi fecerit 130 plagas jussu Regis nullo habito respectu familis u meritorum accepit, satis admirante Stabuli Praefecto. Accurrit ad Regẽ fr. seq ab eo nimis seruiliter tractari coepperat, quod ubi resciuerit Rex ppt qd factũ sit, quaerere Aulicum jubet, sed non repertus, post tẽpus aliquod Regẽ delectat, qa magnae familiae erat.

Census & Arrogantia Superba.

Varsauiae Ludouica Gonzaga Regina Pol: misit suum Archimagistrũ seu Mrum Culinae ad emendos pisces, q cum pro uno carpione Flo: 15 dare vellet Dña qdam Lotowska flo: 4 supra addidit, dicentiq Archimagistro se ad mensam Reginale emere pisces respondit: ego taliter hunc carpionem comedam, ut & Regina. Refert hic dicta, quibus Reginam ad iram movit, sed a Rege postea ea pacata dicente: Si ita est, fiat libera, quaesiuit. Quod ei qdã eius fidelis amica Reginae Aulicis aperuit & dixit a more comedendo carpionem, qd cũ fletu fecit, accusans antequod Archimagirũ.

Italus de Vino malo celebrans

Quadam vice Italus in malo celebrans vino, dum finiuit missam dixisse fert: Placeat tibi SS. Triniti: mihi certe non placuit qa malum vinũ fuit.

De Ovulis edendis.

Germanus Italus & Polonus fecerunt int se pactũ q pulcherrimum eorum ex S. Scriptura allegauit textũ hic ovum sumeret. Italus accepto ovo foraminauit illud dicens & flagellarunt eum. Germanus corticem deposuit ingens: Detraxerunt vestimenta eius. Polonus acceptum ovi

